

༡༡། །དུས་གཏམ་ལྟ་ཡི་རྩ་སྒྲིའི་རྣམ་བཤད་
དབལ་ལྟན་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ཁྱེད་གཞུང་།

༡། ཆོས་རྩེ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་འཛིགས་མེད་ལུན་ཆོགས་ཀྱི་གསུང་།

འཆད་ཁྱེད་པ།

མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲོ་བློ་མ།

སྒྲ་པ་པ།
 དཔལ་ཆེན་ལྷན་གྲུབ།འཆི་མེད་དགའ་ཚལ་སྒྲིང་།
 ཆེད་སྒྲིག་པ།
 འགྲུར་མེད་དོ་རྩེ།སྒྲིན་སྒྲིང་།
 ལུ་དག་པ།
 ཉ་ག་སངས་རྒྱས་བསྟན་དཔ།བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད།
 མཁན་པོ་བསྐྱ་བཀྲིས།སྒྲིན་སྒྲིང་།
 རིག་འཛིན་དཔལ་གྲུབ།མཆན་ཉིད་གྲུ་ཆོར།
 མཁན་དག་དབང་སྟན་གྲགས།སྒྲིན་སྒྲིང་།

མཆན་རྒྱ་སྐད་ཏུ་བསྐྱར་བ་པོ།

ཟླ་བ།ཐ་ལྷ་མཐོ་སྒྲིང་།

ལུ་རིག་དཔེ་ཁྱིད་བླ་མཛོད།
 ཤེས་རབ་བྱམས་བཅེ་བླ་མོགས www.zhifeifw.com

ལྷ་སྐྱ་འགྲུར་མཐོ་སྒྲིང་མཛོད་རྒྱུད་ལེགས་བཤའ་སྒྲིང་།
 Ngagyur Nyingma College
 Clement Town, Dehra dun-248002 (U.K) INDIA
 E-mail: dorje_3400@yahoo.co.in

༡ རྩོན་དུ་སྐྱེང་བའི་གཏམ།

༣༡ །མཉམ་མེད་སྤང་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད། བསེལ་
ལྟན་ཁ་བའི་རྒྱུངས་སུ་རེ་ཞིག་མི་མངོན་པའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པ་མ་
ཆད་ཡུལ་གྱུ་གཞན་ན་ཅུང་ལུས་ཡོད་པ་དེ་དག་གྱང་ཆེས་སྟོག་མ་
ཅན་དུ་གྱུར་ཏེ་སྟེགས་ལྗེའི་རྒྱད་ཆོགས་ཀྱན་ནས་བདོ་བའི་སྐབས་
སུ། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་གཞུགས་དཔལ་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོ་བསམ་
བཞིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བ། མཆོན་བརྗོད་
པར་དགའ་ཡང་དོན་གྱི་སྦྱང་དུ་མཆོན་ནས་ཁྱས་ན། ༡ ཆོས་རྗེ་དམ་
པ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཛིགས་མེད་སྤྱན་ཆོགས་འབྱུང་གནས་དཔལ་
བཟང་པོ་ཕྱོགས་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་གང་ཉིད་ཞིང་འདིར་བྱོན་
ཏེ། ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་དོག་པོར་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ་ཆེན་པོ་
གསར་དུ་བསྐྱབ། ཕྱོགས་ཀྱན་སྤྱི་འཕྲོ་བགྲང་བ་ལས་འདས་པ་ཞིག་
སྤྱིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་བཀོད། ལེགས་བཤད་གྱི་བསྟན་བཅས་མང་
པོ་བྱི་རབས་སྐལ་ལྷན་རྣམས་གྱི་བཙུམས་སུ་བཞག་པ་ལས། རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་ཞེས་བྱིན་རྒྱབས་གྱི་གཟི་བྱིན་འཐིབས་
ཤིང་། འདི་དང་བྱི་མའི་ལམ་གསར་རབ་དུ་གསལ་བ། ཆོག་ཅུང་ལ་
དོན་འདུས་པའི་གཞུང་བཟང་མེད་དུ་བྱུང་བ་འདི་ཉིད། གང་གི་སྤྲུགས་

སྤྲུལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་ན་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ། གནའ་དེང་གི་རིག་
 གནས་ཀྱན་ལ་མཚུངས་མེད་ཀྱི་ནམ་དཔྱོད་ཡངས་ཤིང་ཉིན་མཚན་
 ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་སྤྱེ་འགྲོའི་པན་བདེ་ལ་གཅིག་ཏུ་བཅོན་པ། མཁན་
 ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཚུལ་ཁྲིམས་སློ་བྲོས་ཀྱི་སྤྱགས་མཆོར་
 མིང་ཆོག་གི་ནམ་པར་བཞད་དེ། འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་འདུས་
 པའི་དབུས་སུ་ལྷགས་ཀྱི་འདབ་མ་ནས་སྙན་འཛེབས་སྒྲུ་འབྲུལ་གྱི་
 རོལ་མོ་རུ་དགོལ་བ་མཐའ་དག་སྟོམ་བཅོན་འདུལ་བ་འཛིན་བ་སྒྲ་མ་
 དཔལ་ཆེན་སྙན་བྱུང་མཆོག་གིས། སྙན་གསེང་ནམས་སུ་བྲག་སོར་
 ཀྱི་ཅེ་མོར་སྒྲུག་གྲུ་འཛིན་པའི་ཅེད་འཛོལས་བོད་རང་གི་ཡིག་འབྲུའི་
 ནམ་པ་རུ་པབ། སྤྲུང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཆོམས་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་བདག་ལ་
 གནང་སྟེ་ཆོག་གི་སྒྲིག་སྙངས་སོགས་ཁག་ཅིག་བཅས་འཕྲི་བྱུང་ན་
 དགོ་མཚན་ཆེ་བའི་བཀའ་སྟོབ་སྤྱི་བོར་སོན་པ་སྙར་སྟོབ་ཆེན་པོས་
 ལགས་སོ་སྟོན་རུ་བཏང་རྗེས། མོག་མཐའ་བར་གསུམ་རུ་དད་གྲུས་
 དང་གཞན་པན་གྱི་ཀྱན་སྟོང་བཟང་པོའི་མཐུ་ཤུགས་ཁོ་ན་ལ་བཞེན་
 ནས་དུས་ཆོད་ཅི་སྟོགས་ཀྱིས་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་ཁུལ་བྱས།
 ཅིའི་ཕྱིར་ན་བཅོན་པ་དང་རུ་ལེན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

ང་ཆོས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་
 བསྟན་ནས་རང་རེའི་བསམ་སྒྲོ་དང་། ཀྱན་སྟོད་ལེགས་བཅས་བྱས་
 ནས་སྤྱི་ལ་པན་པའི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་སྟོ་ཀྱན་ནས་སྟེལ་དགོས་

བའི་ཕྱིར་ན། གྲ་བ་དང་བཅུན་མ། བྱིས་གཞོན་གན་གསུམ། ཆོས་
དང་ཆབ་སྲིད། འདི་དང་ཕྱི་མ། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ལྟག་
བར་དུ་དག་འདུན་བའི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཞལ་ལུང་འདི་ཉིད་འིན་དུ་
དགོས་གནད་དང་པན་རྒྱབས་ཆེ་བས་དོན་ཆེན་པོས་བཙོན་བ་
ཞུས་པ་ཡིན། གཞན་ཡང་བད་སྟོད་སྤྱི་བའི་དབང་ལྷག་ན་ག་སངས་
རྒྱས་བསྟན་དར་མཆོག་ནས་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོས་སྤྱན་གཟིགས་
དང་ལམ་སྟོན་ཡང་ཡང་གནང་།

ཡིན་ནའང་གོང་འོག་ཀྱན་ལ་ཆད་ལྟག་དང་འགལ་འཛོལ་
ཅི་རིགས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག་བས། གཟིགས་པ་པོ་ཡོངས་
ལ་བཟོད་གསོལ་དང་། རྣམ་པ་དཀར་བའི་དག་ཆོགས་མཐའ་དག་
བརྒྱད་གསུམ་རིག་འཛིན་ལྷ་མ་རྣམས་ཐུགས་དབྱེས་པའི་མཆོད་
སྤྱོད་དང་། གོགས་ཆངས་པ་མཆོངས་བར་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་
སྦྱེས་འིག་དང་། བྱིས་འབྱུང་གི་ལས་ཅན་དུ་མ་ལ་པན་ཐོགས་མི་
དམན་པ་རེ་ཐོབ་པ་ནི་རེ་སྟོན་ལགས་སོ།།

སྐལ་བཟང་རྣམ་འདྲན་བཞི་བས་མི་ཡུལ་དུ་ཆོས་འཁོར་ཐོག་མ་བསྐྱོར་
བའི་གནས་མཆོག་མར་རྒྱ་སྤྱི་རྒྱལ་ཁམས་པ་འབྱུང་མེད་དོ་རྗེ་ནས་སྟོན་སྟེང་
གི་ཚུལ་དུ། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༡༩༡ ལོའི་རྒྱལ་ཁྲི་བའི་རེས་གཟའ་ཉི་མ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལྷ་ ༠༡ པོའི་ཆེས་ ༡༧ ཉིན་ཐུག་བྱིས་སུ་བྱས་པ་དགའོ།

དཀར་ཆག

ཉིན་དང་པོ།

མཆོད་པར་བརྗོད་པ།	༤
ཕྱི་ལྷན་དུ་བཤུད་པ།	༤
ནང་ལྷན་དུ་བཤུད་པ།	༥
གསང་བ་ལྷན་བཤུད་པ།	༡༣
སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་གི་དཔེ།	༡༥
རྫོགས་ཆེན་ལྷན་དུ་བཤུད་པ།	༡༦
གཏམ་གང་སྤྲུམ་གཞན་ལ་ལན་བར་སྟོན་པ།	༢༠
ལྷ་བ་རྫོགས་ཆེན་བཤུད་པ།	༢༣
རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སྟོན་པར་གདམས་པ།	༢༥
རྫོགས་ཆེན་སྤེལ་ན་ཐུགས་གཟབ་མཛོད།	༢༩
སྐལ་བ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཤུད་པ།	༣༣
བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལས་འབྲོས་པ།	༣༥
རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྟོན།	༣༧
གོགས་སེལ་བོགས་འདོན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རག་ལས་པ།	༣༩
མཁྱེགས་ལམ་ལ་མེབས་ན་ཆ་རྒྱེན་དགོས།	༤༢
མདོ་སྒྱུ་སེམས་གསུམ་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས།	༤༤
རིག་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོང་བར་གདམས་པ།	༤༧

སྒོལ་རྒྱན་གྱི་ཐོག་ནས་ཚུལ་པ་པོའི་ཆད་བཤད་པ།	༥༩
དེང་སང་གི་བསམ་སྒོམ་བ།	༥༧
རིག་གནས་གསར་བརྗེ་དང་འབྲུག་པའི་སྒོ་ཆེན།	༦༠
བསམ་སྒོམ་བཅའ་སྒྲིལ།	༦༣
དབང་པོ་རྣམས་པོ་རྣམས་ལྷན་བསྐྱེད་གིས་བྲོལ་ཆུང་།	༦༧
ཕན་ཡོན་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྐྱེད་བ།	༦༩
མ་ཁི་བཏོན་ན་ཡང་འདོན་ལུགས་ཤིག་ཡོད།	༧༣

༥ ཉིན་གཉིས་པ།

ལམ་གང་ནས་སྤྲུག་ལ་ཁྱུག་པ།	༧༥
དཀའ་བ་དང་དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་འཆང་སྟེ་སྤྲུག་ལ་འཆང་ཉན།	༧༩
དབང་པོའི་རིམ་བཤུར་བྲོལ་ཆུང་བསྐྱེད་བ།	༨༦
ཁྲིད་ལུང་གི་རྒྱན་གལ་ཆེ།	༨༧
ཉོན་མོངས་ཀྱི་མགོ་ཚུགས་པའི་ཐབས་ལམ་སྤྲུལ་ཡོད་ན་ལེན་དགོས།	༩༠
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ།	༩༣
མཐུན་སྤྲུགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་ལུགས།	༩༣
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐབས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དེ་འདོད་པ།	༩༥
སྤྲུག་བསྐྱེད་འོས་སྤྲོད།	༩༦
སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་བྱོང་བ་མ་ཐོབ་ན་སེམས་ཅན་བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་མི་སྒྲི།	༩༩
བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོམ་པའི་མན་ངག།	༡༠༣

འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྩ་བ་དཔལ་འབྱོར།	༡༠༥
སྤྱ་ཐག་སོགས་ལྷ་པའི་ནང་ནས་ཆེད་ལས་པ།	༡༠༥
རྫོ་མའི་ནང་ནས་སྤྱ་ཐག་སོགས་ཆེད་ལས་པ།	༡༠༩
བསམ་སློའི་ཁ་སྤྱོད་ནི་དྲ་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན།	༡༡༠
གང་ནས་གང་དུ་འཁོར་བོད་པས་མི་བཟླ།	༡༡༠
འགན་ཚོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ།	༡༡༣
དེང་རབས་གྱི་ལག་རྩལ་ཡོད་པའི་ལྷ་པ།	༡༡༤
གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་དགོས།	༡༡༥
ནགས་གསེབ་གྱི་ལྷ་པ།	༡༡༦
རྩ་རྒྱ་ཁའི་ཆོགས་འདུ།	༡༡༩
ལྷ་པ་འཛོན་པོ་ཁྲིམ་གྱི་བཟའ་དཔོན།	༡༢༡
ལྷ་པའི་ལས་ཀ།	༡༢༣
གཡུ་ཁོག་སྤྱ་མའི་བཀའ་བཀྱོན།	༡༢༣
ལྷ་པའི་སྤྱོད་པ།	༡༢༥
གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྤྱོད་དང་དགོན་དཔོན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།	༡༢༦
ཅང་མི་ཤེས་པའི་དགོན་དཔོན་གང་ལས་བྱུང་།	༡༢༧
རང་གཅེས་འཛོན་དོར་བར་གང་མས་པ།	༡༢༩
རྟོག་གི་བའི་སྤྱོད་ཆ།	༡༣༠
སྤྱ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བཞུགས་སྐབས།	༡༣༡

སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བ་བསྐྱབས་ན་ཤ་ཟ་མི་རུང་།	༡༣༩
གོ་འཛོ་གན་སེམས་བད།	༡༣༥
དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་བཟའ་བུང་།	༡༣༦
དཀར་ཟས་ཆོགས་པར་མཁན་སོ་ཆེན་སོས་བཀའ་བཀྲོན།	༡༣༧
རྫོ་མེའི་ནང་ནའང་དཀར་ཟས་བསྟེན་མིན་དཔྱེ་འཕྱེད་བྱ་དགོས།	༡༣༧
ཕྱིར་བཞོལ་མི་རུང་བའི་བྱ་བ།	༡༣༨
བྱ་བ་ཀུན་ལ་གཞན་ཕན་གྱི་ཀུན་སྒྲོང་དགོས།	༡༣༩

༥ ཉིན་གསུམ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

སྒྲོམ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ།	༡༣༩
སྤང་བའི་སྤྱབ་བསྐྱེད་ཆོས་ཀྱིས་མི་སེམས།	༡༤༣
བལྟ་མི་ཤོད་པའི་ཁ་ཟས།	༡༤༩
ཕྱི་རྒྱལ་དང་ཆོའི་བར་གྱི་ཆོས་པའི་ཁྲིད།	༡༤༧
འདོན་བ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ནི་སྤྱབ་བ།	༡༥༠
སོ་སོ་སྤྱོད་བའི་ཆོས་ཉིད།	༡༥༣
མ་མཐའ་ཡང་ཉིན་རེ་ཐུན་རེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོམ་རོགས།	༡༥༣
འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དྲ་འདུས།	༡༥༥
གསུམ་བ་སྤྱོད་བ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ།	༡༥༦
ཆུང་ཁྲིམས་བསྐྱང་བར་གདམས་བ།	༡༥༩
འདྲ་མཉམ་བྱས་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་མཉམ།	༡༦༡

ཁྱུ་གྲམ་དམར་པོའི་ལས་བྱེད།	༡༧༣
མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་འཆོ་བ།	༡༧༤
དཔལ་འབྱོར་ཡར་ཁྱུས་དང་ཆོས་སྒར་གྱི་ཉེན་ཁ།	༡༧༧
སྟོན་ཆད་ལྟར་སྟབས་བདེ་བའི་འཆོ་བ།	༡༨༠
ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་ནི་ཁྱེད་གྱི་མཆོག་	༡༨༡
ཁྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་དཀོར་བས།	༡༨༣
ཕྱི་ཉིན་གྱི་སྒྲ་གན།	༡༨༥
ལོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་རིན་ཐང་གི་ལྟ་བུ།	༡༨༦
མཆོན་ཉིད་ལྟན་པའི་གྲུ་རྒྱུ་སྒྲུ་མ།	༡༨༨
རྫོམ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོམ་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་སྤེལ་དགོས།	༡༩༠
དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ཙུ་བ་གནང་དགོས།	༡༩༣
དགེ་འདུན་པའི་རྒྱུ་ལ་བག་ཡོད་བྱ་ཚུལ།	༡༩༤
དོན་མེད་པའི་རི་མོ་འབྲི་བ།	༡༩༥
བྱིས་པ་རྣམས་ལ་མ་ལ་འཛོག་དགོས།	༢༠༠

༥ ཉེན་བཞི་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

སྟོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་བཤད་པའི་སྐབས།	༢༠༡
སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་གཅོད་རྒྱ་ལ་མ་འཛེམས་ན་ཆོས་པའི་མིང་མི་ཐོབ།	༢༠༢
རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆད།	༢༠༤
དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་གཅོད་སྒྲ།	༢༠༥

གནས་མལ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱ།	304
ཉམས་སུ་ལེན་མ་བྱུང་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་གནང་ཆོག།	310
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་རྒྱ།	313
སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་འཛིན་དགོས།	313
ན་བཟའ་གོན་ལུགས་དགེ་ལུགས་པའི་བྲ་ས་ཁག་ལ་བལྟ་ས་ཡོད།	314
འབྲས་དོག་གཅིག་ཡང་ས་ལ་ལྷུང་འཇུག་མི་རུང།	314
བྲ་པས་རྒྱ་དོམ་བྱས་ན་ནོར་བ་རེད།	314
ཆོས་སྒྲར་འདི་ལ་འབྱུང་ཉེ་བའི་བསྐྱབ་པའི་ཉེས་སྦྱོན།	314
སྤྱི་ཐོག་ནས་ཡང་སྤྲིག་ལམ་ཡོད་དགོས།	317
རིན་མེད་ཀྱི་ཁ་བར་བཀག་འགོག་དགོས་མིན་མང་མོས་ཐག་གཅོད།	318
སྒར་འདིའི་བདག་པོ་དགེ་འདུན་པ།	318
ཁང་པའི་མེ་སྦྱོན་སྒོར།	318
ཁྱི་ལྷོ་མ་ཉར་མི་རུང།	319
ཁོར་ལུག་སྤང་སྦྱོར་སྒོར།	319
ཕན་ཡོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་བ་བསྐྱེད་པ།	320
རང་གི་མགོ་བོ་འཁོར་ནས་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་བྱད་གཞོད་མི་རུང།	321
ཆོས་ཁྲིད་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གང་ཡང་མི་དགོས་པའི་དཔྱ་ཆོད།	323
སྒར་མེད་དུ་འཛོག་མི་རུང་བའི་དགོན་པའི་བདག་གཉེར།	326
རྩོམ་རྒྱུ་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་ཐར་གྱི་ཆེ་བར་དེ་ལྟར་འགྱུར།	326

དབུས་གཙང་གི་སློབ་གཉེར་པའི་ལག་ཁྲི།	323
འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་ཆད་ན་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་མི་གནས།	324
ང་ཆོའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་པན་ཐོགས་ཡོད་པ།	325
ང་ཆོས་ཀུས་པ་ཅུང་ཟད་ཐོན་དགོས།	326
རྫོ་མའི་སློབ་གཉེར་མི་གཉིས་ལ་ཐུག་ཡོད།	327
མ་གོ་ན་ཐབས་མེད་པའི་ཆོས་དེ་གསུང་རོགས།	328
འདུལ་བ་བཤད་ཤེས་པས་མི་པན་ལག་ལེན་ཤེས་དགོས།	329

༥ ཉན་ལྟ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

མི་གཞི་མ་བཟང་ན་འགྲོ་དོན་རྒྱན་ཆད།	330
མི་གཞི་བཟང་སོ་འདྲུང་ཐབས་གཙོ་བོ་སློབ་གསོ་ལ་རག་ལས།	331
ཆོས་མཐུན་གྱི་སྡེ་ནི་སློབ་གསོ་ལ་རག་ལས།	332
སྤྱ་ཅིས་བྱད་ལས་པ།	333
བཟོ་རིག་པའི་བྱད་ལས་པ།	334
རིག་གནས་གསར་བརྩེའི་རྒྱུ་འཕྱུར།	335
མནོ་བསམ་བཞེས་དགོས་པའི་བྱ་རྒྱུ་གི་མདུན་ལས།	336
ཆེད་སྦྱང་པའི་ལག་ཁྲི།	337
ཆེད་སྦྱང་སྦྱོང་སྟངས།	338
མི་གཞི་བཟང་སའི་ཡོན་ཏན།	339
རང་རྒྱལ་ཞིན་པའི་བྱ་སྦྱོང།	340

བོད་པས་བོད་ཡིག་སྲོང་རྒྱ་གོ་རྟོག་སང་།	364
དེང་རབས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཟེན་པའི་སློབ་གྲྭ་།	370
སློབ་གསུང་ལ་བསམ་ནས་རིང་བའི་བྲུག་སྐད་བརྒྱུ་།	377
མི་མང་བ་ལས་སྤྱི་ལ་གཟུང་བ་གཤམ་ཆེ།	379
དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་གསུང་ལས་བྱུང་བའི་ཉི་ཤུང་གི་སྲོང་།	383
སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་འབྲོ་སྐབས་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་དགོས།	384
གནའ་དེང་གི་རིག་གནས་མ་ཤེས་པས་ང་ཆོ་རྗེས་སུ་ལུས།	384
རིག་གནས་མེད་ན་དར་ལྗོངས་འདོགས་མི་ཤེས།	390
རྒྱུང་ཏེ་མཆོད་པས་མངའ་ཐང་རྒྱུ།	393
གསར་སྤྱོད་མེད་པའི་གཏོར་བརྒྱུ་།	394
སྤྱི་གསུང་སུ་མ་ལྟར་བའི་དམངས་གཙོ།	396
སློབ་གསུང་བསྐྱེད་ནས་ཡིག་མོངས་སེལ་རྒྱ།	397
ཉག་རིང་གི་མདུན་སྲོང་།	399
ཁྱོད་འཁྱོག་ང་འཁྱོག་གི་འཛིག་རྟེན།	400
མི་གཞིའི་རྩ་བ་བྱང་བཤེན།	407
ཁེ་ལས་རིག་གནས།	413
གཉིས་པན་དང་བྱང་བཤེན་གྱི་བྱ་སྲོང་།	414
མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་བྲུག་དང་བྱང་མེད་ཀྱི་གནས་བབ།	416
ཡང་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མི་ཆོས།	418

ཆོས་སྲིད་བར་གྱི་འགལ་འབྲེལ།	༣༠༣
བསྐྱ་དངོས་བཞི་ཡི་ཉིང་ཁ།	༣༠༤
ལུས་བྲེལ་ཡང་སེམས་དུལ་བ།	༣༠༥
ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྒྲོན་མ་རོགས་རམ།	༣༠༦
སྒྲིང་བདར་ལས་བྱུང་བའི་ནི་དུལ།	༣༠༧
ཁ་གསོ་བའི་དོན་དུ་བཟོད་སྒྲོལ།	༣༡༠
ཇོ་སེར་གཉིས་ཀྱི་བར་ཁྲད།	༣༡༠
མི་གཞི་བཟང་པོར་བྱ་བ་ལ་རྒྱན་དུ་དོ་སྤང་།	༣༡༣
ཆོག་ངན་བརྒྱས་བཅོས་སྤངས་ཏེ་དང་རབས་ཀྱི་ཟས་ལ་ཞིབ་དཔྱད།	༣༡༤
རིག་པ་ནང་པར་འཆི་ཡང་བསྐྱབ།	༣༡༥
ཐ་མར་དགོ་བ་མཐུག་གི་དོན་	༣༡༦
ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་འདེབས་	༣༡༧

༡༡། །དུས་གཏམ་ལྟ་ཡི་རྩ་སྒྲིའི་རྣམ་བཤད་
དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལྷང་།

དུས་གཏམ་ལྟ་ཡི་རྩ་སྒྲ།
འཆད་ཁྲིད་པ མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒྲོ་གྲོས།

༣༡། །སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཚྲིད་ལྟན་སྤྲུགས་མའི་ཞིང་།
 བཟུང་ནས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་བྱས།
 བད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་མཆོན་ཐོས་ཕྱིར་མི་ལྟོག།
 སྒྲོན་པ་བྱགས་རྩེ་ཅན་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ།།

རྣམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་
 དུ་གཏན་བདེ་སྤྱོད་ཅིང་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་ཕྱིར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་
 གང་ཞིག་གསན་ནས་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བསྐྱེད་སྤྲུམ་དུ་བྱང་
 རྒྱུ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད་
 པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲང་དོར་མ་འདྲོལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གསན་འཆལ། དེ་ལ་
 གང་གསན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནི། སྤྱི་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཞལ་
 ལྟར་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་ལྟ་ཡི་རྩ་སྤྱོད་
 ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱེད་བཅོས་འདི་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན།

དེ་ལ་ཐོག་མར་དགོ་བ་ལྷན་ཀྱི་དོན། བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་
 གི་དོན། ཐ་མར་དགོ་བ་མཐུག་གི་དོན་ཉེ་ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་
 ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཐོག་མར་མཆོན་དོན་དང་། མཆོད་བརྗོད་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་མཆོན་དོན་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོ་
 རྣམ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་དང་། དཔེའི་སྒྲོ་ནས་ལྟ་ཡི་རྩ་སྤྱོད་
 ཞེས་མཆོན་གསལ་བ་རེད།

བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་གསུངས་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མཐུག་ཅོམ་གྱི་ནང་དུ། ཅེས་པ་འདི་
ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་བྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༥ ལ་བདག་ཅག་
དཔོན་སློབ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་
བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་དུས་སུ། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཕྱིའི་འགལ་རྒྱུ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། གཞུགས་ཅན་གྱི་མི་བསྟན་པ་ལ་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྒྲོ་སོགས་
ཀྱིས། བསྟན་པ་ལ་གཞོད་ཅིང་འཆེ་བར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབས་
པས། འདི་རྣམས་ལ་ཕྱི་ཡི་འགལ་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད།

ནང་གི་འགལ་རྒྱུ་ནི་དམ་སྤྱི་དང་། རྒྱལ་འགོང་། མ་མོ་ལ་
སོགས་པའི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ལྟ་འདྲེ་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་ལ་སློན་
ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐེབས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགལ་རྒྱུ་ལ་ཉག་དུ་བཅོན་
པས་དེ་རྣམས་ལ་ནང་གི་འགལ་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད།

གསང་བ་ནི། རྣམ་ཉོག་དང་དམ་ཆོག་ཉམས་ཆག་གི་ཉམས་གྲིབ་
སོགས་ཉམས་ཉོགས་ལ་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡིན། ཟླ་མ་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་སངས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། དེའི་ནང་ནས་
བོད་གངས་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་བྱུང་ལ་ཐུགས་ཁུངས་མཛད་ནས་ཡོད་
དུས། བསྟན་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་བར་ཆད་ངན་པ་ལྡང་སྐབས་སུ་ནི་རྒྱལ་

དབང་དག་གི་ལས་སྒྲུབ་གང་དགོས་ལ་བཙོན་པར་མཛད་དེ་ལས་སྒྲུབ་
 དེ་དག་གི་མཐུག་ཏུ་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གང་ཐོབ་པ་དེ་
 ལ་བསྟེན་ནས་བསྟན་པའི་འགལ་རྒྱུན་སེལ་བར་མཛད་པ་དེ་སྒྲོབ་མ་རྣམ་
 པས་མཐུན་བཞིན་པ་རེད། འདི་ཡིན་ནའང་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་
 གྱིའི་སྐབས་སུ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་སུ་གསུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་
 རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་ཞེས་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་
 དེ་རེད།

ལྟ་ཡི་རྩ་སྤྱ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་གཉིས་གཡུལ་འགྲེད་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་ལྟ་ཡི་རྩ་སྤྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་མིན་རྣམས་གཡུལ་
 ལས་ཐམས་པར་བྱུང་བ་དང་ལྟ་རྣམས་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་
 བྱུང་བ་མངོན་པ་སོགས་ལས་གསུངས་ཡོད་པ་བཞིན་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་
 མཆོན་བཏགས་པ་རེད། དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་མཆོན་ལ་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་ལྟ་ཡི་རྩ་སྤྱ་བཞུགས་སོ་ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདི་
 བྱི་ཏ་ཅང་གིས་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱད་པར་ཅན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡང་སྤྱད་པར་
 ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་སྒྲོབ་མ་གྲངས་སོ་རྣམས་
 ཀྱིས་མཐུན་བཞིན་པ་རེད། འདི་ཡན་ཆད་དེ་མཆོན་དོན་རེད།

གཉིས་པ་མཆོད་པར་བརྗོད་པར་ནི།

སྙིང་འདབ་བརྒྱད་བརྒྱའི་ཟེུ་འབྲུ་ལ། །
མགོན་རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་འདུས་སྐྱ། །
རྗེ་འཇམ་དཔལ་གཞིན་བྱ་ཏྲག་བཞུགས་ནས། །
གཏམ་སྒྲུས་ཆོད་འགོ་ལ་སྒྲན་པར་མཛོད། །
ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་སྤྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགེལ་རྒྱ་
ཡོད། འདིར་རྒྱས་རྒྱས་བཤད་ན་ཏུ་ཅང་གིས་མང་པོ་ཞིག་འབྱུར་
བས། རྒྱས་བཤད་མིན་པར་བསྐྱུས་བསྐྱུས་ཅམ་ཁུ་རྒྱ་ཡིན།

༥ ཕྱི་ལྟར་དུ་བཤད་པ།

ཕྱི་ལྟར་ན་རང་གི་སྙིང་དེ་ནི་མེ་ཏོག་བརྒྱའི་འདབ་མ་བརྒྱད་
པ་ཟེུ་འབྲུ་ཅན་ཞིག་ཏུ་བསྒྲོམས། ཕྱིར་དེའི་ནང་ལ་ཡི་དམ་ལྷག་
པའི་ལྷ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། གསང་བའི་བདག་པོ། རྗེ་བཙུན་
འཇམ་པའི་དབྱངས་སོགས་གང་ཞིག་བསྒྲོམས་ནས་གསོལ་འདེབས་
གནང་ཚུལ་ཞིག་དང་།

སྐབས་སྐབས་སུ་ཡི་དམ་ལྷག་པའི་ལྷ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་

དང་སྤྱི་བོའི་ནམ་མཁའ་བསྐྱོམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པར་གནང་
 ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། འདི་ཡང་སྤྱིར་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཙམ་
 རེད། ཀུན་མཁུན་མི་པམ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ནི་སྤྲ་མ་གྱུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་
 དང་། ཡི་དམ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས། ཆོས་སྐྱོང་གླིང་རྗེ་གེ་
 སར་རྒྱལ་པོ་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལྟར་སྤྲ་མ་
 ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཁོང་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས། དེའི་ཕྱིར་
 འདི་ན་རྗེ་འཇམ་དབལ་གཞོན་ཏུ་ཁྱེ་རྒྱ་རྒྱ་དེ་སྤྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་
 ལྷག་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་འདུས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
 དབྱངས་དེ་སྒྲིང་མེ་ཏོག་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་ཟེའུ་འབྲུ་དེ་ལ་
 ཞུགས་ནས་ཁྱེ་རྒྱ་རྒྱ་དེ། སྤྱི་ལྟར་དུ་སྟབས་བདེ་ཞིག་བཞུགས་ན་དེ་འབྲུ་
 ཡིན་ན་ཆོག་དེ་ཡན་ཆད་སྤྱི་ལྟར་དུ་རེད།

༥ རང་ལྟར་དུ་བཞུགས་པ།

རང་ལྟར་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན་པཎ་ཆེན་གྱི་མ་ལ་མི་འཁྲི་
 རྒྱུ་འབྲུལ་གསང་ཐིག་གི་རང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། རྒྱུ་འབྲུལ་
 གསང་སྤྱིར་ལྟར་དུ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་
 ཁ་ན་བཞུགས་ཤིང་། དེའི་གདངས་ཁོ་བོའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་
 ཅད་མྱད་པ་དྲང་ཁང་ན་བཞུགས་ཡོད་པར་གསུངས། སྤྱིང་ཁའི་ཅ་

འདབ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟིང་འདབ་བརྒྱད་བརྒྱའི་ཐེའུ་འབྲུ་ཞེས་
གསུངས། ཅ་འདབ་བརྒྱད་པོ་དེའི་དབྱས་སུ་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་
ཐིག་ལེ་དང་།

༼ཅའི་དྲངས་མ་ནི་ཏ་ར་བརྒྱད་གཤགས་པའི་སྟོམ་ལྟ་ཅམ་པ་པན་ཚུན་སྒྲེལ་
ནས། ཐག་པ་ཁྱགས་སུ་བཞག་པ་འདྲ་བར་གནས་ཏེ་འདི་ནི་སྟ་བའི་ཁམས་ཤིན་ཏུ་སྟ་བའི་
ཆ་ཡིན་པས་ས་ཡི་དྲངས་མ་ཡིན། ཁྱག་གི་དྲངས་མ་ནི་རགས་པའི་ཕྱང་པོ་གདོས་པ་
ཅན་འབྱུང་བའི་ས་པོན་ཤིན་ཏུ་སྟ་བ་ཚུ་ཁམས་ཀྱི་དྲངས་མ་ཞིག་དང་། རྟོད་ཀྱི་དྲངས་མ་
ནི་རགས་པའི་ཕྱང་པོ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་མེ་ཡི་ས་པོན་དྲངས་མ་ཞིག་དང་། དབྱགས་ཀྱི་
དྲངས་མ་ནི་རགས་ཕྱང་གི་རྒྱུང་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་སྟེད་པའི་རྒྱ་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་རྒྱུང་གི་
དྲངས་མ་འོ། དེའི་དབྱས་མ་ནས་མཁའི་དྲངས་མ་བར་སྤང་སེང་སེང་པོ་གོ་འབྱེད་པའི་ནམ་
པ་ཅན་དུ་གནས། མཆན་རྒྱབ་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེ་དོན་ནམ་བཤད་དངོས་བྱུབ་སྟིང་པོ་
ལས་དྲངས་༽

དེའི་ནང་ན་སེམས་ཀྱི་དྲངས་མ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སམ་
བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་དེ་གནས་ཡོད། དེ་ནི་རང་གི་ལུས་ལ་སངས་
རྒྱས་གནས་པའི་སྟུབ་བྱེད་དང་། བསྐྱེད་རིམ་རང་ལུས་ལྟ་ཡི་དཀྱིལ་
འཁོར་དུ་བསྟོམས་ན་རྒྱ་མཆན་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་པ་དང་།
རྫོགས་རིམ་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་ལ་གནད་དུ་བསྟུན་ཏེ་རྒྱུང་སེམས་དབྱ་
མའི་ནང་དུ་ཞུགས་ན་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་དུ་འཆར་
ཡོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོ་ཡང་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་ནང་ན་སེམས་

གྱི་དྲངས་མ་གསེར་ཁྱེན་མའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ཀེ་ཀེ་བུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་
 ཞེས་སྐྱུ་འབྲུལ་གྱི་ནང་ན་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། དེ་རྒྱ་ཆེར་ཅལ་
 ཏུ་བཏོན་ནས་གསུངས་དེ་བཞུ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་འདྲི་གསང་ཐིག་དང་
 ཀུན་མཁྱེན་སྒོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་
 ཟུན་སེལ་གྱི་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་ནས་གསུངས་ཡོད། འདི་
 གསང་བ་སྐྱུ་འབྲུལ་གྱི་སྐབས་སུ་དཀའ་གནད་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གལ་
 ཆེན་པོ་ཡིན།

སྤྱིང་ཁའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་དབྱས་ན་གསང་བ་སྐྱུ་འབྲུལ་
 པའི་ལུགས་སུ་རིགས་དྲུག་སྟེ་གསུང་གི་ཉམས་ལེན་ཞེས་གསུངས་
 པ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱུལ་བ་ཡི་དྲུགས་དུད་འགྲོ་ལ་
 སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་ལས་མང་པོ་བསགས་ཏེ་ཅ་འདབ་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་
 པའི་རིགས་དྲུག་གི་ས་བོན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བག་ཆགས་བཞག་
 དེ་རྣམས་མཐུ་བཏྱས་ནས་མ་དག་པའི་སྤྱང་བ་རྒྱུད་པ་ཤར་ནས་
 དག་པ་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་མར་བག་ལ་ཞ་འགོ་
 བ་དང་། ཅ་འདབ་ཀྱི་ནང་ན་ཨོ་ཨུཾ་ཧྱཱཾ་སྐྱུ་གསུང་ལུགས་གསུམ་
 ཀྱི་ས་བོན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་ནམ་རང་ཆས་ཀྱི་
 སྒོ་ནས་གནས་ཡོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལྟ་སྐྱུ་ལུག་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་བསྒོམ་པ་དང་། གསུང་གསང་ལུགས་ཀྱི་ལུག་རྒྱ་ལ་རྣལ་
 འབྱོར་བྱེད་པ། ལུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་

ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གནང་ན། སྤྱི་གསུམ་གྱི་ཡིག་འབྲུ་གསུམ་
པོ་ཡར་མཐུ་བརྟམ་ནས་རིགས་བྲུག་གི་བག་ཆགས་འཛིན་པའི་ཡི་
གེ་ཆམས་གྱི་མཐུ་བག་ལ་ཞུ་ནས་དག་པའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རིམ་
པ་བཞིན་མངོན་དུ་འགྱུར་ཡོང་བ་གསུངས་ཡོད།

སྤྱིར་གསར་ཉིད་གི་རྒྱུད་སྡེ་ཐམས་ཅད་གྱི་དགོང་པ་མཐར་
ཐུག་དེ་ལ་གཞིལ་དགོས་ཀྱང་། ཉིད་མའི་རྒྱུད་སྡེ་ཆམས་གྱི་ནང་དུ་
ཏ་ཅང་གིས་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད། གསར་མའི་རྒྱུད་སྡེ་ཆམས་གྱི་
ནང་དུ་དེ་ཙམ་དུ་གསལ་པོར་གསུངས་མེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནང་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་
ཡིན་མིན་དང་།

དུག་ལྡ་པོ་ཡེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལྡ་ཡིན་མིན། ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེ་
སོགས་གྱི་ཐད་ལ་བཤད་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་སྟོབས་གྱིས་
རྒྱལ་པོ་ཨིན་ལྷ་ཏི་སོགས་གྱིས་དགག་པ་མང་པོ་བཟོད་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ནང་
གྲུབ་མཐའ་གསར་ཉིད་ལྷ་སྐབས་དགེ་ལུགས་པ་ལ་གསར་མ་བ་ལྷ་
ཡང་། སྤྱགས་གསར་ཉིད་ལྷ་དུས་དེ་འབྲུ་མ་རེད། སྤྱགས་ཉིད་མ་ལྷ་
རྒྱ་དེ་བསྟན་པ་སྤྱད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡོད་པ། སྤྱ་འགྱུར་ཉིད་མའི་མདོ་
སྤྱ་མེམས་གསུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། སྤྱགས་གསར་མ་དེ་དུས་ཕྱིས་སུ་
དར་བའི་ས་སྤྱ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད། རོ་ནང་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་

གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་སྡེ་ཁག་ལ་རྒྱུད་གསར་མ་ཞེས་
བརྗོད།

རྒྱུད་གསར་མ་ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྤྱིར་ཁ་ན་དངས་མ་ལྔ་ཡོད་
པ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཞིབ་ཆ་
སེམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གནས་
ཚུལ་ལ་སོགས་པ་གསལ་པོ་ཞིག་མ་བཤད་ཀྱང་དགོངས་པ་མཐར་
ཐུག་ནི་གཅིག་དུ་གནས་ཡོད། དཔེར་ན་གསར་མའི་ཀྱང་རྩོམ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་སྡེ་
ནམས་སུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་
གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་ནའང་སྤྱིར་མའི་རྒྱུ་སྡེ་ནམས་ལ་སྟོས་ན་
གསལ་པོ་ཞིག་གསུངས་མེད་པས། འགྲེལ་བ་གནང་ཚུལ་དེ་ལའང་
མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། སྤྱགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ནའང་དཔེར་ན་
དགེ་ལུགས་ཀྱི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱགས་ཀྱི་རྒྱུ་སྡེ་ལ་འགྲེལ་
བ་གནང་ཚུལ་དེ་དང་། སྤྱིར་མའི་ཀུན་མཁྱེན་རོང་གྲོང་ལ་སོགས་
པའི་འགྲེལ་བ་གནང་ཚུལ་ལ་མཐར་ཐུག་གི་སྐབས་སུ་ཁ་སང་ཁ་ཉིན་
ལམ་གཙོ་ནམ་གསུམ་འཆད་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཅང་མི་མཐུན་
པ་མེད་ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་བྱུང་
བའི་རྒྱུ་མཆན་ཅ་བ་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་སྡེའི་ནང་ན་གསལ་ཁ་ཡོད་
མེད་སྟོབས་ཀྱིས་རེད། ནང་ལྟར་དུ་བྱས་ན་སྤྱིར་འདབ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་

ཟེའུ་འབྲུ་ལ། མགོན་ཀླུ་ཀུན་གསུང་རྒྱ་དེ། དེ་ལ་གོ་བ་རེད། གལ་
 ཉེ་དེ་ཤེས་དགོས་ན་གསང་སྤྱོད་གི་འགྲེལ་བ་རྣམས་དང་། བྲང་
 བར་དུ་ཀུན་མཁུན་སྒྲོང་ཆེན་རབ་འབྲམས་ཀྱི་གསུང་ན་ཡོད། ད་དུང་
 ལུང་དང་རིགས་པ་ཞིབ་ཆ་དགོས་ན་མཛོད་སྡེའི་ནང་དུ་གསུངས་
 ཡོད། བྲང་བར་དུ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་ས་དེ་བཞུ་ཆེན་བི་མ་ལ་
 མི་འདི་གསང་ཐིག་རེད། དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཞིབ་མོ་ཞིག་གོ་
 དགོས། ནང་ལྟར་བཤད་ན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
 བྱས་སྡོན་ཆད་དེ་ལྟར་གསུང་གིན་ཡོད། །

༥ གསང་བ་ལྟར་བཤད་ན།

གསང་བ་ཨ་ཉི་ཡོ་ག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ལ་སེམས་
 ཉིད་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཚུལ་དང་། གང་ཟག་གི་སྤྱོད་དབྱས་
 སུ་གཞོན་ཏུ་བྱམ་བའི་སྐྱེ་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
 བཞུགས་ཚུལ་རྫོགས་ཆེན་སྐབས་ན་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་
 ལ་གོ་དགོས། སྤྱོད་ཁའི་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དེ་ལ་གསར་
 མའི་རྒྱུད་སྡེ་གསང་བ་འདུས་པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་དྲངས་མ་ལྟ་འདུས་
 ཞེས་གསུངས། དེའི་ནང་ནས་སེམས་ཀྱི་དྲངས་མ་དེ་བདེ་གཤེགས་
 སྤྱོད་པོ་ཡིན་པར་སྤྲོན་སྤྱིང་ལོ་ཆེན་གྱིས་གསང་བདག་ཞལ་ལུང་ནང་

དུ་གསུངས།

འདི་རྫོགས་ཆེན་ལྟར་དུ་བཤད་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་
སེམས་ཉིད་ངམ་གསལ་འགྲེལ་ཆེན་ཤིང་རྟ་ཆེན་མོར་གཟིགས་དང་
དེའི་ནང་དུ་གསལ། ཅ་དབུ་མ་ལ། གནས་པའི་དབུ་མ་དང་། ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་དབུ་མ། རོན་དམ་པའི་དབུ་མ་ཞེས་དབུ་མ་ལ་གསུམ་གསུངས་
ཡོད་པའི་ནང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབུ་མ་དང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐབས་
སུ་སྒྲིང་ཁའི་ཅ་དང་དཀར་གྱི་མདུད་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་
རོན་གཅིག་ལྟ་བུར་སྒྲུང་། རྫོགས་ཆེན་ལ་ཆོག་རོན་མཛོད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུང་
ཐིག་ལེ་ཡི་རྣམ་གཞག་འཆད་སྐབས་སུ་རྟེན་རྗེ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ཡོད་
པས་དེ་ལ་གཟིགས་རོགས།

མདོར་ན་རྒྱུད་གསང་བ་སྒྲིང་པོའི་སྐབས་ན་བཤད་རྒྱུའི་
སེམས་ཀྱི་དྲངས་མ་གསེར་ལྷན་མའི་ནང་དུ་ཞོར་བུ་ཀེ་ཀེ་བཅུག་
པ་ལྟ་བུ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཅལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་སྐབས་དབང་བཞི་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྫོགས་བྱ་དེ་རེད། དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་དབང་དུ་
བཤད་ན་མདོ་སྐྱུ་སེམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་པ་རྒྱུད་དང་མ་རྒྱུད་
སྒྲོར་གྱི་བཤད་ལུགས་དང་། སྒྲིང་ཁའི་ཅ་འདཔ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབུ་མ་ན་
ཡོད་པའི་དྲངས་མ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་དྲངས་མ་དེ་ཅལ་
འདོན་བྱས་ནས་གསལ་པོར་བཤད་ན་རྫོགས་ཆེན་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་

དུས། ང་ཚོས་མདོ་སྐབས་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 གླེང་དགོས་ཤིང་། ཤིང་ཕྱིན་ཡུལ་སྐུ་ལྔ་བཅུ་བརྟན་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྤྱང་ཡང་རུང་མ་སྤྱང་ཡང་རུང་ཚོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ནི་གནས་པའོ། །ཞེས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་
 འོད་གསལ་གྱི་མིང་བཏགས་ཀྱང་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱང་ཉིད་རྒྱང་བ་
 ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་ཅུང་ཟད་རིམ་པ་རྩེ་བཟང་ལ་མངགས་ནས་
 འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྤྱང་
 བོ་ཞེས་བརྗོད།

ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་སུ་སྤྱང་བོ་བསྟན་པའི་མདོ་བཅུ་ཞེས་
 གསུངས་ཀྱང་ད་དུང་སྤྱང་བོ་བསྟན་པའི་མདོ་བཅུ་གཉིས་དང་། སྤྱང་
 བོ་བསྟན་པའི་མདོ་ཉིད་ལྟ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་
 རང་ནས་རྒྱུད་ལྔ་མ་འདྲ་ཡིན་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་
 དེ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་བཅུའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཤམ། དཔེ་རྣམ་པ་དགུ་
 ཡིས་ཤེས་པར་བྱེད། གཏན་ཆེགས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ལུས་ཅན་
 ཀྱན་ལ་གནས་པར་བསྐྱབས། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་དབྱིངས་བསྟོན་པའི་
 རང་ན་དཔེ་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་གཏན་ལ་ཤམ་ཡོད། འོན་ཀྱང་སེམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་བདེ་གཤེགས་སྤྱང་བོ་ཞེས་གསུངས་
 རའང་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་ལུགས་གསུངས་མེད།

༩ སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་གི་དཔེ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡུམ་སྲས་བཙུ་བདུན་ལ་
སྟོས་ན། སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོར་དཔེར་བཞག་པའི་མདོ་
ལྟ་བུའི་ནང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་པ་ཏེ་ཅང་གསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ཡོད། དེ་ཡང་ཐ་མལ་
པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མ་འོངས་
པ་ན་འབྱུང་བུང་ཅུ་དང་སྟོང་རྒྱུད་མེད་དགག་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་
ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ད་
ལྟ་ཉིད་ནས་འོད་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་དཔེར་སྟོང་གསུམ་དར་
ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེ་གསུངས་པ་རེད།

སྟོང་གསུམ་དར་ཡུག་ཆེན་པོའི་དཔེ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་
ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་འདི་དང་མཉམ་པའི་རས་ཡུག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་
དེའི་ངོས་ལ་ནི་དབྱས་ཀྱི་རི་བོ་མཆོག་རབ་ཀྱི་གནས་སུ་ནི་དབྱས་
ཀྱི་རི་བོ་མཆོག་རབ། དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ལུས་འཕགས་པོའི་གནས་
སུ་ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྟ་འཛུལ་བུ་སྤྱིང་གི་གནས་སུ་ལྟ་འཛུལ་
བུ་སྤྱིང་། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ། སྟོང་གཅིག་
གི་གནས་སུ་སྟོང་གཅིག་ སྟོང་གཉིས་པའི་གནས་སུ་སྟོང་གཉིས་
པ། སྟོང་གསུམ་པའི་གནས་སུ་སྟོང་གསུམ་པ། མདོར་ན་སྟོང་གསུམ་

གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆེ་ཆུང་
 ཉང་བཅས་པ་རིམ་བཞིན་གྱིས་ནས། དེ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་དབང་གིས་
 ཡུངས་འབྲུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ན་ཕྱི་ནས་བལྟས་སྐྱབས་ཡུངས་
 འབྲུ་ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་ཅི་ཡང་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་
 སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་རིམ་གྱིང་བཞི་དང་བཅས་པའི་རིམ་
 གཟུགས་བརྟན་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མ་ཉམས་པ་ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ད་ལྟ་ནས་ཡོད་
 པར་གསུངས་ཡོད། སྤྱི་མུ་སྟོང་ཕྱི་རབས་པའི་མཁས་པ་འགའ་
 རེས་རྒྱུ་དག་སུམ་འཆད་སྐྱབས་མེད་དགག་ལ་གཞི་རྒྱུད་གསུང་གི་
 ཡོད། མེད་དགག་ཞིག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་ཡེ་ཤེས་རིམ་བུ་
 ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཉིད་ཉམས་སུ་བྲངས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དང་
 ཡེ་ཤེས་འབྲུང་རུང་ཡིན་པར་གསུངས།

རྒྱལ་ཚབ་རྗེའི་རྒྱུད་ལྗང་མའི་འགྲེལ་བ་ནང་དུ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
 རྫོ་རྗེ་འཆང་ཞེས་བྲ་བ་ད་ལྟ་ནས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་
 ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་དེ་སྐྱེ་སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ལུགས་དང་
 གཅིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ཁ་སང་
 ཁ་ཉིན་བཤད་པ་བཞིན་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རང་གི་གསུང་འབྲུམ་
 ན་བཞུགས་པའི་བདུན་ཅི་སྟུན་མཆོག་དང་། གོང་གི་བཤད་ལུགས་
 རྣམས་མི་འདྲ། ཡིན་ནའང་ས་དགེ་རྩིང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་རང་

རང་གི་བཤད་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཡག་པོར་ཤེས་དགོས་ཀྱང་དངོས་
 པོའི་གནས་ལུགས་ལ་གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་ཡོད་མི་སྲིད། ཡང་
 མིན་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ། ཡང་མིན་ན་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་མིན་པ་ཡིན་དགོས། ཁ་ཡིས་རི་ལྟར་བརྗོད་
 ཀྱང་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ན་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པའམ་ཡང་མིན་ན་མེད་པ་
 རེད། དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དེའི་བར་ན་ཐ་དད་པ་ཞིག་དངོས་
 པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཡོད་ཐབས་མེད། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་
 དེ་ལ་ལྟ་ཚུལ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་
 བ་འདྲ་མི་འདྲ་བྱུང་ཡང་དོན་ལ་འབབ་ས་གཅིག་ཡིན། འོ་ན་དོན་གྱི་
 ཐོག་ནས་མཐར་ཐུག་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་བ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་དགོངས་དོན་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་
 ལས་བཤད་པ་དེ་དཔལ་ལྡོག་ནང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྩལ་འདོན་གནང་
 བ་དེ་རྒྱ་འབྱུལ་གསང་སྟོང་གི་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་པའི་སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་སྐྱིབ་བག་ཐམས་ཅད་བུལ་བའི་འོད་གསལ་བ་རོ་བོ་སྟོང་པ་
 ཉིད་སྟོས་པའི་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ཞིག་ཏུ་གསུངས། དེ་
 ཡང་རང་དགར་འོད་གསལ་ཡིན་ཟེར་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཞི་ཁྱོད་མ་པ་
 རིགས་བརྒྱ་ཡོད་ཚུལ་དང་། གང་ཐག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཕྱང་པོ་
 ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་འདི་དག་ད་ལྟ་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཕྱང་

ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ནམ་པ་དང་། དག་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་དག་
རེ་རེ་ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་གསལ་བོ་ཞིག་མ་རྒྱུ་ཡོ་
གའི་སྐབས་སུ་གསུངས།

སྒྲགས་གསར་མའི་རྒྱུད་སྤེ་ནམས་སུ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་
ནམས་ཀྱང་ཡོ་ག་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་མ་རྒྱུ་ཡོ་གའི་ནང་དུ་འཛོགས་
དགོས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དེ་ད་རུང་རེ་མཐོར་
བཞུགས་ཡོད་དུས། གོང་དུ་བཞུགས་པ་བཞིན་སྒྲིང་འདབ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་ཟེའུ་
འབྱུ་ནང་ལྟར་དུ་བཞུགས་པ་ལྟགས་དེ་ཡིན།

༥ རྫོགས་ཆེན་ལྟར་དུ་བཞུགས་པ།

དེ་བས་ཀྱང་རིམ་པ་མཐོན་པོར་བཞུགས་ན་རྫོགས་ཆེན་དངོས་
ལ་ལོག་འགོ་རྫོགས་ཆེན་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞི་གཞོན་ཏུ་བྱམ་པའི་སྐྱེ་
དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཞོན་ཏུ་བྱམ་པའི་སྐྱེ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་
ནང་ནས་གཞི་གཞོན་ཏུ་བྱམ་པའི་སྐྱེ་ལ་ཁྱེ་བ་རེད། དེ་ཡང་དོན་ཀྱི་
ཐོག་ནས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཁྱེ་
དགོས་ཀྱང་མིང་བཏགས་ལྟགས་མི་འབྲས་བུ་མང་པོ་གནང་ཡོད།

མ་རྒྱུ་ཡོ་ག་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤང་ཚུལ་ལ་མ་དག་པའི་རང་
བཞིན་དང་། གནས་ཚུལ་ལ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་

ཡིན་པར་གསུངས། རྫོགས་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གནས་ཚུལ་
 དག་པ་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མ་ཆད་སྤང་ཚུལ་ལ་
 ཡང་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་གསུངས། ང་ཆོའི་
 མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་དང་། རྣ་བས་གོ་རྒྱ་འདི་བས་པན་ན་ལྟ་ཐེར་རྒྱ་
 དང་སྤྲུགས་ཐེར་རྒྱ་ཞིག་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གོ་བ་ལེན་དཀའ་
 མོ་རེད། འདོད་ཆགས་སོགས་དུག་ལྡན་ཡེ་ཤེས་རེད་ཐེར་བ་མ་
 གོ་ན་ཁག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་རྣམས་དང་སོ་ནས་གོ་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་
 བ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུང་དགོས་མེད་ལ་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགའའི་ཅེ་
 མོ་ཡང་ཡིན་དོན་མེད། ག་ལེར་བྱས་ན་གོ་རྒྱ་ཡོད། སེམས་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྐུ་བས་གསུང་རྒྱ་
 དེ་ཡིན། འདི་ན།

སྙིང་འདབ་བརྒྱད་བརྒྱའི་ཐེའུ་འབྲུ་ལ། །

མགོན་རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་གཅིག་འདུས་སྐྱེ། །

ཞེས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་དེ་གང་
 ཡིན་ཞེ་ན། དོན་དུ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྫོགས་ཆེན་ལྟར་དུ་
 བཤད་པ་དེ་ལ་གོ་ཆོག དེ་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱང་
 ཡིན། དཔེར་ན་སྐྱེ་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཕྱི་ལྟར་
 དུ་ཞལ་བྱུག་མཆོན་མ་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དེ་ལ་བྱང་
 དོན་ཉགས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲུལ་བྲ་བ་དང་། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་

བ་འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ལ་ངེས་པ་དོན་གྱི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་
 སམ་ངེས་དོན་སྐྱེ་འབྱུང་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས་ཡོད། འདི་ལའང་བྱི་དང་
 རང་དང་གསང་བ་བཅས་བཞད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། གཞུང་དོན་གྱི་ནང་དུ་རྗེ་གས་ཆེན་ནས་ཉན་ཐོས་གྱི་ཉམས་
 སུ་ལེན་རྒྱ་ཡན་ཆོད་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགྲུ་པོ་ཡོངས་རྗེ་གས་གསུངས་
 ཡོད་པ་ཡིན་དུས། མཆོད་བརྗེད་ཡིན་ནའང་དེ་དང་མཐུན་པར་བྱི་ནང་
 གསང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གསུང་རྒྱུ་ཡོད།

༥ གཏམ་གང་སྤྲུམ་གཞན་ལ་པན་པར་སྒྲོན་པ།

གོང་དུ་གཏམ་སྤྲུམ་ཆོད་འགྲོ་ལ་སྤྲན་པར་མཛོད། ཅེས་
 པའི་སྤྲན་ཞེས་པ་ནི་པན་པ་ཞེས་པའི་བརྟེན་ཉིང་ཞིག་རེད། སྤྲན་ཞིག་
 འཐུང་དགོས་བརྗེད་ན་དོན་གྱིས་པན་ཞིག་འཐུང་དགོས་བརྗེད་པ་
 དང་འདྲ། སྤྲན་གྱི་མིང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་པན་ཞེས་བརྗེད་དགོས་པ་ཡིན་
 ཞེ་ན། ལུས་ནད་སོགས་སེལ་ཏེ་པན་པར་བྱེད་པས་ན་པན་ཞེས་མིང་
 བཏགས། སྤྲན་གྱི་མིང་རྣམས་ལས་སྤྲ་མོ་ཡིན་པ་རེད། འོ་ན་ཅམ་
 པ་ཆོས་ཅན། བྱི་གྱི་མིང་ལའང་སྤྲན་ཟེར་དགོས་པར་ཐལ། བྱི་
 གུང་པན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྲ་ཐམས་ཅད་གྲགས་
 ཟེན་པའི་སྤྲ་དང་། གྲགས་རུང་གི་སྤྲ་གཉིས་ཀ་ཆོད་མའི་ནང་ལ་ཡིན་

ནའང་སོ་སོ་ཡིན། ཅམ་པ་ཡིན་ནའང་གཤམ་རུང་གི་དབང་དུ་བཤད་
ན་སྐྱེན་ཟེར་ཡང་མི་ཆོག་རྒྱ་མེད། ཅམ་པ་ལ་ནི་སྐྱེན་དཀར་པོ་ཆོག་
ཐུབ་ཀྱང་བཟོད་སྒོལ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་ཆོག་པ་ཡིན། སྐྱེན་
པར་མཛོད་ཅེས་གཏམ་སྒྲིམ་ཆོད་ཐམས་ཅད་ལྟག་པའི་ལྟ་ཡི་བྱིན་
ཆུབས་ལ་བསྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེན་པར་མཛོད་
ཅིག་ཅེས་གསུངས།

སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་དགོས་ནའང་ཐ་མལ་པའི་མི་ཞིག་གིས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་དགོས་ན་ཏུ་ཅང་དཀའ་མོ་རེད། འོ་ན་ངེ་
ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་པན་ཐོགས་ཡོད་ཞུས་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་
ན་ཡོད་པ། སྟོན་ལམ་སྟོན་དུ་སོང་ཡོད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཅན་གྱིས་
གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ན་པན་པས་དེ་
གཅིག་རེད།

གཉིས་པ་ནི་ལྟག་པའི་ལྟ་ཡིས་རྗེས་སུ་བརྩུང་བའི་གང་ཟག་
གིས་གཞན་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་ན་པན་པ་འབྱུང་།

གསུམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
ཞིག་གིས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་ཡིན་ན་པན་པ་འབྱུང་། དེས་ན་གཏམ་
སྒྲིམ་ཆོད་འགྲོ་ལ་སྐྱེན་པར་མཛོད་གསུངས་ནས་དེ་ལ་མཆོད་པར་
བཟོད་པ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐད་ཆ་
ནི། གནས་སྐབས་སུ་པན་པ་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། མཐར་ཐུག་ན་

པན་ཆེན་པོ་དཀའ་མོ་ཡོང་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་སྐད་ཆ་
དེའི་མཐུག་འབྲས་གང་ཡོད་ཤེས་ཁག་པོ་རེད།

༥ ལྷ་བ་རྫོགས་ཆེན་བཤད་པ།

ད་འདི་མན་ཆད་གཞུང་དོན་རེད། གཞུང་དོན་འདིའི་དབང་
དུ་བཤད་ན། ལྷ་བ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ། སྒྲོམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
མཆོག་ སྟོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ། གཞི་རྟེན་མི་གཞི་བཟང་པོ་
ཞེས་ས་བཅད་རྣམ་པ་བཞི་འཛོག་དགོས། འོ་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
ལ་བསྒྲོམ་རྒྱ་མེད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྒྲོམ་རྒྱ་
ལོས་ཡོད། ཡིན་ནའང་འདིའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་ཆེན་ལ་ལྷ་བ་ཞེས་
བརྗོད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལའང་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་
ཆོས་ཉིད་རྫོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་གཙོ་བོ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཛོག་དགོས། དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་
སྟོད་པ་ལ་འཛོག་ །དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་ནང་ནའང་གསོ་སྟོང་གི་
སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་
དེ་སྟོད་པ་རེད།

དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་གཞི་ངོ་མ་དེ་མི་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་
ཡིན་དགོས། མི་གཞི་མ་བཟང་ན་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བ་

ཡིན་ནའང་འགོ་དོན་མི་ཡོང་བ་དང་ཚོད་པ་མང་པོ་འཕེལ་བ་སོགས་
 འབྱུང་བས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཏེན་གཞི་དེ་ལ་ནི་མི་གཞི་བཟང་པོ་
 དེ་དགོས། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
 དང་། འཇམ་མགོན་ས་སྐུ་བརྩེ་ཏ་དང་། དེ་འབྲ་བ་གྲུང་ཐང་བསྟན་པའི་
 སྟོན་མའི་ཚུ་ཤིང་གི་བསྟན་བཅོས། འཇམ་མགོན་མི་ཤམ་པའི་རྒྱལ་
 པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ཀྱི་ནང་ན་མིའི་ཆོས་དེ་ལྟ་ཆོས་
 ཀྱི་ཅ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་འདིའི་ནང་ནའང་དེ་ལྟ་བུ་
 གསུངས་ཡོད།

སྤྱིར་གཞུང་འདིའི་ལྟ་བར་རྫོགས་ཆེན་སྟོམ་དགོས་པའི་ཆ་ནས་ཁ་
 སང་ལམ་གཙོའི་ནང་ན་བཤད་པ་བཞིན། གཞུང་འདིའི་ནང་ནས་གསུངས་
 པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལམ་གཙོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ཤེས་རབ་དང་། བར་པ་སྟོམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ་དེ་ཡིས་
 ལམ་གཙོའི་ནང་གི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྟོད་པ་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 སྟོམ་པ་བཤད་པ་དེ་ཡིས་ལམ་གཙོའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ངེས་འབྱུང་
 ཡང་གསུངས་པ་རེད། དོན་གྱིས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདིའི་
 རང་དུ་འདུས་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་ཏེན་མི་གཞི་བཟང་པོ་དེ་ཡོད་དགོས། ལམ་
 གཙོ་རྣམ་གསུམ་ནང་ན་ངེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་
 ལྟ་བ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཡིན་ཞེས། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོ་
 རིམ་དང་། སྟོམ་པའི་གོ་རིམ་གཉིས་ཆར་ཀྱི་སྟོན་ནས་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བཞག་

པ་རེད།

རྒྱུད་ལ་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བཤད་ན། དང་པོ་ངེས་འབྱུང་།
གཉིས་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས། གཞིན་སྟོང་ཉིད་གྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་དགོས། རྒྱུད་
ལ་སྒྲེ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་མེད་ཀྱང་། སྤྱིར་
དང་པོ་ངེས་འབྱུང་སྒྲེས། དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྒྲེས། དེ་ནས་སྟོང་
ཉིད་ཉོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ནི་གང་ཟག་གཅིག་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་
འབྱུག་པའི་དབང་དུ་བཤད་པ་རེད། འདི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་མཆོག་དམན་གོ་
རིམ་གྱི་དབང་གིས་བཤད་པ་རེད། དེ་ཡང་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ཐོག་མར་
བཤད། དེ་ནས་འབྲིང་དེ་བཤད། དེ་ནས་རྗེས་མ་དེ་བཤད། དེའི་ནང་ནས་
དང་པོ་ལྟ་བ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་རེད། ལྟ་བ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་
བཤད་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྒོམ་པར་གདམས་པ་
དང་། བན་ཡོན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་ཞེས་ས་བཅད་གཉིས་
བཞག་ན་ཆོག དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

༩ རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་སྒྲིམ་པར་གདམས་པ།

ལམ་ཡང་ཟབ་འོད་གསལ་སྒྲིང་བོ་ཡི། །

ཆོག་ཐོས་པས་སྒྲིང་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད། །

གནད་བསྒྲིམས་ན་རྩ་བ་དྲུག་གིས་གྲོལ། །

འདི་ཁོ་ན་སྒྲིང་གི་དཔལ་ཤེའུར་སྒྲིམས། །

ཞེས་གསུང་བ་དེ་ས་བཅད་དང་པོ། སྒྲིང་སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲིང་
པའི་ཅ་བ་རྩལ་པོར་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིང་ཉིད་སྒྲིམ་དགོས། སྒྲིང་ཉིད་དེ་
ལ་ནང་གསེས་སུ་དབྱེ་སྒྲིམ་མང་པོ་ཡོད། སྒྲིང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲི་
ནས་དབྱེ་ན་བརྩ་བཞི་དང་བཙོ་བརྒྱད་བརྩ་དྲུག་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་
བ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲི་ནས་དབྱེ་ན་ནམ་གངས་དང་།
ནམ་གངས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་པ་ཉིད་སོགས་མང་ཡང་། སྒྲིང་ཉིད་
རྩོགས་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། སྒྲིང་
ཉིད་ལ་གསུམ་ཡོད།

གསུམ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་ནི་ཁ་སང་ལམ་གཙོའི་
ནང་ན་བཤད་པ་འདྲ་པོ་དབྱུང་པའི་སྒྲི་ནས་སྒྲིང་ཉིད་རྩོགས་རྒྱ་ཞིག་
ཡོད། དེ་དབུ་མའི་ལྷགས་རེད། དེ་ཡང་དབུ་མ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་ལ་
ཐོག་མར་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱིས་དབྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིང་ཉིད་
ལ་ངེས་ཤེས་འཁུངས་པ་དེ་སྒྲིམ་དགོས། བར་དུ་དབྱུང་འཛོག་སྒྲེལ་

མ་བྱེད། ཐ་མར་འཛིག་སྒོམ་ཁོ་ན་བྱས་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ལུགས་
དེ་ནི་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ལུགས་གཅིག་རེད།

གཉིས་པ་གསང་བ་སྤྲགས་ཀྱི་ལུགས་སུ། དཔེར་ན་མ་རྩ་ཡོ་
ག་དང་། ཨ་རྩ་ཡོ་ག་ཨ་ཉི་ཡོ་ག་གསུམ་ལས་ཀྱང་། མ་རྩ་ཡོ་ག་དང་།
ཨ་རྩ་ཡོ་གའི་ལུགས་སུ་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་སེམས་
དབྱུ་མའི་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས། བ་རྒྱུད་ལྟར་དུ་
རྒྱུད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་བ། མ་རྒྱུད་ལྟར་དུ་ཐིག་ལེ་གཙོ་བོ་
བྱས་ནས་སྒོམ་བ། གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལྟར་དུ་འོད་གསལ་གཙོ་བོར་
བྱས་ནས་སྒོམ་བ་གང་ཡིན་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས། སྟོང་ཉིད་མ་
རྟོགས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ཙམ་རེ་གཞན་ལ་འང་བསྒོམ་རྒྱ་ཡོད། འོན་
ཀྱང་ཞི་གནས་བྱུང་པར་བ་རེ་འབྱུང་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་
ཤེས་ཙག་ཙག་དང་། རྩ་འབྲུལ་ཙག་ཙག་འདྲ་འབྲུང་རྒྱ་དང་། ཡང་
གནས་སྐབས་སུ་སྤུན་མོང་འཛིག་རྟེན་གྱི་དངོས་གྲུབ། ཞི་རྒྱས་དབང་
དག་གི་ལས་ཆ་མཐུན་པ་ཙམ་རེ་འབྱུང་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་
ལེ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་ཐུབ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་
བདག་ཟེར་རྒྱུ་དེ་རྣམས་པ་ཀྱན་ཏུ་ཡོད་པར་འཛིན། དེ་དང་འགལ་བའི་
ལྟ་བ་དང་སྒོམ་པ་ཞིག་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རེད།

ནང་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་རང་ལུས་ཐབས་ལྟན་
དང་གཞན་ལུས་ཕྱག་རྒྱའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་

བའི་ཐབས་སུ་མི་འགོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་ཅ་བ་ལ་ཅི་ཡང་
 གཞོད་མི་ཁུས། ཉང་པ་ཡིན་ན་རྒྱུད་སྒྲེའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུད་
 གཙོ་པོ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པའམ། ཐེག་ལེ་གཙོ་པོར་བྱས་ནས་སྒྲོམ་
 པ་གང་ཡིན་ཡང་མཐར་སྐྱང་གསུམ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་དེ་སྒྲོང་
 བར་གཙོ་པོར་འབད། དཔེར་ན་མཆོན་མོ་གཉིད་འཐུག་གི་སྐབས་
 དང་། གཞན་ལུས་ཕྱག་རྒྱའི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་
 སྐབས། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སོགས་ནས་ཡིན་ནའང་
 སྐྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཅལ་དུ་འདོན་པར་མཛད། སྐྱང་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་གྱི་མཐུག་ལ་སྐྱང་གསུམ་མཐའ་ཡི་འོད་གསལ་ཞིག་ཤར་རྒྱུ་
 ཡོད། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དེ་མཛོན་དུ་
 བྱུང་ཡོང་བ་རེད། མ་རྒྱུད་དང་པ་རྒྱུད་ཆོང་མས་མཐར་ཐུག་དེ་རྒྱུད་
 བར་དམིགས་ནས་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་ཤེས་ན་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེར་
 བསྒྲོམས་ན་ཡང་། རྒྱལ་པོ་ཨིན་ལྷ་ཉིས་རང་དགར་རྒྱུད་སྒྲོམ་ན་ཁོལ་
 མོ་སྤྱད་པ་དང་འབྲུག་བས་དེ་ལ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གསུངས། དེ་
 སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཚུལ་གཉིས་པ་རེད།

ཡང་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི་བཞག་ཐབས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད། བཞག་ཐབས་ལ་བརྟེན་
 ནས་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཚུལ་བྱད་པར་བ་དེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་མན་
 དག་སྒྲེའི་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་ཚུལ་དེ་རེད། ཡང་དེ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་

བ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཡང་བཞག་
 ཐབས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་རྒྱ་ཞིག་གསུངས་ཡོད།
 མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མཛོད་ལུགས་
 ཟེར་ནས་མཛོད་ལྟར་དུ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ལུགས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད། དེ་
 བཞིན་དུ་རྒྱའི་ཆོས་པ་ནང་དུ་རྒྱ་ཤར་ཟེར་ནས་ང་ཆོས་དགག་འདུག་
 རྒྱ་དེ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་ཞེས་བརྗོད། དེ་ལ་དབང་འབྲས་
 སྐྱར་མི་དགོས་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་ཆོག་
 མཉམ་མེད་དྲགས་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་མཛོད་ལུགས་སུ་བཤད་
 བ་དང་འབྲས་བུ། སྒྲགས་ཀྱི་དབང་སྐྱར་རྒྱ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་སྒྲོམ་
 རྒྱ་མེད་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་མཛོད་དང་འབྲས་བུ། མན་ངག་གི་བཞག་
 ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མའི་རོ་སྟོན་ལུགས་དེ་ནི་རྫོགས་ཆེན་དང་
 འབྲས་བུ་ཞིག་རེད། རྒྱ་ཡི་སྟོན་གྱི་བསམ་གཏན་པ་བོད་ལ་ཡོང་བའི་
 རྟེན་ཤར་མ་རྒྱ་ཡ་ན་དེ་ལ་བོད་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་དགག་པ་རྒྱག་རྒྱང་མཛད་པ་དང་བོད་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 ན་བདེན་པ་ཡིན་གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད། གང་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རྒྱ་
 ཤར་མ་རྒྱ་ཡ་ན་བོད་དུ་ཡོང་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དགོངས་པ་རི་
 བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་ནས་བཤད་པ་རེད་མ་གཏོགས། སྤྱིར་རྒྱ་ནག་གི་
 བསམ་གཏན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། དེང་སང་ཡང་རྒྱ་པ་
 ལེ་རྒྱལ་ལེ་ཞིག་ཡོད། ཉམས་ལེན་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་

བ་ངོ་མ་རྟོགས་མཁན་དེ་ཏ་ཅང་དགོན་ནའང་མིག་བྱམ་བྱམ་བྱས་
 བས་སྒོམ་མཁན་མང་པོ་འདུག རྒྱའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོས་ལ་སྡོན་
 འགྲོའི་ཆོས་སྒོམ་རྒྱ་མི་འདུག་ལ། རང་དགར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་ནས་
 འདུག་འདུག་ན་གང་ཟག་རྒྱུད་སློན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་རེད་མ་
 གཏོགས་དེ་མིན་ཐ་མལ་པའི་མི་ཞིག་གིས་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་དང་
 ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེར་མི་སྟོས་པའི་སྒོ་ནས་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པ་དེ་ནི་
 སྒོ་ལྷ་ཆ་མཉམ་པ་ཞི་གནས་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འདུག་རྒྱ་ལས་གཞན་
 ཡོད་རྒྱ་མ་རེད།

སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ལུགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་མང་པོ་ཞིག་དབྱེ་
 ཆོག་ཀྱང་། རགས་རིམ་ཅམ་ཞིག་དབྱེ་ན་གསུམ་ཅམ་ཡོད། ལམ་
 གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ན་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་དགོས་གསུངས་
 ཀྱང་འདྲིའི་ནང་དོན་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བཤད་ལུགས་དབང་དུ་མ་
 སོང་ན། གོམ་གང་མདུན་སྒོས་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་
 དོན་སྒོམ་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཆད་དེའི་ནང་ནས་
 ཀྱང་རྫོགས་ཆེན་སྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། དེ་རྟོང་མ་པ་ཁོ་
 བའི་བཞེད་པ་སྟོགས་རེ་བ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་གཞུང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་ཆོས་ཤིག་
 ཡིན། སྤྲགས་སྒྲ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་སུ་མཐར་ཐུག་གི་ཉམས་
 སུ་སྒྲང་བྱ་དང་དམིགས་ལུལ་ངོ་མ་དེ་དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་

ཡིན། དབང་དང་པོ་དང་། དབང་གཉིས་པ། དབང་གསུམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མིན། དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་
 སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རིག་ཏོ་འཕྲོད་རྒྱ་དེ་རེད། རྫོགས་ཆེན་གྱིས་དེ་
 ཉམས་སུ་ལེན་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ན་དཔེར་ན་དཔལ་ལྷན་
 དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། ༡ གསང་འདུས་རིམ་ལྔ་དང་། ༡ རིམ་ལྔ་
 སྒྲིང་དུག་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་ལེན་ཀྱང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆ་ཤས་
 སྤྱི་གཞི་ཡིན་པར་ངེས་ཤེས་སྒྲོན་མའི་ནང་དུ་གསུངས་ཡོད། འདིའི་ནང་
 བ་དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྒྲོམས་སྤྱི་གཞི་གསུངས་པ་རེད།

ལམ་ཡང་ཐབ་གསུང་རྒྱ་དེ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་རེད། འོད་
 གསལ་སྒྲིང་པོའི་དོན་སྒྲིང་ལྷ་མ་མི་པམ་པས་གསང་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་དོན་
 བང་དུ་གསུངས་ཡོད། སྐབས་འདིར་འོད་གསལ་སྒྲིང་པོ་གང་ལ་གོ་
 དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་པར་སྤྱན་ཐེག་པའི་དབང་དུ་བཤད་ན་བདེ་
 གཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་། རྫོགས་ཆེན་སེམས་སྡེ་ཡི་དབང་དུ་བཤད་
 བ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་ས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་
 རེད། ཡར་མན་ངག་སྡེའི་ནང་དུ་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་རྫོགས་
 ཆེན་གྱི་རྒྱ་དུ་བཅུ་བདུན་དང་འདི་དག་གི་ནང་ན་རིག་པ་རང་བྱུང་གི་
 ཡེ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་རེད། དོན་གང་ལྟར་ཡང་གཅིག་
 རེད། སྒྲི་བྱུང་ནས་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཟེར་རྒྱ་དེ་སངས་མ་རྒྱས་
 པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གནས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བཤད་ན་སྒྲི་བ་

བས་ཡེ་ནས་གོས་མ་ཁྲོང་བ། ལྷང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བཤད་ན་ཅུང་
 ཟད་ཅིག་སྐྱིབ་ཡོད་ཡོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་རང་
 གི་དབང་དུ་བསམས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་གནས་ཚུལ་ལྷང་
 ཚུལ་འབྲེད་མི་དགོས་པ་ད་ལྟ་ནས་ཡེ་སངས་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 བསྟན་ཏེ་ལྟར་ན་སྒོམ་པ་དང་སྦྱོང་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གནས་ཚུལ་
 དང་ལྷང་ཚུལ་སོ་སོར་འབྲེད་མི་དགོས་པ་འདུག་ན་ཆོག་གས་ཟེར་
 བ། དེ་ཡང་མ་རེད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རིག་ཏོ་འཕྲོད་དགོས། ལྷང་
 པོའི་དོན་ནི་ལྷང་ཚུལ་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་གཡོག་དང་བཅས་པ་
 ཞིག་ཡོད་པ་ལ་གོ

ཆོག་ཐོས་པས་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན་
 དཔལ་སྤུལ་ཁོང་གི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་མཛོད་
 བདུན་ནང་ནས་ཆོས་དབྱིངས་མཛོད་ལ་བལྟ་བར་བསྐྱར་བའི་ནང་ན་
 གཞུང་འདི་ཆོག་གཅིག་ཙམ་ཐོས་ན་སྲིད་པའི་ལྷང་བ་རྩལ་པོར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་མ་གོ་ཡང་ཆོག་གཅིག་ཙམ་
 ཐོས་པས་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད་པའི་ཐོས་གྲོལ་རེད། དེ་ནི་གྲུ་རུ་རིན་
 པོ་ཆེའི་བཀའ་ཡི་ནང་ན་བཏགས་གྲོལ་དང་། ཐོས་གྲོལ་དང་། རེག་
 གྲོལ་དང་། ཁྲོད་གྲོལ་ལ་སོགས་པ་མ་སྒོམ་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྒྱུག་
 གསུངས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཐོས་གྲོལ་དེ་ལ་གོ་ཆོག་དཔེར་ན་ཆོས་
 དབྱིངས་མཛོད་ལྟ་བུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཆོག་ཙམ་ཡང་

ན་ལམ་དུ་ཐོས་ན་ཐོས་གྲོལ་རེད། ཆེག་ཐོས་པས་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་
བྱེད་པར་གསུངས་ན་དོན་ཤེས་ན་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཅི། དབུ་
མའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་ནའང་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་
དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ནང་དུའང་གསུངས་ཡོད།

༥ རྫོགས་ཆེན་སྤེལ་ན་ཐུགས་གཟབ་མཛོད།

དེ་ལྟར་ཡིན་ན་འདི་གཞན་ལ་ཁྱབ་བསྐྱགས་གང་ཐུབ་བྱས་
ནས་མི་མང་པོའི་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱས་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགལ། སྐྱེས་
བུ་བརྒྱ་སྟོང་གི་ཐག་མང་པོའི་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད་པའི་ཆེད་མང་པོ་
སྤེལ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ་འདྲ་ལྟར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན། རྫོགས་ཆེན་སྤེལ་རྒྱ་
དེ་ལ་ཏ་ཅང་གིས་གཟབ་གཟབ་མ་གནང་ན་ཁག་པོ་རེད། ཁ་སང་དེ་
རིང་རྫོགས་ཆེན་ཏ་ཅང་གིས་ཁྱབ་བཅུལ་དུ་སྤེལ་བཞིན་པ་རེད། ཡིན་
ནའང་གནའ་དུས་སུ་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཅ་ཆེན་བི་མ་ལ་མི་ཏ་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱབས་སུ་ཏ་ཅང་གིས་གསང་བྱས་ནས་གནང་བ་ལས་
ཁྱབ་བཅུལ་དུ་གསུངས་མེད།

ཁྱད་པར་དུ་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ལ་ཐེབས་ནས་རྫོགས་
ཆེན་གསང་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྲོང་ལྗེ་ཐུ་བཙན་ལ་
སོགས་པ་ཉུང་ཤས་ཉུང་ཤས་ཞིག་ལ་བཞུགས་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཁྱབ་

བདེལ་དུ་གསུངས་ཡོད་པ་མ་རེད། གཙོ་བོ་རྗེས་མ་བཤ་ཆེན་གྱི་
 མ་ལ་མི་ཏུ་བྱོན་ནས་གསུང་རྒྱུ་ལ་དགོངས་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 མ་གསུངས་པ་རེད། དེའི་རྗེས་ནས་བཤ་ཆེན་གྱི་ལ་མི་ཏུ་བྱོན་ནས་
 རྫོགས་ཆེན་གསུངས་ཀྱང་ཉ་ཅང་གསང་རྒྱུ་བྱས་ནས་གསུངས་
 འདུག དེའི་རྗེས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་སྒོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་སོགས་
 གྱིས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་གཞི་ནས་བཞེངས་པ་རེད། ཡིན་རུང་
 གསང་རྒྱ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་རང་དགར་གང་ན་
 ཡིན་ནའང་བཤད་པ་དེ་འབྲེལ་གནང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་འདི་གོ་སོང་ན་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད་པ་
 རེད། རང་དགར་བཤད་རྒྱུ་མེད།

༥ སྐལ་བ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་བཤད་པ།

སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། རྫོགས་
 པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་འདི་ལ་ཉ་ཅང་གིས་དད་པ་འགྱུར་མེད་ཡོད་པ་
 དང་། རྫོགས་ཆེན་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་མཐོང་
 གི་དད་པ་བྱེད་ཀྱས་པ་ཞིག་ལ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཉ་ཅང་གིས་གཤམ་
 ཆེན་པོ་རེད།

ཁ་སང་དེ་རིང་རྫོགས་ཆེན་བྱུང་བདེལ་དུ་སྟེལ་བས། རྒྱ་མི་

ཁ་ཤས་སྒྲིབས་ཡོང་དུས་ཡང་མིན་ན་རྩལ་བཤད་ནས་རྫོགས་ཆེན་
 དགོས་ཟེར་དུས་སྒྲིམ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མིན་ན་ཡིན་ཟེར་ནས་མིང་
 རེ་བཏགས་ན་ཁོང་ནམས་དགའ་བའི་ཆེད་དུ་གསུང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་
 བཤ། དེ་ཡིན་གྱི་མ་རེད། མགོ་བསྐྱོར་ན་འདུལ་བའི་ནང་ན་རྒྱ་ཐབས་
 སུ་གནས་པ་ཟེར་ནས་སྒྲིམ་པ་མ་ཐོབ་ནའང་ཐོབ་ཡོད་བསམ་ནས་
 གསོ་སྦྱང་སོགས་ལ་སོང་བ་ཡིན་ན་རྗེས་མ་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་རྒྱ་མེད་པར་
 འགྱུར་འགོ། དེ་ནང་བཞིན་རྒྱ་ཡིན་ནའང་ཐར་པ་ཨོ་ཐོབ་བསམ་གྱི་
 ཡོད་པ་རེད། རྫོགས་ཆེན་མ་ཐོབ་ན་ཁྱོད་རྫོགས་ཆེན་ཐོབ་ཡོད་བརྗོད་
 བ་རྗེས་སུ་ཁོང་རྫོགས་ཆེན་ཐོབ་ཡོད་རྒྱ་རེད་བསམ་ནས་རྫོགས་
 ཆེན་གྱི་ཆོས་མང་པོ་ཞུས་ན། དབང་འདྲ་ཐོབ་མེད་དུས་གསང་སྙིང་
 ལས་གསང་སྒྲགས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འདུ་བར་མི་འོས་པ་གསུངས་
 ཡོད་པས་དེ་འདྲ་མི་རུང་། ཐམས་ཅད་བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་དབང་
 སྐྱར་རོགས་ཟེར་ནས་ཐེབས་ཡོང་མཁན་རྒྱུད་རྒྱུད་རེད། དེ་འདྲ་ལས་
 སྒྲིམ་མོ་ཞིག་མ་རེད།

སྙིང་ཐིག་ལ་བཞིའི་ནང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་དབང་སྐྱར་དགོས་
 ཟེར་ནས་སྒྲོབ་མ་འདྲ་སྒྲིབ་འོང་བ་ཡིན་ན། ཡ་ཟེར་ནས་ལོ་གསུམ་
 ལ་ཅ་བ་ནས་དབང་སྐྱར་མི་ཉན་པར་གསུངས་ཡོད། དེས་ཞུ་བ་
 སུལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་གང་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་
 ཅེ་ན། སྒོ་སྒྲིག་ནམ་བཞིའི་སྐྱོར་རེ་བཤད་ནས་འཛོག་དགོས། དེའི་

ཐོག་དང་པ་དང་སྒྲིང་རྩེ་སོགས་བརྟན་མི་བརྟན་དང་། གསང་སྤྲུགས་
 ལ་དང་པ་ཡོད་མེད་ལོ་གསུམ་བར་དུ་བརྟག་དགོས། ལོ་གསུམ་ལ་
 བརྟགས་ནས་ད་དུང་ཡང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་པ་ཞིག་ཡིན་
 བ་དུ་གཞིན་དབང་སྐྱུར་ཆོག་པར་གསུངས་ཡོད། ལོ་གསུམ་ཙམ་
 མིན་ནའང་ཆ་རྒྱས་ཤིག་ཡོད་དགོས་མ་གཏོགས་རྫོགས་ཆེན་ལ་དང་
 པ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་མིན་མ་ཤེས་གོང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་དབང་
 བསྐྱུར་ཁྲིད་བཤད་རྒྱ་དེ་དཀའ་མོ་རེད།

ཕ བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལས་འཕྲོས་པ།

བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་འདི་རྫོགས་ཆེན་རྒྱད་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་
 གི་ཡང་སྒྲིང་ངོ་མ་དེ་རེད། ལུང་འདོན་རྒྱུའི་དབང་དུ་བཤད་ནའང་
 དབང་ཅ་བ་ནས་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་བྱའི་ལུང་འདི་
 ཁོང་ལ་སྤྲོ་མ་ག་གེ་མོ་ཡི་མདུན་ནས་ཐོབ་སོང་བེད། འོ་ན་ཁྲོད་
 ཀྱིས་བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་དབང་ཨེ་ཐོབ་ངེས་དུས་དབང་ནི་མ་
 ཐོབ་བེད། བསྟན་བྱ་དང་བཏགས་གྲོལ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཐབ་མོ་
 ཡིན་པ་རྒྱ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས་རྒྱ་བོད་སྤྱི་ཡོན་ན་
 ཡང་འབྲ་འབྲ་རེད། སྤྱོད་འགྲོ་དང་འདི་རྣམས་མི་དགོས་ནས་དང་པོ་
 རས་ལས་སྤྱོད་པོ་བྱས་ནས་སྤྱིང་དུ་འཕྱར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་སྤྱིད་

བོ་ཡིན་པར་ཅིའི་མི་བསམ། དེ་འདྲ་བསམ་སྟེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དང་
 བོ་ཉིད་ནས་བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་དབང་དང་ལུང་དགོས་ཐེར་བ་
 རེད། དེའི་མར་ཞབས་ན་གཅིག་བཤད་ནའང་མི་གསུམ། དེས་འབྱུང་
 བྱང་སེམས་དེ་ང་ལ་མི་དགོས་བསྟན་བྱ་དགོས་ཅན་པོ་བཤད་ཡོང་
 གིན་འདུག། བསྟན་བྱ་བཤད་རྒྱ་དེ་ལས་སྤྲོ་པོ་ཞིག་མིན་པས་ཁྱེད་
 རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། བེ་མ་ཡང་ཐིག་དང་། ཟབ་མོ་ཡང་
 ཐིག་སོགས་ན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་གསུང་ཡོད།

བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱ་བཙོང་། རྫོགས་ཆེན་གྱི་དབང་
 མ་ཐོབ་པ་ལ་བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་ལུང་འདོན། ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་
 རྣམས་ལ་བསྟན་བྱའི་དབང་སྐྱར་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་
 བསྟན་པ་ལ་སྤྱིར་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་བསམ་གྱི་ཨེ་ཡོད་མི་ཤེས། དེ་ཡོད་
 རྒྱ་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་བྱ་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེ་མ་དགོས་རང་གཞན་
 གཉིས་ཀ་དཀའ་མོར་འགྱུར་ཉིན་ཡོད། སྤྱིར་ན་བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་
 གི་རྒྱ་དང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱ་སྡེ་གང་ཡིན་ནའང་ཡིག་ཐོག་ལ་
 པར་ན་ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁ་སང་དེ་རིང་ཉ་ཅང་མང་ཆེ་སོང་
 བས་གང་ཡིན་ན་ཡང་རིན་ཐང་མེད་པ་ཞིག་འགྱུར་བཞིན་པ་རེད། དེ་
 བཞིན་ལ་གིན་ན་བསྟན་བྱ། མ་གིན་ན་བསྟན་བྱ། གད་སྟོགས་ཡན་
 ཆོད་བསྟན་བྱ་བཞག་པ་ཞིག་ཆགས་སོང་བ་ཡིན་ན་མི་རུང་།

དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མ་ཞིག་གི་སྐུ་པར་ཡིན་ནའང་འདྲ། ལྷའི་ཞལ་

ཐང་ཡིན་ནའང་འབྲུ་འབྲུ་ཞིག་རང་རང་གི་དད་པ་དག་སྤང་བྱ་ས་
ཞིག་ཡར་བཤམས། མཆོད་པ་ལུལ། གསོལ་བ་བཏབ། དེ་མིན་གང་
སར་སྐྱར་བ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད།

དེ་བཞིན་རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་གང་ཡིན་ནའང་དེ་དང་འབྲུ་
འབྲུ་རེད། བྱེད་ནམས་ཀྱིས་ཆེག་དོན་མཛོད་ཀྱི་ནང་ན་ལྟོས་དང་།
རྫོགས་ཆེན་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བྱེད་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་ཐོབ་
སྤྱོད་ངམ་ཞིག་འདྲི་དུས་ངས་ཐོབ་མ་སྤྱོད་བཛོད་དེ་གསང་དགོས་
པར་གསུངས་ཡོད། ཐོབ་པ་ཙམ་ཡང་བཤད་མི་རུང་ནའང་། དེང་
སང་སྤྲོ་མོ་ཏུ་ལས་པ་ཞིག་བཤད་ཀྱིན་འདུག། ད་རྫོགས་ཆེན་བཤད་
དགོས་མི་བཤད་ནས་ཅི་རེ་ཟེར་ནས། རྫོགས་ཆེན་གྱི་དབང་སྐྱར་གྱི་
ཡོད་པ་འདྲ། ང་ཆོ་ཡིན་ན་ཉོག་གེ་བ་ཞིག་རེད། བྱེད་རང་དབུ་མ་
ཞིག་བཤད་དགོས་ཟེར་ན་དོན་ལ་གང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ནའང་དེ་ལུན་
རིང་ཞིག་ལ་བཤད་པས་བཤད་ན་འགྲིག་ཆོད་མ་ཞིག་བཤད་དགོས་
ཟེར་ན་དེ་མཚུངས་རེད། རྫོགས་ཆེན་བཤད་དགོས་ཟེར་གིན་འདུག།
ད་དེ་མི་ཤེས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་བཤད་ལུས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
མ་བཤད་ན་རྫོགས་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་མེད་སོང་ན། བྱེད་རྒྱུན་དང་
ལུང་རྒྱུན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། སེམས་བྱིད་ངོ་མ་
ཞིག་བཤད་དགོས་ན་དཀའ་རྒྱུ་རེད། རྫོགས་ཆེན་གྱི་གཞུང་གི་སྒྲོར་
དེ་སྤྱིར་བཤད་ན་ཆོག་རྒྱུ་རེད། ཡང་སྤྱོགས་གཅིག་ནས་འདི་ནམས་

ལ་བསྟན་ཡོང་དུས་བཤད་ག་ལ་རུང་། བོད་དུ་ཉར་ཏེ་ཕྱག་རེ་འཛེལ་
ནས་འཛོགས་ན་དགའ་བར་ཡང་གསུངས་ཡོད། དེ་འབྲེལ་དུས་ཏེ་
ཅང་གིས་ཁྱབ་བཤེལ་དུ་སྒྲེལ་རྒྱུ་དེ་ཡང་མི་རུང་བས་གཟབ་གཟབ་
མ་གནང་ན་དགའ་མོ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ཐམས་ཅད་སུ་ཡིན་ནའང་
རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་ཆོང་ཁང་ནང་ནས་བཅོང་མ་གནང་། རྫོགས་
ཆེན་གྱི་དབང་མ་ཐོབ་པ་ཀམས་ལ་ལུང་འདོན་ཁྱུང་དེ་འབྲེལ་ཡང་མ་
གནང། ཅི་ཡང་གོ་བཤེལ་མི་འཕྲོད་པ་པར་བཤད་པར་མི་གོ་རྒྱུར་
བཤད་རྒྱུར་ལ་མི་གོ་མཁན་ཀམས་ལ་བསྟན་པ་བྱ་གཅིག་གི་དབང་
རྒྱུར་ཁྱུང་མ་གནང་མ་གཏོགས་ཏེ་ཅང་དགའ་མོ་རེད།

ལྷ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་སྟོན་ཆད་ཏེ་ལས་པ་གཉན་མོ་
དང་དམ་པོར་གནང་ནས་སྟོབ་མ་ཉུང་ཤོས་ཞིག་ལ་སྟོང་ཐིག་ལ་
བཞིའི་དབང་བསྐྱར་སྐབས་བཏགས་ཐོལ་གྱི་དབང་རྒྱུར། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་སྐྱབ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་སྐྱ་ཆེ་མིལ་པོ་བསྟན་
པ་བྱ་གཅིག་རྒྱུད་དེ་ཆོག་འགྲེལ་ཞིག་འགྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསུངས་
སོང་མ་གཏོགས་གཞན་སྐྱུང་འཁོར་ལས་རྒྱུ་དེ་འབྲེལ་མཛད་མ་སོང་།
དེས་ན་འདི་ཀམས་གཟབ་པར་མ་གནང་ན་བར་ལམ་གསར་ཐོན་
ཀམས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མི་གོ་ནས་བསྟན་བྱ་ཐེར་རྒྱུ་དེ་དག་ས་རེད་
བསམ་འོང་། སྟོན་ཆད་ལྷ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བཞགས་སྐབས་
གྱི་རྒྱུའི་སྟོབ་མ་དབང་ཐོབ་ནས་བསྟན་བྱ་འདོན་མཁན་ཀམས་གྱི་

ཆེད་དུ་སྤྲོ་བ་སྤྲུང་རེ་བྱས་ནས་བཞག་ཡོད་པ་དེ་བྱམ་བཅལ་དུ་སོང་
 བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ད་ཆར་སུ་ཡིན་ན་ཡང་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་
 གསང་བྱ་དགོས་པ་དང་འདོན་མི་ཉན་རྒྱ་དེ་གོ་མི་འདུག ད་ནི་མི་རེ་
 རེའི་ལག་ན་བསྟན་བྱ་རེ་དང་སྤང་འཁོར་རེ་བཟུང་འདུག དེ་ཐམས་
 ཅད་ལ་གཟབ་པར་མ་གནང་ན་དེ་འདྲའི་བྱམ་བཅལ་དུ་སྟེལ་ན་ཉན་
 གྱི་མ་རེད། ཆོག་ཐོས་པས་སྲིད་ཅ་རྩལ་སོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐལ་
 བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ཡིན་ན་སྟེལ་ན་ཡག་སོ་རེད། སྐལ་
 བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་དུ་ཞུས་པ་བཞིན་
 རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི། མཁས་མི་མཁས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་སང་
 གཞི་ཡོད་མེད་ལ་མི་ཐུག །གཙོ་བོ་དེ་གང་ལ་ཐུག་ན་ཆོས་དང་སྒྲ་
 མ་གཉིས་ཀ་ལ་དད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས། རྫོད་དང་ལྡན་མི་ལྡན་ཟེར་རྒྱ་
 ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

རྫོད་ནམ་པས་སྒྲ་མ་མི་པམ་ཆང་གི་བཀའ་བརྒྱུད་ནམ་
 བཤད་ནང་གི་རིག་འཛིན་སྒྲ་མའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ལ་གཅིག་སྟོན་དང་།
 དེའི་ནང་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་རེད། འདི་ན་དད་པ་མི་འདྲ་བ་
 ཡོད་མཁན་སྒྲ་ཆན་ཁྱིམ་ཐབ་པ་བུ་སྤྲུག་བརྒྱུད་དགུ་བཅུ་ཁ་རེ་ཡོད་
 པ། བར་བསྟན་ན་ཆད་སོ་རེད་ཟེར་དགོས་ན་མི་ཤེས། བྲ་བ་རེད་
 ཟེར་ནའང་ཟེར་མི་ཤེས་རྒྱ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་
 སྒྲ་མ་ལ་དད་པ་ཏ་ལས་པ་ཡོད་པ་སྒྲ་མའི་མཆོན་བཟུང་ན་ཐལ་མོ་

གདོང་ལ་སྒྱར། མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུངས། རྫོགས་ཆེན་དང་གྲུ་བུ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་དུས་དེ་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱ་མེད་མཁན་དེས་རྫོགས་
 རྒྱ་མེད་མ་གཏོགས། རྫོགས་གོ་རྒྱུད་པ་ལ་མགོ་བོ་འཁོར་མཁན། རིག་
 གནས་ཅུང་ཙམ་ཡོད་པ། བཀའ་པོད་ལྷ་ཅུང་ཟད་ཤེས་མཁན་དེས་
 རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྣོད་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་པའི་བྲབ་པ་ཡོད་པ་མ་
 རེད། དགོ་ཚུལ་སྤོང་གི་སྣོམ་པ་ཞིག་ལ་དཔེ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཉེས་
 བྱས་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་ཞིག་གིས་མ་གོས་ན་དེ་རྫོགས་ཆེན་སྣོད་ཡིན་ཟེར་
 བ་དེ་ཡང་དཀའ་མོ་རེད།

རྩོ་བོ་རྩོ་བོད་ལ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱ་གར་ནས་ཚུར་ལ་ཉན་
 རྩོས་གཉིས་ཡོང་དུས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་པོ་བཤད་དུས་ཉ་
 ཅང་དགའ་བ་རེད། དེ་རྩོས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་དུས་ན་བ་བཀའ་
 བས་དེ་སྐད་དུ་མི་གསུང་བར་ལྷ་ཟེར་བས། རྩོ་བོ་རྩོ་ཡིད་ཆད་དེ་སྤང་
 སྣོམ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་ཅི་ཡང་མི་ཡོང་བར་གསུངས་ཡོད། དེ་
 དང་འབྲལ་བ་འདུལ་ཁྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཙུ་གསུམ་སྤང་ཞིང་། ལྷང་
 ཆོགས་ཙམ་ཡང་མི་སྣོག་པ། ཆོས་གོས་ཙམ་ཡང་མི་འབྲལ་བ་ཞིག་
 ཡིན་ནའང་དེའི་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་ཀྱང་རྫོགས་
 ཆེན་རྫོགས་པའི་བྲབ་པ་མེད། སྤྱིར་རྫོགས་ཆེན་རྫོགས་པ་ལ་ཚུལ་
 ཁྲིམས་མི་དགོས་བརྗོད་པ་མིན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལོས་དགོས། ཡིན་
 བའང་སྤང་སྣོམ་ཙམ་གྱིས་ཡོང་དཀའ་མོ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་

ཆེན་པོ་འདྲ་མིན་ན་རྟོག་གི་མང་པོ་སྤྱོད་ཡང་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཆོས་
 ཟབ་མོ་འདི་རྣམས་རྟོགས་བྱེད་ལ་ཅི་ཡང་མི་བན། མིན་པ་མིན་ན་
 ཡིན་པ་ཡིན་དགོས་ཞེས་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གསུང་སྤྱོད་
 རྣམ་རྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་པ་རེད། ང་ཆོས་ཇི་སྲིད་དུ་རྣམ་
 རྟོག་གི་བྱུང་མཐའ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་
 མ་ཡིན་དགོས་མ་གཏོགས་དེ་གཉིས་བར་ན་བྱང་གསུམ་པ་ཞིག་
 ཁས་ལེན་ཐབས་མེད། རྣམ་རྟོག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ད་དུང་དེ་འདྲ་
 བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་བསམ་ན་མི་འགྲིག།

༥ རྒྱལ་ཆེན་གྱི་སྒྲོང་།

གཅིག་གས་སྒྲ་མ་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན། གཉིས་གས་རྫོགས་
 པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ལ་དད་པ་ཡོད་མཁན་དེ་གཉིས་ཀ་མ་གཏོགས་
 གཞན་གང་ལ་ཡང་རག་མི་ལས། སྒྲོན་ཆད་གསེར་ཉིའི་གས་པོ་ཞིག་
 གིས་སྒྲ་མ་བཟང་ངན་གྱི་ཆད་དེ། གནའ་དུས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་
 སྐབས་བསམ་འཆར་མ་མཐོན་དེ་ཡོན་ཏན་ཡིན། དེའི་སྟེང་ན་ཡོན་
 ཏན་ཆེ་ཡོད་ཆུང་ཡོད་ཡིན་བརྗོད་པ་ལྟར། ཆོས་དང་སྒྲ་མ་ལ་དད་པ་
 ཡོད་ཆུ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་བ་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ཆ་ཡོད་

རྒྱུད་ཡོད་ཡིན། ཁ་སང་དེ་རིང་གས་པོ་གན་མོ་ནམས་ལ་རྫོགས་ཆེན་
 བཤད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་འདུག་ཡང་། སྤྱིར་མི་སྤྱུ་པོ་མོ་ཡིན་པ་ཙམ་
 གྱིས་རྫོགས་ཆེན་ཉན་མི་ཆོག་པ་ག་ལ་ཡིན། གད་པོ་གན་མོ་འི་ནང་ན་
 རྫོགས་ཆེན་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ལོས་ཡོད། སྤྱང་མི་པམ་མགོན་
 པོ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཡང་སར་བལྟས་ན་གད་པོ་ཞིག་རེད་འདུག་ ཡིན་ནའང་
 སློ་ལྟོག་ནམ་བཞི་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཙམ་ཡང་གོ་བརྟུན་མ་འཕྲོད་གོང་
 རྫོགས་ཆེན་བཤད་ན། རྫོགས་པ་ཆེན་པོར་ངོ་པོ་རང་བཞིན་ཐུགས་
 རེ་གསུམ་གྱི་གོལ་ས་ཞིག་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སྟོང་ཉིད་
 གྱི་གོལ་ས་ལ་འགོ་རྒྱ་ཉེན་ཁ་ཆེ་བས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགོ་
 དགོས་མ་གཏོགས་རང་དགར་བཤད་གནང་རྒྱ་མེད། དངོས་གནས་
 རྒྱུད་སྤེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་འདི་བས་གལ་ཆེན་པོ་ཅི་ཡང་མེད་
 བས་འདི་སྒྲོམས་ཤིག་གསུངས་ན་འགྲིག་རྒྱ་རེད།

༩ གོགས་སེལ་ཐོགས་འདོན་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་ རྣལ་འབྱོར་ལ་རག་ལས་པ།

སྒྲིགས་མའི་དུས་འདིར་སྲིད་ཅ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
 ཞིག་དགོས་ན་རྫོགས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཞན་ཏུ་ཅང་ཁག་པོ་
 རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འབྲུག་གི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་དཀའ་ལས་མང་
 པོ་ཞིག་མ་བརྒྱབ་ན་ལས་སྒྲ་མོ་ཞིག་མིན། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྲིད་ཅ་རྩལ་པོར་བྱེད་ལུགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཡང་
 དུས་འཁོར་གྱི་སྒྱུར་དྲུག་ལྟ་བུ་རྫོགས་རིམ་གྱི་ནང་ནས་རྫོགས་རིམ་
 བཟང་པོ་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་བྱིས་བ་དེ་ཡང་དཀའ་མོ་རེད་བསམ་རྒྱུ་
 མ་གཏོགས་མི་འདུག། རྫོགས་ཆེན་འདྲ་ཡིན་ན་ཅ་བའི་ཆ་རྒྱུན་སྡོན་
 འགོ་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་སྡོན་དུ་སོང་ནས་སྒྲ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་དང་
 འཕྲད། དད་པ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་ན། སྒྲ་མ་ལུགས་ལ་ཏུ་ལས་པའི་
 རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔེར་ན་རྫོགས་རིམ་ལ་དཔེ་
 མཆོན་ན་ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལེར་དེ་རྣམས་ལ་གོགས་དང་གོལ་ས་ཏུ་ཅང་
 མང་། སྒྲ་མ་ཏུ་ལས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ཅན་ཞིག་ཟུང་དུ་མེད་ན་ནམ་ཞིག་
 བ་སྒྱུན་པར་གྱུར་ཏེ་འགོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱུག་
 སྲིད། རྫོགས་ཆེན་ཡིན་ན་གོགས་སེལ་དགོས་ན་འདྲ། ཐོགས་འདོན་

ནམ་ཇེ་བཟང་ལ་མངག་དགོས་ན་འདྲ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གཅིག་དེ་མ་གཏོགས་མི་དགོས། སྒྲ་
མ་ལ་དད་བ་ཡོད་མེད་གང་ཟག་རང་རང་ལ་ཁྱད་བར་ཡོད་རྒྱ་རེད་མ་
གཏོགས། སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་སྒྲོམ་མི་ཤེས་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། གཤགས་
སེལ་དགོས་ན་དེས་སེལ། འཁོགས་དབྱུང་དགོས་ན་དེས་ཆོག་ དེའི་
ཕྱིར་འདི་ནི་ཉ་ཅང་གིས་ལམ་སྟབས་བདེ་མོ་ཞིག་ཡིན།

༥ མཁྱོགས་ལམ་ལ་ཐེབས་ན་ཆ་རྒྱན་དགོས།

འོན་ཀྱང་ལམ་སྟབས་ལ་འགོ་ན་འགོ་བ་པོ་དེ་ལའང་ཆ་རྒྱན་ཞིག་
ཆང་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཡོངས་རྫོགས་ལམ་དེ་ལ་འགོ་མི་
ཐུབ། དཔེར་ན་མར་རྒྱ་ནག་ལ་སོང་བ་ཡིན་ན། མེ་འཁོར་འབབ་
ཚུགས་དང་། གནམ་ཐང་སོགས་སུ་སྤྱིར་བཏང་གི་འགོ་ས་ཞིག་
དང་། མཁྱོགས་ལམ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད། མཁྱོགས་ལམ་དེ་ལ་ཡང་
ན་དབང་པོ་སྒྲོན་ཅན་འདྲེད་འཁོར་གྱི་ཐོག་ནས་འགོ་དགོས་མཁན་
དང་། ཡང་མིན་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། གནམ་
བ་རྣམས་དེར་འགོ་ན་ལས་སྟོ་མོ་ཡིན་ཡང་དེར་འགོ་མི་ཆོག་ དེ་
ནས་འགོ་བ་ལ་ཆ་རྒྱན་དགོས་པ་ལྟར། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་
སྟོ་མོ་ཡིན་ཡང་དེར་འགོ་བ་ལ་ཆ་རྒྱན་ཆང་དགོས། ཆང་མ་དེར་འགོ་

ཆོག་ན་ཐེག་པ་རིམ་པ་དགྲ་ཡང་ཡོད་དགོས་དོན་མེད། དང་པོ་ནས་
 མུར་ལམ་དེ་ནས་གཤམ་འགྲོ་རྒྱ་རེད། ཆ་རྒྱན་གང་དགོས་པ་རེད་
 བཟོད་ན། ཆ་རྒྱན་དེ་ལའང་ཆ་རྒྱན་དགོས། དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་དང་
 པ་རེད། དད་པ་ཡོད་ཆར་བའི་རྗེས་ལ་ཆ་རྒྱན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་སྟོན་
 འགྲོའི་སྟོ་སྦྱང་གནང་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཆོས་དཔེར་ན་སྟོན་
 འགྲོ་སྟོ་སྟོག་ནས་བཞི་མི་ལོ་གསུམ་ལ་དེ་རྒྱང་པ་བསྐྱེམས་ནས་ངེས་
 འབྱུང་དང་སྟོ་ཤུལ་སྟེ་ཆེ་ཕྱི་མ་རྒྱང་པ་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱ་
 མེད་པ། ཆོས་པ་ནས་དག་ཞིག་བཟོ་བསམ་ན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གནང་།
 དེའི་རྗེས་སུ་མིན་ནང་གི་སྟོན་འགྲོ་ནས་རང་དགར་ཁུལ་འཇལ་
 བ་ཅམ་མིན་པ་ཁ་སང་ལམ་གཙོའི་སྐབས་སུ་ཁྱེས་པ་ལྟར། སྟོའི་ཐོག་
 ལ་འགྲུར་བ་ཐོན་པའམ་སྟོང་བ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་
 སྐབས་འགྲོ་དང་དོར་སེམས་སྟོམ་བཞུས་བར་ཆ་ཆར་འགྲོ་བ་ཞིག་
 བྱས་ན་ལོ་བདུན་ཅམ་འགོར། དེའི་རྗེས་ནས་ཞི་གནས་ཤིག་ཡོད་ན་
 བཟད།

སྦྱིར་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྫོགས་ཆེན་དང་། ཁྱད་པར་
 དུ་རྫོགས་ཆེན་མན་ངག་སྟེའི་དབང་དུ་དང་པོ་རིག་པ་ངོ་འཚོད་པ་དེ་
 བསྐྱེམས་ན་ཞི་གནས་དེའི་ནང་དུ་ཆར་ཡོད། དེ་ལས་ལོགས་སུ་མི་
 དགོས་ཀྱང་རང་དགར་མི་ཞིག་གིས་ཡོང་སྐབས་དགའ་མོ་རེད། རོ་
 འཚོད་མི་སྐབས། རོ་མ་འཚོད་པ་འཚོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལོ་དུག་བདུན་

ཞིག་ཏུ་སྡོན་འགྲོ་ཆད་ལྷན་ཞིག་སོང་རྗེས་ཞི་གནས་སྒྲོམ་ལུགས་
རྫོགས་ཆེན་གྱི་སྡོན་འགྲོ་ནང་ན་ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་གཅིག་
གཉིས་ཞིག་ཞི་གནས་སྒྲོམ།

དེ་ནས་དབུ་མའི་དབུད་པ་ནམས་ཡར་ལྷངས་ནས་ཐུན་
མོང་སེམས་ཀྱི་བྱང་གནས་འགྲོ་གསུམ་བརྟག་པ་དེ་ལོ་ཁ་ལས་
སྒྲོམས། དེ་ལྟ་བུ་གནང་ན་མི་ལོ་བརྒྱ་ཐམས་པ་ཆགས་འགྲོ། དེའི་རྗེས་
ལྷ་མ་བཟང་པོ་ཞིག་གི་སྐུ་མདུན་ལ་སོང་ནས་ངོ་སྤྲོད་ཅིག་འདེབས་
པར་ཞུས་ན་དེས་ངོ་སྤྲོད་པ་དང་ངོ་འཕྲོད་འོང་། ཡིན་ཡང་རྫོགས་པ་
ཆེན་པོ་ངོ་འཕྲོད་པ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་མིན། ས་དང་པོ་ཡང་
ཐོབ་མེད། སྦྱར་ལམ་ངོད་ཀྱི་འགོ་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད།

དེ་ཡང་ལྟ་བུ་རྫོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྦྱར་ལམ་གྱི་
ངོད་ཙམ་ཞིག་རེད། སྒྲོམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྫོགས་ལམ་ཙམ་
ཡང་དགའ་མོ་རེད། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གནང་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་
ངོན་རྫོགས་པ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་དང་པོ་ནས་སྡོན་འགྲོ་མི་
དགོས། ལྷོ་སྤྲོད་མི་དགོས། ཅི་ཡང་མི་དགོས་པ་ཞིག་གིས་མི་འགྲིག་

ཀུན་མཁྱེན་སྤོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱིས། སྤྲོད་ཐིག་གི་
བསྟན་པ་ཡིད་དཔྱོད་དུ་ལུས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ན་ཐོས་བསམ་
སྒྲོམ་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་རྫོགས་ཆེན་རྫོགས་པ་མ་གཏོགས་
གཞན་གྱིས་མི་རྫོགས། ད་པན་ཆད་ཁོ་བོའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་

འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབེན་པའི་གནས་སུ་སྒྲ་མ་ཡུན་རིང་དུ་
བསྟེན། དེས་འབྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཙོ་བོར་བྱེད། རོས་
བསམ་ཀྱིས་མཐའ་རྒྱ་བཅད་ན་གཞིན་རྟོགས་པར་འབྱུང་བས་དེ་འདྲ་
ཀྱིས་གསུངས་ཡོད། རྫོགས་ཆེན་ཟེར་དུས་སུ་ཞིག་ཡིན་དུང་ལས་སྒྲ་
མོ་བ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པར་སེམས་ནས་འདུག་ཡོད་པ་རེད་དེ། དེ་དགའ་
མོ་རེད། བ་བ་བོ་དེ་ལ་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་ཆང་དགོས།

སྒོ་སྤྱང་ཐུབ་ན་རྫོགས་ཆེན་ལས་ལྷག་ཅིག་མེད་པས། བྱིད་
རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་རྫོགས་ཆེན་སྒྲོམ་མཁན་མང་པོ་ཡོད་རྒྱུ་
རེད། མ་འཆུག་པར་གནང་དགོས། བསྐྱེད་རིམ་ལའང་རྫོགས་རིམ་
ཀྱི་རོགས་པ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་སམ་སྟུམ་ན། གནའ་སྤྱ་མའི་གང་
ཟག་ལྟ་བུ་བཙོན་འགྲུས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བཙོན་
འགྲུས་མེད་ན་དགའ་མོ་རེད། འོ་ན་རྫོགས་ཆེན་ལ་གཏན་ནས་བཙོན་
འགྲུས་མི་དགོས་སམ་ཟེར་ན། དགོས་ལོས་དགོས། ཡིན་ནའང་དེ་
འདྲ་དགའ་མོ་མི་དགོས། རྫོགས་ཆེན་ལ་རྩེ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཞེས་
བརྗོད། གོང་དུ་བཤད་པ་ནང་བཞིན་རྫོགས་ཆེན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
རྣམས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྩེ་མེད་པ་དགོས་འདུག་སྟུམ་ན། བསྐྱེད་
རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་ལྟ་བུ་བཙོན་མའི་ཡིད་བྱེད་དང་ལུས་ངག་གི་
བཙོན་མའི་རྩེ་མེད་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་གནང་མི་དགོས། དེ་ག་ངོ་འཕྲོད་
པ་དེ་བསྒྲོམས་ནས་འདུག་ཆོག་པས་མ་བཙོན་པ་དང་རྩེ་མེད་དུ་

གསུངས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་ལ་ཚུལ་བ་གཏན་ནས་མ་བྱས་ནས་
 གློམ་མི་དགོས་པར་རང་དགར་ཉལ་ནས་འདུག་ན། གནའ་སྤྱོད་མོ་
 རྩེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ཡང་དང་པོ་ཞིག་མ་ཁ་ཤིས་ རྩོགས་ཆེན་
 བསྐྱོམས་ནས་ ༽ བཞུགས་པ་ནང་བཞིན་ཆགས་འགྲོ་བས། རིམ་བ་
 བཞིན་དུ་སྤྱོད་འགྲོ་དང་འདི་རྣམས་གནད་དུ་སོང་ན་ཏུ་ཅང་གིས་
 ལེགས། ཁ་སང་དེ་རིང་གང་ལྟར་ཡང་ཐར་པ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ན་
 རྩོགས་ཆེན་འདི་གཅིག་གློམ་དགོས། བདེ་བ་ཅན་ལ་སྤྱིས་སོང་ན་
 རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལུགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་བས་
 ཆེ་འདིའི་ཐོག་ལ་རང་གི་དངོས་སུ་ཉམས་སུ་སྤྲང་བའི་སངས་རྒྱས་
 དགོས་དུས་རྩོགས་ཆེན་ལ་ཉམས་ལེན་གནང་དགོས།

གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་མི་རྒྱས་ལྷ་བ་མ་རེད། དེ་
 འདྲ་གོ་བ་ལེན་མི་རུང་། འོན་ཀྱང་ཆེ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་དཀའ་
 མོ་རེད། རྩོགས་ཆེན་གློམ་པ་འདི་ཡང་རང་དགར་ཞིག་གིས་མི་ཡོང་
 བས་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་གནང་ནས་གློམ་དགོས། ཁྱེད་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས་གྱིས། སྤྱིར་སྤྲགས་
 རྩོགས་གང་ཡིན་ནའང་གཟབ་དགོས་ཀྱིན་འདུག།

༥ མདོ་སྐྱ་སེམས་གསུམ་གཙོ་བོར་འདྲིན་དགོས།

ལྷ་རུང་ཆོས་སྐར་འདིར་སྒྲགས་ལ་འཆད་ཉན་དེ་སྤྱིར་གྲུ་ས་ཁ་ཤས་
ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན་རུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་ཉ་ལས་པ་ཞིག་མི་འདུག སྐྱ་
འགྱུར་ཉིང་མའི་གདན་ས་ཟེན་དགོས་ན་མདོ་སྐྱ་སེམས་གསུམ་པོ་
འདི་གཙོ་བོར་གནད་དགོས། མཁན་ཆེན་ལྷ་པས་བསྟོ་སྐྱེད་གནད་
སྐབས་ཚང་མས་སྒྲགས་དེ་ཅུལ་འདྲོན་དགོས་གསུང་གིན་འདུག
འདི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཨར་འདམ་དང་ལྷགས་ལྷམས་ཀྱིས་ནི་ཅུལ་
འདྲོན་མི་མཛད། ཅུལ་འདྲོན་དགོས་དུས་མི་ལྷམས་ཀྱིས་ཅུལ་འདྲོན་
བྱ་དགོས། དེའི་ནང་ནས་མཁན་པོ་ལྷ་པ་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས་
གཞན་པ་ཅུལ་འདྲོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་མེད། རྫོགས་ཆེན་གྱི་སེམས་
ཁྲིད་དང་འདི་ལྷམས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁྲིད་དགོས་ལྟ་བུ་མིན། ཁྲིད་
རན་མི་རན་རང་གིས་རང་ལ་འདྲིན་དགོས།

སྤྱིར་སྒྲགས་ཀྱི་གཞུང་ཐམས་ཅན་ནི། ལྷ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བྱས་ཐོན་ཆད་གསུངས་ཡོད། ཀྱན་མཁྱེན་སྐྱོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ཀྱི་
གསུང་དང་། ལྷ་མ་མི་ཤམ་ཚང་གི་གསུང་ལྷམས་བཀའ་གཉན་མོ་
ཡིན་ཡང་འདི་ནི་ཁོང་འདྲ་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་གྱི་བརྒྱུད་པ་ཟེར་
དགོས་ན་འདྲ། འཆད་ཉན་རེ་གནད་ན་རང་གི་ཆེ་མུང་བ་དང་། ཉན་
མང་བ། དེ་མིན་ཆོས་སྐར་ལ་མི་འདྲོད་པ་མི་ཡོང་གསུངས་སོང་།

མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིན་ནའང་ལོ་གཅིག་གི་ནང་ལ་
 དམིགས་བསལ་གྱི་གཞུང་བཀའ་པོད་གང་གསུང་གི་ཡོད་ནའང་
 མཚམས་འཛིག་བྱས་ཏེ་ཆེ་བ་གཅིག་ལྟག་ལ་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱུད་རྒྱུད་
 བཤད་རྒྱུ་ལོ་སྐབས་སུ་ལ་ནས་བཞག་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ནིང་ད་ལོར་
 གསུང་གི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ད་དུང་ཡང་གསུང་རོགས་གནང་།

སློབ་མ་རྣམས་པ་ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་གཤེད་ན་གཤེད་
 མ་འགྲོ། སློབ་མ་བན་རྒྱུད་རྣམས་གལ་ཆེན་རེད། མ་འོངས་བའི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་དང་སང་གི་རབ་བྱུང་རྒྱུད་རྒྱུད་འདི་
 རྣམས་ལས་གཞན་པ་ཞིག་གིས་འདྲིན་རྒྱུ་མ་རེད། བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲུང་ཅུང་ཟད་གཟབ་གཟབ་གནང་། སྤྲགས་རྫོགས་དང་། དབུ་པར་
 སོགས་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་སློ་ཁ་སྤྱོད་པ་བྱིས། དེ་མིན་གང་
 ཡང་དགོས་པ་མེད། དེ་ཡང་ཡིན་ན་མིན་ན་ད་ལོ་ཡང་འོད་གསལ་
 སྤྲོད་པོ། ད་ཕྱིས་མཛོད་སྡེ་དེ་འདྲ་མི་གནང་ནས་སྤྲགས་གཞུང་གཞན་
 པ་རྣམས་ཀྱང་འོད། ང་ཆོའི་མཁན་པོ་རྣམས་པར་ངོ་མ་བཤད་ན་ཏེ་
 ལས་བའི་བྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདྲིན་གྲུ་རེ་རེ་ལ་མཁན་པོ་གཉིས་
 གསུམ་རེ་མ་མཐའ་ཡང་ཡོད། མཁན་པོ་རེ་རེས་རང་གིས་བཤད་མ་
 བསམས་ན་ཆོས་ཁྲིད་གཅིག་བཤད་དེ་བཞུགས་ན་གཉིས་པ་ཞིག་
 མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཤད་དགོས་གསུང་མཁན་ཞིག་མེད། གཞན་པ་
 འདྲིན་གྲུ་རྒྱུད་རྒྱུད་མཁན་པོ་ཉུང་ས་རྣམས་སུ་མཁན་པོ་རེ་རེས་ཉིན་

རེ་ལ་དཔེ་བྲིད་ལྟ་བུ་ག་རེ་གནང་དགོས་སྐྱེདེ་འདྲ་ཆགས་ཡོད། ཟླ་
བ་གཅིག་གི་ཆེ་མཐུག་གྲུབ་མ་སྟུབ་ཀྱང་། ཟླ་བ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་
གཞན་པ་འབྲིད་དགོས་ན་གཞན་པ་དེ་བྲིད། དེའི་འཕྲོས་སང་གནང་
ཟུར་དུ་སྒར་གྱི་སྟག་ཡོད་སྐྱེ་ཆོས་བྲིད་དེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་
སོང་ན་མི་ཆོག་སྐྱེ་མེད།

༥ རིག་པའི་གནས་ཀྱི་སྤྱོད་བར་གདམས་པ།

ལོ་ཉུང་རྒྱུ་པས་ཀྱང་ཆོས་ཟབ་མོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཡིག་ཡར་
སྟོས་ཀྱིས། དེང་སང་གི་ལོ་ཆུང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཆལ་
ལེ་ཆོལ་ལེ་ཞིག་སྤྱོད་། རིག་གནས་སྤངས་ན་སྤྱང་སྐྱེ་ཏ་ཅང་གིས་
ལེགས་པོ་ཡོད།

དཔེར་ན་སྤྲོ་ཡིན་ན་ཟླ་རུང་སྐར་འདི་ན་ཆེད་སྤྱོད་གནང་
ས་ཡོད། སྤྲོ་སྤྱོད་དགོས་ཞེས་མང་པོ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོ་སྤྱོད་
མཁན་དང་དགོ་ཤོན་གཉིས་ཆར་ཡག་པོ་འདུག། སྐར་ཅིས་འདྲ་ཡིན་
ན་ངས་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དུས་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྐར་ཅིས་
ཀྱི་གཞུང་གི་ཐོག་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། གནས་རིག་
དང་སྤྱར་ནས་བཤད་དགོས་ན་ཡང་འདྲ། རི་མོ་ནི་བཤད་སྐྱེ་མེད་པ་
གང་ན་ཡིན་ནའང་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་བ་མཆུར་ལྷགས་དང་ལྷག་

ལུགས་དང་། རྒྱ་ཅིས་གང་ཡིན་ནའང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་
ཡོད། འདི་བས་ཡན་ཞིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་སོགས་གང་ནའང་
ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། དེས་ན་གཅིག་སྤྱད་ན་ཡག་པོ་རེད།

དེ་མ་ཡིན་པ་སུམ་ཉགས་དག་གསུམ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་རེ་
སྤྱད་སྟེ། དེ་རྗེས་སྒྲན་ངག་ནི་མི་སློབ། དེ་བ་འདྲ་མི་འདྲ་ཚུམ་ཁྲལ་
བྱས། དེ་བཞིན་དུ་དེང་སང་བཟོ་སྒྲིང་མང་པོ་འཆོགས་སར་ཡར་
མར་མང་པོར་སོང་དུས། ཟློག་མ་དང་བྱི་ལོང་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ། བྱི་ལོང་གིས་ཟློག་མ་ལ་ཁོ་རྒྱ་ཉག་གི་རྒྱལ་པོ་
ཁམས་བཟང་ཁམས་བཟང་། ཟློག་མས་བྱི་ལོང་ལ་ས་འོག་ལུགས་
ན་རྒྱལ་པོ་ཁམས་བཟང་ཁམས་བཟང་ཟེར་བ་ནང་བཞིན་ཚུམ་པ་པོ་
ག་གེ་མོ་ཞིག་གིས་གཅིག་གཅིག་ཟེར་གྱི། ཚུམ་པ་པོ་ག་གེ་མོ་ཞིག་
གིས་གཉིས་གཉིས་ཟེར་གྱི་ལབ་ཀྱང་ཚུམ་པ་པོ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཅ་བ་ནས་
དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་མི་གོ།

ནམ་པ་ཀུན་མགོ་འཁོར་ནས་མ་འདུག བྱིས་པ་ནམས་ཀྱིས་
མིང་དེ་ཨེ་ཐོབ་བསམས་ནས་འདི་ན་དེ་བ་ཅིག་བཅུམས། དེ་ལས་
འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་མར་ཁྱིན་ཏུ་འགོ་གི་འདུག ན་ནིང་གཞི་
ནིང་ངས་བཤད་པ་ཡིན། མཁན་པོ་ནམས་ཀྱིས་དབྱུང་ཚུམ་འདྲ་
གནང་ན་ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁྱེད་ནམས་འདིར་ནས་དཔེ་ཆར་
སྟོས། དེ་བ་པར་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་མར་རྒྱ་ཡུལ་ལ་དོན་དག་

ཅི་ཡང་མེད་པར་སྒྲ་བ་གཉིས་གསུམ་རེ་མ་འདུག དེ་བ་པར་རྒྱ་དེ་
 སྤྱིར་ན་སྒྲ་བ་གཉིས་གསུམ་མི་འགོར། དེ་ཆོང་བ་ཞིག་གི་ལག་ལ་
 ཞོག དེ་ཆོང་བ་ཞིག་གི་ལས་ཀ་རེད་མ་གཏོགས་མཁན་པོ་རྣམས་
 པའི་ལས་ཀ་མ་རེད། དེ་བ་པར་སྤྱན་ཆེད་འགོ་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་བྱོན་
 མ་འགོ། གྲིས་པ་རྣམས་འབྱར་བསམས་ནས་ཡིན་རྒྱ་རེད། མིང་དེ་
 འབྲེད་བཏགས་ནས་མར་བརྒྱགས་འགོ་གི་འདུག དེ་ཅུང་ལྷ་འགྲུག་
 པ་རེད། ང་ཡིན་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཚུ་མ་པ་པོ་མང་པོ་ཡོད་ན་
 དགའ་རྒྱ་ཡིན། ཨེ་ཡོད་ཀྱིན་རེ་བ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟའི་ཚུ་མ་པ་
 པོ་ལྟ་བུ་མང་ན་དགའ་རྒྱ་གང་ཡང་མེད། རོན་གང་ཡང་མི་འདུག

རང་དགར་ཉ་ག་ཉོག་གི་ཡར་ལ་འབོད་ཤེ་རེ་འཐེན། མར་
 ལ་འབོད་ཤེ་རེ་འཐེན། རང་དགོན་དུ་གཏོ་སྒྲ་རེ་ཡོད་ན་དེ་ལ་བརྟམ་
 བརྟམ་ཀྱི་དེ་བ་རེ་བཅམས་ཁུལ་བྱས། དེ་འབྲེད་བྱས་ན་གན་མོ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབོད་ཤེ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིག་
 ཐོག་དུ་པབ་ནས་དེ་བ་ལ་བཀོད་ན་དེ་བ་ཀྱི་ཁ་གང་འགོ་རྒྱ་རེད། གང་
 པོ་རྣམས་ཀྱིས་པ་ཆེ་རབས་དང་མ་གཉན་རབས་དེ་རྣམས་ཡིག་
 ཐོག་ལ་བཀོད་བཞག་ན་དེ་བ་ལོག་འགོ དེ་འབྲེད་བ་ཞིག་ལ་ཚུ་མ་པ་
 པོ་མི་ཟེར། དེ་འབྲེད་བ་ཞིག་ལ་ཚུ་མ་པ་པོ་ཟེར་ན་བོད་གངས་ཅན་ལ་
 ཚུ་མ་པ་པོ་མེད་ནས་ཁྱ་སྤྱག་པའི་རྟགས་རེད། དེས་ན་གཙོ་བོ་གྲིས་
 པའི་སྐབས་སུ་དོ་སྤང་བྱས་ཏེ་རིག་གནས་ཅུང་ཟད་རེ་ཨེ་ཤེས་ལྟ་

དགོས། ཤེས་པར་གྱིས་དང་སང་གནང་ཚུམ་པ་པོ་ག་ལེ་ག་ལེར་
 ཆགས་འགོ་ཚུམ་པ་པོ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཆོས་ཤེས་དགོས། འདྲི་ལྟེན་
 ཤེས་དགོས། དེ་འདྲ་བ་འདྲི་ལྟེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་འདྲ་
 མི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་དགོས། ཆོས་དང་འདྲི་ལྟེན་གཉིས་ལ་
 མཁས་པའི་སྤང་གཞིའི་ཐོག་ནས་ད་གཟོད་ཡི་གེ་བྲིས་ན་ཚུམ་པ་པོ་
 རེད་མ་གཏོགས། ང་ཆོ་མཁས་པའི་སྤང་གཞི་ཅི་ཡང་མེད་པར་རང་
 ག་ཡི་གེ་རེ་བྲིས་མཁན་ལ་ཚུམ་པ་པོ་བརྗོད་མི་བརྗོད་བྱེད་རྣམས་པས་
 ཤེས། ཚུམ་པ་པོ་ནི་མ་རེད། དེས་ན་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་
 ཐོངས།

༥ སྒྲོལ་རྒྱན་གྱི་ཐོག་ནས་ཚུམ་པ་པོའི་ཆད་བཤད་པ།

རང་ཅག་གི་སྒྲོལ་རྒྱན་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། ཚུམ་པ་པོ་རབ་
 ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་དགོས། དེ་རང་ཅག་གིས་མི་
 ཐུབ། ཚུམ་པ་པོ་ཨང་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡི་དམ་ལྷག་པའི་ལྷན་
 རྒྱུ་འདྲིན་དགོས། དེ་ཡང་དགའ་མོ་རེད། ཚུམ་པ་པོ་ཨང་གསུམ་
 པ་དེ་ཡིན་དགོས་ན། རིག་པའི་གནས་བརྒྱུ་པོ་ལ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་
 དགོས། དེ་འདྲ་བའི་མིང་ལ་གཟོད་ཚུམ་པ་པོ་བརྗོད་དགོས་པ་རེད་མ་
 གཏོགས། ག་ཤེད་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་དགོན་དཔོན་གྱིས་ཐབ་པ་ཞིག་ཡོད་

ན་དེའི་སྟེང་བརྒྱས་བཅས་བྱས་ནས་དེ་བཞིག་གིས་པ་ལ་ཚུམ་པ་པོ་
ཞིག་བརྗོད་ན་བརྗོད་མཁན་རྣམས་དང་བརྗོད་ས་གཉིས་ཀ་ངོ་ཆ་མོ་
ཡིན་རྒྱུ་རེད།

དང་པོ་ཉིད་ནས་ཚུམ་པ་པོའི་མིང་ཞིག་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནས་གྲ་
རྒྱུང་རྣམས་གྱིས་དེ་འདྲ་མ་གནང་། བྱེད་རྣམས་ད་གཞི་ད་སྐྱུ་ཐེམ་
བཅུ་གསུམ་གྱི་སྟེ་ནས་བཟུང་སྟེ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་ནང་ཉམས་
རྒྱུང་ཟད་རེ་ཡོད་ཕྱིར་རིག་གནས་རྒྱུང་ཟད་རེ་ཨེ་ཤེས་ལྟོས། དང་པོ་
ནས་ཅ་འཇག་མའི་མེ་ལྟ་བུ་མ་གནང་། འཇག་མའི་མེ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཅ་
འཇག་མ་ཁ་ཤས་སྤྱངས་ནས་མེ་སྤར་ན་ཡུད་ཅམ་ཞིག་ལ་དམར་
ལྷང་ལྷང་འབར་ཡང་ཇ་ཁོལ་མ་དགོས་ལག་པའི་ཐོག་ལ་བཞག་
ན་དེ་ཅམ་ཡང་འཆིག་མི་བྱུང་། འཇག་མའི་མེ་ལྟ་བུས་བྱ་བ་མི་
འགྲུབ་བས། ཅི་ཡང་དོན་འབྲས་མེད། དེ་ལས་དོ་སོལ་གྱི་མེ་ལྟ་བུ་
གྱིས། ཐབ་ནང་ལ་དོ་སོལ་གྱི་མེ་བཞག་ན་མེ་ལྷེ་དེ་དམར་ལྷང་ལྷང་
ཡུལ་དེར་བྱབ་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་ཡང་། མེ་དེའི་གཏིང་ན་ངར་
ཡོད་པའི་སྟོབས་གྱིས་བྲིམ་ཡོངས་རྫོགས་ཉེ་ནང་དུ་ཉལ་བྱུབ་པ་
ཡང་ཁག་པོར་ཆགས། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་མི་ཡོང་བལྟ་དགོས། འཇག་
མའི་མེ་ལྟ་བུ་མ་བྱེད།

འཇག་མའི་མེ་ལྟ་བུའི་ཚུམ་པ་པོ་ལ་དགོས་པ་མེད། དོན་ནང་
ཉམས་རྒྱུང་ཟད་རེ་ཨེ་ཆོད་ལྟོས། ཆང་མ་མཁས་པ་ཡོང་ན་ཡག་པོ་

རེད་མཁས་པ་ཨེ་ཡོང་བལྟ་དགོས། ཚུམ་ཨེ་ཤེས་ལྟ་དགོས་ཟེར་གྱི་
 ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་མི་དགོས་ཟེར་གྱི་མེད། རང་ཉམས་ཡོད་
 པར་གྱིས། རང་ཉམས་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཡི་གེ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་རེ་
 གྱིས་པ་ལ་ཚུམ་པ་པོ་སུ་གཅིག་གིས་ཟེར་རྒྱུ་མ་རེད། བྱེད་ནམས་
 པས་ཀྱང་ཚུམ་པ་པོ་ཡིན་སྒྲུང་མ་ཤིང་། དེ་ཚུམ་པ་པོ་ཡིན་ན་ཚུམ་པ་
 པོ་མིན་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། སུས་མ་གྱིས་པ་རེད་མ་གཏོགས་
 འབྲི་མི་སྐྱབ་པ་ག་ལ་ཡིན། བན་རྒྱུད་ནམས་པ་མགོ་མ་འཁོར་བྱེད་
 ནམས་པ་ཡིན་ན་ད་དྲུང་ཅི་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཆོས་ཤེས་པ་མ་
 རེད། འཛིག་ཏེན་ཤེས་པ་མ་རེད། དངོས་གནས་བཤད་ན་ང་ཅག་
 ཚུད་གར་སོང་སྟེ་དམ་བཅའ་ཞིག་འཛིན་དགོས་ན་སྐར་མ་ཁ་ཤིག་
 ཡང་འཛིན་ཨེ་སྐྱབ་མི་ཤེས། དེ་ནང་བཞིན་དེ་རིང་ང་ཆོས་འཛིག་
 ཏེན་ལུགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་རིག་པ་བ་
 དང་། ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་པ་པོ་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་ལྟ་བུ་མི་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱ་
 དཔུས་སུ་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་དགོས་ན་རང་གི་ངོ་དམར་པོ་ཆགས་
 མི་དགོས་པ་ཞིག་བཤད་ཤེས་པ་མ་རེད། བྲ་སའི་བྲ་པ་མཁས་པ་
 རིག་པ་ཚོ་བ་ཞིག་ཡོང་ནས་དེ་ལ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་དེ་གཅིག་
 བཤད་དགོས་ནའང་བཤད་ཤེས་རྒྱུ་མ་རེད།

རང་གི་བྲིམ་སྤྱད་ཏུ་འཇུག་ཏེ་གཅིག་བཤད་ཀྱིན་འདུག་
 ན་ཟུར་དེ་ན་ཅི་ཡང་ཟེར་མཁན་མེད་ལ། སང་གནངས་འཛོད་ཤིག་

འཐེན་འཐེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་པམས་ནས་དེབ་རེ་བཟམ་
 བཤང་བཟམ་ཟིན་ཆེ་བྱ་བ་རྫོགས་པ་རེད། དེ་མིན་ཅི་ཡང་དགོས་པ་
 མེད། དེ་འདྲ་ཨེ་ཡོང་མ་བཟུ། ཆོས་ཟབ་མོ་དེ་ཆོ་ལ་སློ་ཁ་ཨེ་ཕྱོགས་
 བཟུ་རོགས་གྱིས། རིག་གནས་ཞིག་སྤྱོད་ན་ཁྱེད་ནམས་གྱིས་ཅིས་
 སྤྱོད་ས། སྤྱོད་ས་ཟེར་རྒྱ་དེ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྤྱོད་གི་ཅིས་གྱི་འཛིན་བྱ་
 བཤང་ན་ཉུང་ཤིང་ཤིག་ལས་མི་འདུག རིག་གནས་སུམ་རྟགས་དག་
 གསུམ་མ་སྤྱོད་ས་ཟེར་གྱི་མེད་སྤྱོད་ས་ཟེར་གྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་འདི་
 རྒྱུད་པ་སྤྱོད་ས་ནས་མ་སྤོད། འདི་ལས་བཟུལ་ནས་གོང་མ་ནམས་
 སྤྱོད་དགོས།

༥ དང་སང་གི་བསམ་སློབ་

དང་སང་བསམ་སློབ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ཆོ་རྩ་བ་ནས་བསམ་སློབ་པ་
 རེད། ལུ་ཅག་མགོ་འཁོར་མི་ཉན། ཆོས་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་མཁན་
 ནམས་ལ་བསམ་སློབ་ཞིག་གི་དྲི་ཅམ་ཡང་ཐོ་བ་མ་རེད། ཆོས་ཡོད་
 ནས་བཟུང་སྟེ་མི་རིགས་རྗེས་ལུས་སུ་འགྱུར་འགྲོ་དེ་མེད་པ་བཟོ་
 དགོས། སློལ་རྒྱུན་ཡོད་ན་མི་རིགས་རྗེས་ལུས་སུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་དེ་
 མེད་པར་བཟོ་དགོས། དེའི་ཤུལ་ན་སྤྱིད་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཡོད་ཟེར། ད་
 དེ་འདྲ་དེ་འཛམ་གླིང་ཤར་ཁུབ་གཉིས་སུ་གང་འཆམ་བཤད་ཆར་བ་

རེད། རིག་གནས་གསར་བཟེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་དེ་རྒྱང་པ་བཤད་
 རས་མི་ལོ་བཅུ། ལག་བསྟར་ངོ་མ་དེ་རིག་གནས་གསར་བཟེ་སྐབས་
 སུ་བཤད་མ་དགོས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། རིག་
 གནས་གསར་བཟེ་སྐབས་སུ་གཞན་པ་སོལ་རྒྱུ་དང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་
 རས་མ་ཟད། ཆབ་སྲིད་དང་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ད་ལྟར་
 ཅི་བཤད་ཀྱི་འདུག རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་མིང་ལ་ཟེང་འཇུག་གི་
 ལོ་བཅུ་ཞེས་བཟོད་ཀྱི་ཡོད། ད་དེ་ཡང་སྐར་བཟོད་མཁན་ཆོ་བསམ་
 གློ་བ་ཡིན་ནམ། བསམ་གློ་བ་ཟེར་རྒྱ་དེ་དེ་འདྲ་ཞིག་མ་རེད།

བསམ་གློ་བ་ནི་དཔེར་ན་དེར་རབས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པའི་
 རང་གི་མི་ཞིག་ཡིན་ན། དེར་རབས་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་དང་ཙུ་ལྔ་སོགས་
 འབྱུང་འབྱུང་གི་དོན་ཐམས་ཅད་མོ་དང་ལུང་བསྟན་ལ་མ་ལྟོས་
 པ་རྗེས་དཔག་གི་སྒོ་ནས་ཁ་ཕྱོགས་ཡག་པོ་གཏན་ལ་དབབ་བྱུང་
 མཁན། དེའི་སྐབས་སུ་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཆོགས་འདིའི་ཐོག་ན་གནད་
 འགག་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱུང་ཤེས་མཁན། འབྱུང་འབྱུང་གི་གནས་ཚུལ་
 དེ་དག་ཐག་བཅད་དམ་ཐབས་ཤེས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ལེགས་སྟེལ་
 ཉེས་འགོག་བྱུང་ཐབས་ཉོགས་མཁན། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བསམ་གློ་
 བ་བཟོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཤེས་སོང་ངམ། དེ་མིན་རིག་གནས་གསར་
 བཟེའི་སྐབས་སུ་བཤད་བཤད་ཐམས་ཅད་ཡང་སྐར་བཤད་ནས་
 འདུག་ན་དེ་ལ་བསམ་གློ་བ་ཟེར་ངམ། དགོན་པའི་སྐྱ་གན་ནམས་ཀྱི་

ཐོག་ལ་བརྟམ་བཅོས་བྱས་ནས་འདུག་མཁན་དེ་ལ་ཚུམ་པ་པོ་བརྗོད་
 དམ། དེ་ནོར་བ་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་ཚུམ་པ་པོ་དེ་ཚུམ་པ་པོ་མ་
 རེད། བསམ་སྒོ་བ་མ་རེད། བསམ་སྒོ་བ་ཞིག་བྱེད་བསམ་ན་ཡག་
 པོ་རེད། བྱེད་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བསམ་སྒོ་བ་རེ་བྱུང་ན་ང་ཆོ་ནི་ཏྲ་
 ཅང་གིས་དགའ། ཡོང་བའི་རེ་བའང་ཡོད། མི་འོང་གི་དོགས་བའང་
 ཡོད། བྲ་བ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བསམ་སྒོ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་ཏྲ་
 ཅང་གིས་བཟང་པོ་རེད། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་བྱུང་བས་མ་མཐུན་
 པའི་བསམ་སྒོ་ཞིག་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་སྒོམ་གཞི་ལྟ་
 བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་འདུལ་བ་ཡུལ་དུས་སོགས་དང་
 མཐུན་དགོས་གསུངས་ཡོད་པས། དུས་ཆོད་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་རེ་
 སྤྱབ་རྒྱ་ཡོད། ང་ཆོ་བྲ་བའི་ནང་ལ་བསམ་སྒོ་བ་རེ་ཡོད་ན་ངས་བར་
 དུ་ཡག་པོ་འདུག འཇམ་བུ་སྤིང་གི་ཐོག་ན་བསམ་སྒོ་བ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཆ་
 རེ་གཉིས་རེ་མ་གཏོགས་མེད།

༩ རིག་གནས་གསར་བརྗེ་དང་ལྷག་པའི་སྒྲིམ་ཆེན།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བའི་སྐབས་སུ་དམར་སྤང་དམག་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་བྱིད་ཀླུ་མ་གྱིས་བྲན་གྱི་མ་རེད། ང་ཆོ་ཡིན་ནའང་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་བྲན་ཡང་གསར་བརྗེ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་དེ་མར་ལག་ལེན་ལ་བསྟར་མཁན་དེ་ལ་དམར་སྤང་དམག་ཟེར། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུད་རིག་གནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མི་སྒྲིམ་ཁ་ཡང་མོད་ག་རེད། རིག་གནས་གསར་བརྗེ་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ལྷག་པའི་སྒྲིམ་ཆེན་དག་གི་ཐོག་ལ་མེ་ཉླ་དཀར་པོ་དང་དམར་པོས་བརྒྱན། བ་གཞོན་མང་པོས་སྒོ་འབྲབ་པ་ཞིག་གྱིས་བ་ཡིན་དུས་བྲན་གྱི། ཁ་སང་དེ་རིང་དེ་ལ་དཔེར་སྤངས་ཉེ་ལྷག་པའི་སྒྲིམ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་ལས་གྱི་འདུག གནའ་དུས་འཇར་མན་གྱི་གིས་ཐེ་ལིས་འཇམ་སྒྲིང་འདི་ན་ཁོང་འཇར་མན་གྱི་མི་རིགས་འདྲ་འདྲ་བཟང་པོ་ཞིག་མི་འདུག མི་རིགས་ཐབས་ཆག་ཀླུ་མ་མེད་པ་བྱ་དགོས་བརྗོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཐོད་པ་དེ་རྒྱུད་བཟང་བ་ཞིག་ལ་བཞག་འདུག གནའ་དུས་ཐོད་པའི་ནང་ལ་ཡོང་སྟེ་ཁམས་པའི་བྲག་སྤངས་ནས་སོང་བ་རེད། ཁམས་པའི་བྲག་དེ་རི་མན་ཟེར་བའི་མི་རིགས་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་འདྲ་བས་ན་མི་རིགས་ཡག་པོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བ་རེད། ཁམས་པ་དེ་དཔྱ་ཤོད། ཁོང་ཆང་དང་འདྲ་བ་རྒྱག་རྒྱ་དང་

གསོད་རྒྱུ་དག་ལ་མཁན་ཞིག་རེད། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེ་
 བས་བཟང་རྒྱ་ཅི་ཨེ་ཡོད་མི་ཤེས། མི་རིགས་གཞན་ནམས་ཅ་མེད་
 བཟང་ནས་རྒྱ་བས་ཆེན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་སྐྱབ་རྒྱུ་ཡོད་མཛོག་བརྗོད་
 བས། ལོ་ཆུང་ནམས་ལ་སེམས་འགྲུལ་ཐེབས། རོ་མ་གཅིག་དགོས་
 ས་རེད་བསམས་ནས་གདོང་མཆི་མས་ཁེངས། ཐམས་ཅད་ལྷ་
 ལངས། བརྒྱགས་བརྒྱགས་ཀྱི་མཐར་ཤིས་ཐ་ལར་གྱིས་འཛམ་གླིང་
 དབང་བསྐྱར་བྱེད་ཐུབ་སོང་ངམ། མཐའ་མར་རང་གི་དམག་གིས་
 མཐའ་སྐོར་སྐབས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ་རང་སློག་གཙོད་
 དགོས་ཐུག་ འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ལས་ལས་ཀྱི་མཐའ་མར་དེ་འབྲུག་
 བ་རེད།

རིག་གནས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གནའ་ནས་འདི་འབྲུག་བཞད་
 རྒྱུ་ལྟར་ འདི་འབྲུག་སྐབས་སུ་གཟབ་དགོས་བསམས་ནས་མཁས་པ་
 དག་གིས་མ་དབྱེད་པར་མི་འཇུག་ཀྱང་ལྷན་པོ་ནམས་དེའི་སྐབས་
 སུ་ད་འགྲིག་གི་ཡོད་བསམས་ནས་རྒྱག་གི་རེད། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་
 མ་ཤེས་ན་དེ་འབྲུག་ལྷ་ལངས་ཡོང་དུས་ལོ་ཆུང་ནམས་ཀྱི་སེམས་
 ལ་འདྲེ་སོགས་ཞུགས་པ་འབྲུག་པོར་ཆགས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནམས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱས་ཡག་པོར་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དང་འཛིག་ཏེན་ཐམས་ཅད་ཏ་
 གོ་བ་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་ཀྱང་ཤེས་པར་འགྱུར། དེ་འབྲུག་
 ན་ད་གཞོན་མཁས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ད་གཞོན་

སྤྱིར་ལ་འཁོར་ནས་ཚུམ་ཞིག་བརྒྱབ་ན་དངོས་གནས་ཚུམ་པ་པོ་ཟེར་
 བཤང་ཆོག། བསམ་སྒོ་བ་བརྗོད་ཀྱང་ཆོག་དེ་འབྲེལ་ཞིག་རེད། བྱིང་
 རྣམས་ཀྱིས་ལྟོས་དང་བྱུ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཀྱི་ཐོག་ན་མི་བརྒྱ་སྟོང་གངས་མེད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་དེའི་ནང་
 བསམ་སྒོ་བ་ཟེར་ས་དེ་ཅི་ཙམ་ཡོད། མང་པོ་མ་རེད། ཉུང་ཉུང་ཞིག་
 ལས་མེད། སྤྱིར་ན་བསམ་སྒོ་བ་ཡོད་ན་སྤྱི་ཡི་ཆ་ནས་སྤྱག་པོ་རེད་
 ཅེས་ཁྱུ་བ་མ་རེད། ཡག་པོ་རེད་དེ་ད་དུང་དེའི་ཆད་ལ་ང་ཆོ་སྤྱོད་ས་
 ཐུབ་མེད།

སྟོན་པ་ལྷན་ཐུབ་པ་ཡང་ཚུམ་པ་པོ་ཞིག་དང་བསམ་སྒོ་བ་ཞིག་
 རེད། ཅེས་བརྗོད་དེ་བསྐྱད་ན་དེ་རེད་དེ། ང་ཆོ་དེའི་ཆད་ལ་སྤྱོད་ས་ཐུབ་
 མེད། སང་གཞན་མཁས་ཡོང་དུས་སྤྱོད་ས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ད་
 ལྟར་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་གོང་དུ་དེར་ཨེ་ཐོན་བསམས་ན་དོན་དག་མེད། དེས་
 ན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་རྣམས་ལ་སྒོ་ཁ་ཅུང་ཟད་རེ་ཨེ་ཕྱོགས་
 མི་ཕྱོགས་ལྟོས།

༥ བསམ་སྒོ་བཅིངས་གྲོལ།

ཆོས་སྒྲུང་འདིར་ཡོང་བའི་གྲུ་བ་ཚུང་ཚུང་ནམས་འཛིན་གྲུ་
གོང་མའི་ནང་དུ་མ་སོང་ནས་སུམ་ཉགས་དག་གསུམ་རེ་སྦྱངས་ནས་
འདུག་པ་ཡིན་ན། སང་གནངས་ང་ཆོས་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱེད་དུས་
ལོ་གཅིག་ལ་རིག་གནས་འཛིན་གྲུ་ནང་ཞུགས་ན་ཆོག་ཀྱང་འཛིན་
གྲུ་གོང་མའི་ནང་མ་སོང་བ་ཡིན་ན་འདི་ན་བཞུགས་མི་དགོས། བྱུ་
མོང་གི་རིག་གནས་སྦྱོང་རྒྱ་ལོ་གཅིག་ལས་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ཆེད་
རང་བྱོན་སོང་ཟེར་ཞེ་ཡོང་མི་ཤེས། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་འཛིན་གྲུ་གོང་
མའི་ནང་ན་འགྲོ་མི་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུགས་བསམ་ཐོངས། དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པ། དབུ་མ། འདུལ་བ། སོགས་
གཞུང་ཟབ་མོ་ནམས་ལ་གོ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་ཞེ་ལོན་ལྟོས། ཡིན་ན་མིན་
ན་སུམ་ཉགས་དག་གསུམ་དང་ཆད་མ་ཞིག་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་མ་
སྟོད།

ཆད་མ་འདི་ནམས་ཀྱང་ཤེས་ངེས་པར་དུ་དགོས། དེ་ལ་
ཞིབ་འཇུག་ཡང་དགོས་ཀྱང་མི་ཆེ་གཅིག་ཞིབ་འཇུག་གནང་མི་
དགོས། ད་དུང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་སྟོབ་སྦྱོང་བྱ་དགོས་རྒྱ་མང་
པོ་ཡོད། དེའི་རྗེས་སྤྲུགས་རྫོགས་ལ་སྦྱང་དགོས། ང་ཆོ་རིམ་པ་མང་
པོ་ཞིག་བརྒྱལ་དགོས་དུས་འགལ་རྒྱུན་བར་ཆད་ཆེན་པོ་ཡོད།

དང་པོར་སྒྲེབས་དུས་སུ་ཉག་པ་དག་གསུམ་ཞིག་སྤངས་
 ཏེ། ཅུམ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་རེ་རྒྱབ་ནས་རྒྱན་རིང་པོར་བསྐྱད་ནས་
 སྒྲོབ་ཆེན་གོང་མ་ལ་མི་འཇུག་པ་དེ་གོགས་དང་པོ་རེད། དེའི་ཐོག་
 བས་ཅུང་ཟད་བཞུལ་ཡོང་དུས་དངོས་གནས་སྟོན་པ་ཆོད་སྒྲུབ་ནང་
 བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་
 སྤྱད་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་པ་རང་དགར་ཅོད་པ་རེ་
 བརྒྱབ། དེགས་ལམ་ཟེར་ནས་མིང་ཆེན་པོ་རེ་བཏགས་ཏེ་དོན་གྱི་
 དེ་འདྲ་རྒྱང་པ་མ་གཏོགས་དཔུ་པར་ལ་མི་གཟིགས། འདུལ་བ་ནི་ལྟ་
 ཅི། དེ་འདྲ་གནང་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་བསྐྱད་བསྐྱད་པ་དེ་གོགས་གཉིས་
 པ་རེད། གོ་བར་གྱིས། དེའི་ཐོག་ནས་ཡར་ཅུང་ཟད་བཞུལ་དུས་
 དཔུ་པར་འདུལ་མདོན་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ནང་ལ་
 གཏན་ནས་འགྲོ་ཁ་ཉན་པ་མ་རེད། དེའི་ཐོག་ཏུ་ཅོད་པ་བརྒྱབ་ན་དཔུ་
 མའི་གྲུབ་མཐའ་རང་རྒྱུད་ཐལ་འགྱུར་ཟེར་ནས་མི་ཆེ་ཞིག་ལ་བཞད་
 བ་བཞད་རྒྱར་རྫོགས་མི་བྱུང། དེ་རྒྱང་པ་བཞད་ནས་ཡང་ཡར་
 སྤགས་རྫོགས་ཀྱི་ནང་ལ་བྱོན་མཁན་དགོན་པོ་རེད། སྤགས་ཀྱི་ནང་
 བས་རྫོགས་ཆེན་ལ་ཡར་ཡོང་དགོས་ན་དེ་བས་དཀའ་མོ་ཞིག་རང་
 གཞན་ཆང་མ་ལ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་ཟེར་ལུགས་དབང་
 དུ་བྱས་ན་བསམ་སྒྲོ་བཅིངས་གྲོལ་བཏང་སྟེ་ཡར་གོང་མ་གོང་མ་ལ་

འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། མར་འོག་མ་ཞིག་ལ་བསྐྱད་ནས་
 བོང་ན་ཅི་བཤད་མི་ཤེས། བོང་གི་དོན་རྣམས་སྒྲིག་གྱུར་ཆགས་
 བཞིན་བསམ་སྒྲོ་བ་ཡིན། ཚུམ་པ་པོ་ཡིན་ཟེར་ནས་མ་སྟོང། དེ་འབྲེ་
 ཚུམ་པ་པོ་ཞིག་བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲོས་འདི་ན་སྟོན་ཆད་ཡོད་མ་
 མྱོང་། དེ་འབྲེ་ཞིག་ཡོད་བས་པན་ཐོགས་དང་། མེད་བས་བོད་མི་
 རིགས་ལ་གཞོད་འགྲོ་བསམ་རྒྱ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤམ་
 གཞོད་འགྲོ་བསམ་རྒྱ་ཞིག་ཅང་མི་ཤེས། མཚམས་རེ་བསམས་དུས་
 མེད་ན་དགའ་ཡི་བསམ་གིན། གྲིས་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་རྣམས་ལ་བོང་དུ་
 བྱས་པ་ལྟར།

མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤམ་ཁྱེད་རྣམས་པ་ལ་ཐུག་
 ཡོད། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་རེ་མ་གཏོགས་ཅི་
 ཡང་མི་ཤེས། གཞུང་བོང་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁ་མི་ཕྱོགས་ནས་ཞུགས་
 བ་མི་འགྲིག། དེས་ན་མཁན་པོ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་
 གྱུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་རྒྱ་དེ་ཆང་མར་གོ་བར་གྱིས། སྒྲོ་བ་མ་རྣམས་ལམ་
 ལ་ཞིག་དེ་ལྟ་གྱུ་འེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་རེད། གོ་སོང་
 ངམ། ཁ་སང་ཁ་ཉེན་གྲུ་ས་ཁ་ཤས་ནང་དུ་སྐྱགས་རྩོགས་འདི་རྣམས་
 བེ་བཤད་རྒྱན་ཅམ་ཡང་མེད་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་གོ་རྒྱ་འདུག་གཅིག་
 གྲུས་ན་བདེན་པ་ཡིན་རྒྱ་རེད། གཙོ་བོ་བཀའ་པོད་ལྟ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཐོག་
 བ་མི་ཆེ་གཅིག་པོ་འེ་རྣམ་སྒྲུབ་སོང་ན། དེ་རང་ངོས་ནས་ཏ་ལས་

བ་ཡག་ནའང་ཡར་གོང་དུ་འགོ་མ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ནས་མི་འགྲིག་པས་
མཁན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལུགས་སྐྱགས་ལ་འཛིན།

དངོས་གནས་བསམས་ན་ང་ཆོས་གོས་དམར་པོ་རེ་གྲོན་པ་དེས་
ང་ཆོ་གྲ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་དུ་གཉེར་
མཁན་ཡིན་པར་མཆོན་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དེ་ནི། གཅིག་ན་སྤུང་
ཏྲགས་དག་གསུམ་གྱིས་མི་ཐོབ། གཉིས་ན་དེབ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་རེ་གྲིས་
པ་དེས་མི་ཐོབ། གསུམ་ན་ས་དགེ་རྩིང་གསུམ་བར་ན་ཅོད་པ་བརྒྱབ་ན་
དེས་ཀྱང་མི་ཐོབ། ཉམས་ལེན་དགོས་པ་རེད། ཉམས་ལེན་གྱི་ཅ་བ་ངོ་མ་
དེ་སྟོང་ཉིད་ཏྲགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྐྱག་ཡོད། ཅ་བའི་ཆ་རྒྱན་དེ་མ་ཆང་ན་
ལིན་དུ་དཀའ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫོགས་ཆེན་དང་ཕྱག་ཆེན་སོགས་གཞུང་
ལམ་གོང་མ་ལ་མོས་པ་གནང་དགོས། རྩིང་མ་ཞིག་ཡིན་ན་རྫོགས་ཆེན་
ལ་མོས་པ་ཡོད་དགོས། ང་ཆོ་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་རྟོག་གེ་ཡི་ནང་དུ་བསྐྱད་
བསྐྱད་ན་དོན་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་ཐོན་པས་ཉམས་ལེན་གནང་དགོས།

༩ དབང་པོ་རྣམས་པོ་རྣམས་སྒྲ་བ་རྒྱལ་གིས་གྲོལ་ཚུལ།

གནད་སྒྲོམ་ན་སྒྲ་བ་རྒྱལ་གིས་གྲོལ།

དེ་ཡང་མཁའ་འགྲོ་སྒྲིང་ཐིག་གི་སྒྲིན་ཁིད་ཅིག་ཡིན་ན་
ཁིད་ཆར་བ་དང་གྲོལ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་གསུངས་
ཡོད། དེ་ཁིད་ཚུལ་ལ་མི་ལོ་རྒྱལ་གི་བར་དུ་སྒྲ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་
ཡིན་པས་མ། སྒྲ་བ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲ་བ་དང་པོ་ན་
འདི་ཡིན། གཉིས་པའི་ནང་ན་འདི་ཡིན་གསུམ་པའི་ནང་ན་འདི་ཡིན་
གསུངས་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་ནས་བཞག་ཡོད། ཁྱོད་ལོ་རྒྱལ་
ཡོད་པ་རེད། ལོ་རྒྱལ་གྲུབ་མཆོས་ཕྱང་པོ་བཞག་མེད་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གྲོལ་
བར་ཐོབ་པར་གསུངས། ཡང་ལོ་གསུམ་གྱིས་སམ། སྒྲ་བ་རྒྱལ་གིས་
གྲོལ་བ་ཡང་གསུངས་ཡོད། དེ་དག་ནི་གང་ཟག་གི་ཁམས་དབང་
མོས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་ཡོད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་རེད། ལ་ལས་ལོ་རྒྱལ་མ་དགོས་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་བསྒྲོམས་
ནའང་མི་གྲོལ་མཁན་ཡང་ཡོད།

གནད་བསྒྲོམས་ན་སྒྲ་བ་རྒྱལ་གིས་གྲོལ་གསུངས་པ་དེ་
ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་རྣམས་སྒྲ་བ་རྒྱལ་གི་གྲོལ་འགྲོ་བྱུ་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་རེད། དེ་ཙམ་མ་ཅུས་ནའང་དབང་པོ་རབ་ཆེ་འདིར་
འཆང་བྱ་བ། འབྲིང་བར་དོན་འཆང་བྱ་བ། ཐ་མ་ཡིན་ནའང་རང་

བཞིན་སྐྱུལ་སྐྱུལ་ཞིང་ཁམས་སུ་དབུགས་དབྱུང་ནས་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
 དང་། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སྐྱུལ་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་དབུགས་དབྱུང་
 མ་ཐུབ་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་ནས། ཡང་མིན་
 ན་མི་ལོ་བཅོ་ལྔ། ཡང་མིན་ན་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྔའི་ཐོག་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་
 ཆོས་དང་འཕྲད་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ན་གྲོལ་གསུངས། གྲོལ་ལུགས་ལ་
 མང་པོ་གསུང་རྒྱུ་ཡོད། མདོར་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་རྒྱང་པ་རེད་ཅེས་
 གསུང་རྒྱུ་མེད། དེ་རྣམས་གང་ཟག་གི་དབང་པོའི་ཁྱད་པར་རེད། དེ་
 མ་དགོས་ཆོས་སྐྱུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཟག་དབང་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་རྫོན་པོ་དེས་ཅ་བ་ནས་མ་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱད་ཅིག་
 གཅིག་གིས་འཁྲུལ་མ་སྟོང་ལ་གྲོལ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་དེ་འདྲ་བྱུང་
 ཡོད་པ་རེད།

ཡང་དབང་བསྐྱར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་དབང་དོན་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་། རྫོགས་པ་དང་། གྲོལ་བ་དུས་
 མཉམ་དེ་འདྲའང་བྱུང་ཡོད། དེ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡོད་
 པ་མ་རེད། རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་མང་པོ་གསུངས་
 ཡོད། གནད་བསྐྱོམས་ན་ཆེ་བ་དུག་གིས་གྲོལ། ཞེས་པའི་གནད་དེ་
 ཀ་དག་ཁྱིམ་ཆོད་དང་ལྷན་གྲུབ་ཐོད་བཞུལ་གཉིས་རེད། སྤྱིར་ན་ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་
 གང་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་བཟང་གི་ ཡིན་ནའང་འདི་བས་ལྷག་ཅིག་དང་

འདི་བས་སྤྱར་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་དེའི་ཕྱིར་ན། འདི་ཁོ་ན་སྤྱིར་གི་དཔལ་
བེའུར་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས། ས་བཅད་དང་པོ་རྫོགས་ཆེན་
སྟོན་པར་གདམས་པའོ།

༥ གཉིས་པ་པན་ཡོན་བསྟན་པའི་སྟོན་སྟེན་བསྟུ་བ།

དོན་འདི་དང་འཕྲད་པའི་སྐལ་བཟང་ཆོ། །

སྟོན་བསྐལ་མང་ཆོགས་བསགས་ལག་རྩེས་ཏེ། །

དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་དང་སྐལ་བར་མཉམ། །

སྤྱགས་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་སྤྱིར་གྲོགས་ཀྱངས། །

ཞེས་པ་ནི་དོན་འདི་དང་ཕྲད་པའི་བསྐལ་བ་བཟང་པོ་རྣམས་

སྟོན་སྐལ་བ་མང་པོར་བསགས་པའི་ལག་རྩེས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་།

དེར་མ་ཟད་མདོ་པར་ཕྱིན་ལྷགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་

པ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ན་ལམ་ཏུ་གྲགས་དགོས་ན་ཡང་སྟོན་ཆོགས་

མང་ཞིག་མ་བསགས་ན་མི་ཐོས་པས། འདི་རྫོགས་ཆེན་ནི་སྟོན་ཅི་

དགོས། ཟབ་ཆོས་འདི་དང་ཕྲད་པ་ཀུན་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་

སྐལ་བར་མཉམ་ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་རིག་ངོ་དེ་གོ་སྤྱིར་རྫོགས་གསུམ་

ཀྱི་ནང་ནས་རྫོགས་པ་དང་སྤྱིར་བ་ཡིན་ན་བཤད་ཅི་དགོས། དེར་མ་

ཟད་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གོ་བ་ཙམ་ཡོད་སོང་ནའང་དཔལ་
ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་མཉམ་པར་འགྱུར་འགྲོ་བ་རེད། དཔེར་ན་གསང་
སྤང་གི་ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་པའི་ནང་རྒྱུད་གཏད་པའི་ལེའུ་དེ། རྫོགས་
ཆེན་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཤད་ནའང་ཆོག་མོད། གཙོ་བོ་ངོ་མ་དེ་མ་
རྩ་ཡོ་ག་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་དོན་དུ་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་
རྫོགས་སོང་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དམ་སྤང་སྤིད་དག་མཉམ་གྱི་ལྟ་
བ་རྫོགས་ཞེས་བརྗོད་ཆོག

དཔེར་ན་ལྷགས་ཀྱས་ཟིན་པའི་ཉ་རྒྱ་ནང་ན་ཡོད་ཀྱང་དོན་ལ་
རྒྱུའི་ཁར་སྤངས་ཟིན་པ་དང་མཚུངས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་ན། རྫོགས་
ཆེན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མཐོ་ཞིག་ཡིན་དུས་དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་
སྐལ་བ་མཉམ་ཞེས་བཤད་ཅི་དགོས། དེས་ན་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་
གནས་ལུགས་རྫོགས་པར་བཅོམ་རྒྱུ་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེ་ཞིང་།
དེ་དང་སྤྲད་པ་ན་མས་ལ་ཐུགས་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་སྤྲོད་གྲོགས་
ན་མས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་ད་སྐབས་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ཁྲིད་ཅིག་ངོ་མ་གདབ་
དགོས་ན། འདིས་ནི་སྤྲ་མ་བཟང་པོ་བསྟེན་ཡོད་པ་དང་། གདམས་ངག་
བཟང་པོ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། གསུངས་ན་གོ་བརྟེན་འགྲོད་རྒྱུ་རེད་བསམ་
ས་མང་པོ་ཞིག་མི་བཞུགས་པས་བྱེད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གང་
དགོས་ལྟོས། ང་ཆོའི་གལ་དེ་ཐོབ་རྒྱུའི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་ཐོབ་མི་

དགོས། སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཞིང་བརྗེས་ཚུན་ཆད་མིང་ལྷ་འགྲོ་
མ་སྤྱོད། དབང་ལྷ་འགྲོ་མ་སྤྱོད། ལུང་རེ་ཆོས་མིང་རེ་བཤད་དགོས་
དུས་གྲུ་རོགས་གྲོགས་མཆེད་རེའི་སྐྱེ་མདུན་ནས་ཅུང་ཟད་རེ་ལྷས་བ་
ཡིན། དེ་མ་གཏོགས་བ་ལུང་ཡང་ལྷ་སར་འགྲོ་མ་སྤྱོད། འགྲོ་དགོས་
སྤང་ཡང་སྐྱེས་མེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཆོས་གཏན་ནས་ལྷ་མི་དགོས་སམ་ཞེ་
ན། སྤྱིར་ན་ཆོས་སྤུ་ལ་ལྷས་ན་ཅང་མང་འགྲོ་རྒྱ་ཡོད་བ་མ་རེད་ལོས་
བཟད། ཡིན་ནའང་ད་རང་གི་ཉམས་སྤུ་ལེན་ཐུབ་ན་ཐོབ་ཡོད། དེ་བས་
སྤུ་འདྲ་ཞིག་གིས་བཤད་ནའང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཁ་ནང་གི་
སྤྱིའི་བཤད་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་དུས་དེ་བས་ཅང་བཤད་རྒྱ་མེད་བསམ་ནས་
འདུག་ཡོད།

སྤྱོན་ཆད་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་ང་ཆོ་ལ་དབང་དང་
མིང་གསུང་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲ་མ་རེ་བྱུང་ཡོད་བ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་
དེ་ཚུན་ཆད་ནས་གཞན་ལ་བསྟེན་དགོས་སྤང་སྤྱེ་ཡི་མེད། གོང་དུ་
ལྷས་བ་ནང་བཞིན་རེད། རྫོགས་ཆེན་རྫོགས་ཁག་པོ་རེད། ད་མ་
རྫོགས་ནའང་དེ་བས་པན་ལ་རྫོགས་རྒྱ་མེད་བསམ་ནས་རང་གིས་
ཐག་བཅད་ཡོད། ཁྱིན་སྒྲ་བས་དགོངས་བརྒྱད་ཀྱི་རྫོགས་བ་ཟེར་རྒྱ་
ཞིག་འཕོ་རྒྱ་ཡོད་བ་རེད། དེ་ནི་རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡུན་རིང་པོར་
བསྟེན། དད་བ་ཟེར་རྒྱ་དེ་སྤྱིར་ན་ང་ལ་ཅང་ཡོད་མཁན་ཞིག་མིན་ཏེ་
འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན་རང་གི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་དད་

བ་ཡོད་པ་འདྲ་ཞིག་གཞན་ལ་ཅང་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། དད་པ་མེད་ན་
གཞན་པ་ཞིག་གི་ཟུར་དུ་སོང་ནའང་ངས་ད་ཕྱིན་མ་རྟོགས་ན་བྱིན་
རྒྱབས་འཕོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་རྟོགས་མི་ཐུབ། ཁ་ཡིས་བཤད་
ནའང་དེ་ལས་ལྷག་ཅི་ཡང་བཤད་རྒྱ་མེད། ད་ནི་ཅི་ཡང་མི་ཞུ་བསམ་
ནས་འདུག་ཡོད། མི་ལོ་བཅུ་ཟིན་སོང་། མི་ཞུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་
ཡིན།

༥ མ་ཁི་བཏོན་ན་ཡང་འདོན་ལུགས་ཤིག་ཡོད།

འཛམ་བུ་སྤིང་ན་ཁྲ་མ་དང་རྟོགས་ལྡན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་
རྟོགས་ཆེན་དང་མཛོད་བདུན་སྐོར་ཐོབ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱིང་ཐིག་
ཡ་བཞི་ཐོབ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། སེམས་ཁྲིད་ཅིག་ཀྱང་ཐོབ་ཡོད་ཀྱི་མ་
རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རྣམས་མགྱོགས་ལྷུར་དུ་ད་རུང་རྟིང་མའི་
ཁྲ་གན་གཅིག་གཉིས་རེ་བཞུགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མདུན་ནས་
དབང་ལུང་མན་ངག་རྣམས་ཞུ་དགོས། ལོ་བཅུ་པན་ཆོད་སོང་ཆར་
དུས་རྟོགས་པ་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་ཅེས་བརྗོད་པ་མིན། ཁ་ཐལ་
བས་ཆོད། ཟེར་རུང་རྒྱ་མ་རེད། ཡོད་ལོས་ཡོད། ཡོད་ཀྱི་རེད། ང་འདྲ་
བའི་རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འོ་ད་འདི་གང་འདྲ་ཡིན་མི་ཤེས། བཤད་

གྱི་འདུག་དབང་སྐྱུར་གྱི་འདུག་ཀྱང་ད་དོ་མའི་དོ་མ་རང་གིས་རྟོགས་
 ཞེ་ཡོད་ན། ལྷ་མ་ཡང་བསྟེན་ཞེ་ཡོད་ན་བསམ་ནས་དོགས་བ་སྐྱེ་
 ཡོང་གི་རེད། དོགས་བསམ་བཅེངས་ནས་ལྷ་མ་ཉམས་སྦྱོང་ཅན་ཞིག་
 ཡིན་ཡང་མིན་བ་དང་འབྲ་འབྲ་ཆགས་ནས་མི་རྟོགས་རྒྱུར་ཆགས་
 འགྲོ་དེ་འབྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རྣམས་སེམས་ཁྱིད་ཐོབ་མ་སྦྱོང་མཁན་
 རྣམས་ཀྱིས་གང་མགྲོགས་སེམས་ཁྱིད་རེ་ལྷས་མ་གཏོགས། སྤྱིར་ན་
 ད་རེས་ལྷས་བ་ནང་བཞིན་རེད། ལོ་ཚུང་རྣམ་བ་ཏ་ཅང་ཏམ་བརྒྱབ་
 རས་འབྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་ལས་གྱི་འདུག་ཁ་སང་དེ་རིང་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་ཅི་ལ་ཐུག་ཀྱང་གྲུབ་ཐོབ་ཞིག་གི་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུར་རེད། དེ་ལ་
 ཅི་ཡང་ལྟ་རྒྱུ་ཞེ་ཡོད་མི་ཤེས།

གནའ་དུས་ནི་རྣམ་འབྱོར་བས་གྲུབ་ཐོབ་གྱི་སྦྱོད་བ་བྱེད་མི་
 ཉན། གྲུབ་ཐོབ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོད་བ་བྱེད་མི་ཉན་གསུངས་
 ཡོད་ཀྱང་། ད་ནི་མདོར་ན་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ནའང་གྲུབ་ཐོབ་གྱི་སྦྱོད་བ་
 དེ་ལོས་བྱེད། དེས་མ་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོད་བ་བྱེད་དགོས་ནའང་
 སྤྱི་ལ་ཡང་ཏ་ལས་རྒྱ་མེད་ནས་བསྐྱད་ཡོད་བ་རེད། དེ་འབྲ་བསྐྱད་
 ཡོད་དུས་དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་རྟོན་རྒྱུ་ཞེ་ཡོད་མི་ཤེས། སང་གནངས་
 ནི་སེམས་ཁྱིད་ཅིག་ལྷ་དགོས་ན་ཡང་ལྷ་ས་ཞེ་ལོན་མི་ལོན་ཤེས་རྒྱ་
 མ་རེད་པས། ཁྱེད་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གིས་ཅི་དགོས་
 གང་དགོས་བལྟ་དགོས་བ་རེད་མ་གཏོགས་སང་གནང་གཞུང་བཀའ་

བོད་ལྔ་སྤངས་སྤངས་ནས་ད་ཉམས་ལེན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་
 ཅི་ཞིག་ཉམས་ལེན་དགོས་བསམ་དུས་ད་མ་ཉི་འདྲ་བཏོན་ནས་
 བསྐྱད་ན་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པར་གྱུར་ཡོད། མ་ཉི་བཏོན་
 ན་ལོས་བཟང་སྟེ་མ་ཉི་བཏོན་ན་ཡང་འདོན་ལུགས་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
 དཔེར་ན་ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དཔེར་
 གླིང་གི་ནང་ན་བཤའ་པ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟུང་འདུག་དང་རྫོགས་
 ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲའི་མ་ཉི་ཞིག་
 བཏོན་ན་ལོས་བཟང་སྟེ། མ་ཉི་ཡང་རང་དགར་གྲད་པོ་གན་མོ་དུང་
 འཁོར་སྐྱོར་མཁན་དགོན་མདའ་ན་ཕུ་མདའ་ལུང་གཤོང་གི་སྐྱད་ཆ་
 བཤའ་དེ་དུས་ཆོད་མ་འཁྲུལ་ནས་འདུག་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བཏོན་
 བཏོན་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་མ་ཉི་དམ་པོ་ཞིག་ཀྱང་འདོན་མི་ཤེས་ཏུ་
 ཆགས་ཨེ་ཡོང་མི་ཤེས། བྱེད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ཐོ་སྤྱུང་ཉུགས་
 དག་གསུམ་ནས་ཡར་འབྱུང་རོགས་གྱིས། དེ་རྗེས་ཆད་མའི་ནང་
 རྣམས་ཀྱང་ཡར་གོམ་པ་གང་དོ་རེ་སྟོ་རོགས་གྱིས། དེ་རྗེས་བཀའ་པོད་
 ལྗེའི་ནང་ནས་ད་རུང་ཅུང་ཟད་རེ་ཡར་སོང་། ད་དུང་འགྲོ་ས་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་འདྲ་གནང་ན་སང་གནངས་བྱེད་རྣམས་བསམ་སྒོ་བ་དང་
 རྩམ་པ་པོ་ཅམ་དུ་མ་ཆད་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ཡོང་གི་རེད། ཡར་
 སོང་དང་རྣལ་འབྱོར་བའི་མིང་ཐོབ་ཡོང་གི་རེད། དེ་དུས་ལས་སྤྱོ་པོ་
 རེད། གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་མིང་ཐོབ་ན་རང་གི་སྒྲོམ་པ་མ་བསྤངས་ན་ཆོག་

ཅིང་སྒོར་མོ་དགོས་ནའང་ཡོན་གྱི་རེད། ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་ནའང་
ཁྲིམས་མཐུན་ལུགས་མཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆགས་འགྲོ་

ད་ལྟར་ཅུང་ཟད་བསམ་སྒྲོ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཙམ་ལའང་སྟུག་
ང་ལྟ་བུས་ཀྱང་མང་ཆོགས་གྱི་ནང་དུ་དགག་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་ཀྱང་
ཉིན་དེ་ནས་དགག་བ་རྒྱག་མཁན་མེད་པར་ཆགས་འགྲོ་ ཨོ་དེ་གྲུབ་
ཐོབ་རེད་ཅེས་བརྗོད་དུས་ལས་གང་བྱ་ནའང་གྲུབ་ཐོབ་གྱི་སྟོང་བ་ལ་
ཆགས་འགྲོ་བ་དེ་ལ་མི་དགའ་འཇམ། དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་སྒྲིང་གི་ཐིག་ལེར་
སྒྲིམས་གསུངས་ཡོད། འདི་ཡན་ཆད་ཉིན་གཅིག་གི་ཆོས་ཐུན་ཡིན།

༥ ཉིན་གཉིས་པ།

༥ ལམ་གང་ནས་སྟགས་ལ་ཁྲུགས་པ།

ཁ་སང་གི་སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ཆེན་པོ་གསུངས་ཡོད། མདོར་
ན་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་
ཅིག་ཡིན་དུས་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་དགོས། ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་
བ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ནས་མཐོ་ཤོས་ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། དེ་
ཡིན་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁ་སང་ཡང་བཤད་བ་ལྟར། སྟགས་
རྗོད་པ་ནམས་གསུང་ཡོང་དུས་ཁྱི་མདུན་ལ་རྩ་ཐུག་བ་ལྟར་བུ་གནང་

མི་རུང་། མདོ་ཡིས་བཀའ་བར་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་པ་ཡི་སྟོ་
 བས་དབྱུང་བ་མཛད་བ་དང་། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་འོད་གསལ་བར་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་མདོ་པར་བྱིན་
 ཐེག་པ་ས་ས་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆུམས་
 ཀྱི་སྟོ་ལྗེ་ཆུ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ལྗེ་གནས་གྱུར་པའི་སྐབས་སུ་ཡུལ་
 ཅན་ཅི་ལྟར་དག་པ་བཞིན་དུ་བྱི་རོལ་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་
 བར་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ན་སྒྲགས་ལ་གཅིག་
 མ་བསྟེན་ཀྱི་བར་དུ་གོ་སྟབ་རྒྱ་ཁག་པོ་ཡིན་པས་སྒྲགས་དེ་ངེས་
 བར་དུ་ཤེས་དགོས། དེ་བཞིན་ཉམས་ལེན་ཞིག་གི་དབང་དུ་བཞུགས་
 བའང་མཐར་སྟག་སྒྲགས་ལ་ཉེན་དགོས། དེ་ཡང་སྒྲགས་གསར་
 མས་ས་བརྩའི་རྒྱན་མཐའ་ནས་ཡར་སྒྲགས་ལ་ཞུགས་དགོས་པར་
 གསུངས་ཡོད། ཉིང་མའི་ནང་ཡིན་ནའང་གཡུང་སྟོན་སོགས་ཀྱིས་
 མདོའི་ས་བརྩ་གཅིག་པ་ཀྱན་དུ་འོད་ཀྱི་ས་ཐོབ་ཐེན་པའི་རྗེས་སུ་ད་
 གཞོད་ཡར་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་དགོས་པར་གསུངས། མདོའི་
 སངས་རྒྱས་དང་། སྒྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཡང་
 ཡོད་པར་བཞེད། མདོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྒྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་བཞུགས། གཞུབས་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 རྣལ་འབྱོར་མིག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་
 པ་ལས་སྒྲགས་ནང་པ་དེ་བྱུང་བར་བརྩ་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་པར་

གསུངས་ཡོད། དཔུལ་ལོ་མཁས་པ་ཀུན་དགའ་དོ་རྗེས་གཞི་ལམ་
འབྲས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱང་ཡོད་ཚུལ་གསུངས། ཡང་མཁས་པ་
ལ་ལས་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ལ་ལམ་སྤྱར་མི་སྤྱར་གྱི་བྱང་པར་མ་
གཏོགས་མཐར་སྒྲག་ལ་བྱང་མེད་པ་གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པར་བཞེད། ཡིན་ནའང་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་རྒྱང་པས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་མི་སྤྱབ་པར་རྒྱས་ཤིང་རྒྱས་པ་བཤད་ས་མང་པོ་
ཡོད།

དེ་བཞིན་དཔལ་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆའི་བསྐྱེད་རིམ་ལྷ་ཁྱིད་གྱི་
དཀའ་གནད་གྱི་མཐུག་ན་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ད་གཟོད་སྒྲགས་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་
གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་
བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུད་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་འཇམ་དཔལ་མཆོན་
བརྗོད་དང་། གསང་སྙིང་སོགས་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མཁན་མང་
པོ་ཞིག་གིས་མདོའི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་རྒྱ་འོད་ཐོབ་ཆར་བའི་རྗེས་
སུ་སྤྱར་ཡང་སྒྲགས་ལ་མ་ཞུགས་ན་ད་དུང་འབྲས་བུ་མཐར་སྒྲག་
མིན་པར་གསུངས་ཡོད། སྤྱིན་སྲིད་ལོ་ཆེན་སོགས་ཀྱང་དེའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས། དེ་རྗེས་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་དང་།
སྤྲུལ་མ་མི་པམ་སོགས་གྱིས་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་
ནའང་ས་དང་པོ་ནས་སྒྲགས་ལམ་ལ་ཞུགས་འགྲོ་བར་གསུངས། ས་

དང་པོ་ནས་སྒྲགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མདོ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་
ན་བཤད་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་དེ་དག་སྤྱར་དུ་མདོན་དུ་འགྱུར་མི་
ཐུབ་པས་དེ་དག་སྒྲགས་ཀྱི་རྣམ་པས་མདོན་དུ་འགྱུར་བར་བཞེད།

སྤྱིར་ལམ་བཟོད་པའི་སྐབས་ནས་སྒྲགས་ལ་ཞུགས་པར་
གསུང་མཁན་ཡང་ཡོད། གླ་མ་མི་པམ་པའི་གཞུང་སྤྱིའི་དཀའ་གནད་
ཀྱི་ནང་ན་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནའང་ཏ་
ཅང་གིས་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་བར་ཡང་གསུངས། དཔལ་སྤངས་མེད་གེ་
སྤྱིའི་མདོ་དང་། རྒྱུད་གླ་མ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ན་བཤད་རྒྱུའི་མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཞེས་པ་དེ། སྒྲགས་ཀྱི་སྐབས་སྤངས་གསུམ་འཕོ་
བའི་བག་ཆགས་གསུང་རྒྱུ་དེ་རེད། དེ་ནི་མདོ་ལམ་ས་བཅུའི་རྒྱན་
མཐར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་སྤངས་བར་བཞེད། དེས་ན་
མདོའི་སངས་རྒྱས་དང་སྒྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱད་མེད་
ཀྱང་ལམ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པ་རེད། གཡུང་སྟོན་དོ་རྗེ་དཔལ་གྱི་རྒྱུད་
དོན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། གསང་སྟོང་གི་འགྲེལ་ཆེན་རྣམ་པ་གསུམ་
ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་རེད། དེའི་ནང་ན་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་
བྱད་པར་ཕྱེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། དེའི་རྗེས་ནས་དོ་རིང་པའི་ཏ་སོགས་
མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལའང་མདོའི་སངས་རྒྱས་
དང་། སྒྲགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེས་པ་རེད།

སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་གཙོས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་པའྲེ་ཏ་བཞིས་

དགོངས་ཉམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པའི་གསང་སྒྲགས་
 བཀའ་ཡི་ཐལ་རམ། རིག་འཛིན་འཛིགས་མེད་སྤྱིང་པའི་ཡོན་ཏན་
 མཛོད་སོགས་སུ་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་ཁྱད་མེད་
 བར་གསུངས། གང་ལྟར་ཡང་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱི་བར་དུ་ནི། མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་
 བ་རྒྱུད་པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་
 རེས་ལྷ་མ་མི་པམ་ཚང་གི་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
 གསུངས་པ་དེ་ཡང་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་རང་ལམ་བསྐླལ་བ་
 གངས་མེད་པ་གཅིག་ལ་བསྐྱོམས་ཏེ་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 སྒྲགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་བསགས་སྤྱིབ་སྦྱོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
 སྐབས་ཀྱིས་ཚུར་ལ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་བྱངས་ཡོང་བ་རེད། དེ་ཙམ་ལ་
 གོ་ན་ཆོག

༥ དཀའ་བ་དང་དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་འཆང་སྟེ་
 སྒྲགས་ལ་འཆང་ཉན།

སྤྱིར་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་བདེན་འཛིན་གྱི་སྟོ་
 འདོགས་གཅོད་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྲུང་བའི་རིགས་པ་འདི་ལས་
 རྫོ་ཞིག་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ན་བྱུང་སྟོང་མེད། དབྱེད་པ་བཏང་ནས་ཐོག་
 མར་སྟོ་འདོགས་མ་ལུས་པ་གཅོད་རྒྱུ་དེ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་

ཏ་ཅང་གིས་གལ་ཆེ། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་མཛོད་བདུན་ནང་
 གི་གྲུབ་མཐའ་མཛོད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡིད་བཞིན་མཛོད་སོགས་
 གི་ནང་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་རང་སྟོང་གི་དབུ་མ་དེ་གཙོ་བོར་
 གསུངས། ཉམས་སུ་ལེན་རན་དུས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་
 བ་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་ལས་གཞན་སྟོང་བ་རྒྱང་བ་ཞིག་ཁ་ཁ་སྤྲེལ་
 ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱ་མེད་པས། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་སེམས་ཉིད་ངལ་
 གསའི་ནང་ན་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་ལེན་གྱི་རིམ་པ་གསུངས་ཡོད། དེའི་
 རང་ནས་དབུ་མ་གསུངས་ཡོད་དུས་གཙོ་བོར་གཞན་སྟོང་གི་དབུ་མ་
 དེ་གཙོ་བོར་གནང་ནས་གསུང་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བས་
 དབུ་མ་འཇུག་པར་ཅ་ཤེད་དགོངས་པ་གསུང་སྐབས་གཞུགས་ནས་
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་སྟོས་
 པའི་སྟོ་འདོགས་བཅད་ཀྱང་མཐར་ཐུག་ཉམས་སུ་ལེན་གྱི་གནས་སྐབས་
 སུ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་ནང་དུ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་
 ཡང་མཐར་སྐྱང་བ་སེམས་སུ་ཁས་ལེན། སེམས་འོད་གསལ་བའི་
 རང་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ནས་དེ་སྟོམ་རྒྱ་གསུང་ཡོད། ཉམས་སུ་
 གནང་སྐབས་སུ་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཆར་གཙོ་བོར་བྱང་འཇུག་སྟོམ་
 དགོས་པར་གསུང་ཡོད། དེ་སྟོམ་དགོས་ན་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 འོད་གསལ་བ་ལ་བརྟེན་ཞིག་ཆོད་དགོས། དེ་ནི་སྤྱིར་སྤྲུགས་དང་།
 དེའི་ནང་རྫོགས་ཆེན་འདི་ལ་མ་བཞེན་ན་གོ་དཀའ་རྒྱ་རེད། འདི་ན་

མ་རྒྱུད་དང་། བ་རྒྱུད་རྣམས་སུ་སྤངས་སྤྱོད་ལྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིན་
གསུངས་ཏེ་མང་པོ་ཞིག་ཁ་པོ་བསྐྱགས་ཡོད་ན་ཡང་།

སྤྲུལ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བུའི་ལྟ་མགུར་ལས་གསང་བ་ཡང་
གསང་གི་མིག་བཟང་དེ་མེད་ན་མཚུབ་མོ་འཚུགས་ས་དེ་ལོན་དཀའ་
བར་གསུང་ཡོད། ཡང་གསང་སྤྱོད་པོ་དེ་རྫོགས་ཆེན་ལ་ཞུ་བ་ཡིན་
དུས་རྫོགས་ཆེན་མ་ཤེས་ན་དཔེ་ཆ་མཐར་ཕྱིན་བ་ཞིག་ཤེས་མི་
ཐུབ། སྤྲུལ་མི་པམ་ཆང་གིས་ཀྱང་གཞུང་སྤྱིའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་ནང་།
དེས་ན་བྱུ་བ་མཐའ་ཇི་སྟེད་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཞིའི་བཤའ་བ་ཐམས་
ཅད་མཐར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གཞིའི་ནང་དུ་ཐུག་བར་གསུང་རྒྱ་དེ་
རེད། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
བར་རང་རང་གི་གཞི་བདེན་གཉིས་ཟེར་ནས་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་
མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་ནའང་།

མཐར་རྫོགས་ཆེན་གྱི་གཞི་ལ་གཅིག་མ་གཉུག་གི་བར་དུ་
གཏན་ལ་པབ་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་ཕྱིར་བྱེད་མཁན་པོ་རྣམ་
པ་ཡིན་ན་ཡང་འདྲ། སློབ་མ་རྣམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་འདྲ། སྤྲགས་ཟེར་
རྒྱ་དེ་ཉན་ན་རིན་ཐང་མེད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གནང་ན་
གནང་རིན་མེད་པ་ཞིག་ལ་རྩ་བ་ནས་ངོས་འཛིན་མ་གནང་། བྲ་
ས་རྣམས་སུ་ཡང་ལོ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲགས་ལ་སྤྱོད་པོ་མི་འདུག་
བསམ་མཁན་དགོན་མོ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་དེ། སྤྲགས་ལ་འཆད་ཉན་བྱེད་

རྒྱ་དེ་ལུས་ཡོད་པ་རེད། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་
 རྩོད་པ་ལ་རྩལ་འདོན་གནང་ཆེ་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཆགས་སོང་བ་རེད། དེ་འདྲ་གནང་མི་རུང་། སྒྲགས་ལས་གལ་ཆེ་
 བ་ཞིག་མེད་པས། བཤམ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲགས་ལ་མཐོང་ཆེན་
 གནང་རོགས་ཀྱིས། དེ་ཡང་བྱེད་རྣམ་པའི་སྒྲགས་ལ་གང་བསམ་གྱི་
 ཡོད་སྒྲུས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ངས་མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་
 ལ་དད་པ་ཡོད་བཞིན་ན། དད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་དེ། དེ་ངས་
 མི་ཤེས། དད་པ་འཛོག་དགོས་ཀྱང་བཞིན་ཀྱི་མེད། འོ་ན་མཐོང་
 ཆེན་ཞེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཅུ་ན། གཙུ་པོ་འཆད་ཉན་གནང་རྒྱ་དེ་
 རེད། འཆད་ཉན་མ་མཛད་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་
 པར་སྒྱུར་ན་ཉམས་ལེན་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟོས་མི་དགོས།

དགོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་སྐྱབ་ཆེན་ཁག་ཐམས་
 ཅད་སྒྲགས་རྒྱུ་རྒྱུར་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་ནང་དོན་གང་ཡིན་ངེས་
 བ་འགྲེལ་བ་འདད་གནང་མི་ཐུབ། དེ་རིང་མི་ཞིག་གིས་འདི་ནི་ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་སྐྱེད་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་པའི་བཀའ་
 རེད་ཅེས་བཞིན་ན་ཡིན་ས་ཡོད། ད་ང་ཆོ་འགྲིག་གི་ཡོད་ས་རེད་
 བསམ། ཡང་གཅིག་གིས་འདི་ནི་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཤིག་སྐྱེ་ཆོས་
 ལོག་ཅིག་རེད་ཅེས་བཞིན་ན་རང་དགར་བན་གན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱ་
 རྒྱགས་བྱས་ནས་དེ་ཡིན་མི་སྟེན། གནའ་ནས་ངའི་ཨ་ཁྱ་དང་ཨ་ཁྱེ་

ཡི་རིང་། ཨ་ཞང་གི་རིང་ལ་འདི་འདོན་གྱི་ཡོད། ངའི་ཨ་ཞང་གི་རིང་
དུ་སྐྱེས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཞིག་ག་ལ་འདོན། ཞེས་ཟེར་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་
སྐྱེས་པ་མིན་ལུགས་ཅི་ཡང་བཤད་ཤེས་རྒྱ་མ་རེད། བཤད་བྲལ་བ་
ནམས་ཀྱི་ནང་ན་ཅུང་ཟད་རྒྱ་མཚན་རེ་བཤད་དགོས་ན་བཤད་ཤེས་
ཀྱི་རེད་དེ། གཙུ་མོར་བཀའ་ཤིད་ལྷ་མ་གཏོགས་སྐྱེས་པ་ལ་ཅང་མི་
ལྟ། དེ་འབྲས་བུས་ན་ད་སྐྱེས་དེ་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་དེ་འབྲས་ཆགས་
ན་ཉམས་ལེན་ག་ལ་ཡོད་འཆད་ཉན་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཆགས་ངེས་
པས་སྐྱེས་པ་འདི་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མོས་པ་ཆེན་པོ་གནང་རོགས།

ང་ཆོས་ལོ་ན་ཅུང་བའི་སྐབས་གཞུང་བཀའ་ཤིད་ལྷ་ལ་
སྐྱེས་ནས་དེ་རིང་ཡ་གི་ན་ཅོད་པ་ལ་སོང་། སང་ཉིན་མ་གི་ན་
ཅོད་པ་ལ་སོང་ནས་འདུག་ན། ལོ་ཡར་ཅུང་ཟད་ཐོན་དུས་སྒོ་ནང་དུ་
བཀུག་ནས་ཉམས་ལེན་ཅུང་ཟད་ཞིག་བྱེད་དགོས་བསམ་ཆེ་སྐྱེས་
ལ་གཅིག་མ་བཏེན་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སྒོ་དེ་ཉིད་ནམས་
པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྐབས་སུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་གོ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་
སྐྱེ་དཀའ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་འཆད་ཉན་གནང་རྒྱ་དང་།

འདི་ལ་དཀའ་བའི་འདུལ་ཤེས་དང་། དགོན་པའི་འདུལ་ཤེས་
བཅང་སྟེ་འདིར་བྱོན་ཡོད་པའི་དགེ་འདུན་པ་ནམས་ནས་རང་རང་
གིས་སྐྱེས་དེ་ཨེ་ཐོབ་མི་ཐོབ་བལྟ་དགོས། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱང་རུང་མ་
ཐོབ་ཀྱང་རུང་གཞུང་བཀའ་ཤིད་ལྷ་དང་། ཆོད་མ་དང་། རིག་གནས་

ཞིག་ཤེས་སོང་ན་འགྲིག་གི་བསམ་ན། དེ་ཡིས་མི་འགྲིག་བསམ་ནམ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་སྒོ་ཞིབ་ཏུ་བོངས།

ང་ཆོ་འདྲ་ཡིན་ན་དང་པོ་མདོ་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་པལ་ཆེར་
ལོ་གཅིག་མ་ཐེན་ཅམ་ཉན་རྗེས་སྒྲགས་ཞུས་པ་ཡིན། མདོ་ཅུང་ཟད་
ཤེས་ཡོད་ནའང་གཟོད་སྒྲགས་ལ་གཅིག་བཟླ་སྐབས་ཆོས་སྐད་དང་
བཞད་ལུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་མི་ཤེས་སྐྱེ་འདྲ་ཞིག་
ཆགས་ཡོད། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་པལ་ཡུན་རིང་པོ་སྦྱངས་སྐབ་ན་དག་སྐྱེ་
རེད་དེ། སྒྲགས་རང་གི་ནང་དུ་སྒྲོས་དང་དགག་གཞག་སྒྲོང་གསུམ་
དགོས་ན་ད་ཨ་ལ་ལ་གང་མང་མང་གནང་སྐྱེ་ཡོད།

དཔེར་ན་གསང་སྙིང་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མཆོན་ན། ཐབ་པ་
ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོར་ཐབ་མོ་ཞིག་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་མཁུན་མི་པམ་
སྐྱེ་མཆོད་གསང་སྙིང་འོད་གསལ་སྙིང་པོའི་ལྟ་བུའི་སྐོར་དང་། ཞིབ་
ཆ་ཆོག་ཐོག་གི་སྒྲོས་པ་གཅོད་སྐྱེ་ཞིག་གི་གོ་བ་ལ་བསམས་ན་གྲུབ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་མཛོད་སྟེ་དང་། དེའི་འཕྲོས་བོད་སྒྲ་རབས་པ་ཚུན་
ཆོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་སྐྱེ་འདྲུལ་མཁན་པོ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་
ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དགག་གཞག་སྒྲོང་གསུམ་སྐྱེ་ཆེན་པོའི་
སྐོར་ནས་གོ་བ་ཞིག་ཨོ་ལོན་བསམས་ན་སྤྲོད་སྒྲིང་ལོ་ཆེན་གྱི་གསང་
བདག་ཞལ་ལུང་ལྟ་བུ་ལ་ཐོས་བསམ་གནང་དགོས།

སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་སྒྲོན་ཅོད་གྲུ་ནང་ན་མདོ་ལས་

ལྷགས་ཚོད་མི་དགོས་གསུངས་པས། ལྷགས་ཚོད་རྒྱ་མིན་ནའང་
 འཛིན་གྲའི་ནང་དུ་བཟོ་སྐྱེད་རེ་གནང་ན་འདིའི་ཐོག་ལ་ཉ་ལས་པ་བཟོ་
 སྐྱེད་བྱ་རྒྱ་ཡོད། གཞན་ལུགས་དགག་རྒྱ་དང་རང་ལུགས་འཛོག་རྒྱ་
 སོགས་གང་དགོས་ནའང་ཆོག་མདོ་པར་བྱིན་ཐེག་པའི་གཞུང་བཀའ་
 བོད་ལྷ་པོ་ཞིག་སྤངས་རྗེས་གཞན་སྤྱོད་རྒྱ་གང་ཡང་མེད་ནས་མཁས་
 པ་ཆགས་སོང་བསམ་ན། སྤྱི་འབྲུལ་གསང་བ་སྤྱོད་པོ་ལ་གཅིག་
 གཟིགས་པ་ཡིན་ན། དཔེར་ན་འདི་ནས་ཡར་སོང་བ་ཡིན་ན། ཡར་
 སྐྱང་ཁ་བྱུང་དུས་ཡར་འགོ་ས་ཞིག་ཅི་ཡང་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། ཅེ་མོ་ངོ་
 མར་སྤེབས་སོང་བསམ་པ་ཡིན་ན། ད་དུང་ཡང་ལ་ཁུང་ལུང་ཁུང་མང་
 པོ་ཞིག་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་བཞིན། གཞུང་བཀའ་བོད་ལྷ་རྒྱུང་པ་ཤེས་པ་
 ཅམ་གྱིས་ནི་མཁས་པ་ཅ་བ་ནས་ཆགས་རྒྱ་མ་རེད། དེས་ན་ལྷགས་
 དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་དགོས། བྱེད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མ་ནོར་མ་
 འཆུག་པར་གནང་།

༥ དབང་པོའི་རིམ་པ་ལྟར་གྲོལ་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཆེག་ཐོས་པས་སྤྱད་ཅ་སྤུལ་པོར་བྱེད། །

གནད་སྒྲོམ་ན་རྩ་བ་དྲུག་གིས་གྲོལ། །

གསུང་རྒྱ་དེ་གནད་སྒྲོམ་ན་རྩ་བ་དྲུག་གིས་གྲོལ་འགྲོངས་པ་དེ་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་ཡང་གསང་བླ་མེད་ཀྱི་མན་ངག་སྤྱི་སྒྲོར་
དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ལྷེ་བཙུན་སྤྱིང་ཐེག་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་རེད། ལྷེ་
བཙུན་སྤྱིང་ཐེག་གི་ཅ་བ་དུམ་བུ་གསུམ་པ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་
དབང་པོས་གཉེར་ནས་བྱངས་བའི་ནང་དུ་གནད་སྒྲོམ་ན་དབང་པོ་
ནོན་པོ་རྩ་བ་དྲུག་དང་།

དབང་པོ་འབྲིང་ལོ་གསུམ་གྱིས་དང་། དབང་པོ་ཐ་མ་ཞེག་
ཡིན་ན་ལོ་བཙུན་གཉིས་ཀྱིས་གྲོལ་འགྲོ་བར་གསུངས་ཡོད། དེ་ནི་
དབང་པོའི་བྱད་པར་གྱིས་རེད། འདི་ཁོ་ན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྒྲོམ་
ཐུབ་ན་དཔལ་ཀྱན་དུ་བཟང་པོ་དང་བསྐྱལ་བ་མཉམ་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ན་སྤྱགས་དགའ་བར་གྱིས་ཤིག་གསུངས་ཡོད་པས་ནས་པ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་དེ་ལྟར་སྤྱགས་ལ་ཞོག

༩ ཁྱིེད་ལུང་གི་རྒྱུན་གལ་ཆེ།

ཆོས་སྐར་འདི་ལ་མཆོན་པ་ཡིན་ན་སྡོན་ཆད་སྒྲ་མ་ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུའི་མདུན་ནས་ཐོག་མའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས། དཔལ་
དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་དང་
ལུང་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་འདུས་པ་ནང་དུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་
ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཡོང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཐོབ་མེད་ཀྱང་
གསང་སྟོང་གི་ཞི་ཁྲོའི་དབང་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་སོང་ན་གསང་སྟོང་
འཆད་ཉན་གནང་ཆོག།

འདི་ན་རིང་བརྒྱུད་བཀའ་མ་བཤད་དགོས་ན་ཡང་བཤད་
རྒྱུན་ཡོད། ཁྱིེད་རྒྱུན་ཡོད། ལུང་རྒྱུན་ཡོད། ཉེ་བརྒྱུད་གཏེར་མ་
བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། འཇམ་མགོན་མི་པམ་བའི་བཀའ་
བརྒྱུད་རྣམ་བཤད་ལ་སོགས་པ་གང་བཤད་དགོས་ནའང་བཤད་
རྒྱུན་ཡོད། དེ་དང་འདྲ་བ་ཉམས་ལེན་གྱི་བསྟེན་ཡིག་ཡན་ཆོད་བཤད་
རྒྱུན་ཁྱིེད་རྒྱུན་ལུང་རྒྱུན་གང་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་
བཀའ་འཛིན་གྱིས་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་དེ་ཐམས་ཅད་
འཆད་ཉན་གནང་དགོས་མ་གཏོགས། བྲ་ས་གཞན་པ་ན་ཁྱིེད་རྒྱུན་
དང་ལུང་རྒྱུན་འདི་འདྲའི་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ང་ཆོ་ལ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ཉན་

རྒྱུ་ཡང་མ་རེད། གལ་ཏེ་འདི་ན་མ་གཏོགས་མེད་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་ན་
 ཡང་། ང་ཚོ་ལས་གཞན་ལ་ཡོད་མ་རེད་བརྗོད་ན་མི་མང་པོ་ཁོང་ཁྱོ་
 ལང་རྒྱ་རེད། དོན་ལ་ཡང་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། གཞན་ལ་ཡོད་ས་ཡོད་རྒྱ་
 རེད་དེ། འདི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དམ། རྒྱ་འགྲེལ་བོད་འགྲེལ། དེ་
 དང་འདྲ་བ་གསར་ཉིད་རིས་མེད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་གསུང་
 གང་ཡིན་གྱི་ལུང་རྒྱན་པལ་ཆེ་བ་ང་ཚོ་ལ་ཡོད། ཁྱིད་རྒྱན་ཡང་མང་
 ཆེ་བ་ཞིག་བཞུགས།

དཔེ་ཞིག་བཞག་ན་ང་ཚོར་མདོན་པ་མཆིམས་མཆན་དང་
 འདུལ་བ་མཆོ་ཆེན་གྱི་ཁྱིད་རྒྱན་ཡོད། འདི་དག་སྔོན་ཆད་མ་དགོས་
 དེང་སོང་ཡང་ཁྱིད་རྒྱན་ཡོད་ས་ངོ་མ་བཤད་ན། ས་སྐྱའི་གྲ་ས་
 རྣམས་ན་ཡོད་དགོས་པ་རེད་དེ། ཉུང་ཤས་ཉུང་ཤས་མ་གཏོགས་
 ཡོད་པ་ཡང་མ་རེད། ཁྱིད་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་
 ཆགས་ཡོད་དུས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཙོན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་གནང་
 དགོས། ངས་མཁན་པོ་རྣམ་པར་དུས་ཉག་པར་ཁྱེལ་ཡོད། གཞུང་
 གི་ཅ་བ་རེ་ཅམ་རེ་ལོ་གཅིག་ལ་ཁྱིད་དེ་དེའི་ཐོག་ནས་ཚོད་པ་རྒྱང་
 རྒྱང་བརྒྱབས་ནས་བཞུགས་པ་དེ་འདྲ་གནང་གིན། དེ་ཡང་འགྲིག་
 གི་ ཡིན་ནའང་སྤྱིར་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མགོ་རྩ་ཆ་ཆང་རེ་ཏུ་ཅང་
 གིས་རྒྱང་མ་བཞག་ནས་ཁྱིད་ཐུབ་ན་བཟང་། གཞུང་བཟང་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་ཁྱིད་རྒྱན་དེ་ཡང་ཏུ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འདི་དག་ལུ་བ་

འདུག་མི་ཉན། རྒྱལ་སོང་ན་དཔེར་ན་རྒྱའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་
 འགྱུར་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འགོ་རྒྱ་རེད། རྒྱའི་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་
 འགྱུར་ང་ཚོ་བོད་ནང་བཞིན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང་དེའི་ནང་ཁྱིད་
 རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན་ཡོད་ས་གཅིག་ཀྱང་འདུག་གམ་མི་འདུག རང་
 རང་སོ་སོས་བལྟས་ནས་ཆེ་ཤེས་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འདོད་
 བ་ལྟར་དུ་བཤད་བ་ལས་གཞན་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་འདུག ཡོད་ནའང་
 རགས་ཅམ་མ་གཏོགས་གཞན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྱིད་རྒྱན་
 དང་ལུང་རྒྱན་དེ་ཆད་སོང་བ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་ལྟོས་ན་ཤེས་རྒྱ་ཞིག་
 ཡོད།

དཔེ་ཞིག་བཞག་ན་ང་ཚོས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལྟ་བུ་
 ལ་མཆོན་ན་འུ་ཅག་གི་སྐད་ཡིག་ད་ལྟར་རྒྱལ་མེད་ནའང་གཞན་གྱི་
 སྐད་རིགས་རྒྱལ་ཚུལ་ལ་བལྟས་དུས་ད་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་པའམ་
 འགལ་མཐུན་གང་ཡོད་ཤེས། བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལ་
 སོགས་པ་འདི་འདྲའི་གཞུང་ནམས་ཀྱི་ཁྱིད་རྒྱན་མེད། ལུང་རྒྱན་
 མེད། དེ་རྒྱལ་སོང་ན་ཅི་འདྲ་ཡིན་རྒྱལ་བལྟས་ན་ཏུ་གོ་རྒྱུ་ཡོད། ང་
 ཚོ་ལ་ད་དུང་ཁྱིད་རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན་ཡོད། ད་ཆར་རྒྱལ་ཡོད་པ་མ་
 རེད་དེ། ང་ཚོས་ཅོད་པ་རྒྱུང་པས་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྗེའི་ཅ་བ་ལོ་
 གཅིག་ལ་བཤད། གཞན་གཞུང་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་ནི་ཅོད་རྒྱ་ནི་མི་
 འདུག་དེ་ཅང་མི་ཤེས་རྒྱུ་ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ནས་དཀའ་གནད་རྒྱུང་

བ་ལ་ཅོད་པ་གནང་སྟེ་དེ་གར་བཞུགས། ལོ་གཅིག་ལ་དབུ་མ་
 འདུག་པ་སྟེད་ཅམ་རེ་དང་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་སྟེད་ཅམ་རེ་མ་
 གཏོགས་མི་འགྲོ་དེ་འབྲ་བྱས་ཏེ་འདུག་ན་གཞུང་ཟབ་མོ་གཞན་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུ་ལྟར་རྒྱུ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཆགས་འགྲོ་
 དེ་ལྟར་གྱུར་ན་མི་འགྲིག་པས་འདི་དག་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་སྒོལ་ཡོད་
 དགོས།

རྩེ ཉོན་མོངས་ཀྱི་མགོ་ཚོན་པའི་ཐབས་ལམ་
 སུ་ལ་ཡོད་ན་ལེན་དགོས།

དེས་ན་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུ་ས་གཞན་གྱི་ནང་ན་
 ལེགས་པའི་ཆ་གང་ཡོད་ན་ལེན་དགོས། ས་དགེ་ཉིང་གསུམ་གྱི་
 གྲུ་ས་གང་ཞིག་ནས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སློ་བ་སྦྱེད་འཕྲོ་བ་སྟུང་། ལྷང་
 པར་དུ་དགེ་སེམས་སྦྱེད་སྟུང་། ཉམས་ལེན་ཡག་པོ་ཡོང་སྟུང་། ཉོན་
 མོངས་པའི་མགོ་མར་ཚོན་སྟུང་སུ་ལ་ཡོད་ནའང་ང་ཆོས་སློབ་སྦྱང་
 གྱུ་དགོས། ལེགས་པའི་ཆ་ལེན་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཉ་ཅང་
 གིས་གཞན་ཁོ་བའི་ལྟ་བ་སྒྲུངས་ནས་ཐལ་ཆེ་སོང་ན་ཡང་གཞུང་ཆེན་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་རྒྱུ་ལྟར་རྒྱུ་ཁྱིད་རྒྱུ་རྣམས་ཉམས། མདོ་རྒྱུད་
 སེམས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་སྤྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མ་དགོས་འཆད་

ཉན་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དེ་འདྲ་རེད་སོང་བ་ཡིན་ན། མཐུན་ཆེན་འགོ་
 འམ་འགལ་ཆེན་དུ་འགོ་བཤད་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ནི་མཁན་
 བོ་ལྷ་མ་པ་ལ་སྤྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་མཁན་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 སྤྲུགས་དགོངས་ཐབ་མོར་བཞེངས་ནས་སྤྲུགས་ཇོགས་ཀྱི་སྟོར་
 སྟོབ་མ་ལྷ་མས་ལ་གོ་བརྟེན་ཡག་པོ་ཞིག་སྟོན། སྤྲུགས་ཇོགས་ཐེར་
 རྒྱ་དེ་ལ་ཡང་སྟོབ་སྟོང་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་འདི་ནི་གལ་
 ཆེན་པོ་ཡིན་ཅེས་གཞན་ལ་བཤད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་མིན། མཁན་བོ་
 ལྷ་མས་ཀྱིས་མ་བཤད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟོབ་མ་ལྷ་མས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་
 མི་དགོས་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་ས་རེད་བསམས་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བསམས་
 བ་ཡང་མདོ་ཡི་སྟོར་དེ་ལ་བེ་ཡོ་བེ་ཞིག་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཅམ་ཞུས་ཇེས་
 སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱད་ཕྱེ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཐོས་ནས་ལྷག་འགོ་བས། སྤྲུགས་
 དེ་ལ་མཐོང་ཆེན་གནང་རོགས་ཀྱིས་མ་གཏོགས་འགྲིག་གི་མ་
 རེད། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ནར་སྟོང་གི་དཔལ་བེའུར་སྟོམས་
 གསུངས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྲུགས་དེ་ལ་ཁོད་ཁོད་ཀྱིས། དེའི་
 རང་ནས་ཇོགས་ཆེན་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ཐབ་མོ་གནང་
 དགོས་པར་གསུངས། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ལྟ་བུ་ཇོགས་པ་ཆེན་པོ་
 སོང་ནས།

༥ བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒོར།

གཉིས་པ་སྒོམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བཤད་པ་
ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པར་གདམས་པ་ཞིག་དང་། བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་
གཉིས་ཡོད། དང་པོ།

གནས་འཛིགས་རྩང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །

གཏན་བདེ་ཡི་ས་ལ་དབུགས་དབྱུང་བྱིར། །

གཞན་པན་ཀྱི་བསམ་སྒྲིང་ཁུར་དུ་བཞེས། །

ཞེས་དང་པོ་དེ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་ལུགས་
དང་། ཕྱོག་ཕྱོགས་དེའི་འགལ་ཆེན་སྒོར་ལུགས་དང་གཉིས་ཡོད་པ་
ལས། དང་པོ།

༥ མཐུན་ཕྱོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་ལུགས།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་འདི་སྤྱག་སྤལ་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། འདི་འཛིགས་སུ་རྩང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་
དེ་ཤེས་དགོས། དེ་མ་ཤེས་ན་རང་དོན་དུ་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་ངེས་
འབྱུང་དང་གཞན་དོན་དུ་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྒྲེ་མི་སྤུབ། ཁ་ཅིག་གིས་འཁོར་བ་འདི་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པ་ཞིག་དང་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་སྲིད་དང་ཡོད་རྒྱ་རེད་བསམས་
 བས་འདུག་པ་ཡིན་ན། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བའི་དགའ་བ་འདྲ་སྒོམ་
 བ་མ་གཏོགས་བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་སྒོམ་རྒྱ་སྒོ་ལ་མི་སྲུ། དེས་ན་ཐོག་
 མར་འཁོར་བ་འདི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་གོ་བ་ཏུ་ཅང་
 གིས་གཏིང་ཚུགས་པོ་ཞིག་སྲུང་གོས། དེ་ཡང་ཐུལ་བའི་སེམས་ཅན་
 སོགས་འགོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་ནང་ནས་སྤྱིར་མིག་གིས་མཐོང་མི་
 ཐུབ་པའི་སེམས་ཅན་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་
 ཞེས་པ་བྲག་བར་དང་། རྩོད་པ་ཡོད་པ་དག་རེད། དེ་ཆོ་བཅིས་ན་
 དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་ཁ་ཤས་མཐོང་ཐུབ་ཅེས་བརྗོད་ན་མི་ཆོག་
 རྒྱ་མི་འདུག ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་སྤྲུལ་བ་སོགས་ལ་
 ལས་རྩེའི་ནང་དང་། ཤིང་སྤྱང་ནང་དུ་སྲུལ་པའི་སྤྲུལ་བ་སོགས་རེ་
 རེའི་ལུས་ལ་འབྱུག་ཞན་པ་མང་པོ་ཞུགས་ནས་ཟ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མྱོང་དགོས།

ཁྱིད་ཡིག་ཀུན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་ལ་སོགས་པའི་ནང་
 བ། གནའ་དུས་སྡེ་དགེ་རྒྱལ་པོའི་གཉེར་བ་ཞིག་སྲུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 གསུང་སྒོལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱི་ཡི་ཆ་ནས་དཔུལ་བ་ཆ་ཆར་ཞིག་
 མིག་ལ་མཐོང་རྒྱ་མེད། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ནང་ཆོན་ལྟ་བུ་བབ་པ་དང་འབྲེ་
 ཞུགས་ཀྱི་ཡོད་རྗེད་ཟེར་རྒྱ་འདྲ་འདྲ། ཡང་ལ་ལ་ཞིག་འཁྲུལ་སྤང་གི་
 སྒྲོབས་ཀྱིས་མཐོང་བའང་ཡོད། ལ་ལ་དེ་འཁྲུལ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་
 པ་ཡི་དྲགས་མཚུན་ལྟ་ཟེར་བ་དཔེར་ན་མི་ཞིག་གི་སོང་བ་དེ་ཕྱིར་

སྒྲེབས་ནས་ཐབ་ཆང་སོགས་ན་བསྐྱད་བ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། འདྲེ་ཟེར་
 དགོས་པ་ཡིན་ནམ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་རེད། དེ་མིན་མི་ཤི་
 ཆར་བ་དེ་ནམ་ཡང་བྱིར་ཡོང་རྒྱ་མེད། བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མི་ཤི་
 སོ་ནམས་དང་མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ངོ་རེ་ཐུག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་
 དེ་བས་པན་ལ་ཐུག་རྒྱུ་ནམ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་ཡོད། ཡི་དྲགས་
 ཁ་ཤིས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐོང་མི་ཐུབ། ལྟ་དང་ལྟ་མིན་
 རེད་ཟེར་ནས་ཁ་ཁ་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཀྱང་མདོར་ན་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
 གཞུང་གི་ནང་བཤད་ཡོད་པས། དེ་ལ་བལྟས་ནས་འཁོར་བ་ཐུག་
 སྒྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་གོ་དགོས། བྱིན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་
 པར་བཤད་ཤེས་པར་གྱིས། སྒྲོན་ཆད་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཞུས་པ་
 ལྟར་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་དུས་འདིར། དཔེན་པའི་རི་ཁོང་ན་བཞུགས་
 ཡོད་པའི་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་ཞིག་ལ་ཆོས་ཁྲིད་བཤད་ན་ཡང་
 གནད་འགག་མེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོས་ཡིན་བསམ་རྒྱུ་ལས་
 མེད་ཀྱང་གཞན་པ་ཞིག་ལ་བཤད་དགོས་ན་བཙེམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ལེགས་པོ་ཞིག་གཟབ་གཟབ་གནང་ནས་མ་བཤད་པ་
 ཡིན་ན་ནི། ཁ་སང་ཁེ་ཉིན་ལ་བཤད་པ་ལྟར། སྐབས་རེ་གཞན་ལ་
 པན་ཐོགས་མ་དགོས་ལོག་ལྟ་སྒྲེས་ནས། ཨོ་ག་ལ་སྤིང་འདི་དག་
 རྒྱན་རྒྱང་རྒྱང་བཤད་ཀྱི་འདུག་བསམས་ཏེ་འགྲུང་འགོ་རྒྱུ་རེད།

༩ སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དེ་འདོད་པ།

སྔོན་ཆད་ཅིག་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཚོས་
ལུགས་ཟེར་རྒྱ་དེ་སྤྱི་སྤང་རིང་ལུགས་པ་དང་སྤྱི་དུང་ལུགས་
པ། སྤྱི་པོ་མེད་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་
བརྗོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འོ་ན་ཅི་ཞིག་དགོས་ཟེར་ན་ཁམས་གསུམ་
འཁོར་བའི་ནང་ན་ད་སྤྱི་པོ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད། དེ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་
ཡར་རྒྱས་སོང་ན་ཉ་ལས་པ་སྤྱི་པོ་འོང་རྒྱ་ཡོད་ཟེར་ནས་སྤྱི་པོ་
བཞད་པ་རེད་དེ། དོན་དངོས་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཅུང་ཟད་ཡར་རྒྱས་
སོང་སྐབས་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་བས་རྗེ་མང་སོང་ཡོད། དཔེ་ཞིག་བཞག་
ན། ལས་ཀ་ཞིག་གི་ཐད་ནས་བསམ་སྒོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་ཅིས་འབྲུལ་
གཅིག་གིས་ཚུ་ཚོ་ད་གཅིག་གི་ནང་ལ་སྔོན་ཆད་མི་བརྒྱ་ལྷག་མང་
པོས་ཉིན་མང་པོ་ལས་རྒྱ་དེ་ལས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། མ་འོངས་པའི་དུས་
ཤིག་ན་འདི་དག་རྗེ་མང་ཕྱིན་ཏེ་མི་རྣམས་ལས་ཀ་ལས་མི་དགོས་
པ་ཐམས་ཅད་སོས་དལ་རང་སྤྱི་པོར་འདུག་རྒྱ་ཡོད་པར་བསམ་
སྒོ་འཁོར་བ་རེད། ད་མི་རྣམས་དལ་མོ་བྱེད་ཁོམ་འདུག་གམ། སྔོན་
དུས་ཚུ་ཚོ་ད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ལས་ཀ་ལས་མཁན་ཡིན་ན་ད་སྐབས་
དེས་མི་ཡོང་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་ཚུ་ཚོ་ད་མང་པོ་བསྐྱེད་ཏེ་ཞོགས་པ་
སྤྲ་ལངས། རུབ་མོ་ཕྱི་ཉལ་བྱས་ནས་ཅི་འདྲ་ཁོམ་མི་ཁོམ་ཞིག་བྱེད་

ཀྱི་མི་འདུག་གས། མི་ཆམས་ཆེས་མི་ཁོམ་ནས་འདུག་ཡོད་པ་རེད་
མ་གཏོགས་ཤེ་ཁོམ་ལ་སོང་མེད། དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ཤི་ཙམ་
སོང་ན་སྤྱག་བསྐལ་དེ་ཙམ་ཤེ་ཆེར་སོང་ཡོད།

གང་ལྟར་ཡང་འདི་ཆོ་ཐམས་ཅད་ལག་རྩལ་ཤེ་བཟང་ལ་སོང་
བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཁོམ་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ཤེ་མང་ལ་སོང་ཡོད། མི་
ཟེར་རྒྱ་དེ་བདེ་མོ་སྦྱིད་པོ་ཞིག་ཡོད་དཀའ་བ། ཆམ་ཡིན་ན་གཅིག་འགྲིག་
ནའང་གཞན་ཞིག་མི་འགྲིག་པ། དེ་འགྲིག་ན་ཡང་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་
འགྲིག་མེད་པ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་འདོད་པའི་ཁ་མ་གང་བ་ཡིན་
པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་ཡོད།

གནའ་དུས་མང་གཙོ་བོས་བསྐྱར་གྱི་སྐྱབས་སུ་མ་འོངས་
པ་ན་སྦྱིད་པོ་ཏེ་ལས་པ་ཞིག་ཤར་རྒྱ་ཡོད་བཟོད་སྐྱབས་འབྲོག་པ་
ཆམས་ལ་གོ་བརྟ་གཏན་ནས་མ་འབྲོད་དུས། ལས་བྱེད་པ་ཆམས་
ཀྱིས་དཔེ་ཞིག་བཞག་པ་རེད། ཁྱོད་སྦྱིད་པོར་བྱས་ནས་སྤྱོད་དུ་ཁ་
གནམ་ལ་བསྟན་ནས་ཉལ་བསྟན་ན་སྤྱི་མཐོང་གི་ཁ་ཆབ་ནང་ནས་
གཡོས་འདོམ་པ་གང་མར་བསྐྱར་ཡོད་ན། ཟ་བསམས་དུས་དེ་ལ་
ཁམ་གང་རེ་བཅད་དེ་ཟོས་ཏེ་འདུག་ན་ཁྱོད་སྦྱིད་པོ་ཡོད་ས་མ་རེད་
དམ་ཞེས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ད་ངོ་མ་ཁ་ཆབ་ནང་ནས་མར་གཡོས་
འདོམ་པ་གང་མ་དགོས་གཡོས་འདོམ་པ་གང་དེ་འབྲུ་ཉི་ཤུ་སུམ་ཅུ་
ལྔ་བཅུ་དུག་ཅུ་ཞིག་བསྐྱར་ན་ཡང་མི་ཡི་འདོད་པ་གང་རྒྱ་མེད་པའི་

ལྟོབས་ཀྱིས་ཉིན་དང་པོར་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཡིན་སྐྱང་སྐྱེས་ཀྱང་། ཉིན་
 གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་སྐབས་གཡོས་འདོམ་པ་གང་དེའི་འདི་ན་
 གཅིག་འགྲིག་མི་འདུག དེ་ན་གཅིག་འགྲིག་མི་འདུག་ཟེར་རྒྱ་རྒྱང་
 རྒྱང་མ་གཏོགས་གང་ཡང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། སྤྱག་བསྐྱེད་ཞིག་ལས་ཅི་
 ཡང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ད་ཁ་སང་དེ་རིང་ངོ་མའི་ངོ་མ་སེམས་ཁམས་རིག་
 པ་པ། སྤྱི་ཚོགས་རིག་པ་པ། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་
 འདུག་བྱེད་ཡོང་དུས། སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དེ་འདོད་པ་འདི་
 ཡིན་པ། མི་ཞེས་པ་དེ་ལ་འདོད་པས་ནམ་ཡང་ཁ་གང་རྒྱ་མེད་པ། དེ་ཡི་
 ལྟོབས་ཀྱིས་བདེ་སྐྱིད་ནི་ནམ་ཡང་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་ས་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱི་
 འདུག ད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་གི་སྟེང་དུ་སྐྱེབས་པ་རེད། ཁ་སང་
 དེ་རིང་མར་གྲོང་བྱེད་ནང་གི་མི་རྣམས་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཞིག་བཤད་ན་ཨོ་བདེན་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་
 མཁན་མ་གཏོགས། གནའ་དུས་ཟེར་ལུགས་ལྟར་སྐྱོ་སྐྱང་དང་ཡིད་ལུག་
 ཡིན་པ་ཟེར་མཁན་ཡོང་རྒྱ་མ་རེད།

༩ སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱུ་དེ།

འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེ་སོང་ན་མི་འགྲིག། ཚོར་བ་
བདེ་བ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ད་ལྟེས་ཟེར་རྒྱ་
དེ་ལྟེ། ང་ཚོའི་ཁ་ལ་ཐོས་ཚད་ཁ་མོ་རྒྱང་རྒྱང་ལས་མངར་མོ་གཅིག་
ཀྱང་མེད་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བས། ཚོར་བ་བདེ་བ་ལོས་ཡོད། ཡིན་
ནའང་དེ་དོན་ལ་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྱུང་བ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཏུ་འགྱུར། ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཛོག་གི་
སྒོ་ནས་བདེ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ན་ཚོག་མ་གཏོགས་དོན་
དངོས་པོའི་ཐོག་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདེ་བ་ཡིན་པ་ཞིག་རྟེན་མི་ཐུབ་
པའི་ཚུལ་བཤད་དགོས་མ་གཏོགས་དང་པོ་ཉིད་ནས་བདེ་བ་གཅིག་
ཀྱང་མེད་ཅེས་བརྗོད་ན། རོ་འཕྲོད་སྐབས། སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་
མེད་ཅིང་ཐ་རྒྱ་འཕྱར་རྒྱ་འདྲ་ཡོད། དུལ་ཁམས་སྐྱིད་སའམ་ཡང་ན་
ཡར་ལ་སྤང་ཐང་སོགས་སུ་སོས་དལ་བྱས་ནས་འདུག་ན་དེ་རིང་
འདིར་སྐྱིད་པོར་འདུག་བསམ་བ་མ་གཏོགས་ང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེ་ཡི་
མི་བསམ་བས་དེ་ཚོ་སྐྱིད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ཆོག། ཆེད་དུ་དེ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཞིག་ལྟེད་ཅེས་བརྗོད་ཐབས་མེད། གལ་ཏེ་བརྗོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་
བསྐྱུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་འགོ་དེས་ན་དེ་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཡིན་པ་རོ་སྒྲོད་དགོས། ཐག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་རི་ཙམ་ཡོངས་

སྤྱི་ལོ་ན་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ཅན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་ཅེ་ཆེར་སོང་ཡོད་པ་དོ་
 སྤྱི་ལོ་དེ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་དོ་མ་དེ་རེད། དེ་
 དེ་ལྟར་བཤད་དུས་སྤྱི་ལོ་ན་ཡང་གོ་བ་ལེན་ཤེས་རྒྱ་རེད། དེ་ལོན་
 བ་གནས་འཛིགས་རུང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གསུང་དུས་
 ཐོག་མར་ནི་འཁོར་བ་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལོན་པ་ཡག་པོ་ཞིག་
 ཤེས་དགོས། དེ་མ་ཤེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་ཐབས་གཏན་
 ལས་མེད།

༥ སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་ལ་ཕྱིར་བཀ་ཐོབ་ན་སེམས་ཅན་ བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤྱི།

ལ་ལས་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དེ་དག་མ་བསྒྲོམས་ཀྱང་།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཐད་ཀར་བསྒྲོམས་ན་ཆོག་པར་སེམས་ཀྱང་།
 འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མ་བསྒྲོམས་ན་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་པར་སྒྲོམ་ལ་ཕྱིར་
 བཀ་ཐོབ་མི་བྱུང་། འཁོར་བ་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་པ་ཕྱིར་བཞིག་མ་ཐོབ་ནས་
 བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་ནས་ཡར་བསྐྱེད་འདོད་ཀྱི་
 བསམ་པ་གཏན་ནས་མི་སྤྱི། དཔེར་ན་མི་བརྒྱ་ཐམས་པ་བཙོན་ཁང་ཞིག་གི་
 རང་དུ་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སོ་སོ་བར་ཤེས་པའི་མི་སྤྱི་རྗེ་ཅན་ཞིག་ལོན་
 བཤིག་ནམས་འདི་འདྲ་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་སོ་སོ་ཞིག་ཕྱིར་བཞིན་འདུག་སྤྱི།

བསྐལ་དེ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་པའི་སྤྱིང་རྩེ་སྟེ། མིང་ལ་བཅོན་ཁང་
 བརྗོད་རུང་དོན་ལ་སྦྱིད་པོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱད་ཡོད་ན་ནི། སྐྱམ་ཁྱང་འདིའི་
 རང་ནས་ཡར་ཐར་སོང་ན་བསམ་རྒྱུ་མ་རེད། ཁོང་ཆོ་ཞོག་ཞོག་བསམ་རྒྱུ་
 རེད། དེ་འབྲུག་བ་ཡིན་དུས་ཐོག་མར་འཁོར་བ་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པ་མ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ནི། དེས་འབྲུག་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་
 སྟེ། རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྟེ་མི་སྤྱིད་པ་དང་མཚུངས། འཁོར་བ་སྐྱག་
 བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་
 སྐྱག་བསྐལ་གྱིས་མནར་ཡོད་པ་སྟོ་ཐོག་ལ་སྤྱོད་བ་ཡག་པོ་ཞིག་སྟེས་
 བ། ད་གཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་བསྐལ་འདོད་ཀྱི་སྟོ་སྟེ་
 བར་འབྲུག་བས། ཆོས་རྣམ་དག་ཞིག་སྐྱབ་བསམས་ན་གཞན་གང་ཡང་
 གལ་མི་ཆེ། ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། དེ་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་
 རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་དགོས། དེ་ཤེས་བྱུང་སོང་ན་ད་གཞིན་གོ་
 རྒྱ་ཞིག་ཡོད། འཁོར་བ་སྐྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཤེས་ན་དེའི་
 རང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉམ་ཐག་པ་ཡིན་པ་དང་། གནས་དེ་
 ལས་ཁོལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བ་སྟེ། དེ་མ་ཆད་སྟོལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་བའང་
 སྟེས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྟེ་ཡོང་གི་རེད། དེས་ན་ཐོག་
 མར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོམ་པའི་ཆ་རྒྱུན་དངོས་དེ་འཁོར་བ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་
 གནས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་དགོས། རིག་འཛིན་འཛིགས་་
 མེད་སྤྱིང་པ་སོགས་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱིང་རྩེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ། ཐོག་མར་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ལྷན་པའི་བཤམ་ཐོག་
 དང་། བཙུན་པ། ཡང་ན་སྒྲོག་ཆད་བཅད་དེ་གསོད་སར་ཁྱིད་པའི་མི། དེ་
 འབྲེལ་བཞིག་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་དགོས། དེས་ན་ཐོག་མར་འཁོར་བ་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 རྒྱུར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་གོ་བ་སྦྱེས་དུས། དེའི་འཕྲོས་
 སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
 དབྱུགས་དབྱུངས་བའི་སྒྲོ་དེ་སྦྱེས་ཡོང་བ་རེད།

དེས་ན་ངེས་འབྱུང་མེད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་
 བ་དང་། འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་མ་བསྒྲོམས་ནའང་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ་ན་ཆོག་པར་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་བསམ་
 སྒྲོམ་བཏང་ནས་རང་དགར་སྦྱ་བ་འཕ། ཡང་མིན་ན་ཉམས་ཚུང་མེད་
 པའི་སྐད་ཆ་ལྷ་དགོས་ནའང་འབྲ། ཉམས་ཚུང་མེད་པའི་དཔེ་ཐོག་སྒོ་
 རྒྱུར་ཟེར་དགོས་ན་འབྲ། དོན་ལ་བསམ་སྒྲོམ་བཏང་ནས་དེ་འབྲ་བརྗོད་
 པ་རེད། དེས་ན་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་མ་ཤེས་ན་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྦྱེད་རྒྱ་མེད་པས་ཐོག་མར་དེ་སྒྲོམས། དེའི་འཕྲོས་
 འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཤེས་ཡོང་དུས་སྒྲོམ་ལུགས་ལ་
 རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་རེད།

༩ བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་པའི་མན་ངག

མར་ཤེས་རིན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཐོག་ནས་སྒོམ་ན་སྒོམ་
ལུགས་གཅིག་རེད། ཡང་སྒོམ་ལུགས་གཅིག་ནི། མཆུ་བསྐྱམས་
ནས་བཞག་ཡོད་པའི་གཡག་ཆན་གྱི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། བསལ་བར་
བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཏྲགས་སུ་བཞོད་ན་
མ་གྲུབ་ཟེར་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། གཡག་ཆན་གྱི་མཆུ་བཅིངས་ནས་
འཆི་ལ་ཉེ་དུས་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་མིན་པ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ཀྱི་མ་
རེད། བཏང་སྒྲོམས་ནི་མིན། ཁྲབ་བ་མ་བྱུང་ཟེར་ན། ཁྲབ་བ་ཡོད་དེ་
དཔེར་ན་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་བཞིན་ཞེས་པ་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་
འབྲ་འབྲ་རེད། དེས་ན་ང་ཡང་སེམས་ཅན་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་
སེམས་ཅན་ཞིག་རེད། ང་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གཞན་
ཡང་མི་འདོད་པ། ང་བདེ་བ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ནི་གཞན་ཡང་འདོད་
ཀྱི་ཡོད་པ། ང་ཆོ་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་ལུགས་
འབྲ་འབྲ་ཡིན་རུང་། འདིས་འདི་འབྲ་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཟློང་
དགོས་འདུག དེ་ཡང་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྟ་བུ་རེད། རང་གི་སྤྱག་
བསྐྱལ་དེ་བསལ་དགོས་ན་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་ཡང་བསལ་བྱ་
ཡིན་པ་སྒོམ་དགོས།

གཙོ་བོ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། དེའི་

ཐོག་ནས་བདག་གཞན་བཟེ་བ། བདག་གཞན་མཉམ་བ། བདག་བས་
གཞན་གཅེས་པ་རྣམས་བསྐྱེམས་ནས་སོང་བ་ཡིན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་
ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལུགས་གཅིག་རེད། གང་
ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས་ཀ་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་
རེད།

ཡང་མིན་ན་ཁྲིད་ཡིག་ཀུན་བཟང་སྤྱི་མཐོང་ཞལ་ལུང་སོགས་
ན། མར་ཤེས་པ་དང་། ཇིན་བླ་བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མ་
སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་སྐྱོམས། འདི་ན་བདག་གཞན་
མཉམ་པ་དང་། བདག་བས་གཞན་གཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེས་པ་མི་
ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཉམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་
བྱ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱོམས། གང་ཟག་གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་སྐྱོམ་ནའང་
སྐྱོམ་ཆོག རྒྱ་ཆེན་སྐྱེད་པ་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་གཉིས་ཀ་གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱོམ་རྒྱ་ཡོད། ཚུར་མདོར་བསྡུས་ན་མ་ཡོ་མ་
འཆུག་གིས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བཟང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱོམ་རྒྱ་
ཡིན་བརྗོད་མཁན་གཅིག་གཉིས་རེ་འདུག སེམས་དགའ་སྐྱེད་ཅིག་
རེད། དཔེར་ན་ཉི་མ་སྒྲོན་ཆད་འདྲ་ཡིན་ན་གྲ་པ་འདྲ་མིན་ན་གད་
པོ་གན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རྒྱུ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ནངས་དའི་
ཟུར་ན་གན་མོ་ཞིག་སྤྲེལ་བ་བྱུང་། རང་ག་འགྲོག་པ་གན་མོ་ཞིག་
པར་སྤྱོགས་ཁྲོམ་མཐའ་ནས་ཡིན་ནམ་ཅིག་རེད། ད་ཁོང་བྱང་ཆུབ་

གྱི་སེམས་སྒོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས་བརྗོད་བྱུང་། སྤྱི་ཐག་ནང་སྤྲོ་མ་རྣམས་
 གྱིས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཞེས་པ་བཟང་བ་ཞིག་ཡོད་གསུངས་པ་
 དེ་ཁོང་གིས་གོ་ནས་སྒོམ་དགོས་པ་ཤེས་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། དེ་ཡག་
 པོ་རེད། རོ་མའི་རོ་མ་མི་སྤྱི་པོ་མོ་ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་དགོ་བ་སྤྱབ་
 འདུག་དགོས། དེ་མིན་ང་ཚོས་དགོར་ཟས་ཆར་པ་འབབ་འབབ་ཐོས་
 རས་སྤྱབ་པ་དང་གཏོ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་སྤེལ། ང་ཚོའི་ཁར་བ་རྒྱ་
 ཅང་མེད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་པའི་བྱམས་དང་
 སྤྱིང་རྗེ་དེ་རྣམས་སྒོམ་ལུགས་ཅ་བ་ནས་མི་བསྐྱབས་ནས་འདུག་ན་
 མི་བྱང་། བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྒོམ་བཅུག་ན་ང་ཚོ་ལ་
 མར་སྐལ་ཅི་ཡང་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། གོ་རེ་ཅང་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པ་
 མ་རེད། དེ་འདྲ་བ་ཡོན་ཅི་ཡང་ཡོང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་དེ་
 ལས་དགའ་བ་ཞིག་མི་འདུག་ ཡིན་ནའང་དེ་ནི་མི་སྒྲོལ། ད་གཏོ་ཆོག་
 རྒྱང་རྒྱང་བཏོན་ནས་བསྐྱད་པ་ཡིན་ན་གད་པོ་གན་མོ་རྣམས་ལ་ཆེ་
 འདིར་ཅུང་ཟད་རེ་རྒྱུན་ངན་བར་ཆད་སེལ་ན་མི་ཤེས། མི་སེལ་ན་མི་
 ཤེས། བསྐྱེད་རྗོགས་གྱི་གདེང་འདྲ་ཡོད་ན་སེལ་རྒྱུ་རེད། དེ་མེད་ན་
 ཁ་སྟོང་པས་ཅང་ཨེ་སེལ་མི་ཤེས་ཏེ། ཡང་སེལ་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་
 ནའང་ཕན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོབ་མི་ཐུབ།

༥ འགལ་འབྲེལ་གྱི་ཅ་བ་དཔལ་འབྱོར།

དེང་སོང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཁེ་ཕན་ཆེན་
པོར་འཛོག་ མི་སྲུ་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ན་ཡང་། འགལ་བ་དང་། འབྲེལ་
བ་ཡོངས་རྫོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐོག་ལ་ཅེས་བདར་བྱེད་གྱི་
ཡོད། ང་ཚོས་ཁ་མར་སྐལ་དང་གོར་སྐལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་རྒྱུ་
ཡོད་ན་འབྲིག་སོང་བསམ་བ་རེད་དེ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྲིག་ རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མང་ཆོགས་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྒྲིམ་ལུགས་
བསྐྱབས་ན་ཀླད་པོ་ཀླན་མོ་ཡིན་ནའང་མི་ཤེས་རྒྱུ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་མི་
འདུག་པས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་སྒྲིམ་རྒྱུ་དང་། དེ་ཐམས་
ཅད་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པ་དང་ལམ་ཡང་དག་པ་རེ་ལ་འཛོག་རྟོགས། མང་
ཆོགས་ཡིན་ན་ཡང་དེ་འབྲེལ་གནང་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྲུ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རྟོགས་གྱིས།

༥ སྐྱ་ཐག་སོགས་གྲུ་པའི་ནང་ནས་ཆེད་ལས་པ།

ང་ཚོ་རྒྱན་དུ་མང་ཆོགས་གྱི་ནང་དུ་འགོ་ནས་བཤད་ཆོག་
ཅེས་བརྗོད་ནའང་། སྤྱིར་ན་འགོ་ལོས་ཆོག་སྟེ། ང་ཚོ་འགོ་མི་ཐུབ་ས་
ཡང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐྱ་ཐག་དང་། ཟེར་སྤྱེར་སོགས་ནས་

ཉན་བཞག་ན་ཁྱིད་དང་ལུང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཀྱང་སྐྱོར་སྐྱང་བྱེད་
 ཆོག་པ་ཡིན་དུས་ད་ཕྱིན་ཆད་ཞིང་སྐྱབ་སྐྱབས་སུ་མཁན་པོ་རྣམས་
 གྱིས་ཆོས་ཁྱིད་གསུང་རྒྱུ་ཡིན་ནའང་འདྲ། དེ་བཞིན་སློ་སྐྱོང་ཆད་གི་
 མཁན་པོ་རྣམས་གྱིས་སློ་སྐྱོང་གི་སྐྱོར། མི་སྐྱུ་པོ་མོ་སུ་ཞིག་གིས་ཉན་
 ནའང་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་ཉམས་ལ་པན་པའི་ཆོས་ཁྱིད་མང་པོ་ཞིག་
 གསུང་གི་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་སྐྱ་ཐག་དང་། ཡང་ན་ཟེར་སྟེར་དུ་ལེན་
 དགོས། ཁ་སང་དེ་རིང་ཆོན་རིག་གི་ལག་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟེལ་བའི་དུས་རེད།

སྐྱ་ཐག་ནི་མདོ་དབྱུས་ཁམས་གསུམ་མ་ཆད་ཡུལ་ཕྱོགས་
 གང་ནའང་བེད་སྐྱོད་ཆོག་ ཟེར་སྟེར་དུ་སྒྲངས་བཞག་ན་ཡང་ཆོག་
 དེ་མིན་ང་ཆོས་ད་ལྟར་འདི་ན་བཤད་པ་དེ་དོ་རུབ་བྱ་བའི་ཐོག་
 བཞག་པ་ཡིན་ན་དེ་མ་ཐག་འཛུམ་སྒྲིང་ཤར་རུབ་གང་ནས་བལྟས་
 བཞག་ན་ཆོག་ ཡང་ན་ང་ཆོས་འདི་ན་བཤད་ཞོར་བརྟན་པའ་དེ་
 དང་བྱ་བ་གཉིས་སྟེལ་བཞག་ན། ས་སྒྲང་འདིར་གནས་པའི་མི་དུང་
 སྐྱར་མང་པོས་གཟིགས་ཆོག་ དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་ཆོགས་
 ལ་སློབ་སྐྱོང་སྟེལ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ང་ཆོས་གོ་སྟོན་ཞིག་
 རྒྱ་དགོས། དེ་མང་ཆོགས་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་བའི་དོན་དག་ལས་
 གཞན་པ་སུ་གཅིག་གི་དོན་དག་མིན། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་གྱིས་ངའི་
 པར་འཛོག་དགོས་པ་རེད་བསམས་ན་རྩ་བ་ནས་མིན། སྐྱིར་བཏང་

བཤད་བ་ཡིན། ངའི་པར་དག་རྒྱ་རྒྱུ་ཤིས་ག་ཆོད་དགོས་དགོས་
 ཤིག་བཞག་འདུག་པས་དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཀྱང་མཁན་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གསུང་དེ་ཡོད་དགོས། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བླ་པའི་ནང་ནས་རྒྱ་ཡིག་
 ཆོག་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་མིག་རྟགས་རྒྱང་རྒྱང་བཞག་ནས་
 ཅིས་འབྲུལ་ལ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་རྒྱུ་ཤིས་བརྗོད་ན་ཡང་རེད།

མདོར་ན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སོགས་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་མ་
 ཤེས་ཀྱང་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ང་ཆོ་ལས་བརྒྱ་འབྲུང་སྟོང་འབྲུང་
 ལྷག་པ། བྱ་བ་འདི་སྐབ་བ་ལ་མོས་བ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་ལྔ་འམ་
 བདུན་མན་ཆོད་ཅིག་ཅ་འཇུགས་བྱ་དགོས། ཡང་དཔེ་ཆ་ཏ་ཅང་
 བཟང་པོ་གཟིགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཁོང་ལ་ལས་དེ་བྱེད་འཇུག་
 རྒྱ་མ་རེད། དཔེ་ཆ་ལགས་པོར་གཟིགས་མཁན་རྒྱུ་ཤིས་དེས་མ་ཆད་
 སྒར་གྱི་ལས་སྟེ་ནང་ལའང་འཛོག་མི་བྲ་ནས་དཔེ་ཆ་གཟིགས་འཇུག་
 གི་ཡོད། དེ་དང་འབྲ་བ་ཡང་སྐྱུག་པོ་ང་མ་ཞིག་དགེ་འདུན་པ་ཞིག་ལ་
 བརྗོད་ག་ལ་བྱང་སྟེ་རྒྱུ་ཤིས་གཡེང་རྒྱང་རྒྱང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་མི་
 འཛོག་ བར་མ་སྐྱུར་དཔེ་ཆ་བལྟ་ཡི་ཡོད་ན་ཡང་ཏ་ལས་པ་ཡང་མི་
 གཟིགས་མཁན། བླ་བ་ཚུལ་ལྡན་མི་བརྟན་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་པན་ཐོགས་
 ཡོང་རྒྱ་རེད། རབ་ན་རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་གཉིས་ཀ་ཤེས་མཁན། ཅིས་
 འབྲུལ་གྱི་ཤེས་ཆད་ཅུང་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། མང་གཞི་དེའི་ཐོག་
 ང་ཆོས་དགེ་ཆུན་ཞིག་ཀྱང་གདན་འདྲེན་བྱས་ནས་ཆོ་བ་བྱེད། ཡང་ན་

ཟླ་བ་གཅིག་ཡར་མར་ཞིག་ལག་ལེན་ལ་འདེབས་ལུགས་སོགས་སྤྱོད་
 བརྟེན་ཞིག་སྤྱད་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། རྒྱན་ལས་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲང་ན་ནིང་ནས་གྲོས་བསྟུར་བྱས་པ་རེད། གཞུགས་རེ་ཤར་རྒྱ་ཡོད་
 ན་བལྟ་མོས་པར་པན་ཐོགས་འདུག དེར་སང་རོང་འགྲོག་ཐམས་ཅད་
 ལ་བལྟ་སའི་ཆ་རྒྱུན་གྲང་འདུག་པས་བྱ་བ་འདི་བྱེད་རྒྱ་དུས་ཆོད་ལ་
 སྤེབས་འདུག

དེ་ཡང་ང་ཚོས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་ བོད་ཆོག་ཐོག་བརྗོད་པ་ལྟར་
 ལས་ཀ་དེ་དོན་ཆེན་ཆེན་པོས་ལས་དགོས་མ་གཏོགས། དང་པོ་མགོ་
 ཞིག་ལ་ནན་ཏན་འབྲ་བྱས། བར་ལམ་ཞིག་ལ་གཡུགས་བཞག་ན་
 དོན་འབྲས་གང་ཡང་མི་འདུག རྒྱ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཤེས་ཀ་ཡིན་
 རྒྱ་མ་རེད་དེ་གཙོ་བོ་སློབ་གསོ་གཏོང་ལུགས་ཀྱིས་ཡིན་རྒྱ་རེད། རོ་
 མ་བྲང་པོར་བཞད་ན་བྱད་པར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་འདུག གང་རེད་ཟེར་ན་
 རྒྱ་རྣམས་ནི་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་ལས་ན་ཁོང་ཚོས་མ་ཤེས་ན་མ་ཤེས་རེད་
 མ་གཏོགས། ཤེས་པ་དེ་ཡུན་བསྐྱེད་ནས་ལས་མཁན་ཞིག་རེད། ང་
 ཚོ་བོད་པས་ཉི་མ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ལས་ནས་བསྟུར་གྱི་རེད། བླ་
 པོ་ཁོ་ཁོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་ལ། བྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་
 ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ག་ལ་
 ཐོབ། འཛིག་ཏེན་གྱི་བྲ་བ་ཞིག་ཀྱང་འབྲུབ་རྒྱ་མ་རེད། མི་སྐྱ་པོ་མོ་
 ཡོངས་ལ་སློབ་གསོ་གཏོང་རྒྱ་འདི་གལ་ཆེ་མི་ཆེ་ཁ་སང་ཁ་ཉིན་ངས་

བཤད་ཟིན་པ་དེ་རེད་དེ་མིན་ཅང་བཤད་མི་དགོས།

༥ རྩོམ་འདི་ནང་ནས་སྐྱེ་ཐག་སོགས་ཆེད་ལས་པ།

དེ་འདྲ་བ་རྩོམ་པ་ནང་ནའང་སློབ་བྲལ་ཆེན་མོ་དང་སློབ་འབྲིང་མཐར་
ཕྱིན་ནས་ཡོང་བ་རྒྱ་ཡིག་བོད་ཡིག་གང་ཡིན་ནའང་ལེགས་པར་ཤེས་
མཁན། སྤྱིར་རིག་གནས་ཀྱི་ཚུ་ཆོད་མང་པོ་ཡོད་མཁན་རྩོམ་པ་བུ་གས་
ཡོད་ས་ཡོད། སློབ་བྲལ་ག་གོ་ཞིག་ནས་མཐར་ཕྱིན་སོང་། ད་རྩོམ་བྱེད་རྒྱ་
ཡིན་ཟེར་ནས་བྱོན་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་རྒྱམས་བུ་གས་ཡོད་རྒྱ་
རེད། ཡོད་ན་རྩོམ་ཆོད་གིས་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་ན་པན་ཐོགས་ཡོད་
པ་རེད། ཆོས་སྐར་འདི་ནས་མཁན་པོ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཁྲིད་ཞིག་བཤད་
པ་ཡིན་ན། དེ་ང་ཆོ་ལ་པལ་ལེན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་བཤད་བྲལ་
གཞན་གྱི་མཁན་པོ་གསར་པ་རྒྱམས་ལ་སྐྱོར་སྐྱོང་གནང་སྤྱད་ཏེ་ཅང་གིས་
པན་ཐོགས་ཡོད་འདུག མིན་ན་ཡང་མི་སྐྱེ་པོ་མོ་ལ་མཁོ་སེམས་ཐག་གོར་
མོ་རྩོམ་པ་བུ་རེད། བར་ལམ་ཞིག་ན་མི་སྐྱེ་པོ་མོ་ཡིན་ཡང་ཨ་གསར་འགྲུངས་ནས་
ཐམས་ཅད་རྩལ་ཉོག་ནང་ལ་བཞག་རྒྱུ་ཤར་ཡོང་གི་རེད། ད་སྐབས་མི་སྐྱེ་པོ་
མོ་ཐམས་ཅད་ལ་དོན་ལ་པན་ཐོགས་ཡོང་གི་དེ་ཆོ་བྱེད་རྒྱམས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་
བྱུངས།

༥ བསམ་སྒྲུབ་ཁ་སྤྲོགས་ནི་དུ་བའི་ལམ་ལ་བརྟེན།

ཚན་རིག་གི་ལག་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
སྒོར་མོ་སྐྱབ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་
ཡང་ང་ཚོས་ཚོས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསམ་སྒྲུབ་ཐོངས། ཚན་རིག་གི་ལག་རྩལ་དར་བའི་སྐབས་ཀྱིས་
སྤྲོགས་གཅིག་ནས་པན་པ་ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པ་
རེད། གནའ་དུས་སྐྱེ་མ་རྣམས་འདི་རྫོགས་པ་གཉིས་ཀ་པར་བཞུལ་
ཚུར་བཞུལ་བྱེད་དགོས་ན་ཉི་མ་བརྒྱད་དགུ་རེ་འགོ་དགོས། ཁ་སང་
དེ་རིང་ད་ཆུ་ཚོད་གཉིས་གསུམ་ཞིག་ལ་སྐབས་ཐུབ། ཚོས་ཁྱིད་ཅིག་
བཞད་སོང་བ་ཡིན་ནའང་དེ་ལྟ་བུ་རེད། བྱད་པར་དུ་མ་འོངས་པ་
ན་མའི་བསམ་སྒྲུབ་ལེགས་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱར་རམ་ངན་པའི་ལམ་དུ་
བསྐྱར། གང་ལྟར་བསྐྱར་ནའང་དུ་བ་འདིས་བསྐྱར་གྱི་རེད།

༥ གང་ནས་གང་དུ་འཁོར་བོད་པས་མི་བཟླ།

ང་ཚོ་བོད་པ་ལ་གསར་ཤོག་བཟླ་རྒྱུའི་ལུགས་སྒོལ་ཞིག་
གཏན་ནས་མི་འདུག། རྒྱ་ཞིག་ཡིན་ན་གསར་ཤོག་ལ་མ་བཟླས་ན་ཁ་
གསལ་མ་ཐུབ་པ་འདྲ་ཞིག་གིས་སྒོ་བདེ་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡང་

ཆོང་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ཞོགས་པ་སྤྱོད་ཡར་ལངས་ནས་ལས་ཐུན་
 ལ་མ་སོང་གོང་གསར་ཤོག་གཅིག་བསྐྲགས་ཏེ་འཛམ་གྱི་སྒྲིང་གི་ཁ་
 རྩོགས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྱུར་གྱི་འདུག་གས། རང་རང་གི་བྱ་བ་
 གང་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་པ་དེ་གང་རེད་ཀྱི་འདུག་གས། གཅིག་བལྟས་
 ནས་ལས་ཀ་བྱ་སར་འགྲོ་ཁ་སར་དེ་རིང་གསར་འགྱུར་ཉི་མ་བདུན་
 ལ་མ་བལྟས་ན་སྤྱི་ཆོགས་ནང་རྗེས་སུ་ལུས་འགྲོ་བར་བཤད་གྱི་ཡོད་
 གུང་ང་ཆོ་ལ་རྗེས་སུ་མི་ཐེན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད། ཐམས་
 ཅད་སྤྱིད་པོ་བྱས་ནས་འདུག་འདུག་ན། དཔའ་རི་རབ་གསལ་གྱིས་
 སྒྲུ་མ་མི་པམ་ཆང་ལ་དབེན་བའི་རི་དྲགས་ཆོགས་ལ་ཅིར་ཡང་རུང་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར། དབེན་བའི་རི་དྲགས་རྒྱུར་རྒྱུར་རེད་ཅེས་ཞུ་ག་
 ལ་རུང་སྟེ་དབེན་བ་ལ་འདུག་ཡོད་བའི་རི་དྲགས་ཡིན་ནའང་འདྲ། སུ་
 ཡིན་ནའང་འདྲ། ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་རྗེས་མི་ཆོད་རྒྱ་ཅང་ཡོད་
 བ་མ་རེད་ལ། ཨེ་ཆོད་བསམ་མཁན་ཡང་དགོན་པོ་རེད། དེ་འདྲ་བ་
 ཞིག་གི་ངང་ནས་སྤྱིད་པོ་བྱས་ནས་བསྐྱད་བསྐྱད་ན་པར་རྒྱབ་རྒྱུར་
 རྒྱབ་ན་གང་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ཤེས་པ་མ་རེད། བལྟ་ཡང་བལྟ་ས་མ་
 རེད། གང་ནས་གང་དུ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་མཐོང་མི་ཐུབ།

དཔེར་ན་འབྲུ་ཁ་ཤས་བསྐྱད་ཡོད་སའི་ཤིང་གི་ལོ་མ་དེ་
 རྒྱ་ཡི་སྟེང་ནས་ཤར་ནས་ལྟོར་བྱེད་བ་དང་། ལྟོ་ནས་བྱང་དུ་བྱེད་
 ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་འབྲུ་དག་གིས་ད་དུང་གང་ཡང་མི་ཤེས་ནས་བསྐྱད་

བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་གིས་ཡར་བལྟས་ན་གནས་དང་། སར་
བལྟས་ན་ནི་ཤིང་གི་ལོ་མ། དེ་བས་སར་བཞུལ་ནས་ཅི་ཡང་མཐོང་
མེད་ལ། སྒྲང་ལ་ཡང་གཏན་ནས་འབྱུང་མ་སྟོང་བ་དེ་དང་འབྲ་བོ་
རེད། འོན་ཀྱང་སྒྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་འཛུལ་བུ་
སྒྲིང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་
གཏོགས། རང་དགར་ང་ཆོས་དེ་དག་བྱ་རྒྱུ་མིན། གནའ་ནས་ཡོད་
མི་དར་ཟེར་ནས་འདུག་ན་ག་ལ་འགྲིག་ སང་གནངས་ཁྱེད་ཀྱིས་མ་
ལས་ན་ཆོག་གི་རེད་དེ་སར་སར་གཙུར་ནས་བར་ལམ་མཐའ་ཁར་
གཡུག་རྒྱུ་རེད།

༥ འགྲན་ཚྭ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ།

ཡུལ་ལ་ལར་དབང་འབྲས་སྐྱར་དུས་མཆོན་མོ་རྒྱ་ཆོད་བཞི་པ་
ནས་མ་གསལ་གོང་ཡར་སོང་ནས་བསྐྱད་ན་མ་གཏོགས་རྗེས་སུ་བསྐྱད་
ས་མི་རྙེད་པ་བརྗོད་ཀྱི་འདུག གསང་སྟོན་ལའང་གཏན་ནས་འགོ་མི་
ཉན་གྱི། སོང་ན་ཕྱིར་སླེབས་དུས་བསྐྱད་ས་མེད་བས་གཟབ་གཟབ་བྱས་
ནས་སྐྱང་དགོས་འདུག་ཟེར། དེའི་མིང་ལ་འགྲན་ཚྭ་བརྗོད། བདོར་ན་
ཆང་མས་འགྲན་ཚྭ་བྱེད་དུས་རང་གིས་ཀྱང་འདུག་ས་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཨེ་
ལོན་བསམ་སྟེ་གསང་སྟོན་ལའང་མི་འགོ་ནས་འདུག་ས་བསྐྱང་དགོས་

ན་བསྐྱེད་པ། རང་ས་སྤྱོད་མོ་ནས་འགྲོ་དགོས་ན་འགྲོ་བསམ་སྟེ་འགྲན་
ཚོད་བྱས་པས་ཆོག་པ་འདི་དཀྱིལ་ན་བསྐྱེད་ས་ཡོན་པ་རེད། དེ་ལྟར་
མིན་པ་དང་དག་རྒྱ་རེད། བཀའ་ཆོས་གསུང་རན་དུས་འགྲོ་དང་། ཉེ་མའི་
གོང་མ་གཏོགས་འགྲོ་དགོས་མི་འདུག་བསམ་ནས་ག་ཡེར་འགྲོ་མཁན་
རྣམས་མཐའ་ཁ་ཅི་ཡང་མི་གོ་ས་ཞིག་མ་གཏོགས་འདུག་ས་ཡོན་རྒྱ་མ་
རེད། དེ་འདྲ་རེད། ད་ང་ཆོས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་བཤད་དགོས་
པ་རེད་མ་གཏོགས། རང་དགར་ང་ཆོས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པས་ཡོང་གི་མ་
རེད། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་སྐྱབ་ན་ཡང་འདྲ། བྱ་བ་གང་ཞིག་
སྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་རང་དགར་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་ཞིག་གིས་དཀའ་འཇོ་
རེད། དཔེར་ན་འདི་གནས་སུ་བསྐྱེད་དགོས་བཅོམ་པ་མིན་ཡང་། བསྐྱེད་ན་
བྱ་བ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས། དེ་ཡང་རྒྱ་སྒྲ་མ་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་མཁན་རྣམས་
ལ་ལུས་བྲེལ་ན་ཡང་སེམས་མི་བྲེལ་བ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་བཤད་རྒྱ་ཡོད། ལུས་
ལས་ཀ་མང་བས་བྲེལ་ཡང་སེམས་སྟོད་པོར་བྱས་ནས་བཞུགས་ཡོད་པ་
དེ་ལྟ་བུ་དགོས་པ་རེད། ང་ཆོས་མི་དངོས་སམ་དེ་དང་འདྲ་བ་དྲ་བ་དང་
ཟེར་སྟེར་སོགས་དེང་རབས་ཀྱི་དངོས་ཆས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་གསོ་
གནང་ནའང་ཆོག་གི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མའི་དུས་ན་
ཁོང་ཡི་གེའི་གཟུགས་སུ་སྐྱུལ་གསུངས་ཀྱང་ལས་རྒྱ་འབྲས་མེད། ཆེ་སྲ་
བྱི་མེད་ཟེར་ས་རྣམས་སྐྱུལ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་ཀྱིས་གསུངས་ཡོད་ཀྱི་མ་
རེད། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལེགས་པའི་ཆ་སྟོན་པ་དག་ཡིན་རྒྱ་རེད། ལེགས་

བ་ཀྱམས་བཅའ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་ཡིན་ན། ཟེར་སྤེར་དང་སྤྱེ་ཐག་
 ཀྱམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་ལོས་ཡིན། ལུས་བ་ཐོན་རྒྱ་རེད། བྱིང་
 ཀྱམ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱགས་ལ་རེ་ཞོག། བདོར་ན་གནས་འཛིགས་རུང་
 འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་བརྗོད་དུས་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡིན་བ་ཤེས་
 དགོས་བ་རེད་དེ། ཤེས་ཀྱི་ཡོད་བ་མ་རེད། ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་འཇུག་
 དགོས། དེ་འབྲ་ཡིན་དུས་ཁ་ཡིས་བཞུགས་དགོས་དུས་ཁ་ཡིས་བཞུགས། ཡི་
 གོ་འབྲི་དགོས་དུས་ཡི་གོ་བྱིས། དེ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་དང་ཟེར་སྤེར་སོགས་ཀྱི་
 ཐོག་ནས་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་བྱ་དགོས་བ་རེད།

༥ དེང་རབས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཡོད་པའི་གྲུ་བ།

སྤྱིར་བཏང་ངོ་མ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན་གྲུ་བའི་ནང་ན་དེང་
 རབས་ཀྱི་ལག་རྩལ་དང་། རིག་གནས་ཡོད་མཁན་ལག་པོ་ཡོད་
 བ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འདི་
 ཆོ་ལ་མན་ཏ་ཅང་གིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོགས་སྤྱབ་ཀྱང་རང་རང་གིས་
 བལྟ་དགོས། དེ་བ་སོགས་ནི་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་
 དུས་ཁ་ཕྱོགས་གང་དུ་བསྐྱར་རང་ལ་རག་ལས་ཡོད། སྤྱག་ས་ནས་
 བསམ་ན་འདིའི་ཐོག་འཛམ་བུ་གླིང་གི་གད་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་གས་
 ཡོད་བས་ཁྲད་བ་ལ་གཞོད་བ་དང་སྤྱོད་བ་འཆར་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་

འགྲོ་ཉེན་ཆེ། ཡང་འདིའི་ཐོག་ན་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་
 དྲངས་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཡོད་པས་གཅིག་བྱས་ན་རང་མཁས་པར་
 འགྱུར། གཞན་ཡང་མཁས་པར་བསྐྱར་སྤྱད་བྱ་ཆོག་པ་རེད། དེ་ནི་
 རང་གིས་བལྟ་དགོས། ཞབས་ཁུ་སྤྱོད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་དགའ་
 གང་དགོས་ལྟོས། རང་དགར་ཨོ་དེ་ངས་གཅིག་ལས་དགོས་འབྲུལ་
 ཆ་དེ་ཆོ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་ས་རེད་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིག་
 སང་གནངས་ལས་ཀ་དེ་མཐའ་འཁྲོངས་མི་འཁྲོངས་དེ་ལ་བསམ་སྒོ་
 གཏོང་དགོས།

༥ གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་དགོས།

གནས་འཛིགས་རྒྱང་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །

གཏན་བདེ་ཡི་ས་ལ་དབུགས་དབྱུང་བྱིར། །

གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྤྱོད་ཁུར་དུ་བཞེས། །

གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་
 དེ་རྒྱང་པས་མི་ཡོང་བས་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡོད་དགོས། གྲ་བ་ཞིག་ཡིན་
 བ་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་རྒྱ་དེ་གང་རེད་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། གཞན་
 པན་གྱི་བསམ་པ་འདི་རེད། ཐོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་གནང་
 བས་བྲིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་སྤེ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ཐམས་

ཅད་རབ་བྱུང་རྒྱང་རྒྱང་ཡོང་དགོས་བརྗོད་ན་དེ་ཡང་ཅང་ཡོང་རྒྱ་
 མ་རེད། རབ་བྱུང་ཡིན་ན་འདྲ། ཁྱིམ་པ་ཡིན་ན་འདྲ། དེ་འདྲ་བ་
 ཞིག་གི་རིག་ངོ་འཕྲོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་འདྲ། མ་འཕྲོད་པ་ཞིག་
 ཡིན་ན་ཡང་འདྲ། མདོར་ན་གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་དང་སྦྱོད་པ་དེ་
 གཉིས་མེད་ནས་བཟུང་སྟེ། གཞན་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ན་འདྲ་ཙ་བ་ངོ་
 མ་བོར་ཐེན་པས་སྟོང་པོ་གང་ཡང་མེད། གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྦྱོད་
 རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་སྟེ་བྱབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན། དེ་ནས་བཟུང་
 སྟེ་ཙ་བ་ངོ་མ་དེ་ཚུགས་ཡོད། གང་གི་ཐད་ཡིན་ན་འདྲ་རང་གིས་རང་
 མགོ་ཐོན་པ་དང་གཞན་ལ་པན་པ་ཐོབ་བྱབ་པ་འབྱུང་བས་བོད་ཀྱི་གྲ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གནང་དགོས།

༥ རྒྱལ་པོ་གསེབ་ཀྱི་གྲ་པ།

གྲ་པ་བྱེད་མི་བྱེད་རང་དབང་རེད། བྱས་ཆར་ནས་བཟུང་
 སྟེ་དེ་ཡང་རང་དོན་ཙ་བ་ནས་མི་སྦྱབ་མཁན་ཞིག་ལས་དང་པོ་པ་
 ལ་ཡོང་རྒྱ་མ་རེད་དེ། གཙོ་བོར་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྦྱོད་འདི་ལ་
 ཆེས་ཆེར་བརྩོན་དགོས་མ་གཏོགས་རང་དོན་རྒྱང་རྒྱང་བསྐྱབས་
 རས་གཟན་ཤམ་རེ་གྱོན་ཏེ་འབྱུང་འཁོར་རེ་སྟོར་ནས་མ་གི་ས་ཁུར་
 རྒྱ། ལ་གི་དོ་ཁུར་རྒྱ། ཡང་མིན་ན་སྒྲ་འཁོར་བསྟོར་ནས་སྒྲ་ཅུང་ཟད་

དེ་ཨི་ལོན་བལྟ་ཡི་ཡོད་པ་འདྲ་འདྲ། ཡང་མིན་ན་སྟ་རེ་རེ་སྐྱེད་པ་ལ་
 བྲངས་ནས་ནགས་གསེབ་ལ་གཅོད་འགྲོ་མཁན། ནགས་གསེབ་
 ཏུ་གྲ་པ་ཞིག་འདུག་ཡོད་ན་ཨ་ཅི་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་
 པ་རེད་བསམས་ན། ག་ལ་ཡིན། ནགས་གསེབ་ན་གཅོད་ལེབ་བྲ་བྱེད་
 གྱི་འབྲུལ་ཆས་རེ་ཉོས་ནས་གཅོད་ལེབ་བྲ་གིན་ཡོད་པ་འདྲ་འདྲ། དེ་ལྟ་
 བྱ་སོགས་ནི་ཉན་གྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ན་གཟན་ཤམ་སྤྱད་བཞག་
 ན་དགའ་ས་ཡོད་པ་སྟོན་ཆད་ང་ཆོས་མང་པོ་བཤད་པ་ཡིན། ལུང་
 དང་རིགས་པའི་ཐོག་ནས་བགོ་སྐྱེད་མང་པོ་བྱས་ཏེ་སྤྱད་ན་དགའ་ས་
 མ་སྤྱད་ན་དགའ་བརྗེད་དུས། མ་སྤྱད་ན་འཐད་པའི་ལུང་ཡང་ཡོད་པ་
 རེད་ལ། སྤྱད་ན་དགའ་བར་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ལུང་ཡང་ཡོད་པ་རེད།

གང་ལྟར་ཡང་མདོར་ན་བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བསམས་
 ན་སྤྱད་བཞག་ན་དགའ། ཁོང་ཆོ་སྒྲ་སར་བབ་ནས་མི་སྒྲིབ་པོ་
 ཞིག་བྱས་ན་བཟང་། བསྐྱབ་པ་གཏན་ནས་སྤང་མ་སྐྱབ་པ་ཞིག་
 གིས་འདུལ་བའི་ནང་ན་ཡར་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་བ་དེ་ནི་གནང་བ་མ་
 ཆད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བརྗེད་ཡོད་པ་རེད། དལ་འབྱོར་ལན་གཅིག་
 ཐོབ་པ་དེ་གཏུང་མ་བྲ་རྒྱ་དང་འབྲུ་སྐྱོ་རྒྱ་ཞིག་དང་བརྗེས་ན་དགའ་
 འཕ། རབ་ན་ཀུན་གྱིས་བཙོན་པ་ཆེན་པོས་ཉམས་ལེན་རེ་ཨི་ཡོང་
 བལྟ་དགོས། མི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་འདྲ་
 བ་ཞིག་བྱ་སྐྱབ་ན་དེ་ལས་བཟང་བ་ཞིག་མེད་མོད། དེ་འདྲ་ལུ་ཅག་

སྤྱི་ཡོད་སྤྱི་ཡོད་དཀའ་མོ་རེད། མི་རྒྱུ་སྤྱི་ཡོད་ཁམས་དབང་མོས་པ་ཐ་
དད་པ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་དང་འབྲ་བ་དགོས་ཤིག་བརྗོད་
མི་ཐུབ། རྣོ་མ་པ་གཏན་ནས་སྤྱི་ཡོད་ཐུབ་ན་ལྷ་ཆས་སྤྱད་བཞག་ན་
བཟང་གི།

ལ་ལ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ན་རྣོ་མ་པ་ཉམས་སོང་ནའང་
གོན་རྒྱུ་མ་སྤྱད་ན་འདི་ནི་རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཉེན་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་སློག་མི་གཙོད་རྒྱུ་སློག་མ་ལ་མན་གཏན་ཟེར་མཁན་ཡོད་ཀྱང་།
ཤད་པོ་རྒྱུ་མ་ལ་གཟན་ཤམ་སྤྱེགས་བུ་ཅན་དང་ཆོས་གོས་ཆ་
འཁྲིག་ཅང་མེད་ཀྱང་འདི་དག་གི་ནང་ན་ཡང་སློག་མི་གཙོད་པ་
སློག་མ་ཁམས་ལེན་མཁན་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་མི་འདུག་གས།

དགེ་བཅུ་འེ་སློལ་ཡོད་ས་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བཅུ་གོ་ལྷ་དེས་
སེམས་ཅན་ཀྱི་སློག་གཙོད་ཀྱི་མེད་ཅིང་དེ་རྒྱུ་མ་ལ་གཟན་ཤམ་
ཡང་མེད་ཀྱང་དུག་གི་དེ་རང་དགར་བཤད་པ་མིན། ལྷ་ཆས་མ་གྱོན་
ན་བསྟན་པ་ལ་མན། དེ་ཡང་ཤད་པོ་བྱས་ནས་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཤིང་
ལེབ་བཤག་གཏུབ་བྱས་ནས་འདུག་དགོས་བརྗོད་པ་མིན། གཟན་
ཤམ་བྱས་ནས་ནགས་གསེབ་ཏུ་ཤིང་ལེབ་གཤགས་གཏུབ་བྱས་
ནས་འདུག་ན་མི་འཁྲིག་གི།

དེ་དང་འབྲ་བ་ལོ་ན་རྒྱུང་བ་དག་གིས་གཟན་ཤམ་བྱས་
ནས་སྤྱི་ཡོད་པོ་བཞག་པ། དེའི་འཕྲོས་ཤན་མོ་ནི་སྤང་ལོས་ཡོད་

རེད། ཞབས་ཁྱབ་མང་པོ་བྲིད་ནས་ཡོང་དུས་ཏ་ལས་པ་བསྟན་པ་
 ལ་མིག་ལྟོས་ངན་པ་ཞིག་རེད། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱར་འདེབས་ཀྱང་
 བྱེད་རྒྱ་རེད། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡང་མི་འདུག། བསྐྱར་ཡང་མི་ཐུབ་བསམས་
 བ་བྲལ་ཆས་ཕྱད་དེ་རང་གི་ངལ་ཚོལ་གྱིས་ཁ་གསོས་ན་ཡག་པོ་རེད། སྤྱིར་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགོར་བ་མི་ཉན་གསུངས་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་
 ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བས་དགོར་བ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཡོད། བྲིམ་པ་ཡིན་
 ཚད་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། དང་པོ་ནས་སྡོམ་པ་མ་སྤྲངས་
 བས་བྲལ་ཆས་གྲོན་ནས་འདུག་མཁན་ཡོད་པ་རེད།

༥ རྩ་ཁྱེད་ཆོག་གས་འདུ།

བ་ཞིང་རྩ་ཁྱེད་དགེ་ལུགས་པ་དང་རྩིང་མ་པ་རྣམས་བགོ་
 བྲེང་འཆོག་སྐྱབས་སུ་རྩིང་མ་པ་རྣམས་གོམས་སོང་བའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་དགེ་ཚུལ་སློང་ཡིན་ན་བྲལ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བརྗོད་ཀྱང་། སྡོམ་པ་
 གང་ཡང་རྒྱུད་ན་མེད་ཀྱང་གཟན་ཤམ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་བྲལ་བའི་
 གངས་སུ་བཅིས་ཏེ། ང་ཆོའི་དགོན་ན་བྲལ་པ་འདི་ཙམ་དང་དགེ་ཚུལ་
 སློང་དེ་ཙམ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར། དགེ་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མ་
 བཤད་ན་བྲེད་ཆོའི་གལ་ན་བྲལ་བ་ཉི་ཤུ་དང་། བླ་པོ་བཞི་བཅུ་ཡོད་
 འདུག་བརྗོད་པར་ལ་ལས་མི་དགའ་བ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ ཡིན་ནའང་དེ་

ལ་ཅང་མི་དགའ་བར་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོང་ཚོས་ཚུལ་ཁྲིམས་
ནམ་པར་དག་པ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་གྲུ་པ་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་མ་
གཏོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་པ་གྲུ་ཆས་རེ་གྱོན་ཡོད་པ་ལ་གྲུ་པ་ཞིག་
བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོང་ཚོས་དེ་དག་ལ་ཀླད་པོ་ཞིག་བཏགས་
ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོས་བྱ་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། འདྲོད་
ཟེར་ནས་མར་མགོ་སྐྱར་ནས་འདུག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་སྒྲོ་ལང་རྒྱ་ག་ལ་
ཡོད།

དེ་ལྟ་བུ་རེད། དཔེ་བཞག་ན་ང་ཚོའི་གལ་ན་གྲུ་པ་བརྒྱ་ཐམ་
པ་ཡོད། དེའི་ནང་དགོ་ཚུལ་སྒྲོང་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཟེར་དུས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
གྲུ་པ་ཉི་ཤུ་དང་ཀླད་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་
བུ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་ཀླད་པོའི་ནང་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་
ཉམས་ལེན་ཡོད་མཁན་ཡང་ཡོད་རྒྱུ་རེད། གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲོད་
ལ་ཁྲིམ་པ་དང་གྲུ་པ་སུ་ཡིན་ན་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་དེ་གང་སྐབ་སྐབ་ཅིག་གནང་རོགས།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐུ་རིང་ལ་ཡང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱང་སྐབ་མཁན་
དང་མི་སྐབ་མཁན་ཡང་ཡོད་འདུག། གལ་ཏེ་གྲུ་པ་ལོག་སོང་ན་འཁོར་
བ་བཟུང་སྟེ་གཟན་ཤམ་སྤྱད་བཞག་པ་ཡིན་ནའང་ད་དུང་རང་རང་གིས་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲོམ། རྫོང་སྤྱང་གང་སྐབ་སྐབ་གནང་སྐབ་ན་ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་འཁོར་བ་བཟུང་བ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཚོས་ཀྱང་ལེགས་

བ་ཞིག་སྐྱབ་ཆོག་ དེང་སོང་གྲ་ལོག་དག་གིས་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པ་དེ་མི་
 འགྲིག་གི་ ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགོས་རྒྱུ་ལྟོ་མ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་པ་
 ཞིག་ཡིན་ཆར་དུས་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་ཁུར་དུ་བཞེས་ནས་གཟབ་
 གཟབ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཀའ་
 ཡི་ནང་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱིན་སོགས་པ་རོལ་
 ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ཞིག་
 གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཉམས་ལེན་གྱིས།

༥ བྲ་པ་འཛོལ་པོ་བྲིམ་གྱི་བཟའ་དཔོན།

ཁ་སང་དེ་རིང་གི་དུས་ཆོད་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་
 བསམ་སྟོན་བཏང་ན་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་འདི་ཏུ་ཅང་གིས་གལ་
 ཆེ་བས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཉམས་ལེན་གནང་དགོས། ད་ང་ཆོ་ལ་དགོས་
 རྒྱུ་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་ཁུར་དུ་འབྱེད་བ་འདི་མེད་དུས། དུལ་
 སྟོགས་མང་པོར་བྲིམ་ཆར་གཅིག་ལ་བྲ་པ་ཞིག་དང་ཆད་པོ་གཉིས་
 ཡོད་ན། ཆད་པོ་དེ་ཅང་གོ་མི་ཆོད་ནས། བྲ་པ་རྒྱ་མི་མགོ་སྟོར་ཐུབ་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་མར་རྒྱ་ནག་ལ་བརྒྱགས་ནས་སྟོར་མོ་ལེན་པ་
 དང་། ཡང་ན་རང་གིས་མགོ་སྟོར་ཅང་མ་བྱས་ཀྱང་མར་སོང་ནས་
 ཆོར་ཇུས་འདྲ་མི་འདྲ་ལེན་པ། བོད་དུལ་ལ་ཡོང་ནས་བྲ་བ་ནགས་

གཙོད་པ། སིང་མེབ་བ་པ། འབྲུ་ཤོ་བ། དེ་དང་འབྲུ་བ་བྱང་རྒྱང་
 དགོས་པ། རོ་ཅིག་རྒྱག་པ་སོགས་ལས་གང་དགོས་བྱ་བ་ནམས་
 གྱིས་ལས་གོ་ཆོད། བློ་པོ་ནམས་གྱིས་གང་ཡང་མི་འཛོལ་ནས་
 འདུག་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་ཞིག་ཡིན་ཡང་དམངས་གཙོར་འགྱུར་
 བ་ལྟར། ཁྱིམ་ཆང་ནང་ཡིན་ན་ཡང་དམངས་གཙོར་འགྱུར་འགོ་བ་
 ཡིན་དུས་གོ་ཆོད་མཁན་དེ་བཟའ་དཔོན་ཆགས་རྒྱ་རེད་མ་གཏོགས་
 དེ་མིན་གོ་མི་ཆོད་མཁན་དེ་བཟའ་དཔོན་ཆགས་རྒྱ་མ་རེད། ད་ལྟ་བ་
 ནམས་བཟའ་དཔོན་དུ་གྱུར་སོང་བ་ཡིན་ན་དེ་འཁོར་བའི་སློག་ཤིང་
 རོ་མ་དེ་ཆགས་སོང་བ་རེད། དེ་འབྲུ་མང་པོ་འདུག དེ་ནི་རེས་བར་
 དུ་མི་འགྲིག་བས། ཡང་མིན་ན་དང་པོ་ནས་བྱ་བ་མ་བྱས་ནས་འཁོར་
 བའི་སློག་ཤིང་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

༥ བྱ་བའི་ལས་ཀ

བྱ་བ་བྱས་ཆར་རྗེས་བྱ་བའི་ལས་ཀ་རབ་བམ་ཨང་དང་པོ་
 ཞིག་བྱས་ན། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་འཛོམས་པ། རོས་བསམ་
 སྒོམ་གསུམ་མཛད་མཁན། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་བྱབ་མཁན་ཞིག་
 དགོས་ཀྱི་འདུག ཡིན་ན་ཡང་དེ་འབྲུ་བྱབ་མཁན་ཉུང་ཉུང་ཞིག་མ་
 གཏོགས་དཀའ་མོ་རེད། མདོར་ན་རང་རང་གི་བྱས་ཆོད་ལྟར་གང་

ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་བསྐབ་པ་བསྐྱང་། དེའི་ཐོག་ནས་བྲ་པ་ཞིག་གི་ལས་
 ཀ་ལ་སྒྱིར་ཐུག་རྫོགས་དབུ་གསུམ་དང་འདི་ན་བཤད་ཡོད་པའི་
 གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲིབ་ལ་ཉམས་ལེན་འདྲ་མཛད་རྒྱ་ལས་གཞན་
 ཆེན་པོ་ཞིག་མེད། གནའ་དུས་ཤིག་ན་གཡུ་ཁོག་ཟླ་མའི་སྐྱ་མདུན་དུ་
 བྲ་པ་ཞིག་འོངས་རབས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁུས་པ་དེ་རེད།

༥ གཡུ་ཁོག་ཟླ་མའི་བཀའ་བརྒྱན།

གཡུ་ཁོག་ཟླ་མས་བྲ་པ་རེ་སྐབས་དུས་ཁོ་རང་གི་སྐྱ་མདུན་
 དུ་ཡར་ཁྱིད་དེ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཁ་བརྟེན་འདྲ་བྱས་ནས་བཞུགས། དེ་
 ཡང་སྐྱ་མདུན་ན་བཞུགས་པའི་སློབ་མ་རྙིང་པ་རྣམས་རྟོགས་འབྱུང་
 འདྲ་བཟུག་རྒྱ་མེད་ན་རྒྱན་དུ་འགྲོ་མི་པོད་ཀྱང་གསར་པ་རྣམས་
 ད་དུང་མི་སྐྱག་པས་སྐྱ་མདུན་ལ་སོང་ནས་ཁ་བརྟེན་འདྲ་བྱས་ནས་
 བཞུགས་སློབ་འདུག ཉིན་ཞིག་སྟོད་སྟོགས་ཀྱི་བྲ་པ་ཞིག་མར་
 འོངས་དུས་ཁ་བརྟེན་བྱེད་སྐབས་ཁྱེད་ཅི་ཞིག་ཤེས་ཞེས་གཡུ་ཁོག་
 ཟླ་མས་དྲིས་དུས། ད་ཁོང་བྲ་པའི་འགྲོ་ཐུགས་ཞིག་གི་ནང་མི་ཤེས་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་ཅང་མེད། བཅའ་དགོས་ན་ནི་ཤེས། བརྟེན་དགོས་ན་ནི་
 ཤེས། འབྲུང་དགོས་ན་ནི་ཤེས་གང་དགོས་ན་འདུག་ཁུས་འདུག
 ཨོ་གསུངས་ནས་དེ་ཉིན་པར་གཞན་ཅི་ཡང་གསུང་མི་འདུག སྒྱིར་

བ་གཡུ་ཁོག་སྒྲ་མས་ཆོགས་མང་ནང་ཏ་ལས་པ་བཀའ་བཀྲོན་གནང་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག དེ་ཡང་ཁོ་རང་གི་ནང་གསེས་བཀའ་བཀྲོན་
 གནང་ས་ནམས་ནི་སྒྲོབ་མ་མ་འོངས་པ་ན་འགྲོ་དོན་ཡོང་མཁན་
 ཆེས་བཟང་བ་དག་ཡིན་པར་བརྗོད་ཀྱི་འདུག ཕྱི་ཉིན་པར་བཞག་
 དེ་ལ་ཆོགས་མང་ནང་དུ་ཕྱག་མཇུ་བ་བཅུ་གས་ནས་འདིས་ཁ་སང་
 ག་པ་ཞིག་གི་སྒྲོད་པ་དང་འགྲོ་ལུགས་ཤིག་ལ་མི་ཤེས་རྒྱ་མེད་ཟེར་
 ཀྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཆོས་སྒྲར་འདིར་ཡོང་དགོས་དོན་ཡང་ཅང་
 མེད་མོད། འདིས་ཅ་བ་ནས་ག་པ་ཞིག་གི་འགྲོ་ལུགས་ཤེས་མི་འདུག
 བརྟུང་རྒྱ་འབྲུད་རྒྱ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་འདུག ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟ་བུ་རེད།

༥ གྲ་བའི་སྟོན་པ།

གྲ་བའི་སྟོན་པ་ཟེར་ནས་ཁ་ཁ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། གྲ་
བའི་སྟོན་པ་ཟེར་རྒྱ་དེ་འདི་ན་གསུངས་པའི་གཞན་པན་གྱི་བསམ་
སྟོན་དེ་རེད། ང་ཚོས་ཉན་ཐོས་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྱོད་
ཉན་ཐོས་འབྲ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ཁོང་ཁོ་ལངས་རྒྱ་རེད། ཁོང་
ལ་བརྟམས་བཙོས་བྱས་བྱང་ཟེར་ནས་ལམ་སང་ཁྱོས་ཉེ་ལན་གཅིག་
གནང་རྒྱ་རེད། དེས་མ་ཆད་ཁྱོད་རྒྱན་དུ་ཁྱུགས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་
བརྗོད་ནའང་ཁོང་ཁོ་ཤག་ཤག་ཡིན་རྒྱ་རེད། སྤྱལ་སྤྱུ་འབྲ་ཞིག་རེད་
ཅེས་བརྗོད་ན་ཉེ་ལམ་ཡིན་མདོག་མདོག་བྱེད་རྒྱ་རེད། ད་ང་ཚོས་
ཉན་ཐོས་པ་མིན་ཟེག་ཆེན་པ་ཡིན་ཟེར་དགོས་དུས་གཞན་པན་གྱི་
བསམ་སྟོན་ཁྱར་དུ་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དགེ་བསྟན་གྱི་
ནང་ན་ཨ་ལ་ལ་ལོ་ན་ཆུང་བ་རྣམས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་མི་ཤེས་
མ་གཏོགས། རྫོ་མོ་དང་གྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་གནས་གཞན་
པན་གྱི་བསམ་སྟོན་ཁྱར་དུ་བཞེས། ཡང་ནས་ཡང་དུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད། གཞན་ལ་ཡང་པན་ཐོགས་བྱེད། ཅི་ཞིག་གི་དགའ་
བསམ་ནས་བསམ་སྒོ་ཡང་བཏང་། ལུས་ངག་གི་ཐོག་ནས་ཀྱང་བྱ་བ་
བསྐྱབས་ན་ནི་གཞན་དོན་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་འབྱུང་འོང་། དེ་མིན་པ་
གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤིང་ནགས་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་

ལ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད།

༥ གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་དང་དགོན་དཔོན་
བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་དེ་ལས་སྤྱོད་པ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་མི་
ཐུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་ལ་ཐོས་པ་དང་། བསམ་བཤ། མྱོམ་
པ་གསུམ་ཡང་ཡང་བྱས་ནས་གཞིན་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་སྦྱེ་
དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་རྒྱ་མེད་རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་སྦྱེ་མི་འོང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཉན་འདོད་པའི་ཀྱན་སྦྱང་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་
ལྟ་བུ་དེ་ཙམ་བ་དགོན་དཔོན་རྣམས་ལ་སྤྲུག་ཡོད། དགོན་དཔོན་
རྣམས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས། ང་ཆོས་ཁ་ཉིན་ནས་བཤད་རྒྱུ་དེ་
རེད། དགོན་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་འདོན་རྒྱུ་རྟུང་རྒྱུ་དེ་འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་
གནང་ནས་འདུག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་བཤད་སྐབས་ལ་སྤྲུག་ས་
བསམ་གཏན་ནས་བཞེས་ཀྱི་མི་འདུག་མ་གཏོགས་དགོན་དཔོན་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས་བཤད་སྐབས་ལ་སྤྲུག་ས་བསམ་
བཞེས་ན། ང་ཆོས་ཆོས་དུས་མཆོད་རེ་འཆོག་སྐབས་ཡོད་ན་དེ་ལོས་
འཆོག་ས། ང་ཆོས་དེ་མི་འཆོག་ས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་པ་བཤད་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་ཡང་མི་སྦྱེལ་

ན་མི་འགྲིག་གི་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོ་གྲ་པ་ཞིག་ནི་བྱས་ཚར་བ་
 རེད། དེ་ཡང་གྲ་པ་མང་རྒྱ་དེ་གལ་མི་ཆེ་བས་གཙོ་བོ་བཤད་སྐབ་
 གནང་མཁན་ཞིག་ཡོད་དགོས་བརྗོད་བ་ཡིན། བཤད་གྲ་དང་སྐབ་
 གྲ་འདྲ་རང་ལ་ཡོད་ན་དེ་དག་ལ་འདུག་ཆུག མིན་ན་གོང་འོག་གི་
 བཤད་གྲ་དང་སྐབ་གྲ་ཁག་ལ་འགོ་རྩ་ཆུག ད་ཁོང་ནམ་པ་ཡིན་ན་
 ཡང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམས་པ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་
 རྒྱུ་མ་རེད་དེ། དེའི་ནང་གི་མང་ཆེ་བ་ལ་སློབ་གསོ་བརྒྱབ་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབའ་རྩ་ཆགས་འགོ་རྒྱ་རེད། གྲ་པ་ནམས་ལ་བསམ་སློ་
 གཏན་ནས་མ་བཏང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་འགྲིག་བ་རེད།

༥ ཅང་མི་ཤེས་པའི་དགོན་དཔོན་གང་ལས་བྱུང་།

དགོན་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་སློ་མི་གཏོང་
 བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་བསམ་སློ་བཏང་མ་ཤེས་བ་
 རེད། མི་ཤེས་མཁན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཅིའི་ཕྱིར་དགོན་དཔོན་ལ་གྱུར་སོང་
 བ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། དེ་སྐུལ་སྐུ་ངོས་འཛིན་མཁན་ནམས་ལ་ཐུག་
 སོང་བ་རེད། སྐུལ་སྐུ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ངོས་འཛིན་ཚར་དུས་སྤྱིད་པོ་ཏ་
 ལས་པ་ཞིག་རེད། ཁ་སང་ཞབས་ཕྱི་ནམས་ལ་ཨ་མ་ཚར་དུ་བརྗོད་
 བ་ཡིན། ཐུབ་ཐོབ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཆགས་ཚར་དུས་སང་གནངས་ལས་

གང་བྱེད་ནའང་ཅང་ཟེར་མཁན་མེད་ལ་དགོས་ཀྱང་དགོས་པ་མ་
 རེད་ཅེས་བརྗོད་ནའང་ཆོག་རྒྱ་མིན་ནམ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་སྤྱ་ཡིན་
 བརྗོད་ཆར་དུས་སློབ་སྦྱོང་དགོས་པ་མ་རེད་ལ། ཅི་ཞིག་བྱས་ནའང་
 ང་ཆོའི་མང་ཆོག་ས་ནང་མོས་མཐུན་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་དུས་
 གཅིག་ལ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཡིན་ན་སྤྱལ་སྤྱ་རྣམས་ལ་འབྲ་མི་འབྲ་
 བཤད་མཁན་མང་པོ་རེད། ད་ནི་བཤད་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཞིག་བཟུང་ཐུབ་
 བ་མ་འོངས་པ་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེས་ན་གཞན་པུ་ཀྱི་
 བསམ་སྦྱོང་འདི་ཁྱར་དུ་བཞེས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།

༥ རང་གཅེས་འཛིན་དོར་བར་གདམས་པ།

རང་གཅེས་འཛིན་ཏེ་ལའི་དུག་བཞིན་དོར། །

གསུངས་པ་ནི། རང་ཉིད་གཅེས་པར་འཛིན་ཏེ་ང་ང་རྒྱང་
 རྒྱང་བརྗོད་དེ་འདུག་མཁན་དེ་གྲ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་མི་ཡོང་སེམས་ཐག་
 གོར་མོ་ཞོ་རེད། ཁྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པར་གྱིས། འདི་
 ན་བན་གན་རང་འདོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆེ་གཅིག་ལ་དགོར་ཐོས་
 པ་རེད། ད་ནི་ང་ལ་ཤི་ཆོས་ཞིག་དགོས་བརྗོད་ཀྱིན་འདུག་ཀྱང་། ཤི་
 ཆོས་ཅི་ཞིག་དགོས་འདི་དུས། འཆི་ཁར་མནར་གཅོད་མི་ཡོང་བའི་
 ཐབས་ཞིག་དགོས་བརྗོད་ཀྱིན་འདུག་ རོན་དངོས་ལ་ན་ཆ་མི་འབྱུང་

བའི་ཐབས་ཤིག་ལ་རེ་བ་མིན་ནམ། དེའི་མིང་ལ་ཤི་ཆོས་བརྗོད་ཀྱང་
 ན་ཡི་ཡོད་པའི་རིང་ལ་གསོན་པོ་ཡིན་པ་རེད། ཤི་མ་ཐག་ཏུ་ན་རྒྱ་
 ཆང་མ་མེད་འགྲོ་ དེ་ཡིན་རྒྱ་ནི་རང་ཁོ་ན་མི་ན་བའི་ཐབས་སམ་ཤི་
 ཁར་བཟང་པོ་ཞིག་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་གི་འདུག
 ད་དུང་ཕུ་ཅག་གི་ནང་ནས་སྒྲ་མ་བཟང་བར་བཅི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་མང་ཆེ་བ་བསམ་སྒོ་དེ་འདྲ་རེ་གཏོང་གི་ཡོད་ན་མི་ཤེས། ཆོས་
 གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་དེ་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་བསམ་སྒོ་ཞིག་
 རེད། དེ་དོར་དགོས་པ་ཡིན་ན་འཛིན་ཏེན་གྱི་བྱ་བ་གཞན་པ་ཞིག་
 གི་ཐོག་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་ནི་དེ་བས་ག་ལ་རུང་། བྱེད་རྣམ་
 པས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབས་ནའང་རང་དོན་ཏུ་ལའི་དུག་བཞིན་
 དུ་དོར་དགོས། ཡིན་ཡང་ལས་དང་པོ་བ་ཞིག་གིས་ཅུང་ཟད་དཀའ་
 ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་གང་ཐུབ་ཐུབ་སྐྱབ་
 དགོས། ཡི་གེ་ཞིག་བཟླ་ན་དེའི་ཐོག་ལ་བཟླ་རྒྱ། སྤྱིང་བརྟན་ཞིག་
 བྱས་ནའང་དེའི་ཐོག་ལ་བྱ་རྒྱ། དེ་མིན་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་ང་
 ཆོས་དཔེ་ཆ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་ཞིག་ཤེས་ནའང་པན་ཐོགས་ཅི་
 ཞིག་ཡོད།

༥ རྟོག་གེ་བའི་སྒྲིབ་ཆ།

བསམ་སྒྲོ་ཡི་ཐོག་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཞིག་དོན་དུ་
གཉེར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡོད་པར་སྦྲེ་བ་
དེ་ནི་ངས་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད། གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་སྦྲེ་བ་དེ་
ནི་ངས་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་དོ་གསུངས་པ་དང་འབྲ་བ། ང་ཆོས་ཀྱང་
གང་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དགོས་པ་དེ་ནི་ང་ལ་ཡང་དགོས་ལ། གང་འཇིག་
རྟེན་པ་ལ་མི་དགོས་པ་དེ་ནི་ང་ལ་ཡང་མི་དགོས་ཟེར་སྒྲུ་ལ་ཆགས་
འགྲོ་དེ་ལྟར་ཆགས་སོང་ན་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་ཤེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་པན་
ཐོགས་འདུག། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་འདོད་པ་དེ་ང་ཆོས་ཀྱང་
འདོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། འཇིག་རྟེན་པས་སྒྲུ་དང་། གྲགས་པ་འདོད་པ་
རེད། སྒྲན་གྲགས་འདོད་མཁན་མི་གཉིས་ཡོད་ན་བཟང་ཤོས་དེ་རང་གི་
འདོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། སྒྲག་པོ་ཞིག་ཡོང་ན་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་འདོད་པ་
རེད། ང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོང་དེ་འབྲ་ཞིག་བཟུང་སྟེ་འདུག་ན་འབྲས་བུ་བཟང་
པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེས་ན་རང་གཅེས་འཇིན་འདི་ཉ་ལའི་དུག་
བཞིན་དོར་དགོས་པར་གསུངས། ད་ང་ཆོས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་
པོར་བྱེད་དགོས། ང་ཆོས་མི་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུའི་རིང་དཔེ་ཆ་བལྟས་ཀྱང་
ལུང་དང་རིགས་པའི་ཐོག་ནས་འགལ་མི་འགལ་དང་། འབྲ་མི་འབྲ་རྒྱུ་
པ་ལ་དབྱེད་དེ་འདུག་པ་མ་གཏོགས། འདི་དག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མ་

ཐུབ་པས་ད་མི་ལོ་ཉི་ཤུ་མཐུག་ལ་བལྟས་པོར་དུས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤྱི་
ཅེ་མོ་ཙམ་ཡང་མར་རྩེ་རྒྱུ་ལ་སོང་མེད། དེ་ལྟར་བ་ཞིག་གི་རང་འདོད་རྩེ་
ཆེར་སོང་ན་དཔེ་ཆ་བལྟ་རྒྱ་དེ་ཉ་ལམ་ཉ་ལམ་དོན་མེད་དུ་ཆགས་སོང་
བ་རེད།

བར་ལམ་ཞིག་ནས་རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཀྱིས་དགོན་པ་ཐམས་
ཅད་དཀྲུག་ ཐུབ་མཐའི་སྤྱོད་པ་རིས་བྱས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐུབ་
མཐའ་ཆགས་སྒྲིབ་གིས་ཚོད། དེ་དང་ལྟར་བ་འཛིག་རྟོན་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་ཚོད་
དགོས་ན་འདྲ་རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་ཀྱི་འདུག་ དེ་ལྟར་ཞིག་ཆགས་
སོང་ན་མི་འགྲིག།

དེའི་ཕྱིར་ན་རང་གཅེས་འཛིན་འདོར་རྒྱ་འདིར་སློབ་སྦྱོང་གང་
ཐུབ་ཀྱིས། ང་ཆོས་རང་དོན་རྒྱུད་རྒྱུད་བྱས་ཏེ་འདུག་པ་དེ་མི་འགྲིག་པས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་ཞིག་བྱ་རོགས།

༥ སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་བཞུགས་སྐབས།

རྒྱུད་ས་ཞིག་ནས་དཔེ་ཞིག་བཞག་པ་ཡིན་ན། ང་ཆོས་ཆོས་
སྒྲར་འདི་ན་སོ་སོའི་ཁང་པ་ལས་ཡོང་དུས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་
བྱོན་ས་ལམ་དག་བཅད་ནས་བཞུགས་ཤིག་བརྒྱབ་པ་དང་། བཞི་
མདོ་རྣམས་སུ་འདག་འབྱར་ངེས་ནས་བཞག་པ་དེ་དག་རང་འདོད་

རེད། དེའི་མིང་ལ་རང་འདོད་ཅེས་བརྗོད། སལ་ཆེར་གསལ་དུ་ཐེབས་
མཁན་ཆམས་ཡིན་ཏུ་རེད།

ལ་ལ་ཞིག་གིས་དགེ་འདུན་པ་དེ་ཡུལ་གཉན་པོ་ཞིག་ཡིན་
པ་ཡང་གཉན་ནས་གོ་མི་འདུག དེ་མཁན་པོ་ཆམས་ཀྱི་ལན་པ་
རེད། དེས་ན་ཁྱོད་ལ་གཉན་ནས་ལན་པ་མེད་དམ། ཐང་རེ་ནི་དགོན་
དཔོན་ཆམས་ལ་ལན་པ་འདུག ཐང་རེ་ནི་མཁན་པོ་ཆམས་ཀྱི་ལན་
པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག་ཟེར་ན། ང་ཡང་མཁན་པོའི་ནང་ནས་གཅིག་
ཡིན་དུས་ང་ལའང་ལན་པ་ཡོད། ང་ཆོས་སློབ་གསོ་རྒྱལ་མ་ཐུབ་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་རེད། དགེ་འདུན་པ་ཆམས་ཀྱི་སྟོན་ཞིག་མ་
རེད། སློབ་གསོ་བརྒྱལ་ན་ཀྱང་པོ་ཀན་མོ་ཆམས་ལའང་གང་འདྲ་ཞིག་
རྒྱག་རྒྱ་མི་འདུག་གམ། ང་ཆོས་ཅོད་པ་རྒྱག་ལུགས་དང་ལུང་དང་
རིགས་པས་བྲབ་མ་བྲབ་བཤད་ནས་འདུག་པ་མ་གཏོགས་མི་གཞི་
དང་། བསམ་པ་ཡ་རབས་དང་སྟོད་པ་ཡ་རབས་བྱེད་ཕྱོགས་སྟོར་
སོགས་མ་བཤད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱ་བ་ཆམས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པ་རེད།

སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བཞུགས་སྐྱབས་ཀྱི་ཆམ་ཐང་ནི་
སློབ་མ་རྙིང་པ་ཆམས་ཀྱིས་དགོངས་བཞིན་པ་རེད། དགེ་འདུན་པའི་
དགོར་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཉ་ལས་པ་
གཟབ་གཟབ་གནང་གི་རེད། དེ་བས་ལྷག་པར་གཟབ་རྒྱ་མེད་པ་ངོ་
མཆར་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་གནང་གིན་ཡོད། སྟོན་ཆད་ལྷན་པ་ལྟར་

ཐུབ་དགའ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས། ཨོ་ད་ཁོང་ལ་ཡོན་ཏན་ཟེར་ནས་
 ཁ་ཁ་ཞིག་ཅང་མེད་ཀྱང་། དག་འདུན་པའི་དགོར་ལ་འབག་མ་སྟོང་
 བ་དེ་ཁོང་གི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན་གསུངས་པ་དེ་སྤྲོ་མ་ཡིད་བཞིན་
 ནོར་བུས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཏེ་སྟོབ་མ་ནམས་ལ་གོ་བརྟེན་སྟེ། སྤྲོ་
 མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད། དེས་ན་དག་
 འདུན་པའི་བྱོན་ལམ་ཚུན་ཆོད་ལ་སྤྲུགས་གཟབ་གནང་རོགས། བར་
 ལམ་ནས་ང་ཆོས་ལོ་རེ་ལ་ཐེབས་ལམ་སྤྲོ་མ་ནམས་དང་གསང་
 སྟོང་ཁག་གི་ཆེད་དུ་སྟོར་མོ་ཁྱི་ཆོ་བརྒྱ་ཙམ་རེ་འགྲོ་སོང་གཏོང་གི་
 ཡོད། དེས་ན་དོ་སྤང་ཆེན་པོས་རང་གི་དོན་དུ་དག་འདུན་པའི་བྱ་བ་
 དང་ཉེར་སྟོང་ལ་བར་ཆད་གཏོང་མི་རུང་། དག་འདུན་པ་ནི་ཡུལ་ཏ་
 ཅང་གཉན་པོ་ཡིན་པས་ད་ཕྱིན་ཆད་སྤྲུགས་སྤང་མཛོད། གལ་ཏེ་མ་
 དགོངས་ན་མདོ་སྤྲེ་མཛངས་སྒྲུན་དང་། མདོ་སྤྲེ་ལས་བརྒྱ་བ་ནང་
 ལ་གཟིགས་དང་ཤེས་འོང་། དེ་ལ་གཟིགས་ཀྱང་གོ་བརྟེན་མ་འཕྲོད་
 དུས་སྒྲུན་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་རེད། མདོ་མཛངས་སྒྲུན་ལན་གཅིག་
 གམ་གཉིས་འདྲ་ཞིག་བལྟས་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ངས་བ་ཞིག་
 སྤྲེས་ན་མཛངས་བའམ་མཁས་པ་དང་། ལན་གསུམ་ཡན་ཆོད་
 ཞིག་བལྟས་ཀྱང་ཅི་ཡང་གོ་མ་ཐུབ་ན་སྒྲུན་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་སུ་
 གསུངས། མཁས་སྒྲུན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ཡིན་པས་མཛངས་སྒྲུན་
 ཞེས་གསུངས།

སྒོན་ཆད་ལྷ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་བཞུགས་ཡོད་དུས་
 སྐབས་སྐབས་སུ་མདོ་སྡེ་མཛེངས་ལྷན་དང་མདོ་སྡེ་ལས་བརྒྱུ་བ་
 རྣམས་གསུངས་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒྲོབ་མ་ཡོངས་ཀྱིས་ཤེས། ད་
 ཆར་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིན་ན་མིན་ན་ཉགས་གསལ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 གི་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་བཞུགས་པ་ཡིན་ཤིང་། ཡིན་ནའང་ཡོངས་
 རྒྱུ་གསལ་གྱི་ཡུལ་ཅེས་ཁྱེད་ཀྱི་མིན། ཉགས་གསལ་ཡག་པོར་ཤེས་
 གྱིར་ལས་རྒྱུ་འབྲས་མི་ཤེས། ཉམས་ལེན་བྱེད་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་
 ཆགས་འགྲོ་ན་མི་འགྲིག་པས། གཅིག་དེ་ཕྱགས་ལ་ལུངས།

༥ སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་བསྐྱབས་ན་ཤ་བ་མི་རུང་།

ང་ཆོས་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན་ལ་བརྟེན་ན་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་གཞོན་པ་མི་བྱ་བར་པན་པ་སྐྱབ་དགོས། ཐོག་མར་རང་ཉིད་
 རྣམས་མགོ་བཙམ་དགོས། དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་བཞེས། དེ་
 བྱི་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀག་པ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་སུས་ཀྱང་
 བཀག་པ་མ་རེད། བཙམ་ལྡན་འདས་དང་དོ་རྩེ་འཆང་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱི་
 གསང་བ་རྒྱུད་སྡེ་མན་ཆད་ན་གསུངས་འདུག ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་
 བསམ་སྟོན་ཐོངས་། དང་པོར་རང་གི་ཤ་མི་བ་རྒྱུ་བྱས། དེ་ནས་གཞན་
 ལ་ཐོག་མ་བཤམ་བརྗོད་ན་བརྗོད་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་

བརྗོད་ལུགས་ཤིག་གཏན་ནས་མེད། ང་ལ་མཚོན་ན་རང་གིས་ཤུ་མ་
 ཟོས་པས་གཞན་ཀྱང་པོ་ཀན་མོ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་སློག་མ་
 གཙོད་ཅེས་ནན་ཏན་དུ་བརྗོད་ཀྱང་ང་ལ་ལམ་སང་གཞོད་བྱེད་འབྲས་
 འབབ་མི་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་རེད། དེ་མིན་ང་ལ་སྤྱད་བའི་
 དཀོར་ཟས་ཐ་ན་བསྡོལ་ཉན་ཡན་ཚོད་ཀྱིས་ཤིག་རྒྱུད་རྒྱུད་ཉོས་ཉེ་ཟོས་
 གྱིན་འདུག་ན་གཞན་ལ་བཤད་ཐབས་མེད།

༥ གོ་འཛོ་ཀྱང་པོའི་ཁ་བད།

ན་ནིང་གཞེས་ནིང་མཁན་པོ་ཞིག་སོང་སྟེ་གོ་འཛོ་ནང་
 བཤས་ཟོག་མང་པོ་སློག་བསྐྱེད་སྟོ་ཟོག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཆེ་
 ཐར་བྱས་འདུག། ཁྱོང་པ་གཞན་ནས་ཀྱང་པོ་ཚས་ལ་ཏུ་ཅང་མི་
 དད་མཁན་ཞིག་ཡུལ་དེར་འོང་སྐབས་ཡུལ་དེའི་ཀྱང་པོ་ཞིག་དང་
 ཐུག་འདུག། གཉིས་ཀ་ཁ་བད་བྱས་སྐབས། གོ་འཛོ་བས་ཁོང་གི་
 ཡུལ་དུ་སླ་མ་ཏུ་ཅང་བཟང་པོ་ཞིག་ཉིན་ཤས་སྡོན་དུ་བྱོན་ཉེ་ཆེ་
 ཐར་དང་སློག་བསྐྱེད་མང་པོ་བྱས་སོང་། མི་མང་རྣམས་ལ་སློག་
 གཙོད་སློང་བའི་ཁས་ལེན་བྱེད་བཅུག་སོང་ཞེས་སླ་མ་དེ་ལ་བསྟོད་
 པ་བྱས། གཞན་པ་དེས་ཏུ་ཅང་བཟང་།

ཡིན་ནའང་སླ་མ་དེས་ཤིག་ཟ་ཡི་འདུག་གམ་དེས། ཁོང་གིས་

ཟ་ཡི་འདུག་བརྗོད་པས། ཨོ་དེ་འདྲ་རེ་ཁ་ཡིས་བཤད་པ་ཙམ་རེད་
ཅེས་བརྗོད་འདུག བློ་པོས་ཟེར་རྒྱ་དེ་ལ་གནས་ལུགས་མི་འདུག་
ཟེར་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོས་ཁྲལ་བ་མ་བྱུང་ཟེར་དགོས་
སམ་ཡང་ན་འདོད་ལན་བརྗོད་དགོས། ཉགས་མ་བྱལ་ཅེས་ནི་བརྗོད་
ཁག་པོ་རེད། དངོས་གནས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག

༥ དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་བཟའ་བཏུང་།

དེང་སང་གང་དགོས་དགོས་ཀྱི་སྡེ་ཆ་ལ་དང་ལྷན་བཏུང་
རིགས་མང་པོ་གསོལ་རྒྱ་འདུག ཚོད་མ་སྣ་འདྲེས་དང་རྟིང་བ་
སོགས་མི་བཅོང་བའི་ཕྱིར་དང་། དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ནམས་
སུ་རྒྱན་མི་ཆད་པ། དེ་བཞིན་གཙང་སྤྱོད་དང་རིན་པོ་དང་གཏན་འབེབས་
སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགོ་འདུན་པ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཉིན་རེ་
ལ་དཔེ་བྲིད་ཆར་རེ་ཙམ་ལས་ཞུ་ཁོམ་མེད་པ་སྟོབ་གཉེར་གནང་
རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་བཏང་ནས་དགོ་འདུན་པའི་ཆེད་དུ་ཞབས་ཕྱི་
ཞུ་བཞིན་པ་རེད། དེས་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་དག་གསོལ་
དང་གཞན་མི་དགོས། སྤན་མ་ཡི་སྒོར་ལ་སྤན་ཐུང་དང་། སྤན་
ཞོ་དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་ཞོགས་ཐས་ཅུང་ཟད་རེ་འདྲེས་སུ་བ་ན་
ཞེས་ཞུས་པ་ཡིན། གྲུ་བ་ལ་ལས་སྤྱོད་གཟིམ་ཁྲགས་ན། དེང་སང་

རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམ་ཁག་ལ་ཞོགས་པ་ལྟ་མོ་སློག་སྤྱི་བུས་འགྲོ་སྐབས་
 ལོ་གཞིན་མང་པོ་ཞིག་ཉལ་ཉལ་ནས་ཡར་ལངས་ནས་ཟ་ཞོར་
 རྒྱགས་མཁན་འདུག དེ་དང་འབྲེལ་བ་འདི་ན་གྲག་གཞིན་མང་པོ་ཞིག་
 ཞོགས་རྩ་མི་བསྐྱོལ་ནས་གསོལ་བ་བག་ལེབ་སྐྱམ་པོ་སོགས་ཟ་
 མ་ཅ་གེ་ཅིག་གེ་མང་པོ་ཞིག་བཞེས་ཀྱིན་འདུག དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 རྒྱ་ཡུལ་མང་པོ་འབྱུང་མིད། དེ་རྒྱལ་ལ་མན་ཕྱིར་ང་ཚོས་སྤྱི་
 བཅོས་ཀྱི་རིགས་དང་། འབྲས་ཁུ། སྤན་ཁུ་སོགས་འཛོམས་སྤྱི་
 ར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། སྤན་ཁུ་སྤྱི་སྤན་སེར་སྤངས་ནས་བཏགས་
 པའི་འདག་ལ་ཚུ་བསྐྱན་ཅིང་སྤྱིགས་དོར་ཏེ་བསྐྱོལ་བའི་ཁུ་བ་ཞིག་
 གོ་། རྒྱ་ལྗལ་ནི་མངར་མོ་དང་ཞིམ་པོ། ལ་ལ་མི་ཞིམ་ཡང་དེ་བཅུད་
 ཆེན་པོ་རེད། འདི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་དེ་སྤན་མའི་ནང་ན་
 ཡོད། དེང་སང་སྤན་ཟས་རིགས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་མཆིས་ལ་དེ་དག་
 གིས་གཟུགས་པོ་ལ་ཡང་མི་གཞོད།

གལ་ཏེ་སྤན་པས་ནད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་དགོས་ཀྱི་འདུག་བརྗོད་
 ར་ཉི་མ་ཁ་ལྡན་ཟོས་ནས་ཡང་ཁས་ལེན་གནང་དགོས། བོད་སྤན་
 རྒྱུད་བཞིའི་ནང་ནད་ཁ་ལྡན་ལ་འབྲེལ་བ་དགོས་གསུངས་འདུག བོད་
 ཀྱི་མཐོ་སྒང་གི་ས་ཆ་ལ་སྐབས་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་རེ་འབྲེལ་
 གཏུང་མིད། དེ་མིན་གཏན་ནས་དགོས་ཀྱི་མ་རེད་ཁྱེད་རྒྱལ་པ་འག་
 གསོལ། དེ་འགྲིག་གིན་མ་རེད། སྤང་འདི་ནས་མདོ་དབྱས་ཁམས་

གསུམ་ལས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་གཞན་པ་གང་
 དུ་སོང་ནའང་བཤས་མི་བཤའ་རྒྱ་དང་བཤས་ཆོང་མི་བྱེད་པའི་
 རེ་བ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། མི་སྐྱ་པོ་མོ་ཆོ་ལ་ཤ་མ་བ་ཟེར་གྱི་མེད་ཀྱང་
 དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་ཤ་མི་བ་རྒྱ་སློབ་གསོ་སྤྱད་གྱི་ཡོད། དེ་
 མིན་ང་ཆོས་སྤྲིམས་ཤིག་བཞག་ཐུབ་གྱི་མ་རེད་ལ་བཞག་གི་ཡང་
 མེད། དེས་ན་དང་པོ་རང་ངོས་ནས་ཅིག་མ་བྱས་ནས་བཟུང་སྟེ། ང་
 ཆོས་ཤ་བ་དགོས་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཤ་མ་བ་བརྗོད་ན་དཀའ་མོ་རེད། སྐད་
 པོ་ཀན་མོ་རྣམས་གྱི་རྣ་བ་ལའང་ག་ལ་འགྲོ། །མ་སོང་ན་ཡང་ཁག་མི་
 འདུག

༥ དཀར་ཟས་ཆོགས་པར་མཁན་པོ་ ཆེན་པོས་བཀའ་བཀྲོན།

ན་ནིང་གཞུས་ནིང་དཀར་ཟས་གྱི་ཆོགས་པ་ཞིག་བཙུགས་
 འདུག དེ་ཡང་སྐར་སྟེ་བྱུང་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་ཅང་མ་རེད་གྲུ་པ་སྒྲེར་
 གྱིས་བཙུགས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་བྱུ་བ་ལེགས་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 ཡོད། སྤུས་ཀྱང་བ་མི་ཆོག་ཟེར་ནས་སྤྲིམས་བཞག་གི་ཡོད་པ་མ་
 རེད། བསྐྱལ་མ་བྱས་པ་ཡིན་དུས་དེ་མི་ཆོག་ཟེར་མཁན་ཞིག་ག་ལ་
 ཡོད།

སྤྱི་བཏང་ང་ཚོས་ཁྱོད་ཡོངས་སུ་དམར་ཟས་སྤངས་ནས་
 ལོ་བཅུ་གངས་ཕྱིན་སོང་། ཡིན་ནའང་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་
 ཤུག་གིས་གསོལ་གྱི་ཡོད་པ་འདྲ། དཀར་ཟས་ཚོགས་པའི་གྲ་ཚུང་
 རྣམས་དགེ་འདུན་པ་རེ་རེའི་སྒོར་བྱོན་ཏེ་དགེ་བསྐྱེལ་ཁྱུས་སྐྱབས་
 པལ་ཆེ་བ་ཞིག་གིས་ཤུ་མི་བཞེས་པ་འདྲ་ཡང་། མཁན་པོ་ལ་ལས་
 རྒྱ་མཚན་གསལ་པོ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཤེས་པ་མིན་ནམ་བཀའ་བཀྲོན་མ་
 འདྲ་བ་རེ་བྱས་ནས་ཕྱིར་མངགས་འདུག མཁན་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་
 ཀྱི་སྐུ་མདུན་དུ་སོང་ནས་ད་ནི་དཀར་ཟས་ཁྱེད་གིས་གསོལ་རྒྱུ་ཡིན་
 རམ་ཅི་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་བརྗོད་དུས། ཁྱེད་མཁན་རྣམས་ནི་བན་ཚུང་
 རྒྱུ་རྒྱུ་རེད། མཁན་པོ་རྣམས་ནི་མཁན་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་དུས་ད་
 རེས་རེ་བསྐྱེལ་ཁྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་བཀའ་བཀྲོན་གནང་འདུག ཡིན་
 རའང་ཕྱག་འབེབས་མི་གནང་བ་དེ་ཨུ་ཅཱ་རེད། བཀའ་བཀྲོན་གང་
 དགོས་བསམ་རྒྱུ་ཞིག་གནང་ནས་མར་མངགས་འདུག དེ་འདྲ་ཡོད་
 འདུག

དེ་གཅིག་འདྲ་གཉིས་འདྲ་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་གོ་མ་བྱུང་།
 གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་རྣམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་རྒྱུ་རེད། བར་ཆད་སེལ་
 རྒྱུ་རེད་ཏེ་ཅང་ཡག་གི་ཁོང་ལ་ཡང་མར་སོང་ཆར་དུས་བཀའ་བཀྲོན་
 ངན་པ་ཞིག་བྱས་ཤོར་སོང་། ངས་བཙུག་ལྷན་འདས་ལ་བཀའ་བཀྲོན་
 བྱས་པ་མིན་ནམ་སྐྱམ་པའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་སྤྱིད། མཁན་པོ་

ཞིག་ཡིན་དུས་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ལ་གང་ལྟར་ཡང་བལྟ་དགོས་པ་མིན་
ནམ། ངས་སྐབས་ཐོན་གྱི་བྲ་པ་འདི་ནམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མང་པོ་ཞིག་
བཞད་པ་དེ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷའི་བསྐྱབ་བདུས་དང་།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱིན་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་། ལང་ཀར་གཤེགས་
པ་སོགས་ལའང་ངས་བརྟམ་སོང་བསམ་ཡོད་རྒྱ་རེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཁོ་
རང་གི་སེམས་ཐོག་ལ་པབ་ནས་སྤྲུགས་བསམ་ཞིག་བཞེས་ཡོད་ཐག་
ཆོད། དཀར་ཟས་ཆོགས་པ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་ལན་གཅིག་རགས་ཀྱང་
སྤྱོན་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་དུང་སོང་ནས་བཀའ་འདྲི་ཞུ་དགོས། ཐེངས་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་བཀྲོན་ཡིན་ནམ་ཅི་ཞིག་ཡིན་པར་ཤེས་
རྒྱ་རེད། ཁྱེད་ནམ་པ་ལ་བཀའ་བཀྲོན་གནང་ནའང་རྩང་ནི་རྩང་གི་
མ་རེད། བརྩངས་ན་ཡང་མཁན་པོ་ཞིག་གི་མགོ་སྤྲུལ་གྱི་ཞབས་ན་
ལྷགས་འཁོར་ནི་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། དེ་མེད་དུས་སུ་ཚུར་གྱིས་གཅིག་
རྒྱག་ཀྱང་བྲག་རྒྱ་རེད། ལན་གཅིག་གཉིས་ལ་འཛིངས་ནའང་བྲག་རྒྱ་
རེད། ཨ་ལ་ཨ་མཚར་བཞིན་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཞིག་ཟེར་གྱི་བསམ་ན་
ཡང་གཅིག་བྱས་ན་ངའི་གོ་ཁོར་ཡིན་རྒྱ་རེད།

དེར་སོང་ན་བྲག་རྒྱ་རེད། ཁྱེད་དཀར་ཟས་ཆོགས་པའི་
བྲ་པ་དེ་སྤྲུལ་ཐུག་དེ་སྤྲུབ་དགོས། དེ་མིན་ན་དང་པོ་ནས་མགོ་
བཅའ་མི་རྩང་། བཅའས་ཚར་རྗེས་བྲ་པ་དེ་སྤྲུལ་ནས་སྤྲུབ་
དགོས་པ་རེད། གོ་སོང་ངམ། དག་འདུན་གཞོན་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྲུགས་

ལ་བྱངས། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་ཤ་བ་དང་མི་བ་ཐག་ཆོད་པར་
བྱ་དགོས། དེ་མིན་ཐག་མ་ཆོད་པའི་ཐོག་ནས་བཞག་རྒྱ་མེད། བྱིང་
རྣམས་ཀྱིས་དེ་འབྲ་གནང་ཤོག། ནད་པ་དང་ལོ་ན་མཐོ་བ་རྣམས་ལ་
དམིགས་བསལ་རེ་ལོས་ཡོད།

༥ རྩོམ་འཛིན་དང་ནའང་དཀར་བས་བསྟེན་མིན་ དབྱེ་འབྱེད་བྱ་དགོས།

དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནའང་ཐག་ཆོད་པར་དབྱེ་
འབྱེད་བྱ་དགོས། བཞི་དང་རྩོམ་འཛིན་གྱ་སོ་སོར་དཀར་བས་བསྟེན་
ཚུལ་སྒྲིར་གྲུ་པ་རྣམས་ལས་ལྷག་སོང་བསམ་རྒྱ་ཞིག་གནང་འདུག་
པས་ཏ་ཅང་གིས་ལེགས། དགེ་བསྟེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
བྱ་དགོས། ཁོང་རྣམས་ནི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གནང་མཁན་ཡིན་
དུས་བྱ་བ་དེ་འབྲ་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་ང་ཚོ་དགེ་བསྟེན་རྣམས་ལ་རུས་
གཏོགས་མེད་བསམ་ནས་འདུག་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཐམས་ཅད་གཅིག་
མཚུངས་རེད། སྐར་སྤྱིའི་མིང་ཐོག་ནས་མིན་ཡང་གྲུ་པ་ཁག་ཅིག་ནས་
དང་བྲངས་ཀྱིས་དཀར་བས་ཆོགས་པ་འདི་བཙུགས་པ་ལ་ང་ཚོས་རྒྱབ་
སྒྲིར་བྱེད་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བྱ་བ་འདི་བཟང་སོ་ཞིག་ཡིན་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རེད།

ལྟོན་པ་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཞིག་སྤྲུལ་ལག་
 བསྟར་བྱས་ན་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་རྒྱབ་སྐྱོར་བཟོ་
 དུས་དམིགས་བསལ་བ་གང་ཡང་ཉུ་རྒྱ་མེད། བྱ་བ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་དང་དག་གི་ཐོག་ནས་ལེགས་སོ་ཉུ་རྒྱ་དེ་ཡིན། ཡིན་ནའང་དེ་དག་
 འདུན་པའི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ལ་སྟབས་བདེ་མིན་
 ཅི་རིགས་པ་རེད། དག་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་ཐུབ་
 དགོས། བྱ་བ་ལ་ལ་ཞིག་སྟོང་རྗེ་བྱ་རྒྱུ་དཔྱད་མ་ཅུ་པ་ཡང་ཅུང་ཟད་
 རེ་མིན་པ་ཟ་རྒྱ་མེད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོད་རྒྱ་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་སང་མང་
 ཆེ་བ་ལ་འཆོ་བའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། སལ་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ང་
 ཆོག་ལ་སོང་ན་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་གོ་མ་མར་ཁུ་སོགས་སྟེན་བདག་
 ལ་གང་ཡོད་པ་དེ་འབྲུལ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོས་དེ་ཅུ་མ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
 བྱེད་དགོས། བྱེད་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཀར་ཟས་བསྟེན་པ་ལ་གཟབ་
 གཟབ་གནང་རོགས། དེ་མིན་ང་ཆོའི་ཁ་ནས་སྟེན་པོ་རེ་བཤད་དེ་གཞན་
 འོན་ཀྱི་བསམ་སྟེན་ཁུར་དུ་འབྱེད་དགོས་ཞེས་སྐྱོར་སྐྱོང་རེ་བྱས། ཅོད་
 པ་འདྲ་བརྒྱབ། གཞན་འོན་དུ་བསམ་སྟེན་འདི་རེད་ཅེས་དོན་ལ་སྟོན་རྒྱ་
 མེད་ན་སྟོང་པོ་མི་འདུག་པས་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་ཐོག་ནས་
 དཀར་ཟས་དེ་གང་ཐུབ་ཐུབ་བསྟེན་རོགས། ཁ་གཞིན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 དེ་ཡི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་གང་ཐུབ་ཐུབ་སྟེལ་རོགས། དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་
 ལ་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྟོབ་གསོ་ཡི་ཐོག་ནས་འགོ་དགོས་པ་རེད་མ་

གཏོགས་ཚོད་ཚོད་བྱ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཚོད་ཚོད་བྱ་ས་པས་འབྲུག་གྱུ་
 ཞིག་ཅ་བ་ནས་མ་རེད། ཁྱིད་ཚོད་ང་ཚོད་ལ་ཐུག་སོང་དུས་ང་ཚོ་ཆང་མ་
 བྲུ་རྒྱང་ཨ་ཅོ་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་དུས་གང་ཡང་བྱེད་གྱུ་མེད།

༥ ཕྱིར་བཏོལ་མི་རྒྱང་བའི་བྱ་བ།

མདོར་ན་དམིགས་བསལ་ནད་པ་མ་གཏོགས་དགོ་འདུན་
 པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཤུ་མི་བྱ་རྒྱ་དམ་བཅའ་མཛོད། དེ་ཡང་ལག་
 ལེན་ལ་ཐེབས་དགོས། ཁྱིད་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་ཐོངས་དང་
 གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དེས་པ་དེས་སེམས་ཅན་ཞིག་ཆེ་ཐར་
 དང་སྒོག་བསྐྱ་བྱ་གྱུ་ཡོད་ན་དེ་བྱ་གྱུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཤས་ཆོང་
 དང་དགུན་བཤས་ཀྱི་རིགས་སོགས་མཆམས་འཛོག་བྱེད་གྱུ་བསྐྱན་
 ཡོད། འདི་དག་ང་ཚོས་སྐྱབ་དགོས་མིན་ཁྱིད་ཀྱན་གྱིས་བསམ་སྒྲོ་
 ཞིག་བཏང་ན། འདི་དག་ང་ཚོས་བསྐྱབ་བསམ་གྱི་འདུག་གམ་དེ་མི་
 བསྐྱབ་བསམ་གྱི་འདུག དེ་ནི་ང་ཚོའི་ཁ་རུ་ཤ་བ་ནས་འདུག བྱ་བ་
 འདི་དག་བསྐྱབ་མི་དགོས་ཟེར་ན་དེ་ཡང་ཆོག་པ་རེད། ཡང་ན་འདི་
 བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད་བཟོད་ན། དང་པོར་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་ཐད་སྐྱབ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་པ་རྣམས་
 ལ་ཉ་ཅང་གིས་དགོས་སྐྱབ་སྐྱེག་སྐྱང་ཞིག་བྱ་དགོས་ཟེར་ན་འདྲ་གཤམ་

མོ་རེད། དེས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་
ནད་པ་འབྲེལ་ན་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་སྤྱབ་སྤྱབ་གནང་
རོགས།

དཔེར་ན་སྒྲ་རྒྱུ་ལྡན་འདི་ན་ད་སྟོན་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཞིག་གི་
རིང་ཆོས་ཆོགས་བཞི་པོ་དེར་ཤ་བྱང་གི་ཡོད། རྗེས་སུ་སྒྲ་མ་ཡིད་
བཞིན་ལོར་བྱས་བཀའ་སློབ་རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་གནང་སྟེ་གོ་བརྟ་
སྤྱད་པ་ལྟར་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་ནས་མོས་མཐུན་གྱིས་མཐར་བྱང་རྒྱ་
མེད་པར་བྱས་པ་རེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབས་ན་དེ་
མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དགོས། ཡང་མིན་ན་དང་པོ་ནས་མགོ་བརྒྱུམས་
མི་རུང་། རོན་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་མང་པོ་སྐྱབ་དགོས་མེད་པས་ཐམས་ཅད་
སྟོད་སྟོད་བྱས་ནས་བཞུགས་དགོས།

བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱབས་ན་སངས་རྒྱས་བཙུག་པོ་ལྟར་འདས་ཀྱི་
བཀའ་དང་མཐུན་པ། སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་དགེ་འདུན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་མགོ་བརྒྱུགས་ནས་ལས་
དགོས། དེས་མ་ཆད་རྒྱུན་སྦྱོར་གནང་དགོས། རྣམ་ཞིག་འགལ་རྒྱུ་
རན་པ་ཞིག་སྤང་བྱུང་ན་འད་དེ་ལ་ཐབས་ལམ་གང་བཟང་བཙུག་ཏེ་
བཙོན་པ་གཏན་ནས་སྟོད་རྒྱ་མེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
མཛོད།

ད་ཕྱིན་ཆད་ལོ་ཆུང་རྣམས་ཀྱིས་ཡར་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་ཡང་ལས་

དགོས་བསམ། མར་ཕྱོགས་དེ་ཡང་ལས་དགོས་བསམ། གཞན་
 བ་ཞིག་གིས་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་གི་ཡོད་ན་དེ་ཡང་ངས་ལས་དགོས་
 བསམས་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། བྱ་བ་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་ཞིབ་མོར་
 བལྟས་ནས་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་བསམ་སྒོ་ཐོངས། བྱ་བ་
 ཞིག་བསྐྱབས་ན་དེའི་ཆེད་དུ་དཀའ་ཆེགས་གང་བྱུང་ལ་གདོང་ལེན་
 བྱ་དགོས། དེའི་ཐོག་ལ་བཙོན་བ་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་བྱ་བ་རེ་ལ་
 བཙོན་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པར་རང་དགར་
 བཙོན་བ་སྒོད་དེ་བསྐྱར་ན་མི་འགྲིག།

གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྒྲིབ་དུ་བཞེས། །

རང་གཅེས་འཛིན་ཏེ་ལའི་ཟས་བཞིན་དོར། །

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རང་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་བལྟས་ནས་མ་
 འདུག ད་ལྟ་ཡན་ཆོད་ང་ཆོས་རང་དོན་བསྐྱབས་པ་རེད། ང་ལ་མཚོན་
 ན་ཡང་རང་དོན་མི་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། རང་དོན་རྒྱུ་
 རྒྱུ་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན། བྱེད་རྒྱུ་པའང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་
 རེད། ཡིན་ནའང་ད་ཕྱིན་ཆད་ང་ཆོས་རང་དོན་གྱི་མགོ་དེ་མར་དམའ་
 གང་ཐུབ་ཐུབ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་མགོ་དེ་ཡར་འགྲོག་གང་ཐུབ་བྱེད་
 དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཆོས་པ་ཞིག་གི་མིང་རྩ་བ་ནས་མི་འཐོབ་
 པས་རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཐུགས་ལ་འཛིན་དགོས།

༩ བྱ་བ་ཀྱན་ལ་གཞན་པན་གྱི་ཀྱན་སྦྱོང་དགོས།

ང་ཚོས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབས་ན་ཡང་གཞན་པན་གྱིས་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བྱ་བ་དེ་བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་དུས། མཉམ་བཞག་
གི་སྐབས་སུ་བརྗོད་དགོས་སམ་ང་ཚོས་ཉིན་རེ་སྐུན་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་རེ་མིན་
པ་མ་བཅད་ན་ཡང་དེ་ཡི་སྐབས་སུ་གཞན་པན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དེ་
སྒྲིམ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་མ་བསྒྲིམ། གཤེད་ན་གང་ཡང་མེད་
པས་གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་
བཙོན་ནས་ད་དགའ་ཡི་ཟེར་ནས་སྐྱུར་གཞག་གི་རེད། འགྲོག་པ་རྣམས་
ཞོར་ལས་ལ་སོང་བ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་སྟེ་རེད། རྒྱན་སྦྱོང་མི་སྐྱབ་པ་
གཡུགས་བཞག་པ་དང་། གཞན་པན་གྱི་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་བསྐྱབས་ནའང་
དེ་དག་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ལ་འདེས་འཁྲུག་ཆེ་བས་སྒྲོ་སྦྱོང་བྱ་སྟེ་གལ་
ཆེན་པོ་རེད། སྒྲོ་སྦྱོང་བྱས་ཆར་དུས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་རང་འབྱུགས་ཀྱིས་
འབྱུབ་ཡོང་སྟེ་རེད། བྱིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གང་དག་དག་
གནང་རོགས། རང་གཅེས་འཛིན་ཏེ་ལའི་ཟས་བཞིན་དོར་གསུངས་འདུག་
༼བསོད་ནམས་འདི་ཡིས་སོགས་གསུངས་ནས་ཚོས་བྲིད་གྲོ་ལ། ༽

ཉིན་གསུམ་པའི་ཚེས་ཁྲིད།

༥ སྒོམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ།

མི་གཞི་བཟང་པོ་བཤད་པ་ལ་ས་བཅད་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་
དེ་སོང་ནས། གཉིས་པ་སྒོམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཤད་པ་དེ་ལ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པར་གདམས་པ་དང་། དེའི་པན་ཡོན་བསྟན་པའི་སྒོ་
ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་ཁ་སང་གོང་དུ་བཤད་གྲུབ་
ནས། པན་ཡོན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་དེ་གང་རེད་ཅུས་ན།

དམན་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འཕར་འདི་ཡིས་འགོག།

གོང་མཐོ་རིས་བདེ་དཔལ་འདི་ཡིས་འབྲེན། །

མཐར་ཐར་པའི་སྐྱམ་སར་འདི་ཡིས་བྱིན། །

སྒོ་མ་མང་ཉམས་བཞེས་འདི་ལ་མཛོད།།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་རྒྱུད་ལ་ཡང་དག་
པ་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ་སྒོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་པོ་མ་ཉམས་ན་ངན་སོང་
ལ་དབང་མེད་དུ་འགྲོ་མི་དགོས། གལ་ཏེ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དར་
ཀྱི་པོ་ལོང་ས་ལ་བརྟུགས་པ་ཅི་མ་མ་གཏོགས་འདུག་མི་དགོས་
པར་གསུངས། སྤྱིར་བྱང་ཆོས་རྣམས་པ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་པན་
ཡོན་གསུངས་འདུག ངན་འགྲོའི་སྒོ་འཕར་འགོག་པ་དང་། གནས་

སྐབས་སུ་མཐོ་རིས་ལྷ་དང་མི་ཡི་ལུས་ཉེན་ཐོབ་པ་དང་། མཐར་
 རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཕྱིན་པ་དང་གསུམ་རེད། བྱམས་
 སློན་ཀྱི་ནང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱག་འཆའ་བའི་སྐབས་སུ་
 གསུངས་པ་དེ་དང་འདི་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། བྱམས་སློན་
 ལས་། ངན་འགྲོའི་ལམ་ནི་བསྐྱོག་བགྱིད་ཅིང་གསུངས་པ་དེ་དང་
 དམན་ངན་འགྲོའི་སློ་འཕར་འདི་ཡིས་འགོག་གསུངས་པ་གཉིས་དོན་
 གཅིག་མཐར་ཐར་པའི་སྐམ་སར་འདི་ཡིས་ཕྱིན་ཞེས་པ་སྐྱེ་ཤ་ན་དང་
 འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ལས་བྲལ་བ་དེ་ཤ་ཤི་མེད་པར་འབྲེན་བགྱིད་པ་
 ཞིག་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་པ་རེད། དེ་ཡིན་ན་ཐོག་མར་དམན་
 ངན་འགྲོའི་སློ་འཕར་འདི་ཡིས་འགོག་གསུངས་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ཅ་ལྟར་འབྲེན་པ་བྱུང་
 བ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད།

སློན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཅམ་རེ་མ་དོར་ན་ཡང་ངན་སོང་
 ལ་སྐྱེ་འགྲོ་བར་གཞུང་ལ་ལའི་ནང་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
 བུ་ཁོང་གིས་བརྟ་སློད་ཀྱི་དམ་བཅའི་ནང་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 རྒྱད་ལ་ཡོད་ན་ངན་སོང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་གནང་
 ཡོད། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ཅ་ལྟར་གིས་ཉམས་
 མ་སོང་ན་ངན་འགྲོ་ལ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ན་མ་
 དེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་བྱངས་ནས་འབྱིན་པ་དང་། དེས་པའི་

སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམས་
 རེས་སྤང་ཡོད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དག ༥ བྱིན་ཆད་
 དེ་ལྟ་བུ་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་མི་གསོག་པས་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འཕར་འགོག་
 པ་རེད། ཡིན་ཡང་དང་པོ་ནས་རང་ཉིད་ངན་འགྲོ་ལ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་
 ཏུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་པ་དེ་རྣམས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲོམ་
 པ་ཡིན་ན་ཡང་དོན་ལ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཏུ་གྱུར་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་
 ཀྱི་སེམས་མཆན་ཉིད་པ་ཞིག་མ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ན་བདེ་སྤྱད་གཏོང་
 ལེན་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྐྱོམས་ནའང་རང་ལ་སྤྱད་བསྐྱུལ་མེད་པའི་སྐབས་
 སུ་བདེ་སྤྱད་གཏོང་ལེན་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་སྤྱད་བསྐྱུལ་ཡོད་པའི་
 སྐབས་སུ་བདེ་སྤྱད་གཏོང་ལེན་བྱེད་ཆེ་སེམས་གཏོང་ནས་རང་གི་
 སྤྱད་བསྐྱུལ་དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱུལ་གྱི་གོ་ཆོད་
 པར་འདོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་སྤྱད་བསྐྱུལ་མི་
 འཕྱང་བ་རང་གཅིག་ལུས་སྤྱད་བསྐྱུལ་དེ་སྤྱིར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་
 ནས་བདེ་སྤྱད་གཏོང་ལེན་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། རང་གི་ན་ཆ་
 ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་ཏུ་བདེ་སྤྱད་གཏོང་ལེན་ཞིག་བྱས་ན་གང་ཡང་
 སན་ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱིར་ཡང་མ་རེད། ང་ཆོས་
 རང་གི་སྒྲན་འཕྱང་བ་དང་། གནམ་ཁབ་རྒྱག་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ནད་
 ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བསམ་པ་ལས་གཞན་རྣམས་ནད་དང་སྤྱད་
 བསྐྱུལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱན་ཏུ་

སྤྱག་བསྐྱེད་དང་མི་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྒོ་སྒྲོང་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཉ་
 ཅད་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་སུ་
 ཡང་སྒོ་མ་ཆོག་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན། རང་ཉིད་ནད་ལས་སྒོ་མ་
 བའི་ཕྱིར་དུ་དང་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་མར་ཅུང་ཟད་ཆུང་བའི་ཕྱིར་
 དང་རང་གི་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འཕར་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྒོ་མ་མི་
 རུང་། ང་ཆོའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་དག་པ་ཞིག་སྐྱེས་ན་
 ངན་སོང་དུ་ལྷུངས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་པོ་ཞིག་སྒྲོང་མི་དགོས་པ་
 ཐག་ཆོད།

དེས་མ་ཆོད་གོང་མཐོ་རིས་བདེ་དཔལ་འདི་ཡིས་འདྲེན་
 གསུངས་པས། ངན་སོང་གསུམ་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མཐོ་
 རིས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་ལྷ་དང་མི་ཡི་བདེ་བ་དང་། དཔལ་ཡོན་ཐམས་ཅད་
 གྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཡིས་འདྲེན་པར་བྱེད། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་དག་པ་
 ཙམ་དུ་མ་ཆོད་ཆོག་སྒྲུ་ཆེན་པོ་བསགས་པས་འབྲས་བུ་ལྷ་མིའི་
 གནས་ཐོབ་པ་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་བདེ་དཔལ་ཡང་འདི་ཡིས་འདྲེན་
 ཡོང་གི་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཉམས་ལེན་
 མཛད་ནའང་ངན་སོང་གི་གནས་སུ་མི་སྐྱེ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཆོད་མཐོ་
 རིས་ཀྱི་བདེ་དཔལ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་དེའི་ནང་
 དུ་ཡོད། དེས་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒོ་མ་དགོས།

ང་ཆོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་སྐད་སྐད་དེ་ནི་གྲ་བ་ཡིན་ནའང་
 འདྲ། མི་སྐྱ་པོ་མོ་ཡིན་ནའང་འདྲ། མང་ཆེ་བ་ཞིག་གི་འདོན་རྒྱ་དང་།
 ཡང་མིན་ན་ལྟ་འབྲི་ཏེན་བཞེད་། གླ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་མཆོད་
 ཏེན་ཆེན་པོ་བཞེད་རྒྱ། མི་སྐྱ་པོ་མོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དར་ལྗོན་འདྲ་
 བཅུགས་ཏེ་ཡལ་ལེ་ཡོལ་ལེའི་ངང་འདུག་རྒྱ་མ་གཏོགས་ངོ་མ་ཁ་
 བང་ལ་འཁོར་ནས་སྒྲོམ་རྒྱ་དེ་ལ་བཙོན་མཁན་ཏ་ཅང་གིས་དགོན་པོ་
 རེད། དེ་འདྲ་གནང་མི་རུང་། སྤྱིར་ན་འཆད་ཉན་ཅོད་བ་ཐམས་ཅད་
 གནང་དགོས།

རྒྱ་མི་དང་། བྱེད་པར་དུ་བྱི་རྒྱལ་འདི་ཆོས་འཆད་ཉན་དེ་འདྲ་བྱས་
 ཀྱང་ཏ་ཅང་དེ་ལ་མོས་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་དག་གིས་གང་ཟག་རང་
 གིས་བསྒྲུམས་ཏེ་ནང་གི་ཉམས་ཚུང་དེ་ལ་ཏ་ལས་བ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ཡོ་རོབ་དང་། ཨ་མི་རི་ཁའི་ནང་དུ་ནང་བ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དང་པོར་དར་བ་རེད། དེ་
 བས་ཉི་ཉོང་ནས་པར་བསམ་གཏན་སྒྲོམ་རྒྱ་དེ་རྒྱ་ཆེན་དར་བ་རེད། བསམ་
 གཏན་སྒྲོམ་རྒྱ་དེ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད། མདོར་ན་ཞི་གནས་
 སྒྲོམ་རྒྱ་དེ་ལ་བརྗོད་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་དར་བྱས་ཏ་ལས་བ་ཆེན་པོ་
 རེད། དུས་བྱིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དར་ནས་ད་སྐབས་ལྷགས་རྒྱུ་ཆེ་ཞོས་
 སུ་གྱུར་ཡོད། སྒྲོམ་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་ཏ་ཅང་མང་པོ་རེད། དེ་ཡང་
 རང་རང་གི་འཆོ་བའི་ནང་ན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་གི་ཡོད་པ་དེ་

དག་ཚུལ་འདི་ཡིས་སེལ་བྱའ་བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རེད།

༩ སྤང་པོའི་སྤྱག་བསྐལ་ཚུལ་ཀྱིས་མི་སེལ།

བོད་ལྷ་བྱ་སྤང་པོ་ནམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་དེ་ནི་དམ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་མི་སེལ་རྒྱ་ཞིག་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཐ་རྒྱ་ཡོད་དགོས། གོན་རྒྱ་ཡོད་དགོས། སྒྲོར་མོ་ཡོད་དགོས། སྒྲོར་མོ་ཡང་བསོད་ནམས་བསགས་ན་འབྲས་བྱ་ཞིག་སྒྲིབ་ཡོང་རྒྱ་འདོད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། བསྒྲུམས་ཏེ་འདུག་འདུག་ན་སྒྲོམ་བ་པོ་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་བ་ལས་ཡན་ཞིག་མེད་ཀྱང་སྤང་པོ་ཡང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་བ་ལས་སྤྱག་ཅིག་ཡོད་བ་མ་རེད། ཉང་བ་སངས་རྒྱས་བའི་ཚུལ་དེ་གང་དུ་དར་ན་སྤང་པོ་རྒྱང་རྒྱང་རེད་ཅེས་རྗེ་མཁན་ཡང་ཡོད། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་ནས་ལ་ལ་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་དེ་ལ་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བཙོན་ཀྱི་ཡོད་པས་དེ་ལ་རྒྱ་ཏ་ལས་བ་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། ལ་ལ་ཞིག་གིས་རྒྱ་རྩས་དངོས་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དག་གི་སེམས་ནང་ལ་སྤྲོད་བ་རེད། གཉིས་ཀ་ཡོད་མཁན་དགོན་པོ་རེད། དེ་འཛོམས་ཐབས་ཀྱང་དགའ་མོ་རེད། ང་ཚོ་ནི་དེ་འབྲས་རེད།

ཡོ་རོབ་དང་ཨ་མི་རི་ཁ། དེ་བཞིན་རྒྱ་མི་ཡང་དཔལ་འབྱོར་

ཡར་རྒྱུ་ཕྱིན་ཀྱང་སྒོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ནང་གི་བསམ་སྒྲོ་བཟང་
པོའི་རིགས་དེ་མེད་པར་གྱུར། དེང་རབས་ཀྱི་རང་དབང་དང་བཅིངས་
གྲོལ་ཟེར་བ་སོགས་མིང་སྟོན་པོ་དེ་འབོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་མི་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སེམས་ནང་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཁེངས་ཡོད་
པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཁོ་ནས་སེལ་རྒྱུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། ཤེས་སོང་
ངམ། གོ་ལྟོག་འདྲ་བོར་ཆགས་ཡོད།

ང་ཆོ་བོད་དང་ཤར་ཕྱོགས་ཨེ་ཤ་ཡའི་སྤྱི་གི་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱང་
རྒྱུ་ནམས་སྤྱོད་ཆད་སྤྱག་པོ་ཡིན་ཡང་ད་ཆར་སྤྱང་བོར་ཆགས་པ་དང་
ཡང་ལ་ལ་ནི་གཏན་ནས་སྤྱག་མ་སྤྱིང་བ་ཡང་ཡོད། ཟ་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་གོན་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་པའི་རིག་
གནས་ཀྱིས་སེལ་བྱས།

ཡིན་ཡང་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་དེ་དར་རྒྱས་སུ་སོང་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བྱང་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་སེལ་དགོས་པས། ཡོ་
རོབ་དང་ཨ་མི་རི་ཁ་སོགས་ལ་ང་ཆོའི་དམ་པའི་ཆོས་འདི་དགོས།

ང་ཆོ་ལ་གང་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅེ་ན་ཟ་རྒྱ་དང་གྲོན་རྒྱ་ཡི་
རིགས་འདི་དགོས་ནས་ཡོད། བོད་ཀྱི་ནང་ན་ཡང་གཅིག་གཉིས་རེས་
ཆོས་དགོས་པ་མི་འདུག དེ་ཡིས་ཡར་རྒྱུ་གཏོང་བྱུང་གི་མི་འདུག་
པས་དེ་མེད་པར་བྱས་ན་ཡར་རྒྱུ་ཏེ་ལས་པ་ཞིག་འགྲོ་ཡི་འདུག་ཟེར་
མཁན་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་ཏེ་ཅི་ཞིག་ཡོད་རྟོགས་མེད། ཁོང་ཆོས་ལ་

ཁར་རྒྱལ་ཐུབ་ན་ཏེ་ཅང་གིས་བཟང་གི་བརྗོད་ན། གོང་གི་ལ་ཅེར་སླེབ་
དུས་ལ་རྒྱལ་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེས་ན་དེ་ལ་གང་ཡོད་སྐྱུས་ཀྱང་མ་ཞེས་
བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ལུ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིམ་ཉམས་
ལེན་ཏེ་ལས་བ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

དཔལ་འབྱོར་ཟེར་རྒྱ་འདི་སྤྱིར་ཡོད་དགོས། མི་རྣམས་བདེ་
བ་ཡང་ལོངས་སྤྱོད་མེད་མིན་ལ། ཞེས་ལོངས་སྤྱོད་མེད་ན་བདེ་བ་
མི་འབྱུང་བར་གསུངས་ཡོད། ལོངས་སྤྱོད་དེ་སྤྱིར་སེམས་ཁམས་ཀྱི་
ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཡང་གོ་ཆོག་ཀྱང་གཙོ་བོ་འདྲི་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་
གསུངས། ཡིན་ཡང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུ་བ་ཞིག་གིས་བདེ་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཐུབ་ཁག་པོ་རེད། དཔལ་འབྱོར་ནི་ད་ཡོད་དེ་མེད་རེད། རྒྱ་མི་ཉག་
བ་རྩ་ཅེའི་ཐེལ་བ་ལྟ་བུ་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡོ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་
སྤྱོད་ཆད་ཡིན་ན་སྤྱུག་པོ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྤྱུག་
བསྐལ་ཡང་མང་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་སྒྲིམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཏེ་
ལས་བ་མང་པོ་རེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱུག་བསྐལ་སེལ་དགོས་པའི་
སྒྲོབས་ཀྱིས་རེད། བྱུང་མཐའ་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོར་དོ་སྤང་ཡོད་མཁན་
དམིགས་བསལ་སྒྲོབ་བྱ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆུན་དང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལ་
སྒྲོབ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཀྱི་སྒྲོབ་མ་རྣམས་རེད། ཡིན་ནའང་ཏེ་ལས་པའི་དོ་
སྤང་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐལ་དེ་སེལ་
དགོས་བསམས་ནས་འདུག་ཡོད། བཟང་ཆང་མི་འགྲིག་པ་དང་སྒྲོར་མོ་

དུང་ཕྱུར་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ཡོད་མཁན་རྣམས་མཚན་མོ་གཉིད་ཁྱག་གི་ཡོད་མ་རེད། དེ་རྣམས་མ་ཅར་བཏང་ནས་ད་དུང་དེའི་ཐོག་ལ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་ཞིག་ལེན་འདོད་བྱས་ཀྱང་ལ་ལས་མ་ཅ་ཚུར་མ་ལོན་གོང་པར་ཁོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ལ་བསམས་ཏེ་གཉིད་མི་ཁྱག་ནས་སྤྱག་བསྐལ་ཆེན་པོ་ཡོད། རེས་སུ་ལག་རྩ་ལོན་སྐབས་མགོའི་སྒྲ་དཀར་པོར་ཆགས། ཁ་ནང་གི་སོ་ཆད། དེ་དུས་སྒྲོར་མོ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏོང་བའི་གོ་སྐབས་བྲལ་སོང་བ་རེད།

ལོ་ན་གཞིན་བ་འདོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་དབང་པོ་དྲུག་ལ་ཅུང་ཟད་བདེ་བ་སྟེར་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱིད་སྤྱག་དཀར་ལས་ཁོ་ན་ལ་ཡོངས་ཏེ་མཚན་མོར་གཉིད་ཀྱང་མི་ཡོང་ནས་བཅོན་པར་བྱས་པ་རེད། སང་གནངས་དེའི་འབྲས་བུ་ཅུང་ཟད་སྟོན་ཡོང་དུས་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ཤིང་རྒྱད་དེ་སྒྲོར་མོ་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་ནའང་ལོ་ན་ཆོད་ཀྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོངས་སྤྱོད་མི་བྱལ་པ་རེད། འཇམ་བུ་གླིང་ཟེར་རྒྱ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཁོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་གསུངས་དོན་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལོས་ཡིན། ང་ཆོ་ལ་སེམས་ཐོག་སྤྱག་བསྐལ་ཟེར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱིར་ན་འདོད་ཆགས་ཞི་སྤང་གཏི་ཐུག་ཟེར་རྒྱ་དེ་སུ་ལའང་ཡོད། བ་དང་མ་ཤི་བ་སོགས་སེམས་ཐོག་གི་སྤྱག་བསྐལ། དེ་བཞིན་ཆེ་ས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱག་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མཁན་

རྣམས་ལ་སེམས་ཐོག་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རང་དགར་ཅི་
 ཡང་བསམ་སྒྲོ་མི་གཏོང་མཁན་ང་ཚོ་རྩ་མིན་ཤིང་མིན་གོང་དུ་འདུག་ཏུ་
 ལོན་དུས། བ་ཆེ་རབས་དང་མ་གཉན་རབས་བཤད་དེ་སྤང་བ་སྦྱིད་པ་
 གཅིག་སྤང་བ་སྦྱིད་པ་གཉིས་བརྗོད་དེ་དུང་ལེན་འདྲ་སྤངས་ནས་བསྤང་
 བསྤང་ན་ཅང་སྤྱག་བསྐྱེལ་མེད་ཅིང་། དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲོམ་ཉམས་
 ལེན་ཡང་བྱེད་དགོས་སྤང་མི་སྦྱེ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ནི་ཅང་མེད། སང་ཉིན་
 ཟེར་རྒྱ་དེ་ནི་དེ་རིང་གི་མཚུག་མ་དང་། དུས་སང་ནི་ད་ལོ་འི་མཚུག་མ་
 ཡིན་བསམས་ནས་འདུག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་དོན་ནི་ད་ལོ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཡིན་ན་དུས་སང་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་རེད་བསམས་ནས་འདུག་
 འདུག་པ་རེད། དོན་ལ་དེ་ལྟ་ག་ལ་ཡིན། དེ་རིང་ཞིང་ཁམས་ལ་འདུག་
 ཡོད་ན་ཡང་སང་གནངས་དཔུལ་བར་ལྷུང་ཡོད་མེད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ང་
 ཚོ་སྤྱན་པོ་སོ་སོའི་སྦྱེ་བོའི་སྤང་བ་ལ་དེ་རིང་ན་ཡི་མེད་ན་སང་ཉིན་ཡང་
 མི་ན་སྤང་སྦྱེས། དེ་རིང་སྟོ་འགྲང་ཙམ་གྱི་འཆོ་བ་ཡོད་ན་སང་ཉིན་ཡང་
 དེ་ལྟར་ཡིན་སྤང་འཆར། བྱེད་ལ་འཆི་རྒྱུ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཚོད་པ་འདྲ་
 བྱེད་སྐབས་ཡོད་ཟེར་རྒྱུ་རེད་མ་གཏོགས་དོན་སེམས་གཏིང་ནས་མེད་
 བསམས་ནས་འདུག་ཡོད་པ་རེད།

ང་ཚོས་མཐོང་ཆེན་བྱེད་ས་དེ་སྒྲོར་མོ་རེད། དེ་ཡོད་ན་སྦྱིད་པོ་
 བྱེད་ཆོག་ ཟ་ཁང་དང་ཆོང་ཁང་ལ་འགྲོ་བ། འཕྲུལ་ཏུ་ཉོ་བ། དེ་ལས་ཅུང་
 བཞལ་ན་སྤངས་འཁོར་ཉོ་བ་སོགས་གང་དགོས་བྱེད་ཆོག་པར་སེམས་

གྱིན་ཡོད། ད་དུང་ལ་ལས་ཁང་བ་སྦྱིད་པོ་བརྒྱབ། ཟླ་བ་བརྒྱབ། རྫོང་
 རྫོང་ནང་དུ་ཁང་བ་ཆེན་པོ་རེ་རེ་བརྒྱབ། དེ་རྗེས་པ་ཡུལ་དུ་ཁང་ཆེན་
 རྩས་བརྒྱད་འདྲ་རེ་བརྒྱབ་པ་རེད། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་གོམས་
 བ་ཉམས་ཚུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐབས་རེ་ནི་གོམས་པ་ཉམས་ཚུང་དེ་
 གཤམ་ཆེ། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་དུས་མི་ཐམས་
 ཅད་འཆི་ངེས་པར་བསྐྱབས་ཀྱང་གོམས་པས་ཉམས་ཚུང་སྦྱིས་མ་ཐུབ་
 བས་ལུས་ཡོད།

༥ བལྟ་མི་པོ་དང་པའི་ཁ་ཟས།

དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་མཐོན་པོ་དང་
 རྫོང་བ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཟ་ཐེངས་གཅིག་ལ་སྒོར་མོ་འདུམ་ལྔ་
 ཅམ་རེ་འགྲོ་སོང་གཏོང་གིན་ཡོད། དེ་བཞིན་ཁྱི་ཆོ་གསུམ་དང་བཞི་
 རྒྱན་དུ་འགྲོ་སོང་གཏོང་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་གི་ཁ་ཟས་
 ལ་པར་བལྟས་ན་སྦྱུག་ཐོ་བ་སློག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་རྒྱང་
 རྒྱང་རེད། སེམས་ཅན་རེའི་ལུས་ཀྱི་དུམ་བུ་རྩུང་རྩུང་སེན་མོ་ཅམ་
 རེ་སྦྲངས་ཏེ་ཁ་ནང་ལ་ལྟག་མོ་ཞིག་ཞིམ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དགོན་མོ་
 ཞིག་ཡིན་དུས་ཞིམ་སྒྲིལ་སྦྱེ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཁ་ནང་ཟ་ག་ལ་
 ཐུབ། མིག་གིས་བལྟ་ཡང་པོད་ཀྱི་མི་འདུག ང་ཚོས་དེ་ལྟར་མིན་ཡང་

ཟ་རྒྱ་རེ་ནི་སལ་ཆེར་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་སྟོད་སྟོད་བྱས་
 བས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཟེར་རྒྱ་ཏ་ཅད་གིས་ཅ་ཆེན་ཞིག་བཤད་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་མགྲོགས་པ་ཐོབ་ཀྱང་ཆོག་མ་ཐོབ་ནའང་ཆོག ག་ལེར་
 ག་ལེར་བྱས་ནས་ཐོབ་རྒྱ་རེད་བསམ། དཔྱལ་བ་ཟེར་རྒྱ་ངན་པ་ཞིག་
 བཤད་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལའང་མགྲོགས་པར་སྟེ་རྒྱ་མ་རེད། ད་སྦྱིད་ཀྱིན་
 བསམས་ཏེ་དཔྱལ་བ་མིག་གིས་མ་མཐོང་བར་འདུག་རྒྱ་མ་གཏོགས་
 སྟོམ་ཉམས་ལེན་གཏན་ནས་མི་མཛད། ལ་ལས་དཔེ་ཆ་ཅུང་ཟད་རེ་
 བལྟས་ནའང་ཅོད་པ་རེ་རྒྱག་སྐབས་ག་གེ་མོ་ཡིས་དམ་བཅའ་རེ་ཟེན་
 སོང་། ག་གེ་མོ་ཞིག་གིས་ཟེན་མ་སོང་བརྗོད་བྱེད་ཅམ་ལས་ཉམས་
 ལེན་མི་གནང་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད།

ལྷ བྱི་རྒྱལ་དང་ང་ཚོའི་བར་གྱི་ཆོས་པའི་བྱང་

གཞན་པ་ནམས་ནི་དེ་འདྲ་མ་རེད། སེམས་ཐོག་ན་ཡོད་པའི་
 སྤྱག་བསྐལ་དེ་སེལ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་མིན་ནམ། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་
 ཆོས་པ་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཏ་ཅད་དཀོན་པོ་རེད། བྱི་རྒྱལ་ཆོས་
 བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་བཙོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན་ཆོས་སྐྱབ་ལུགས་
 ཀྱང་ཁོང་ཆོས་གཅིག་བསྐྱབས་ན་པལ་ཆེར་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོའི་ཆོས་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་པལ་ཆེར་ཉམས་

ལེན་མི་བྱེད་མཁན་རྒྱུ་རྒྱུ་རེད་འདུག བྱེད་པར་དེ་འདྲ་རེད། ད་
གང་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེ་ན། ད་ལྟ་ནས་ལྷོ་ཕྱོད་བྱེད་དགོས། སེམས་
ཐོག་གི་སྤྱད་བསྐུལ་དངོས་སུ་ཡོང་ཆར་དུས་དཀའ་མོ་རེད།

འདིག་ཏེན་པའི་ཁ་དཔེ་ལ་ཕྱི་འདྲི་དོ་བརྒྱབ་ནས་མི་འཆི། བྱང་
ཡིད་སྤྱད་གིས་འཆི་བེད་བ་ལྟར། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སེམས་ཐོག་
གི་སྤྱད་བསྐུལ་ཡོང་ནས་སེམས་ནད་དམ་ཡིད་སྤྱད་གིས་འཆི་རྒྱ་
རེད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ནམས་ཀྱིས་དེ་ཏོགས་ནས་ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་
ཡག་པོ་བྱས་ཀྱང་ང་ཆོས་དེ་འདྲ་བྱེད་སྐབ་ཀྱིན་མི་འདུག ཀུན་དགའ་
བོའི་ཆ་བོ་གཉིས་ལ་ཉན་ཐོས་མོའུ་འགའ་ཀྱི་བྱས་རྗེ་འབྲུལ་བསྟན་བ་
དང་འདྲ་བ་མིག་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་དགོས་ཀྱང་དེ་ནི་དཀའ་མོ་
རེད། དེས་ན་ད་ལྟ་ནས་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐུལ་ལ་ལྷོ་ཕྱོད་བྱས་ན་
གཞོད་ཉམས་ལེན་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱུགས་སྒྲུང་ཆེན་པོས་ཉམས་ལེན་གནང་རོགས།

༩ འདོན་པ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ནི་སྐྱབ་པ།

རང་གི་ཡིན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་མི་སྐྱབ་ཀྱིན་དེ་
ཡང་དོན་མེད་ནམ་གཤེད་སྐྱབ་ནས་ལྷག་འགོ་བ་རེད། ཡིན་ནའང་
སྒོམ་དགོས་པ་རེད།

དམན་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འཕར་འདི་ཡིས་འགོག
གོང་མཐོ་རིས་བདེ་དཔལ་འདི་ཡིས་འདྲེན། །
མཐར་ཐར་བའི་སྐྱམ་སར་འདི་ཡིས་བྱིན། །

ཞེས་མཐར་སྐྱག་སངས་རྒྱས་སྐྱད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་ཅི་
ཡང་དགོས་པ་མ་རེད། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱུན་
རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུ་བའི་དབང་དུ་བྱེད་ནའང་དེ་ཡོད་པའི་
སྐྱབས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར།

མཐར་ཐར་བའི་སྐྱམ་སར་འདི་ཡིས་བྱིན། །
ལྷོ་མ་མང་ཉམས་བཞེས་འདི་ལ་མཛོད། །

ཅས་སྒོ་མི་མང་བ་སང་བྱ་དང་གནངས་བྱ་མིན་པ་ད་ལྟ་ནས་ཉམས་
ལེན་གནོངས་དགོས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བཟང་མོད་སྟོན་ཅ་ལྟ་བུ་དེ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་རེད། བྱ་བ་དང་བཙུན་མ་དག་བསྐྱེན་སུ་ཡིན་
ཡང་སྒོམ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་འདོན་རྒྱ་གཅིག་བྱ་བྱེད་ན། སྐྱར་བཟང་
མོད། སྟོན་ཀྱི་བླ་མ་ནམས་ཀྱི་གསུང་ལ་དཔགས་ན་ཉ་ཅང་གིས་

བཟང་རྒྱུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། གང་ཡིན་ཞེན་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་
 རིམ་གྱི་ཆོ་ག་བཀའ་བརྒྱད་དང་ཕྱར་བ་སོགས་བཏོན་པ་ནི། དཔེར་
 ན་མི་ཞིག་ལ་འཕྲིན་ཞིག་སྐྱར་སྐྱབས་དེ་མི་བཟེད་པའི་དོན་དུ་མཛུབ་
 མགོ་ལ་སྐྱད་པ་ཞིག་བཏགས་ནས་འགོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དོན་
 ལ་གཏན་ནས་ཅི་ཡང་བསམ་སྒྲོ་མི་གཏོང་ནས་ཆོ་ག་ཞིག་འདོན་ན་
 འཕྲིན་ཅི་ཡང་བསྐྱར་མེད་ཀྱང་མཛུབ་མགོ་ལ་སྐྱད་པ་ཞིག་བཅིང་བ་
 དང་འབྲ་བོ་རེད། གང་དོན་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་
 གཙོ་བོ་བྱེད་དགོས། རང་དགར་འདོན་རྒྱུ་གཙོ་བོ་བྱེད་ན་དོན་འབྲས་
 ཆེན་པོ་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད། མ་བཏོན་པ་ལས་བཟང་ཡང་སེམས་ཐོག་ཏུ་
 བསམ་སྒྲོ་མ་བཏང་ནས་བཏོན་ན་དགོས་པ་དེ་ཙམ་རེད། འདོན་རྒྱུ་
 ཡིན་ན་ཡང་ཐེངས་རེ་གཞན་ཞིག་བཏོན། ཐེངས་རེ་ཡང་གཞན་ཞིག་
 བཏོན། དེ་བཞིན་གངས་ཀ་དུང་དང་འབྲུམ་ཞིག་འདོན་གྱི་ཡོད་ཟེར་
 ནས་ཆབ་ཚུབ་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱིན་འདུག

དེ་དང་འབྲ་བ་ཐེངས་རེ་སྒྲོར་བ་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར། ལྟོད་
 ཉི་མ་ལྟ་སར་ཕྱག་འཆལ་ནས་འགོ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར། སྐབས་རེ་ཡ་གི་
 དེ་ལས་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར། སྐབས་རེ་མ་གི་དེ་ལས་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་གྱིན་
 འདུག དེ་རྣམས་རང་གི་བསམ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་ན། ཐམས་
 ཅད་དགོ་བ་མ་རེད་ཟེར་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་སྒྲོ་མ་མང་། གནས་སྒྲོར་
 བྱེད་རྒྱུ་དང་ཕྱག་འཆལ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཉེན་བཞེང་བྱ་རྒྱུ་ཡང་དགའ་མོ་

རེད། དེ་ལྟ་སྒྲོ་མ་མང་།

༥ ས་ས་སྐྱེ་བའི་ཆས་ཉིད།

འོ་ན་གང་དགོས་ཟེར་ན། སྒྲོ་མ་མང་ཉམས་བཞེས་འདི་ལ་
མཛོད་ཅིག་ཅེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒྲུབ་ནས་འདུག་ན་མང་པོ་
ཞིག་མི་དགོས། རོང་ཐོམ་ཆོས་བཟང་གིས་ཐེག་ཆེན་ཚུལ་འདུག་གི་
ནང་ན་ཡང་གསུངས་ཡོད། ང་ཆོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཞིག་གིས་
དགོ་བ་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་སྐྱབ་ན་དེ་ཡིས་དགོ་བ་གཞན་སྐྱབ་པ་ལ་
ཅུང་སྐྱིབ་འགྲོ་

དཔེར་ན་དཔེ་ཆ་ལ་ཏ་ཅང་གིས་བཙོན་འགྲུས་བྱས་ན་དཔེ་
ཆ་ཡག་པོ་ཞེས་བྱང་སྒྲུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་དེ་འབྲིང་ཅིམ་ངང་
ལུས་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་སྒྲོ་མ་ཉམས་ལེན་མི་འདྲ་བ་
ཞིག་བྱས་ན་དེའི་ཐད་ལ་སྒྲོ་སྐྱེད་ཐོབ་སྟེ་ཉམས་ཁྲོགས་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་
ནའང་དཔེ་ཆ་སྒྲོ་བ་གཉེར་བྱི་ཐད་ལ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་འགྲོ་ཁག་པོ་
ཡིན་པ་དེ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་ཆས་ཉིད་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་དུ་
འདོན་རྒྱ་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བྱེད་ན་སང་གནང་དུང་གསུམ་བཞི་ཞིག་
བཏོན་ཆར་སོང་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་རེད་དེ། སྒྲོ་མ་རྒྱ་དང་དཔེ་
ཆ་སྐྱོང་རྒྱ་རིགས་མང་ཆེ་བ་ལ་དཀའ་མོ་རེད། ལྟ་འབྲི་རྟོན་བཞེང་

སོགས་ཐམས་ཅད་ལེགས་མོད། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་སྒོམ་རྒྱས་
ན། ལྟ་འཕྲི་རྒྱ་མ་ལོན་ན་ངག་ ཅེན་བཞེང་རྒྱ་མ་བྱུང་ན་འང་ངག་གི་
རེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་ལུགས་ཀྱིས་སྒོམས་གསུངས་པ་ཡིན་
དུས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྒོམ་ཨེ་བྱུང་བལྟ་རོགས།

༥ མ་མཐའ་ཡང་ཉིན་རེ་སྤྱོད་རེ་བྱང་ཚུབ་ སེམས་སྒོམ་རོགས།

གཅིག་བྱས་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་གནང་གི་ཡོད་ཀྱི་
རེད། རང་གིས་མ་བསྒོམས་དུས་གཞན་ཀྱིས་ཀྱང་སྒོམ་གནང་གི་
མེད་བསམ་པ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལྷུ་མི་ཤེས། མི་སྒོམ་མཁན་
ཡང་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོམ་རོགས། འདི་ལ་མི་ཤེས་རྒྱ་
ནི་ཅང་མི་འདུག འདི་བས་ཡན་ཕྱག་རྒྱུགས་དབྱ་གསུམ་པོ་ཤེས་
དགོས་བརྗོད་ན་རང་གིས་ཀྱང་མི་ཤེས། གཞན་པས་ཀྱང་ཁག་པོ་
ཡིན་ཀྱི་རེད། ཡིན་ན་འང་དེང་སང་ཏ་ལས་པ་སྤྱོད་པ་སྤྱང་བ་སྦྱིད་
པོ་བཞད་ནས་ཁོང་ཚོས་རིག་ཏུ་འཕྲོད་སོང་། རྟོགས་ལྡན་ཡིན་
ཟེར་མཁན་མང་པོ་འདུག དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་ཡོད་མེད་
མི་ཤེས། བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་ལས་སྤྱོད་པོ་མི་རྟོགས་ཐག་ཆོད་
རེད། ལ་ལ་ཞིག་གིས་ལས་སྤྱོད་པོ་རྟོགས་པ་ཡང་ཡིན་རྒྱུ་རེད། ཟླ་

བ་བྱུག་གིས་གྲོལ་བ་ཡང་གསུངས་ཡོད།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་སྣ་བ་ཅི་ཡང་སྒོམ་རྒྱུ་མེད། རིག་གནས་མེད་ན་ཡང་འདི་ཤེས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་མ་ཤེས་ན་ཡང་འདི་སྒོམ་ཆོག་པ་རེད། ལུས་ཉག་ས་དག་གསུམ་ཉན་ལུགས་མ་ཤེས་ན་ཡང་འདི་སྒོམ་ཆོག་བསམ་སྒོ་བ་དང་ཙམ་པ་པོ་མིན་ན་ཡང་བྲག་གི་རེད། ལུས་སྒོམ་ནའང་ཆོག་པ་ཡིན་དུས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་སྒོམ་རོགས།

མ་མཐའ་ཡང་ཉིན་རེ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཐུན་རེ་རེ་ཙམ་སྒོམ་རྒྱུ་ཡོང་བར་བྱེད་དགོས། ཐུན་རེ་རེ་སྒོམ་ན་ནས་ཞིག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་གིས་རང་ལ་མགོ་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་སྐྱེས་དུས། སྒྲ་མ་ཞིག་གི་སྐྱེ་མདུན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒོམ་སྒྲ་དགོས། གལ་ཏེ་སྒྲ་མ་གཏན་ནས་མ་ལོན་ན་རང་གིས་སྒྲ་དང་ནའང་ཆོག།

འདི་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྒོམ་པ་དང་མི་འདྲ། དེ་འདྲ་གནང་ན་སྒོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། འདུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཚན་ཉིད་པ་ཞིག་འགྱུར། འདི་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉམས་བཞེས་གནང་། སྒོ་མ་མང་། དེ་གོ་སོང་ངམ། ཐེངས་རེ་སྐྱོར་བར་བརྒྱགས། ཐེངས་རེ་ཕྱག་འཆལ། ཐེངས་རེ་དཔེ་ཆ་བཟླ། ཐེངས་རེ་རྩོགས་ཆེན་སྒོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་དགོས། དེ་

ཡིས་མ་ཐེན་ན་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པའི་དཀའ་ལས་སུ་ཆགས་འགྲོ་བ་
ཡིན་དུས་སྒོ་མ་མང་། སྒོ་ཙམ་ཙམ་མ་བྱེད།

༥ འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་འདིའི་ནང་དུ་འདུས།

འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ནང་
ལ་མ་འདུས་པ་མེད་པ་སྒོ་སྒྲིང་དོན་བདུན་མའི་ནང་དུ་གསུངས་
ཡོད། བོ་ཉོ་བས་ཀྱང་འདིའི་ནང་ན་མ་འདུས་པར་མེད་གསུངས་
ཡོད། ཞི་བོ་དང་གསོན་པོའི་རིམ་གྱི་ཡིན་ན་ཡང་འདི་བས་ལྷག་ཞིག་
མེད་པ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གནང་རོགས། འདི་ཡན་
ཆོད་སྒྲོམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོག་གསུངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྒྲོམ་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད། སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། ལྟ་བའི་སྐབས་སུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་
ཡོད། རྫོགས་ཆེན་མིན་པའི་ལྟ་བ་མེད་དམ་ཞེ་ན། ལྟོ་བྲག་གྲུབ་ཆེན་
ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གསང་བདག་ལས་ཀྱི་དོ་རྗེས། རྫོགས་
པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བ་བཟང་ཡང་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་ལ་
སོགས་པས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པ་གནང་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་
ཡིན་པར་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཟང་པོ་གཞན་ཡང་ཡོད་
ཆོག་ཡིན་ཡང་རྫོགས་ཆེན་ཀྱི་ལྟ་བ་དེ་མ་རྫོགས་ན་གཞན་ལྟ་བ་གང་

ཡིན་ན་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཁག་པོ་ཡིན་དུས་ལྟ་བུ་རྫོགས་པ་
 ཆེན་པོ་གསུངས་པ་རེད། སྒོམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་གསུངས་
 འོན་ཡང་དེ་མ་སྒོམ་ན་གཞན་པ་ཅི་ཞིག་བསྒོམས་ཀྱང་གནད་དུ་མི་
 འགོ་བས་སྒོམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཆོག་དང་སྟོད་པ་དམ་ཆོས་
 འདུལ་བ་ཞེས་གསུངས་ཡོད།

༥ གསུམ་པ་སྟོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ།

སྟོད་ན་སྟོད་པ་ལ་དག་སྟོང་གཞོན་ནུའི་སྟོད་པ། སྟོན་པ་
 གྱི་པག་གི་སྟོད་པ་སོགས་གསང་བ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་འབྲ་
 མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་རྣམས་གང་ཟག་སོ་སོའི་ཉམས་དང་བསྐྱུན་
 བས་སྟོད་ན་བཟང་། མདོ་སྤྲུགས་ཐུན་མོང་གིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
 སྟོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་རེད། གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ལ་
 ལྟ་བུ་ནམ་མཁའ་བས་ཀྱང་མཐོ་ན་ཡང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་བག་ཕྱེ་
 བས་ཀྱང་ཞིབ་དགོས་གསུངས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཕྱི་ལྟར་སྟོད་པ་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ལུགས་དང་། གསང་བའི་ཉམས་ལེན་སྤྲུགས་ལྟར་དུ་བྱེད་
 དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། འོ་ན་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་མ་གཏོགས་
 རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྟོད་པ་གཞན་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་མ་
 རེད་རྫོགས་ཆེན་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོད་པ་ཡང་གསུངས་

ཡོད། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་འཁོས་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་
 མི་འཁོས། ཐམས་ཅད་ལ་འཁོས་སྐྱེ་དེ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ཡིན་དུས་
 དེ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་རེད། ཐོག་མར་སྟོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་
 ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བར་གདམས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་
 བའི་པན་ཡོན་དང་། མ་བསྐྱངས་བའི་ཉེས་དམིགས། པན་ཡོན་བརྗོད་
 བའི་སྒོ་ནས་སྟོ་བ་བསྐྱེད་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོ་དེ་རེད།

༥ ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བར་གདམས་པ།

དང་པོ་འདུལ་བ་སོ་སོ་ཐར་བའི་སྒོམ་བ་ཞིག་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་
 དགོས་ན།

ཡུལ་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོག་གས་མཐའ་དག་ལ། །

ཡིད་སྟོན་པའི་བསམ་བ་སྟོད་པོའི་ངང་། །

མཐོ་ལྷར་བཅས་འགོ་བའི་མཆོད་སྤྱང་མཆོག་

ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་གི་མཆོག་ཏུ་བྱངས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་དུ་འཛིན་དགོས། དེ་
 ཡང་རི་ལྷར་འཛིན་ཞེ་ན། འདུལ་བ་མདོ་ཅའི་ནང་དུ་ཡང་ཐོག་མར་
 དེས་པར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་
 བཞིན་དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོ་དེ་མེད་ན་མི་ཆེ་གང་དེར་སོ་སོ་ཐར་བའི་

སྒྲོམ་པ་ལ་ཉེས་བྱས་པ་ཞིང་པ་ཞིག་གིས་མ་གོས་ན་ཡང་སྒྲིབ་པར་
ཡོན་ཡོད་ཀྱང་ཐར་བའི་རྒྱ་རུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་
ནི་དེ་བས་ག་ལ་འགྱུར།

འོན་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས། ཉིང་
འཛིན། ཤེས་རབ་གསུམ་ཞེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སོར་བྱང་
སྒྲགས་གསུམ་ཞེས་པའི་སོ་སོ་ཐར་པ་རུ་འགྱུར་དགོས་ན་དེས་
འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཅིས་འཛིན་དགོས། དེ་མེད་ན་སྒྲོམ་པ་ཞིག་
རྒྱད་ལ་སྦངས་ན་ཡང་འཛིགས་སྒྲོབ་དང་ལེགས་སྒོམ་ཉིད་རུ་འགྱུར་
བས། རང་རང་སོ་སོའི་དགོ་སྒོར་དང་དགོ་ཚུལ་བར་མ་རབ་བྱང་གི་
སྒྲོམ་པ་ཞིག་སྦངས་ཡོད་ཀྱི་རེད།

དེ་བཞིན་ཁྲིམ་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྒྲོམ་པ་སྦངས་ཡོད་ཀྱི་
རེད། དེ་མིན་ན་སྒྲུབས་འགོ་སྒྲོམ་པ་ཞིག་མེད་མཁན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད།
ཡིན་ནའང་སྒྲོམ་པ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་རུ་འགྱུར་ཡོད་མེད་དེས་
འབྱུང་གིས་ཅིས་ཟེན་མིན་ལ་བལྟ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་པ་
གང་ཡང་བལྟ་ས་མེད། དེ་ཡོད་མེད་སྟོས། དེས་འབྱུང་ནི་ཁ་སང་ཁེཉེན་
ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་ནང་དུ་བཤད་པ་རེད། དེ་འབྲ་བ་གཞུང་འདིའི་ནང་
ནས་ཀྱང་གསུང་རྒྱུ་རེད། རང་གིས་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་སྒྲེ་བའི་དེས་འབྱུང་
ཞིག་མེད་ན་སྒྲོམ་པ་བསྐྱངས་བའི་མན་ཡོན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོ་ཐར་
པའི་སྒྲོམ་པ་ཉིད་རུ་འགྱུར་མི་བྱུང།

སྤྲོན་ཆད་སྤྲོམ་པ་ལེན་པའི་སྐྱབས་སུ་ངེས་འབྱུང་མེད་
 བ་འཛིགས་སྐྱོབ་དང་ལེགས་སྤྲོན་གྱི་སྤྲོམ་པ་ཞིག་སྐྱེས་ཡོད་པ་
 དེད། མཆོ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། བཅ་ཞིག་ངེས་འབྱུང་སྐྱེས་
 བ་ངེས་འབྱུང་གི་སྤྲོམ་པ་ཉིད་དུ་ཆགས་འགྲོ། དགའ་བོའི་རབ་རྒྱ་
 བྱང་བའི་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ནང་ལ་གཟེགས་ན་ཤེས་འོང་། དགའ་
 བོ་ཡང་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཉེ་ས་དེད། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
 བཀའ་མ་ལྟོགས་ནས་ཡར་རབ་རྒྱ་བྱང་བ་དེད། བཙུམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱི་བཀའ་བཙག་མི་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་སྤྲོན་སྐྱོབ་པ་ལམ་གྱི་
 གནས་སྐྱབས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྩོགས་པར་བྱེད་
 པ་དང་གཞན་གྱི་ཆོག་མ་བཙག་པའི་འབྲས་བུ་དེད། དངོས་སུ་བཀའ་
 བསྟུན་ཡོང་དུས་རྒྱབས་ཆེན་པོ་དང་གཟེ་བཟེད་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་
 དེད། འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་ཆོད་འཛོགས་གཙུང་དགའ་བོ་ཡིན་རུང་
 བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ད་ཁྱོད་རབ་རྒྱ་འབྱུང་དགོས་གསུངས་དུས་
 བཀའ་བཙག་མ་སྐྱབ་པ་དེད།

སྐྱ་བྲེག་མཁན་ལ་སྐྱ་བྲེག་མ་བཙུག་ནས་མཆོན་མོ་བྲོས་
 མོང་སྐྱབས་བྲོས་ས་མ་རྟེན་ནས་མཐར་དགེ་སྤོང་བསྐྱབས། དེ་མ་
 ཆོད་མཐར་དགེ་བཙུམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ་དབང་པོའི་སྐྱ་སྤྲོམ་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་རྒྱ་བྱང་པ་ཞིག་བྱང་འདུག སྤྲོད་ཀྱི་
 སྤྲོམ་པའི་རྒྱན་འཁྱར་ཉེ་ས་སོང་ཐར་པའི་སྤྲོམ་པར་འཁྱར་སོང་བ་

རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་གྲ་བ་ལ་ལ་ཡང་བ་ཀན་མ་ཀན་ནམས་ཀྱིས་
 ལུ་ཚུགས་བྱེད་ནས་གྲ་བ་བྱས་བ་རེད། ང་ཚོས་སྡོམ་བ་ལེན་སྐབས་
 དེས་འབྲུང་འབྲས་སྐྱེས་མེད་ནའང་ནམ་དེས་འབྲུང་སྐྱེས་ན་དེ་དུས་སོར་
 སྡོམ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའི་ཉེས་སྦྱེད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དུ་འབྱུང་འགྲོ་སྡོན་ཆད་
 ང་ཚོས་དཔེ་ཆ་བལྟ་སྐབས་འདིའི་ཐོག་ལ་ཅོད་བ་ལོ་མང་པོ་བྱས་བ་
 རེད།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྡོངས་ལ་ཡང་གསུང་ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད། རང་ལུགས་སྡོམ་གསུམ་ནམ་དེས་དང་། སློན་གྲིང་ལོ་ཆེན་གྱི་
 དཔག་བསམ་སྟེ་མའི་ནང་དུ་གཞིགས་དང་ཤེས་འོང་། ཡུལ་འཁོར་
 བའི་ཕུན་ཚོགས་མཐའ་དག་ལ། །ཡིད་སྡོན་པའི་བསམ་བ་སྟོད་པའི་
 ངང་། །ཞེས་བ་ནི་འདི་སྡོན་ཆད་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུའི་ཞལ་སྒྲ་
 ནས། འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་སྡོན་ཅ་བ་ནས་མེད་བ་ཞིག་
 ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་འབྲུང་མི་བྱུང་བས། སྤྱིར་དེས་འབྲུང་གི་
 བསམ་བ་ཡོད་བ་དང་འཁོར་བ་ལ་ཞེན་བ་རྒྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་
 གསུངས།

དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་བ་སོགས་འཕགས་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ལ་ཡོད་པའི་དེས་འབྲུང་ལྟ་བུ་ཞིག་སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་དཀའ་
 མོད། ཡིན་ནའང་སོར་བྱང་སྒྲགས་གསུམ་གང་ཡིན་ཡང་དེས་འབྲུང་

གི་ཐོག་ནས་ཡར་འགོ་དགོས་པས་དང་པོ་ནས་མཐོ་སྟེག་མི་བྱེད་
 པར་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བཤེས་ཐོག་ནས་ཡར་ཉམས་ལེན་རེ་གནང་
 དགོས། ངས་གོང་དུ་མང་པོ་ཞིག་ཁྱས་ཡོད། མ་ཁྱས་ན་ཡང་ཆོས་
 སྒར་འདྲིར་དེ་མི་དགོངས་མཁན་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ཉམས་ལེན་
 གནང་གི་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ཀྱི་རེད།

ཕྱ འབྲམ་མཉམ་བྱས་ན་སྟོ་སྦྱིད་མཉམ།

གང་ཡིན་ཞེ་ན་གནས་སྐབས་སེམས་ཐོག་གི་ཆོར་བ་
 ལ་གཞོན་ལྷགས་མེད། བྱེད་པར་དུ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་དུས་ཟ་རྒྱ་ནི་
 ཡོད། ཏ་ལས་པ་ཞིག་ལྷག་པོ་མིན་ཡང་ང་ཆོས་གཅིག་ལ་གཅིག་
 བཞེན་བྱས་ནས་བྲལ་རྒྱུ་ལྟར་དང་ཁྱི་གང་ཡོད་པ་ཀྱུན་གྱི་ན་བཟའ་
 གཅིག་པ་རེད། སུས་ཀྱང་གོས་ཆེན་རྒྱ་སེར་སོགས་གྲོན་གྱི་
 མེད། གཅིག་གིས་གོན་ཡོད་ནའང་དེ་ལ་ཡག་སྤང་མི་སྟེ། དེ་འབྲམ་
 རེད། ཟ་རྒྱ་ཡང་ཐམས་ཅད་འབྲམ་མཉམ་འབྲམ་ཞིག་བྱས་ནས་འདུག་
 ཡོད། ལ་ལས་ཏ་ལས་བཤེས་སྤྱོད་མང་པོ་སྤྱིར་ཁ་བཤམས་ནས་
 བཞུགས་མཁན་མེད། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་ཏ་ལས་པ་ཞིག་ལ་བཅི་
 རྒྱ་རེད། ཐམས་ཅད་འབྲམ་མཉམ་ངང་བཞུགས་ཡོད་དུས་ལ་ལས་
 འབྱུང་དུ་དོན་དགོས་བསམ་རྒྱུ་དང་། ང་ལ་མི་འདུག་གཞན་ལ་

འདུག་བསམ་རྒྱུ་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་
 རང་གི་སྒྲིབ་ཀྱིས་གཅིག་མཚུངས་རེད། སྒྲོབ་བྱ་ཆམས་ཀྱི་ནང་དུ་
 ཞབས་ཁུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོབ་གོས་གཅིག་མཚུངས་བསྐྱོན་ཡོད། དེ་
 བཞིན་སྒྲོབ་སྤྱད་ཀྱི་ཡོད་མཁན་དང་མེད་མཁན་ཆང་མ་ལ་གོན་རྒྱ་
 གཅིག་པར་བྱས་ཡོད། དེ་དག་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད། གོན་པ་རིགས་
 ཀྱི་འགྲན་ཚད་མི་འབྲུང་བའི་ཆེད་དུ་རེད། ང་ཚོས་ཀྱང་འདྲ་མཉམ་
 ངང་དུ་འདུག་ན་གོང་དུ་བཞད་པ་བཞིན་བརྒྱ་དང་གོན་རྒྱ་ཉ་ལས་
 བ་མེད་ན་ཡང་སེམས་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདིར་
 དགོ་འདུན་པ་ཆམས་ཀྱིས་ཀྱང་གོས་མི་འདྲ་བ་གོང་ཆེན་པོ་གོན་
 ཡོད་པ་མ་རེད། གནའ་ཡི་སྒྲ་གན་ཆམས་ཀྱིས་གོས་ཆེན་གྱི་རིགས་
 ལ་ཉ་ཅང་གིས་གཅིག་མཚུངས་ཆེན་ཞིག་འཛིན་གྱི་རེད། ང་ཅི་གཞན་
 ཀྱིས་སྤྱད་པའི་གོས་ཁ་ལས་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་འདྲ་ཡིན་ན་མི་ཤེས་
 མ་གཏོགས་དེ་མིན་གཏན་ནས་གོན་མ་སྤྱོད།

དེང་རབས་ཀྱི་གོས་ཡིན་ན་ལུས་ལ་བདེ་མི་བདེ་དེ་གཙོ་
 བོ་མ་རེད། ཐོག་ལ་སྤྱད་ཀྱི་ཉགས་དེའི་ཁྱད་ལས་སྟོད་སྤྱད་དང་
 རྩོམ་མ་རེ་རེ་ལའང་སྒྲོར་ཁྲི་མང་པོ་སྤྱད་དགོས་པ་རེད། བྱ་ཆས་
 ལའང་དེ་འདྲ་གོང་ཆེན་པོ་འདུག་ཟེད། སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོས་རས་
 གོས་དང་རས་ལྷམ་རེ་གོན་ནས་འདྲ་མཉམ་ངང་འདུག་ཡོད་དུས་
 འགྲན་བསྡུར་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོའི་སྟོད་གོས་སེར་པོ་འདི་ཆམས་

ལ་སྒོར་མོ་སུམ་ཅུ་བཞི་བཅུ་རེ་དང་། གཟན་ཤམ་ཆ་གཅིག་ལ་སྒོར་
མོ་བརྒྱ་མན་ཆོད་ཀྱི་རིན་བབ་ཅན་གྱི་ཉེ་འདྲ་མཉམ་ངང་གནས་
ཡོད།

༥ རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་ལས་བྱེད།

དེས་མ་ཆོད་བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་སྤག་པར་གཟར་
ནས་ཁྱག་མ་རེ་ཁྱར་འགྲོ་རྒྱ་ཁ་ཤས་སྒོར་མོ་ཁྱི་བཅུ་དང་སུམ་ཅུ་
ཅན། བརྒྱ་སྤག་དགོས་པ་ཡོད་འདུག ན་ནིང་རྒྱ་མོ་ཞིག་གི་བྱ་བའི་
ཐོག་ལ་ཁོ་མོ་སྤྲུག་པོ་ཡིན་ཟེར་ཆེད་ཁྱག་མ་སྒོར་མོ་ཁྱི་བཅུ་དང་། ཁྱི་
སུམ་ཅུ། ལྷ་བཅུ་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གོས་སྤམ་ནང་དུ་བཅིགས་ཏེ་འདྲ་
པར་བྱ་ཐོག་ཏུ་བཞག་རྗེས། མི་ནམས་ཀྱིས་སུ་ཡི་འདུག་རོགས་ཡིན་
པར་སོགས་ཞིབ་འདུག་བྱས་དུས་རྒྱ་གམ་དམར་པོ་རྟགས་ཅན་གྱི་
ཆོགས་པ་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་གལ་ཆེན་
ཞིག་གི་ཚུང་མ་ཡིན་འདུག རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་རྟགས་ཅན་གྱི་ཆོགས་
པ་དེ་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ན་ས་འགྲུལ་སོགས་བྱུང་སྐབས་
ཞལ་འདེབས་ཀྱི་སྒོར་མོ་གང་ཡོད་ཆོགས་པ་དེའི་ལག་ལ་བཞག་
ནས་རོགས་རམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མང་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱད་སྟོབ་
ཀྱི་ཆེད་དུ་སྒོར་མང་པོ་ཞིག་སྤིད་གཞུང་གི་ལག་ལ་མི་འཛོག་ནས་
ཆོགས་པ་འདིའི་ལག་ཏུ་བཞག་གི་ཡོད་ཀྱང་། ལས་བྱེད་པ་མང་

བོས་ཚུང་མ་མང་པོ་བསུས་བ་མ་ཆད་ཚུང་མ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོར་མོ་ཁྱི་
 ཆོ་བཅུ་ཅན་གྱི་ཁྱག་མ། ཉི་ཤུ་ཅན་གྱི་ཁྱག་མ། སུམ་ཅུ་ཅན་གྱི་ཁྱག་
 མ། གོས་སྐམ་གང་རེ་བཅིགས་རྒྱ་ཡོད་བ་བྱས་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་
 གམ་དམར་པོ་སྒྲིང་ལས་ཡོངས་ལ་མི་མང་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུག་བོ་རྒྱ་
 ཞིག་ཆགས་བ་རེད། གོན་ཆས་ཀྱི་རིགས་ལ་ང་ཆོས་བསྟན་ན་མི་
 ཞེས་ཀྱང་གོང་ཆེན་པོ་ཡོད་བ་རེད།

རྩེ བཟའ་གཉིས་སྤངས་བའི་འཆོ་བ།

དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་བ་ལ་གསོལ་བ་གང་ཞིག་དངས་ཀྱང་སྒྲ་
 མ་ལ་ཉིས་སྐྱལ། དགེ་སྒོས་ལ་གསུམ་སྐྱལ། མཁན་པོ་ལ་བཞི་སྐྱལ་
 ཟེར་རྒྱ་ཡོད་བ་མ་རེད། ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ངང་བཞུགས་ཡོད་
 ཀྱང་མ་འོངས་བ་ན་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་འགྱུར་འགོ་ཞེས་ཀྱི་མ་རེད། རང་
 གཞན་སུ་ཡི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཞེས་བས་རྒྱན་དུ་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་
 འདུག་གི་མ་རེད། རིག་བའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤམ་དུས་
 མི་རྟག་བ་ཡིན་བ་སུ་ཡིན་ཡང་ཞེས་ཀྱིན་རེད་དེ། གོམས་བ་ཉམས་
 རྒྱུང་གི་སྤང་ནས་ཞེས་ཁག་པོ་རེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་
 མི་དགོས་སྤང་སྤྱེས་ནས་མ་འདུག

ཉམས་ལེན་ལ་བཅོན་རྟོགས་ཞུ། བྱིས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་

ཁ་ལས་ལ་ཟ་རྒྱ་གོན་རྒྱ་ཡོད་རྒྱ་སང་གནངས་ནད་བྲག་པོ་འབྲ་
ན་དུས་སྒྲན་ཁང་ལ་སྟོན་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས་སྒྲོར་མོ་བསགས་
བ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་བྱས་བ་ལྟར་གྲ་བ་ཡིན་ནའང་སྟེ་བ་དང་། ག་བ་
དང་། ག་བ་དང་། འཆི་བ་ཐམས་ཅད་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་པས་ད་ལྟ་དུས་ཁོམ་ཡོད་དུས་ཉམས་ལེན་ཞིག་མ་བྱས་
ན་ཕྱིས་འགྲོད་བ་སྟེ་བའི་དུས་ཞིག་རང་གཞན་ཆང་མ་ལ་ཡོང་ངེས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉམས་ལེན་གནང་དགོས།

དེ་མ་གཏོགས་བ་གྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་
འཁོར་བའི་སྤུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཏ་ལས་བའི་ཡིད་སྟོན་བྱ་
མི་རུང་། སྤྱིར་ན་འཁོར་བའི་སྤུན་ཆོགས་ཟས་ཞིམ་པོ་དང་། གོས་
ཡག་པོ་སོགས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་ཡོད་མི་རུང་བ་དཀའ་སྤྱད་ཁོ་ན་
བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡང་མ་རེད། ང་ཆོས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟང་
བ་བྱ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེང་སང་ཚེ་ལ་སྤྱད་བྱས་ན་སྒྲོར་མང་
ཅུང་ཉིད་སྒྲ་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཡར་རྒྱས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱ་བ་ལ་
དགོས་བ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་འབྲ་མཉམ་
བྱས་ནས་འདུག་ཐུབ་ན་ཏ་ཅང་གིས་ལེགས། ཆོས་སྒྲར་འདི་ལ་འབྲ་
མཉམ་བྱས་ནས་འདུག་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གིས་ཡག་པོ་རེད།

སྤྱི་ཆོགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་བཞིན་
རེད། རྒྱལ་ཁབ་ཞིག་གི་མགོ་དངོན་རྣམས་ཏ་ཅང་གིས་རྒྱ་ཐུས་ལོངས་

སྤྱིད་དང་ལྷན་ཡང་མང་ཆོག་ས་ནམས་རེ་སྤྱང་རེ་སྤྱང་ལ་འགྱུར་སོང་ན་
 དེ་དུས་སྤྱིད་དབང་མཐུག་ཆོག་ས་པའི་སྤྱ་བལྟས་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་
 གི་ལོ་སྤྱིད་ཕྱག་དང་ཁྱི་ཕྱག་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཉོག་ས་ཕྱག་དེ་དང་
 འབྲ་བ་སྤྱི་ཆོག་ས་ཆེན་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་གང་ཡིན་ནའང་དབུལ་ཕྱག་གི་བར་
 ཁྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་དུས་སྤྱི་ཆོག་ས་དེ་མི་བརྟན་བ་འགྱུར་གྱི་
 རེད། དེ་བཞིན་དུ་ཆོག་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་དང་འབྲ་བ་རེད། རབ་
 ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ལ་གོན་བ་ཡིན་ན་ཆ་གསུམ་རེ་ཡོད་ཆོག གཅིག་
 རང་གི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས། གཅིག་ལྷག་པོའི་ཡོ་
 བྱད་དུ་བྱིན་རྒྱབ་ས་བྱེད། ད་རང་གཅིག་ཡོད་བ་ཡིན་ན་མཁོ་བའི་ཡོ་
 བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ས་ནས་འཆང་རུང་། དེ་བས་ལྷག་བ་བཞི་བ་
 དང་ལྷ་བ་འཆང་ན་ཉིན་རེ་སྤྱང་ལྷུང་རེ་འབྱུང་བས་སྤྱང་འབྲལ་གནང་
 དགོས། སྤྱི་ཆང་ད་ཆོས་རྒྱན་དུ་བྱེད་གྱིན་ཡོད། དེང་སང་མི་ཤེས་སྤྱང་
 འབྲལ་དེ་གོ་རྒྱུ་ཡང་མི་འདུག སྤྱང་འབྲལ་དེ་སྤྱང་པོ་དང་འབྲལ་ནས་
 དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ལ་སོང་བ་ཡིན་ནམ། འདུལ་བ་འབྲམ་སྤྱངས་
 ན་དེ་ལྷ་བུ་བཞད་གྱི་རེད། སྤྱིར་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོག་ས་ལ་ཡིད་སྤོན་
 མི་སྤྱེ་ཟེར་ན་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་ནམས་ནི་དཀའ་མོ་ཡིན་རྒྱུ་རེད་དེ། ཅུང་
 ཟད་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་ཐམས་ཅད་འབྲམ་མཉམ་ཆགས་རྒྱུ་དེ་གལ་
 ཆེན་པོ་རེད། གོང་དུ་ཞུས་བ་ལྟར་སྤྱིར་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་བལྟན་
 བ་འདི་ནི་འཆོ་བ་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བ་གསུངས་ཡོད། རང་ལ་

གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ཆོས་དང་མི་འགལ། དེ་བཞིན་ཅོལ་
མེད་དུ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་ན་ཆོས་དང་མི་
འགལ་བ་ཡོད་ཆོག་ཀྱང་། འཛིག་ཏེན་གྱི་བལྟ་སྒྲུང་ལ་འགལ་བ་མང་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་གི་རེད།

༥ དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་དང་ཆོས་སྐར་གྱི་ཉེན་ཁ།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་སྐར་འདི་ལ་མཆོན་ན། ད་བར་
རིམ་བཞིན་དུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད། ད་གཟབ་གཟབ་མཛད་དགོས་མ་
གཏོགས་བར་ལམ་ཡར་རྒྱས་ཅི་འདྲ་ཞིག་འགྲོ་ཤེས་ས་མ་རེད། དང་
པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་པོ་ཐོ་ཁང་བ་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན། བཞུགས་ཁང་གི་
ཐོག་ཡོངས་རྫོགས་ཤོག་ནག་ཞིག་གིས་བཀའ་ཡོད། ཤོག་ནག་དེ་
དང་སང་མཐོང་རྒྱ་ཡང་མི་འདུག དེ་ནི་ཆ་དུས་སྒོ་ཆེ་བ། འབྲུགས་
དུས་འབྲུགས་ཆེ་བ། སྟོན་ཁ་བ་མོ་འདྲ་བཞག་དུས་ཞོགས་པ་ནང་
ངོས་སུ་ཡང་བ་མོ་ཆགས་བས། མེ་སྐར་བ་དང་ཉི་མ་འདྲ་ཤར་དུས་
ཁྲིམ་ཡོངས་རྫོགས་དུ་དྲིག་ཆགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐིགས་རྩ་དམར་
པོ་བབས་ཏེ་ཡི་གེ་ཞིག་ཁ་ཕྱེན་དེ་ཡང་དམར་པོ་རུ་འགྱུར་བས། དེ་
འདྲ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཁང་སྟེང་དུ་ཤིང་ལོའི་ཕྱང་པོ་རེ་འཕངས་
ནས་བཞག་ཡོད། དེ་ནི་ང་ཚོའི་གདོད་མའི་དུས་སྐབས་རེད། བསྐལ་

བ་རྫོགས་ལྟན་དང་། ཚོད་ལྟན་སོགས་བཤད་དུས་མི་གཅིག་གཉིས་
 སྟེན་གྱི་གསོག་འཛོག་སོགས་བྲན་པའི་དཔེ་ལྟར། དེ་རྫོགས་མི་གཅིག་
 གཉིས་སྟེན་གྱིས་སྟོགས་གསུམ་གྱང་དང་མདུན་སྟོགས་ཤིང་ལེབ་
 བཟོ་རྒྱ་བྲན་པ་རེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཡག་གི་བསམས་ནས་སྟོན་
 གྱི་པོ་ཐོའི་ཁང་པ་རྣམས་རྫོགས་སུ་བྲན་ཏེ་ཁང་ངམ། འགྲེམས་སྟོན་
 ཁང་དུ་བཞག་ན་ཆོག་བསམ་རྒྱུ་གཅིག་གཉིས་སྟེན་གྱི་ལས་མཐོང་རྒྱ་
 མེད་པར་གྱུར་པ་རེད། ཤིང་ལེབ་རྣམས་ནི་རྫོང་ཐོག་ན་དགའ་ཉེ་སྟོན་
 མཆེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དང་ཡང་ན་ཉོར་བྱལ་ནས་ཉོས་ཏེ་འཁྱེར་འོང་།
 རྒྱབ་སྟོགས་རྫོང་ཅིག་སམ་ཡང་ན་གྱང་དང་མདུན་སྟོགས་ཤིང་ལེབ་
 སྒྲུབ་པའི་ཁང་པ་རྣམས་ཡག་ཤོས་རེད། དེ་འབྲུག་ནས་ལོ་རབ་
 ཅིག་བསྐྱད་པ་རེད། ལོ་ག་ཆོད་བཞུགས་ཡོད་མེད་མི་ཤེས།

དེ་ནས་སྐལ་བ་རྫོགས་ལྟན་ནས་ཉིས་ལྟན་དང་སུམ་ལྟན་
 ལྟར། ཁ་ཤས་སྟེན་གྱིས་བང་ཁང་ལས་རྒྱ་བྲན་འདུག བང་ཁང་
 རྒྱང་རྒྱང་ལས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐབས་དེ་དུས་
 ཉ་ལས་པའི་ཁང་པ་རེད། བང་ཁང་ངོ་མ་ཞིག་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
 བྱལ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྒྲ་མའི་བཞུགས་ཤིག་གྱང་ཀ་བའི་ངོས་
 སུ་ཤིང་ལེབ་རྣམས་སྒྲུབ་ཏེ་ལུགས་གཟེར་གྱིས་འཛོམ་ཡོད་པ་ཞིག་
 ལས་མེད། རིམ་གྱིས་བང་ཁང་ལས་ནས་སྒྲུབ་འདིར་ཉིན་མཆོད་
 གཉིས་ཀ་ཆོབ་སྒྲ་ཕྱར་སྒྲ་ཡིས་གང་སོང་བ་རེད། ལོ་རབ་ཅིག་དེ་

ལྟ་བུ་བྱས་ནས་བསྐྱད་སོང་། བར་སྐབས་སུ་སྒར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 བ་དེ་ཁ་ལེབ་ལེབ་པར་བལྟས་བསྐྱད་ན་བང་ཁང་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན། དེའི་
 རྗེས་སུ་བང་ཁང་ནང་དུ་ཡང་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གིས་རྒྱན་བཟོ་བྱེད་
 རྒྱ་བྲན་འདུག། རྫོན་གྱི་བང་ཁང་ལ་ལས་ནང་ལ་རྩལ་དང་རྒྱུད་གཡུག་
 བ་སོགས་གྱིས་ཏ་ཅང་གིས་དཀའ་ངལ་ཡོད། རྒྱན་མ་ཡང་འགོག་མི་
 ཐུབ། ལོ་རྒྱུད་ཞིག་གིས་ཁུ་རྒྱུར་གཅིག་བརྒྱབ་ན་སྤེལ་ཁུང་སོགས་
 གཏོར་ཐུབ་པ་ཞིག་ལས་མེད། དེའི་འཕྲོས་པར་ལེབ་རྣམས་སྤྱི་
 ཀ་དག་ཏུ་བཏང་བ་དང་སྒར་ཁུང་རྣམས་བརྗེས་ཏེ་ནང་དུ་ས་གདུག་
 དམར་པོ་དང་རྫོན་པོ་བཏིང་བ་སོགས་གཅིག་གཉིས་ཞིག་གིས་རྒྱན་
 བཟོ་རྒྱ་བྲན་པ་རེད།

དེ་ནས་ལོ་འགའ་ཡི་རྗེས་སུ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གིས་ཨར་
 འདམ་གྱི་ཁང་བ་སྦྱིད་པོ་ལས་རྒྱ་བྲན་པ་རེད། ད་ཡང་གཅིག་གཉིས་
 ཤིག་གིས་ཨར་འདམ་ཁང་བ་མི་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གི་འདུག་
 སར་ཁང་མིག་དྲུག་བདུན་རེ་ཡོད་པའི་ཁང་བ་ཆེན་པོ་ལས་བྲན་པ་
 རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་ཅི་ཞིག་ཚད་ལྡན་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་སམ།
 ཡང་ན་རྫོགས་ལྡན་རེད་ཅེས་བརྗོད་དགོས་པ་ཡིན། ད་འདིའི་རྗེས་སུ་
 ཅི་ཞིག་བྱ་འོང་ཤེས་གྱི་མ་རེད། ང་ཚོའི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་འདྲ་འགྲོ་ཡིན་
 ཡོད་ནའང་སྒྲེང་གྱིས་ཁང་བ་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་པ་དེ་ཡག་པོ་མི་
 འདུག། ཁ་སང་ཁྱེད་པ་ལྟར་ཡིན། རྫོན་གྱི་དགོན་པ་ལ་ལ་ནང་སྤྱང་

དུག་བདུན་བརྒྱུད་དགུ་རེ། སྒྲ་བྲང་གིས་དགོན་པ་དེ་གང་སོང་བ་འབྲས་
 ཞིག་རེད། བར་ལམ་མི་སྒྲིལ་གྱིས་འདི་འབྲས་ཁང་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་
 ལས་བཞག་ན་ཅ་བ་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུག་དེ་ཕན་ཆད་སྤྱི་ཡོད་ཀྱང་ཁང་
 པ་ཆེན་པོ་མ་ལས། ཁྱེད་ནམས་དགོན་པ་གཞན་དུ་སོང་ནས་ཁང་པ་
 ཆེན་པོ་མ་ལས་ཁྱེད་རྒྱུ་ལྷོ་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ་ཁྱེད་པ་ཡང་
 མིན། སྒྲ་བྲང་འདི་ད་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོར་བྱེད་ཡོད། དགེ་འདུན་
 སྤྱི་ལོ་འཇུག་སྤྱི་ལོ་འབྲས་བུས་ན་མ་གཏོགས་སྒྲིལ་གྱིས་འབྲས་མི་འབྲས་
 ལས་རྒྱ་བྲལ་མི་བྱུང་།

རྩོམ་ཆད་ལྟར་སྤྱི་ཡོད་པ་དེ་བའི་འཆོ་བ།

དེས་ན་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ད་ལྟར་སྤྱི་ཡོད་བྱས་ནས་ཁང་པ་
 རྒྱུད་རྒྱུད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ན་མ་ཡང་རང་ལ་མཁོ་ངེས་པ་མ་གཏོགས་
 ཉ་གེ་ཉིག་གེ་མང་པོ་མ་འཆོག་གང་ཡོད་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཞིག་
 དགོས། སྒྲ་བྲང་འདི་ཡི་གྲུ་པ་མང་ཆེ་བ་ལ་བཞུགས་ཤིག་རྒྱུད་རྒྱུད་རེ་
 ལས་མེད་ཀྱང་ནང་དུ་གཙང་མ་བྱས་ནས་བཞུགས་ཡོད། རྒྱུ་ལྷོ་ག་ཁ་
 ཁ་རེ་ཡིན་ན་ཡང་ཉིས་ཉེ་ཡར་སྒྲུར་མར་སྒྲུར་བྱས། ཤིག་ཏུ་འཇུག་
 དུས་གཙང་མ་དྲངས་མོ་ཞིག་བྱས་ནས་བཞུགས་ཡོད། དགོས་རྒྱུ་
 རོ་མ་ཡང་དེ་ཡིན། ད་ང་ཆོས་པོ་ཐོ་ཁང་པ་དང་གྲང་ཁང་ནང་དུ་བྱིར་

འགོ་དགོས་བརྗོད་ན་དགའ་མོ་རེད། བང་ཁང་རེ་ཡོད་ཆོག་ཀྱང་ད་འདི་
 ཡི་ཐོག་རྒྱ་བསྐྱེད་མ་གནང་། ཚང་མ་འདྲ་མཉམ་བྱས་ནས་བཞུགས་
 དགོས། འདྲ་མཉམ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། སྒྲེར་ཐོག་
 རྣམ་འདྲ་མཉམ་གནང་དགོས། ཡུལ་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཆོགས་མཐའ་
 དག་ལ། ཡིད་སྟོན་བའི་བསམ་པ་སྟོན་པོའི་ངང་གསུངས་བ་དེ་ཡང་
 ཅ་བ་རྣམ་ཐས་ཞིམ་པོ་ཡོད་ན་ཟ་མི་བསམ། གོས་ཡག་པོ་ཡོད་ན་
 གྱོན་མི་བསམ་པ་ཞིག་ཆགས་དགོས་གསུངས་པ་མ་རེད། འཛིག་
 རྟེན་གཏན་རྣམ་མི་སྦྱབ་མཁན་ཞིག་ལོག་སོང་ན་ཨང་དང་པོ་རེད་
 དེ། དེ་མ་བྱུང་ན་ཡང་ཆོས་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གཙོ་བོ་ཆོས་
 གྱེད་མཁན་ཞིག་འོང་བར་གྱེད་དགོས་གསུངས་པ་རེད།

༥ ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་ནི་རྒྱན་གྱི་མཆོག

ལྟར་བཅས་འགོ་བའི་མཆོད་སྒྲོང་ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་ཞེས་
 བ་ནི་དཔེར་ན་སྤྱི་འབྲེག་མཁན་དང་ཤན་པ་སོགས་རིགས་དཔའ་བ་
 ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་ཞིག་རྒྱུད་ལ་
 ཡོད་ན་ལྟ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་སྒྲོང་ཡིན་པར་མ་ཟད་གང་ཟག་དེའི་
 ཀྱང་བས་སྟོས་པའི་ས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་རྣམས་
 ཀྱིས་སྤྱི་བོར་མཆོད་པར་གསུངས་པ་རེད། དེ་དག་མང་དབང་པོའི་

བསྟན་འཛིན་ནོར་བུའི་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟོན་པའི་ཙ་བ་དང་། ལུབ་དགའ་
ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་འགྲེལ་བ་མཛད་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་གཟིགས་ན་
གོ་རྒྱུ་ཡོད། རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲིམ་པ་གང་ཞིག་རྒྱུ་ལ་སྒྲང་ཡོད་ན་དེ་
གཟབ་གཟབ་བྱེད་ནས་སྤྱང་དགོས་པ་ཡིན་དུས་ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་
རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱུངས་གསུངས་པ་རེད།

དེས་འབྲུང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་
གཞན་མེད་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་ཐོག་ལ་དག་འདུན་པ་སྤྱད་གྲུ་སོང་ན་
ཡང་བག་མི་ཆ་བ་དང་། ཆེ་བྱི་མར་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་ན་ཡང་མཐོ་རིས་མ་གཏོགས་པ་འགྲོ་ས་ཡོད་རྒྱུ་
མ་རེད། ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི་རྒྱན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་
པར་མདོའི་ནང་ནའང་གསུངས་ཡོད། གསེར་དང་དཔུལ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱན་གྱི་མཆོག་མིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་མཆོག་ཡིན་པས་ཆོས་འདུལ་
ཁྲིམས་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱུངས་གསུངས་པ་རེད། དེ་འབྲུ་ཡིན་དུས་
ང་ཆོས་འདུལ་བའི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱེད་དགོས། སྤྱིར་འདུལ་
བའི་འཛིན་བྲལ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་སྒྲིམ་གསུམ་རྣམས་དེས་རེ་ཤེས་དགོས་མ་གཏོགས་སྤར་འདྲིར་
སླེབས་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱད་ཏུགས་དག་གསུམ་རེ་སྤྱངས། དེའི་འགྲོམ་ཆད་
མའི་འཛིན་བྲལ་བྱོན་ནས་ཅོད་བྲལ་འགྲིམ་སྟེ་འདུལ་བ་གཏན་ནས་མ་
སྤྱངས་ན་སྒྲིམ་པ་སྤྱང་བསམ་ནའང་བསྤྱང་བྱ་གང་ཡིན་ཤེས་ཁག་པོ་

རེད། སྒྲོམ་པ་སྤང་མི་བསམ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདུལ་བ་ལ་སྤང་
བཅོམ་ཡག་པོ་གནང་རོགས།

༥ ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་དཀོར་བས།

གཞན་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྷ་རྒྱུ་ནི། བོད་ལ་མཆོན་ན་ངོ་མེར་
གྱི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདུལ་བ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མི་
ཤེས་མཁན་མང་པོ་རེད། རོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་བྱ་བ་རྒྱབས་ཆེན་
པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་འབྲུབ་ན་ཡང་རང་རང་གི་འདུལ་བྱིས་ས་
སྤང་རྒྱུ་དེ་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས། འདུལ་བ་ལ་སྒོ་བ་སྤྱད་གནང་
དགོས་པ་མ་ཆད་འདུལ་བའི་སྤྱད་པ་དེ་ལ་ཉམས་བཞེས་ཡག་པོ་ཞིག་
གནང་ཐུབ་ན་ད་གཟོད་དཔེ་ཆ་རེ་བཟླ་ན་དོན་ཡང་ཐོན། སྒྲོམ་ཉམས་
ལེན་ཞིག་བྱེད་ན་རྒྱུད་ལ་ཡང་སྒྲེ། དེ་མེད་ན་དཀོར་བས་དཀོར་ཆུ་
ཞིག་ལག་ཏུ་ཡོང་ན་ཉེས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་རེད། ཁྱིམ་པ་
ཞིག་གི་ལག་ཏུ་སྒྲོར་མོ་མང་པོ་ཐོབ་ན་ཁྱིམ་པའི་ཁ་བས་སུ་འགོ་རྒྱ་
མ་གཏོགས་གཞན་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འབྱུང་ཁག་
པོ་རེད། ཡང་དགེ་སྒོར་ལ་ལ་ཞིག་གི་ལག་ལ་སྒྲོར་མོ་བྱེ་བ་ཁ་ཤས་
ཐོབ་ན་གསོག་གི་ཡོད་ཤས་ཆེ། ཁ་སང་དེ་རིང་གསོག་སྤངས་ལས་

སྤྲོ་མོ་རེད། ཉེ་ཆར་གཅིག་གིས་ཡུལ་ག་གེ་མོ་ཞིག་ན་བྱ་བལ་བ་བྲིས་
ན་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བཞུགས་འདུག་ཟེར་ནས་ཡ་མཚན་
མཚན་བྱེད་ཀྱིན་འདུག། བྱང་བྱ་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཁྱག་མའི་ནང་བསྐྱུས་
བཞག་ན་དེའི་ནང་འབྱུང་ཟེར་མ་དགོས་དུང་ལྟར་ཡང་ཡོད་ཆོག། ད་
དེང་སང་བྱ་བལ་བ་སྤྲོ་ཡིན་དང་ལྟག་པོ་སྤྲོ་ཡིན་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། ཨ་
མཚར་ཁྱས་པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཉར་ཆགས་བྱེད་མཁན་དག་སྤོང་ལོས་
ཡོད་རེད།

གནའ་དུས་ཐེ་བཅུན་མི་ལ་རས་པ་ལ་མས་ངོ་ཁ་བསྐྱར་ཡོང་
དུས་མ་གོ་ན་ནལ་འབྱོར་པའི་ལྷན་འབོར་ནང་ལ་སྟོས་གསུངས་པ་
ལྟར་ལྷན་འབོར་གྱི་འོག་ན་གསེར་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟར། བྱ་བལ་བ་
ཡིན་ཟེར་མཁན་ནམས་ཀྱི་གོས་རྩིང་ལྟམ་རྩིང་དང་ཤམ་ཐབ་སྒྲེགས་
བྱ་སོགས་ན་དདུལ་གྱི་བྱང་བྱ་འདྲ་བཅུག་ཡོད་ན་མི་ཤེས། ལྟག་པོ་
ཡིན་ཁྱལ་བྱེད་ནས་འགྲོ་མཁན་ནམས་ལ་ངོ་མ་བྲིས་ན་གང་ཡང་
མེད་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་རེད། གནའ་དུས་རྒྱ་ནག་གི་གྲོང་བྲིང་གཞན་
ནམས་སྤྲོ་ག་ལ་ཡོད། དཔེར་ན་ཁ་ཉན་གྲོང་བྲིང་ཆེན་པོ་དེ་ཡི་ནང་
དུ་ཡང་ད་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྔ་བཅུ་ཡི་གོང་ལ་གྲང་པོ་ནམས་ཀྱིས་བཞད་
དུས། གོང་བ་དཀར་པོ་ཞིག་ཉོས་ཏེ་སྟོད་འབོག་ནག་པོ་རེའི་ནང་དུ་
སྤྱར་ནས། སྟོད་འབོག་དེ་གྲོན་སྐབས་སྟོད་ཐུང་དཀར་པོ་ཞིག་ནང་
ལ་གྲོན་ཡོད་ཚུལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་འདུག། སྟོན་ཆད་ཟེར་ཆའི་ཁར་ཆ་

ཅུ་སྤ་མོ་སྦྱར་ནས་སྟོང་འཕོག་བྱེད་མཁན་ཡོད། མེད་ཚུལ་སྟོན་མཁན་
 རྣམས་ལ་བྱང་བུའི་ནང་གང་ཡོད་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། སྦྱར་བཏང་བྲིས་པ་
 ཞིག་ཡིན་ན་གང་ལྟར་ཡང་བྲིས་མི་རྣམས་གསོ་སྦྱང་བྱ་དགོས་ངེས་
 རེད། དགེ་སྦྱང་ཞིག་ཡིན་ན་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེན་དུ་མ་བཞག་ན་ཡང་
 མ་མཐར་ལྟ་བུ་ཉེན་བཞེངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཏོང་གྱུ་རེད།

༥ སྤེ་ཉི་ནམ་གྱི་སྒྲ་གནམ།

ཉེ་ཆར་སྤེ་དི་ནམ་དུ་སྒྲ་གན་དགོན་དཔོན་ཞིག་འདས་འདུག
 དགོན་དཔོན་དེ་ལ་དདུལ་ཁང་གི་བྱང་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་སྟོར་
 མོ་ཁྱི་བཞི་བརྒྱ་འདུག་ཟེར། བན་གན་གྱིས་ཡར་མཆོད་མ་བྲ། མར་
 སྦྱིན་མ་བྲ་ནས་གསོག་བཞག་ཡོད་པ་རེད། དེ་རབ་རྩ་མ་བྱུང་གོང་
 དུ་བུ་མོ་ཞིག་ཡོད་འདུག སྤེ་ཆར་དུས་སྟོར་མོ་རྣམས་བུ་མོ་དང་
 དགོན་པའི་བར་བྲིས་ལ་ཐུག་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྲིས་ཀྱི་
 དབང་དུ་བྱས་ན་པ་མར་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བུ་དང་བུ་མོ་ལ་བདག་
 དབང་ཡོད་པ་རེད། གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དད་ཟས་དང་གཤིན་
 ཟས་རེད། འདི་དགོན་མཆོག་གི་ཞིང་ས་ལ་འགྲོ་དགོས་བརྗོད་དེ་
 བྲིས་ལ་གཏུགས་པ་རེད། གསོན་པོའི་རིང་ལ་བན་གན་གང་ཡོད་
 ཤེས་མཁན་དགོན་པོ་རེད་དེ་སྤེ་ཆར་ཇེས་སྐྱད་གྲགས་ཆེན་པོར་

ཆགས་འདུག རྒྱ་མང་པོ་གསོགས་ན་མཐར་ཐུག་དེ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་
རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས།

ཡུལ་འཁོར་བའི་སྤུན་ཆོགས་མཐའ་དག་ལ། །

ཡིད་སློན་པའི་བསམ་བ་སྟོད་པོའི་ངང་། །

ཞེས་གསུངས་བ་རེད། དེའི་ངང་ནས་ཆོས་འདུལ་གྱི་མས་མཆོད་
སྟོང་ལྟ་བུ་དེ་རྒྱ་གྱི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དགོས་བ་རེད།

༥ ལོ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱིས་མི་ཞེས་པའི་རིན་ཐང་གི་ལྟ་བུ།

རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞིག་གི་ལག་ཏུ་སྟོར་མོ་ཞིག་ཡོད་ན་མི་ཆེ་
ཆུང་ཟོས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དང་། བྱིས་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་སྒྲ་མ་ཏ་ཅང་
བཟང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་བྱུང་དང་བྱུང་པོའི་ཁ་གསོ་སྤྱད་ཅམ་དུ་འགྱུར་
བས། དེས་ན་རྒྱ་གསོག་རྒྱ་ལ་བསམ་སྟོ་མི་བཏང་ནས་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཡོན་ཏན་སྟོབ་རྒྱ་དེ་ལ་བསམ་སྟོ་གཏང་རོགས་ཀྱིས། ལོ་རྒྱུད་
ནམས་ཀྱིས་ད་དུང་ཞེས་ཀྱི་མ་རེད། ང་ཆོས་རིན་ཐང་གི་ལྟ་བུ་ཐེང་
རྒྱ་དེ་ཅུང་ཟད་ཡར་ནར་སློན་རྒྱ་ཡོད། དེ་ནར་མ་སློན་པའི་སྐབས་སུ་
སྟོར་མོ་ཞིག་ཡོད་ན་ཏ་ལས་བ་ཞིག་ཡིན་སྟངས་སྟེས་ཀྱི་རེད། སྤང་པོ་
ཆོས་དཔལ་འབྱོར་ཁོ་ནར་བསམ་བ་དེ་ལ་ཁག་མེད། ཡང་ཅུང་ཟད་
ནར་སློན་འོང་ན་སྟོར་མོ་ལ་སྟོང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་མེད་བ་རྟོགས་འོང།

སྤྱིར་ལོངས་སྤྱོད་མེད་ན་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མི་རྣམས་འདུག་
 ཐབས་མེད་ཀྱང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དོན་ལ་
 གཙོ་བོར་མི་འབད་ནས་རབ་ན་ཆོས་ཉམས་ལེན་གནང་རྒྱ་དེ་ཅ་
 བར་མཛད་དགོས། དེ་མིན་ན་ཡོན་ཏན་སྒོལ་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་
 དགོས། དཔལ་འབྱོར་གསོག་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོ་བྱེད་མི་རུང་། དེ་གཙོ་
 བོར་བྱས་ན་ཁྲིམ་པ་དང་གཅིག་པར་འགྱུར་འགོ་མི་སྐྱེ་པོ་མོ་རྣམས་
 ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་རང་ལྷགས་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཏ་ཅང་གིས་མི་
 དགའ་ཞིང་རིག་གནས་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་མཁན་དེ་རྣམས་རིན་ཐང་
 གི་ལྟ་བ་ཅུང་ཡར་ནར་སྒྲིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིན་ཐང་གི་ལྟ་བ་དེ་གལ་ཆེན་འཛིན་དགོས།

མི་སྦྱེར་དང་དགོན་པ། སྤྱི་ཆོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་རིན་ཐང་
 གི་ལྟ་བ་དེ་གལ་ཆེན་འཛིན་དགོས། དཔལ་འབྱོར་དེ་མི་སྤྱི་སྦྱེར་སུ་
 ལའང་ཡོད་མི་དགོས་པ་མིན་ཡང་དེ་ཁོ་ནས་ཆོག་པ་མིན། ཆོས་
 པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་བས་དཔལ་འབྱོར་གཅིག་ལུས་གལ་ཆོག་ ཚུལ་
 ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་སྤྱང་། དེའི་ཐོག་ནས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་
 དང་དགེ་སེམས་ཟེར་རྒྱ་དེ་ངམ་ངམ་ལྷགས་ཀྱིས་ཡར་སྐྱེ་ཡོང་
 མཁན་ཞིག་དགོས། འདྲ་བྱངས་མང་མི་ཉན། ཆོས་པ་རྣམ་དག་
 ཅིག་འོང་བ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་སྤྱང་བ་དང་ཆོག་ཤེས་ཡོད་མཁན་
 མི་བརྟན་པོ་ཞིག་དགོས། དཔེར་ན་ཞིག་བཞག་ན། ཤོག་སུ་དང་རས་

གཞི་སོགས་དེ་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ཐོག་ལ་ཆོན་ཞིག་རྒྱག་
ན་ཡག་པོ་ཞིག་འབྱུང་ཡང་ཤོག་གྲུ་དེ་མ་ཅན་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཆོན་
རྒྱག་ན་ཆོན་མི་འགོས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད།

༥ མཆན་ཉིད་ལྟན་པའི་བྲ་རྒྱུ་དཔྱད་པ།

དེང་སང་བྲ་རྒྱུ་དཔྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་མཁན་ནམས་ལ་
ཡག་ས་དང་བཙོག་ས་གཉིས་ནས་གོ་བ་ལེན་རྒྱ་ཡོད། དོན་གྱི་ཐོག་
ནས་བྲ་བ་ཞིག་གི་མཆན་ཉིད་ཅ་བ་ནས་མ་ཆང་ཡང་བྲ་རྒྱུ་དཔྱད་
པ་ཡིན་ཟེར་ནས་འདྲ་མི་འདྲ་ལས་མཁན་ཀྱང་ཡོད། བྲ་རྒྱུ་དཔྱད་
པའི་ནང་ན་ཉ་ཅང་གིས་ཡག་པོ་འདྲ་ཡོད། དགོས་རྒྱ་དོ་མ་དེ་བྲ་རྒྱུ་
མཆན་ཉིད་པ་དེ་ཡོད་དགོས། ལྟར་སྒྲུང་ཅན་པོ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་
པ་མ་རེད།

ཆོས་སྒྲུང་འདི་ན་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བ་ཡིན་ན་བརྒྱ་ཆ་
དགྲུ་བཅུ་པོ་དེ་བྲ་རྒྱུ་མཆན་ཉིད་པ་དེ་རེད། རོ་སེར་སུ་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན་ཡང་དོ་མ་དཔྱད་པ་མ་རེད། བཞུགས་ཁང་དང་ཟ་རྒྱུ། སྤོན་
རྒྱུ། བཞུགས་སྒྲུངས་གང་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་ན་སྟབས་བདེ་དང་
བཞུགས་ཡོད། སོ་སོའི་བྱིས་ན་བཟའ་བཙའ་འཁྱུང་སྒྲོར་ཉུང་ཤས་
ཤིག་དང་། སྒྲོད་ཀ་རེ་དང་པོར་པ་རེ། གོན་པ་ཆ་གཅིག་གཉིས་རེ་

དང་ཡི་གེ་གང་ལ་གང་འཆམ་རེ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་ཅང་མེད་ནས་
 བཞུགས་ཡོད་པ་དེ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡག་པོ་རེད། དང་ཆོས་
 སྤྱིན་ཆད་ཡིན་ནའང་དེ་འབྲེལ་གྱིས་དགོས། དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གཞི་
 ཏེན་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་འདུལ་བ་ལ་བསྐྱབ་དགོས། དགོན་པ་ནམས་
 གྱི་ནང་དུ་ཡང་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་རེ་འཇུགས་ཐབས་
 གྱུ་དགོས། སྤྱིན་ཆད་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་བསྟན་པ་དག་
 ཐེར་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཏ་ཅང་གིས་རྩལ་འདོན་མཛད་པ་
 རེད། དེའི་རྗེས་སུ་དགོན་པ་མང་ཆེ་བ་ཞིག་གི་ནང་ལ་འདུལ་བ་གཞི་
 གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལས་དེ་སྤར་གསོ་དང་དར་སྤེལ་བྱུང་ཡོད། ཡང་ས་
 ཆ་གཞན་པ་ཁ་ཤས་ནང་འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་ཞིག་མ་
 དགོས་གཏན་ནས་གོ་མ་སྤོང་ས་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ད་ཐམས་ཅད་ལ་
 འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་ཡག་པོ་རེ་འཇུགས་སྐབས་ཐབས་གནང་
 དགོས།

བོད་གངས་ཅན་གྱི་དགོན་པ་ནམས་སུ་སྤྱིན་ཆད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་
 ལ་བསམ་ན་རེབ་ཀོང་གི་སྤྲགས་པའི་དགོན་པ་ལྟ་བུ་སྤྲགས་པ་རྒྱང་རྒྱང་
 བཞུགས་སའི་དགོན་པ་ནམས་པར་བསྐྱར་རྒྱུར་བསྐྱར་བྱ་མི་རུང་། ཡིན་
 ནའང་སྤྲགས་པ་ནམས་ལ་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་ཐ་ན་སྣ་གཅིག་
 སྣ་འགའ་ཅུ་ཡང་མི་བསྐྱེད་ནས་གང་འདྲ་གནང་ན་ཆེན་པོ་ཞིག་ངོ་
 མཆར་རྒྱ་ཨེ་ཡོད་མི་ཤེས། དེ་མིན་དུས་པར་བསྐྱར་རྒྱུར་བསྐྱར་གནང་

ག་ལ་པོད། དགོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བརྒྱུ་ཆ་ལ་གཞུང་ན་བརྒྱུ་ཆ་བདུན་
ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མང་བའི་རྗེས་སུ་
འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཆོག་ཡང་ཡོད་དགོས།

༥ རྩོམ་རྣམས་ཀྱིས་རྩོམ་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་སྤེལ་དགོས།

རྩོམ་རྣམས་ལ་མཆོན་ན་དག་ཚུལ་མའི་སྒྲིམ་པ་དེ་མ་
གཏོགས་དག་སྒྲོང་མའི་སྒྲིམ་རྒྱན་ད་རུང་ཡོད་པ་མིན་དུས་མའི་
རྣམ་འབྲེད་འདི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་སྒྲོང་ན་ཡང་ཆོག ཅུ་བཞི་ཆང་
ལྷའི་སྐྱོར་འདུལ་བ་མཆོ་ཆེན་མན་ཆོད་དུ་མཐའ་དབྱེད་རྒྱས་ཤིང་
རྒྱས་པ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་གིས། དེག་ལྷག་གི་སྐྱོར་དེ་
གནས་སྐབས་སུ་བཞག་ན་ཆོག འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་
འོད་ལྡན་དང་བཅས་པར་རྩོམ་རྣམས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་ཡག་པོ་ཞིག་
གནང་ཐུབ་ན་འདི་ན་ལུང་རྒྱན་ཡང་འདུག འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་བ་
ལ་ཡང་ལུང་རྒྱན་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མང་པོ་
ཡོད། མཁན་པོ་རིག་དང་གྱིས་ཀྱང་འགྲེལ་བ་ཞིག་མཛད་ཡོད། ལྷང་
འདས་སོ་རྒྱག་པོ་དེ་སྤྲ་ཞིང་ཞིབ་པ་ཞིག་འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་བ་ཅ་
འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་ནང་ན་ཡོད། དེ་དག་ཚུལ་ཞིག་དང་དག་ཚུལ་མ་
ཞིག་ཡིན་ཆར་དུས་མ་ཤེས་ཐབས་མེད་རེད། རྩོམ་ཆང་གིས་ཀ་

དེ་ཀླ་ལྔ་བཅུ་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྲུངས་ཏེ་འདུག་ན་མི་འགྲིག་གི་ན་ནིང་ར་
 ཆོས་གཅིག་བལྟས་སྐབས་ཀ་དེ་ཀླ་བ་ཤད་སའི་འཛིན་གྲུག་ཙམ་
 ཡིན་ས་ཡོད། དེ་འབྲེལ་གྱི་འདུག་འདུག་བ་འོད་ལྷན་ལ་སློབ་སྦྱོར་
 ཡག་པོ་གནང་དགོས། དེའི་རྗེས་སུ་བོད་གངས་རིའི་ལྗོངས་ལ་རྩོ་
 སྒར་ཏ་ལས་པ་མང་པོ་རེད། ཡིན་ཡང་འདུག་བ་འཆད་ཉན་མེད་ས་
 ཡང་མང་པོ་རེད། དེ་རྣམས་སུ་སོང་ནས་འགྲོ་དོན་མཛོད། འགྲོ་དོན་
 མཛོད་ས་ཏ་ལས་པ་མང་པོ་རེད།

རྩོ་མོ་རྣམས་རྩོ་མོའི་ནང་ལ་སོང་ནས་བཤད་ན་སྐབས་
 གྲུང་བདེ། རྩོ་མོ་ནང་དུ་གྲུ་བ་ཤད་པོ་ཞིག་མིན་ན་ལོ་རྒྱུང་ཞིག་གིས་
 འདུག་བ་འཆད་དགོས་ན་པན་རྒྱུན་དཀའ་ཞིང་། སྐྱེ་བཤེས་རྒྱུ་རྒྱུ་
 བཙལ་དགོས་ན་འདུག་ཀྱང་མོ་རེད། ཐག་རིང་པོར་བྱོན་ཡང་མི་སྐྱབ་
 པས། རྩོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་རྩོ་མོའི་ནང་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤེལ་དགོས། དཔེ་
 ཞིག་བཞག་ན་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་དགོན་པ་ལ་ལའི་ནང་གྲུ་བ་དྲུག་ཙམ་
 ལ་ལས་བྱེད་པ་བདུན་རེ་དང་།

གསལ་ཉེ་སློབ་གྲུ་ཞིག་གི་ནང་ན་དགེ་གན་བཅུ་གཉིས་ལ་
 སློབ་མ་དགུ་ལས་མི་འདུག་ཟེད། ཡིན་ན་འདུག་སྤྱུགས་སུ་རྩོ་མོ་
 མང་པོ་རེད། རྩོ་སྒར་ལ་ལ་ནང་རྩོ་མོ་བརྒྱ་ཡོད། ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་ཟེད་
 མཁན་འདུག་སྤྲུང་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྤྱུགས་སུ་ཡང་དེ་དང་ཆ་འབྲེལ་
 རྩོ་མོ་མང་པོ་རེད། རྩོ་མོ་ལ་ལས་སྒྲ་མ་བྲག་དཀར་ཆང་གི་སྐྱེ་རིང་

ལ་ཡང་ཚུལ་བཤད་སྟོལ་མེད་ཟེར་ནས་དགག་པ་གནང་མཁན་ཡོད་
ཀྱང་བསམ་སྒྲོར་སྟོབ་གསོ་སྤྲད་དགོས།

འདུལ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་བཟླ་ཚུག་དང་གང་ཡང་གཞོན་རྒྱ་མ་
རེད། སྟོན་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མཛད་པ་རེད། ང་ཚོས་དེ་
ལ་བཟླ་དགོས། ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་གཟིགས་རོགས་ཞུ་
ན་རིམ་ཀྱིས་རིམ་ཀྱིས་གོ་བརྟུན་འཕྲོད་དུས་གནང་བ་སྦྱིན་ཡོང་རྒྱ་
རེད། ཚུལ་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་དང་འགྲིག་གི་ཟེར་རྒྱ་རེད། དེ་དུས་དེ་
རྩོམ་ཆང་ལ་ཡང་འགྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་ཅུང་ཟད་ཡོད་ན་གདུལ་བྱ་
ཅུང་ཟད་རེ་ཡོང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཉེན་འབྲེལ་མང་པོ་ཆང་དགོས། ཐམས་
ཅད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབྲེལ་ནས་ཡོད་དུས་གཅིག་གི་འགག་
སྟོན་མ་ཐར་དུས་གཞན་དུ་ཡང་དཀའ་མོ་རེད། གཅིག་ཡག་པོ་
ཞིག་བྱུང་ན་རིམ་ཀྱིས་ཡག་པོ་ཆགས་འགོ་ཁྱེད་རྣམས་པས་དཔེ་ཆ་མ་
འདྲ་བ་སྦྱོངས་དང་སང་གནངས་ཡུན་རིང་འདུག་མི་དགོས་ཤིག་ཤིག་
ཡིན། དཔེ་ཆ་བཟླ་མི་བཅུག་མཁན་རྣམས་གཅིག་བྱེད་ན་ཡང་དགའ་
ལྡན་ནས་ཡང་མིན་ན་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་བྱོན་འགོ་རྒྱ་རེད། མ་
བྱོན་ནའང་ག་ལེར་ག་ལེར་གོ་བརྟུན་རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད། ཁོང་རྣམས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱངས། དད་པ་དང་ལྷ་རྒྱུགས་
ཆེ་བྲག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། རང་གི་སྒྲ་མས་གང་ཞིག་གནང་བ་དེ་ལས་
ལྷག་པ་ཞིག་བྱ་མི་རུང་དགོངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྒྲ་མའི་

དགོངས་པ་བཅུ་རྒྱུ་ཡོད། དེས་ན་རྩོམ་ཞུས་ཀྱིས་འདུལ་བ་དེ་
ལེགས་པོ་ཞིག་སྤྲོད་དང་རྩོམ་སྤྱོད་དོན་བཟང་པོ་ཡོད།

ཡང་འདུལ་བའི་གཞུང་བཤད་ཅུ་མ་ཡིན་པ་ལག་ལེན་
ཞུས་ཤིན་ཏུ་ཕ་བས་དུས་ངན་ཞིག་བསྐྱེན་ལུགས་ཚུན་ཆོད་ཁག་
པོ་ཡིན་པས་དེ་ཡན་ཆོད་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་ན་རྩོམ་སྤྱོད་ཐོག་གས་
ཡོད། བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་སྤྱོད་རྩོམ་སྤྱོད་པ་ལ་བཙུན་
མ་ཞུས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ཤེས་ན་སྤྲོད་པ་བསྐྱེད་འདོད་མེད་ན་མ་
གཏོགས་པའི་ཐོག་ཡོད། བྱེད་ཞུས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བྱེད་ཐོག་ལྷོ་

༥ དམ་ཆོས་འདུལ་བ་ནི་ཅ་བ་གནང་དགོས།

གྲ་བ་ཞུས་ཡིན་ན་ཡང་འདྲ་འདྲ་རེད། ཚོད་པ་ཞིག་རྒྱག་
རྒྱ་དང་། དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་ཞིག་དང་དམ་བཅའ་ཆར་འདུག་
རྒྱ་ཞིག་ལས་མེད་ན་དོན་མེད་དུ་དུས་ཆོད་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་དེས་
མི་འགྲིག་པས་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ཞིག་དགོས། དཔེ་ཆ་ཤེས་
དགོས། ཚོད་པ་གནང་དགོས། ཡིན་ན་འདྲ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་དེ་ཅ་
བ་བྱས་ནས་འཕྲོད་དགོས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་ལྟན་པའི་གང་
ཟག་ཅིག་གིས་དཔེར་ན་སྤོང་ལམ་ཞིག་བཏབ་ན་ཡང་དེ་འགྲུབ་ཀྱི་
རེད། མོ་སྤོང་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་སྤོང་ལམ་བཏབ་པ་དེ་

འགྲུབ་པ་རེད། གཅིག་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པའི་
གང་ཟག་རེད། གཉིས་པ་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་གང་ཟག་
གིས་སློན་ལམ་བཟབ་པ་དེ་འགྲུབ་ཀྱིན་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་
དག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་དགོ་སེམས་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན། དགོ་སྦྱོ་
ཐམས་ཅད་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡར་འཕེལ་འགོ་བ་ཡང་བྱེད། རོན་མང་
པོ་ཡོད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་
ཐོག་ལ་རང་གིས་གཟབ་གཟབ་བྱ་རྒྱུ་དང་། སར་གཞན་ལ་ཡང་ཆོས་
འདུལ་བ་འདི་ཙམ་བར་བྱས་ནས་བཞད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ།

༥ དགོ་འདུན་པའི་རྣམ་ལ་བག་ཡོད་བྱ་རྒྱུལ།

འདུལ་བ་དེ་མ་ཤེས་ན་འགོ་ལྷགས་འདུག་ལྷགས་ངོ་མ་དེ་
ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། འདུལ་བ་དེ་ཤེས། འདུལ་བ་དེ་ལག་ལེན་ལག་
པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བྱ་བ་ཞིག་སྦྱབ་ནའང་སྲུང་བལྟས་ཀྱང་སེམས་ལ་
འཕྲོད་མོ་ཞིག་དང་ལག་པོ་ཞིག་ཆགས་འགོ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་འདུལ་བ་སྦྱང་དགོས། རྒྱུད་ས་ནས་བསམ་ན་འདུལ་བའི་
ནང་སྦྱོད་ལམ་སྒྲིར་གསུང་ཡོད། སྦྱོད་ལམ་དེ་ཏུ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་
པོ་རེད། རྒྱར་འདི་ལ་མཆོན་ན། གསར་བྱོན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་
འདུལ་བ་ལ་མི་གཟིགས་ནས་རིག་གནས་སྦྱངས། དེའི་རྗེས་ཡར་

ཚད་མའི་ནང་དུ་སོང་ནས་འདུག་འདུག་ན་འདུལ་བའི་སྟོང་ལམ་
 ཟེར་རྒྱ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་མི་ཤེས་མཁན་ཆགས་འགྲོ། སྟོང་ལམ་ཅ་བ་
 ཉིད་ནས་མི་ཤེས་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཀྱང་འདུག ཁ་སང་ཁེ་ཉིན་ཡར་
 སྟོགས་མཁན་པོ་རིག་དར་ཚད་གིས་འདུལ་བའི་པར་བསྐྱེད་ཁང་གི་
 མདུན་ན་ཡར་ཨ་འདམ་གྱི་ལམ་ཞིག་སྐྱགས་དུས། ཆར་བྲལས་ཀྱང་
 ཆེ་བའི་སྐབས་ཁེལ་འདུག གོང་དུ་འགོགས་སྟུང་དེ་ཡོད་ན་འང་ཨར་
 འདམ་ཚོན་པའི་ཐོག་ལ་ཁ་ཤས་སོང་སྟེ་སྐས་ཐེམ་ནམས་མི་གད་
 པོའི་སོ་དང་འབྲ་བ་ཞིག་བྱས་འདུག ད་ཁྱེད་ནམས་ཀྱིས་བསམས་
 རྒྱུ་ཞིག་ཐོངས་དང་། མི་ཞིག་གིས་ཨར་འདམ་ཚོན་པའི་སྟེང་གོམ་
 བ་སྟོ་མི་རུང་བ་དེ་མི་ཤེས་སམ། ཨར་འདམ་གྱི་ལམ་དེ་དགོ་འདུན་
 པའི་རྒྱ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱང་བ་སྟོས་ནས་རྒྱ་ཐོས་སུ་བཏང་བ་
 རེད། གཅིག་བྱས་ན་གན་གློན་ནམས་ཀྱི་མིག་གིས་མ་མཐོང་བའམ་
 ཡང་ན་བྱིས་བ་རྒྱང་རྒྱང་འབྲ་ཡིན་ན་མི་ཤེས། དེ་འབྲ་མིན་བ་ཞིག་
 གིས་རྒྱང་ས་ནས་འདི་འབྲ་ཞིག་བྱས་ན་ཆེ་ས་ནས་འདུལ་བའི་སྟངས་
 སྟོམ་ཞིག་ལ་གཟབ་གཟབ་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ས་མ་རེད་བསམ་རྒྱུའི་
 སྒྲུང་བ་སྟེས་འོང་གི རྒྱ་གན་ཞིག་གིས་མ་མཐོང་ནས་རྒྱང་བས་བརྗེས་
 འདུག བྱི་ཉིན་བྲ་གན་དེས་ཨར་འདམ་ཚོན་བ་བསྐྱམས་ཏེ་རྒྱང་རྗེས་ནམས་
 གསུབ་ཀྱི་འདུག ང་རང་བྲ་གན་དེའི་བྱེད་སྒྲུངས་ལ་དད་བ་སྟེས་བྱུང་། ངར་
 གིས་ནོར་འཁྲལ་ལ་འགྲོད་སེམས་འདི་ལྟར་སྟེས་བ་མ་ཚད་འོས་ལེན་གནང་བ་

དེ་ཡིས་རང་གཞིས་ངང་པོ་ཡིན་པ་འང་སྟོན། མཆན་དེ་ཡང་ན་གཅིག་གིས་
 དེད་འོངས་བ་དང་ཡང་ན་ས་འགྲུལ་དང་ཚུ་ལོག་འབྲེལ་གྱི་རྒྱལ་ས་
 བ་ཁག་མི་འདུག། སྤྱོད་ས་གང་སར་ལམ་ལས་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཐོག་
 ཀྱང་རྗེས་པ་བ་ན་ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་བཤད་ན་ཡང་དཀའ་སྤྱད་ངོ་མ་
 ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱ་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་བ་དགེ་འདུན་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་
 ཐམས་ཅད་གཉན་པོ་ཞིག་ཡིན་དུས་ཆང་མས་གཟབ་གཟབ་ཀྱིས།

ང་ཆོས་ཆོས་པ་དང་འདུལ་བ་བ་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་
 རེ་ངོ་ཆ་བའི་རྒྱ་ལས་མི་འདུག། ཉི་ཉོང་གི་ཀྱང་པོ་ཀན་མོ་ཆོས་སྐད་ན་
 ལ་ཐོས་མ་སྤྱོད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་འབྲེལ་གྱི་ག་ལ་བྱེད། ལམ་
 ལ་ཚུ་ལོག་ཞིག་མི་འཕེན་རྒྱ་ཡན་ཆོད་འཛུལ་བྱ་སྤྱིང་ལ་སྐད་གྲགས་
 བཞག་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོས་སྤྱོད་ས་གཅིག་ནས་བསམ་ན་གསར་
 བྱུང་གི་སྟོབ་གཉེར་བ་ད་སྟོན་དགོན་པའི་ནང་དུ་འདུག་བསམ་ས་ནས་
 འདུག། གཏོང་བསམ་ས་ནས་བཏང་། ཟ་བསམ་ས་ནས་ཐོས་ནས་
 འདུག་པ། ཆོག་མི་ཆོག་གི་ཟེར་མཁན་མེད་པའི་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཡིན་གྱི་
 རེད། ཉུང་ན་བྲགས་ཀྱི་རེད། འདི་ན་ཡང་དེ་འབྲེལ་ཡིན་སྤྱང་སྐྱེས་པ་ཡིན་
 ཀྱི་རེད། འདི་ན་མི་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་འབྲེལ་བྱས་
 བ་མགོ་རྩ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་འགྲོ་ མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་བཤད་དེ་བཞུགས་པ་དེ་ཉ་ཅང་གིས་
 བཀའ་པོ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཆོ་ལ་སྟོབ་གསོ་དེ་ཡང་ཉ་ལས་

པ་ཞིག་གནང་དགོས་མ་གཏོགས། ལ་ལས་འདུལ་བ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ན་ཡིས་
གོ་མ་སྤྱང་བ་མིག་གིས་རིག་མ་སྤྱང་བ་དང་འདྲ་བོར་གྱུར་འདུག དག་
འདུན་པའི་ཡོ་བྱད་ཐ་ན་མལ་སྟན་ཅ་ཞིག་འདིང་ལུགས་ཡན་ཆོད་ཞིབ་
ཤར་གསུངས་ཡོད། ཨར་འདས་གྱི་ལམ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་དུས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་ལེན་དགོས་དུས་སྤངས་ནས་
རྒྱ་སྒོ་མ་བཀག་ནས་གཤམ་བཅུག་པ་སོགས་མི་རུང་། རྒྱ་སོར་བ་གང་
ལས་མེད་ནའང་དེ་ལ་བཅིས་ཞིག་གཞལ་ན་སྒོར་མོ་སོ་ཁ་གང་ཡོད་ཀྱི་
མ་རེད་དེ་ཅུང་བབ་ཡོད་པ་རེད། དེ་མར་གཤམ་འདུག་ན་དེ་ནི་སྒོར་མོ་
གཤམ་འདུག་གི་ཡོད་པ་རེད། བརྒྱ་ལོར་དང་སྟོང་ལོར་གྱི་ཟུར་ནས་མ་
ནང་ལ་བསྐྱེགས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས། མདོར་ན་གྲོན་རྒྱུད་རྒྱ་དེ་ཁ་སང་དེ་
རིང་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གིས་ཉ་ཅང་གིས་དོན་དག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་འཛོག་གི་
ཡོད། དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་ནང་ན་རྒྱས་པར་གསུངས་མེད་དམ། འབྲས་
ཆན་ལྷག་སོར་ལེན་རྒྱ་འདྲ་འདྲ། ཟ་མ་ཡི་ཐོག་ལ་རྐང་བ་སྟོས་ནས་མ་
གུས་པ་བྱེད་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཡོད། དེ་འདྲ་རྒྱུད་
རྒྱུད་རེ་ལ་སྤྱིང་གཞི་ལྡེབ་མ་བཞི་བཅུ་ལྷ་བཅུ་ཅམ་རེ་ཡང་གིས་ཡོད། དེ་
འདྲ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་གྲོན་རྒྱུད་གནང་དགོས། རྒྱ་དོར་ནས་རྒྱ་
ལེན་པ་ལྟར་ལྷགས་ཟངས་མར་ཁུ་ནང་དུ་གཡུག་ནས་མར་ཁུ་བཅུ་

མཁན་འདུག ས་གདན་བརྒྱུད་པ་སོགས་ལ་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་
 འདུལ་བ་དང་མདོ་སྤེའི་ནང་དུ་དགོ་འདུན་པའི་གདན་ཆ་དང་། དགོ་འདུན་
 པའི་ཀ་བ་སོགས་ལ་མགོ་ཡིས་རེག་སྟེ་ནག་སོར་བྱས་ན་འང་དཔུལ་བའི་
 བྱང་དུ་ནམ་སྤྲིན་མང་སོ་སྤྱོད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་པའི་གདན་ཐོག་དུ་ལྷམ་གོན་པ་སོགས་
 ལ་ཉེས་པ་མང་སོར་གསུངས་ཡོད། ང་ཚོས་འདུལ་བ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
 སྐོར་དེ་གཏན་ནས་མ་ཤེས་ན། རིག་གནས་ཞིག་སྤྱོད་བ་དང་། དབ་རེ་འབྲི་
 རྒྱུ་ བྱམ་མ་བྱམ་རེ་བརྗོད་དེ་འདུག་ན་ཉེས་པ་བསགས་རྒྱུ་རང་རེད། སང་
 གནངས་ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་བྱམ་ཟེར་རྒྱུ་ལ་འགྱུར་ཨེ་འགྲོ་ཤེས་
 གིན་མ་རེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེའི་ཐོག་ལ་གཟབ་གཟབ་གནང་
 དགོས། གཟབ་གཟབ་བྱེད་རོགས་ཀྱིས།

༥ དོན་མེད་པའི་རི་མོ་འབྲི་བ།

དེ་དང་འབྲེལ་བ་འདི་གྲང་ངོས་སུ་རི་མོ་མ་གྱི ཉེས་འགལ་ཅན་
 ཡང་གིས་འདུག དེ་འབྲེལ་གིས་ནས་ཅི་ཞིག་ལས་རྒྱ་ཡོད། ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་བསམ་སྒྲེ་ཐོངས། ཡང་ལ་ལས་ཉེས་འགལ་ཅན་མིན་ནའང་རྣམ་
 གཤམ་གིས་རི་མོ་གིས་པ། དཔེར་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་ཆབ་ཁང་ནང་
 ན་རྒྱ་ཡིག་དང་བོད་ཡིག་འབྲེལ་མིན་དང་རི་མོ་སྤྱི་ཚོགས་འབྲི་མཁན་ནི་

རིག་གནས་མེད་མཁན་གྱི་མི་སྐྱ་པོ་མོ་ཚོ་རེད། བྲ་པའི་གསང་སྟོང་
 ནང་དུ་ཡང་བཅོག་པ་ཅང་གིས་མི་འདུག་ཀྱང་ཡི་གེ་འབྲས་འདུག
 དེ་འབྲས་མ་གནང་། ཆབ་ཁང་ནང་ན་འདུག་ཆེ་རང་དགར་འདུག་ན་
 འགྲིག་ཡང་མིན་ན་དེ་པ་འབྲས་སྟོག་སྟེ་སྟོང་སྟོང་བྲས་ནས་གཤང་གཅི་
 དལ་བྲས་གཏོང་ན་ལུས་པོ་ལ་ཡང་པན་གྱི་རེད། དེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་འདུལ་བའི་ནང་ན་ཡང་གཤང་གཅི་འདོར་ཚུལ་སྒྲོར་གསུངས་
 ཡོད། རི་མོ་ཡག་པོ་འབྲི་ཤེས་ན་སང་གནངས་ང་ཚོས་རི་མོ་འབྲི་
 སའི་འཛིན་བྲ་ཞིག་བཙུགས་ཆོག རྣམ་པ་ཚོས་དེ་ལ་ཐེབས་ནས་
 གིས། དེ་མིན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་དང་ཀྱང་གི་ངོས་སོགས་
 སུ་རི་མོ་དང་ཡི་གེ་མ་གྱི། འབྲི་ས་ཤོག་བྱའི་ངོར་གིས། དགེ་འདུན་
 པའི་སྟོང་ལམ་སྒྲོར་འདུལ་བ་མ་ཤེས་དུས་བྲ་སྟོང་གང་གི་ཐད་ནས་
 ཡིན་ནའང་འགྲིག་གི་མ་རེད། འདུལ་བ་དེ་ཤེས་ན་རབ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་
 གིས་སྟོང་ལམ་གང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཤེས་གྱི་རེད། དེས་ན་ངོ་མེར་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་ལོག་ལྟ་དང་སྐར་འདེབས་འབྱུང་བའི་གཞི་སྟོང་ལམ་
 ལ་རྒྱན་དུ་གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས།

ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཨར་འདམ་གྱི་ལམ་སྒྲོན་པའི་སྟེང་ཡི་གེ་
 གིས་འདུག་ཨར་འདམ་སྐམ་སོང་ན་ཡི་གེ་བྱི་བྱབ་རྒྱུ་མ་རེད། ཡི་གའི་
 ཐོག་དུ་སོང་སོང་པོའི་ཉེས་པ་དེ་གིས་མཁན་ལ་འབྱུང་རྒྱུ་རེད། ཡི་
 གེ་འབྲི་ཤེས་ན་གྱི་འགྲན་སྐར་གནང་སྐབས་ཐེབས་ཤོག དེ་དུས་

མིས། གྲ་ཚུང་ཚོ་ཡིན་རྒྱུ་རེད། ད་དེ་འདྲ་མ་མཛད། སྤྱིད་ལམ་དེ་
 གཟབ་དགོས། ཡིན་ནའང་ང་ཚོ་འཇིག་པ་དེ་དག་གནད་ལག་ག་
 ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་སྟོས་ན་ཏེ་ལས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་རེད། ཚུང་ཚུང་
 ཞིག་ལ་བསྟུན་ན་ཅང་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། ད་དགོས་ངེས་པ་
 དེ་གང་རེ་ཞུ་ན་དམ་ཚེས་འདུལ་བ་དེ་ལ་སློབ་སྦྱང་གིས། སྐར་འདི་དེ་
 རིང་སླེབས་ནས་ལོ་གཅིག་ལས་མི་འདུག་ན་ཡང་སྟོན་ནས་འདུལ་བ་
 དགོངས་མཁན་ཞིག་མིན་ན། ལོ་རིམ་དང་པོ་འཇིག་ཆོན་རིག་གནས་
 ཡིན་ནའང་ཟུར་ནས་འདུལ་བ་དེ་བསྐྱབ་མ་བཞག་ན་ཐབས་མེད་རེད་
 འདུག་པས་འདུལ་བ་དེ་བསྐྱབ་དགོས། དེ་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 གིས་སྤྱགས་ལ་འཛིན་རོགས་གིས།

༥ གྱིས་པ་རྣམས་ལམ་ལ་འཛོག་དགོས།

དགེ་ཆེན་རྣམས་གིས་འདིར་སློབ་སྦྱང་མང་པོ་ཞིག་ཁྱིད་
 འོངས་ན་ལམ་ལ་མི་བཞག་ནས་གཡུག་མ་འཛོག་ལམ་ལ་ཡག་པོ་
 ཞིག་ཞོག་ལམ་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞག་དགོས་མ་གཏོགས་པན་མ་
 དགོས་གཞོད་པ་ལ་འགྱུར་ན་ཤེས་རྒྱ་མ་རེད། ལམ་ལ་ཡག་པོར་
 འཛོགས་སྤྱབ་ན་ཆེ་ས་ནས་བསྟན་པ་དང་ཚུང་ས་ནས་བསམ་ན་རིག་
 གནས་ལ་པན་པ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། ལམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་

རོགས་གྱིས། ད་དེའི་མཆམས་སུ་ཞོག་ཞོག

༥ ཉེན་བཞི་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

༥ སྤྱོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་བཤད་པའི་སྐབས།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཞལ་སུ་ནས་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་
པར་རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་ལྟ་ཡི་རྩ་སྤྱོད་ཞེས་པའི་བསྟན་བཅས་
ལ། རོག་མར་དགེ་བ་སྤྱད་གྱི་དོན། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་
དོན། ཐ་མར་དགེ་བ་མཐུག་གི་དོན་ཏེ་ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་
པའི་ནང་ནས། དང་པོ་སོང་ནས་གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་
དོན་རེད། བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན་དེ་ལ་ལྟ་བུ་རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་
བཤད་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་བཤད་པ་དང་།
སྤྱོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་བཤད་པ་དང་། ཉེན་གཞི་མི་གཞི་བཟང་
པོ་བཤད་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་ དང་པོ་གཉིས་ཀ་སོང་ནས་
གསུམ་པ་སྤྱོད་པ་དམ་ཆོས་འདུལ་བ་བཤད་པའི་སྐབས་རེད། ད་
ཁ་སང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟིན་པའི་
སྒྲི་ནས་འདུལ་བྱིམས་རྒྱུད་ལ་སྤངས་ནས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་
བྱས། ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པའི་བྱིར་དུ་རང་རང་སོ་སོའི་འདུལ་བྱིམས་

ལ་བསྐྱབ། དེ་དང་ད་དུང་མི་ཉམས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་
ཕྱིར་གཞི་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་གནང་དགོས།

༥ སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་གཅོད་རྒྱ་ལ་མ་འཛེམས་ན་
ཆོས་པའི་མིང་མི་ཐོབ།

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་རྟེན་སོ་སོར་རབ་བྱུང་གི་
སྟོམ་པ་སྒྲངས་ཡོད་ན་རབ་བྱུང་། ཁྱིམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཁྱིམ་པ་ལའང་
སོ་སའི་སྟོམ་པ་དེ་ཡོད་དགོས། སྤྲགས་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་ནམས་ཀྱི་
རྒྱུད་ན་དབང་རེ་ཞུས་སྐབས་སྟོམ་པ་རེ་ཐོབ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་པ་དེ་
བས་འདུལ་བ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐ་ན་སྤྲ་གཅིག་ཅུ་ཡང་
ཞུས་མེད་མཁན་གྱི་ཁྱིམ་པ་མང་པོ་རེད། ཁྱིམ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
སྟོམ་པ་གང་རུང་ཞིག་ཞུ་དགོས། སྤྲགས་དགོན་ཡིན་ཟེར་ས་དཔེར་
ན་རེབ་གོང་གི་སྟོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྲགས་པ། དེ་ཡང་ཁ་སང་བཤད་
པ་ལྟར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྤྲགས་པ་ཕྱར་ཐོག་སྟོང་དང་དགྲ་བརྒྱ་
ཞུ་བ་དང་། སྤྲགས་པ་ཉོམ་ཁུང་གི་ཁ་ནས་སངས་རྒྱུས་མཁན་མང་
པོ་བྱུང་བ་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་སྤྲགས་པའི་ནང་ན་བཤམ་ཆོང་རྒྱག་
མཁན་འདུག སྤྲགས་པ་ལ་སྟོར་བ་དང་སྟོལ་བའི་སྟོད་པ་ཡོད་ཀྱང་
བཤམ་ཆོང་རྒྱག་རྒྱ་དེ་སྟོལ་བ་ཡིན་རྒྱུ་མ་རེད། བསྐྱབ་པ་སྤྲ་གཅིག་

གྲང་མི་བསྐྱང་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་གཅིད་རྒྱ་ལ་མ་འཛེམས་ན་
 ཆོས་པ་ཞིག་གི་མིང་རྩ་བ་ནས་མི་འཛོལ། ཁ་སང་དེ་རིང་ཅི་ཡིན་མི་
 ཤེས་མ་གཏོགས་ལོ་བྲལ་བདུན་གྱི་གོང་དུ་དེ་འདྲ་རེད་ཟེད། ས་ཆ་ལ་
 ལར་གསར་མ་དང་སྙིང་མ་ཟེར་རྒྱ་དེ་རབ་བྱུང་དང་བྲིམ་བས་དབྱེ་བ་
 འབྱེད་ཀྱིན་ཡོད་འདུག རབ་བྱུང་ནམས་ལ་གསར་མ་དང་། སྤྲུགས་
 གན་ནམས་ལ་སྙིང་མ། དགེ་ཚུལ་སྟོང་ཞིག་ཡིན་ན་གསར་མ་བ་མ་
 གཏོགས་སྙིང་མ་ལ་མེད་སྤང་སྟེ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ཁག་ཡོད་ས་མ་
 རེད། ཉེ་འཁོར་དུ་ཡོད་པའི་སྙིང་མ་པའི་མཆན་གཞི་འཛོགས་ནམས་
 སྤྲུགས་པ་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རེད། གཞན་པ་རབ་
 བྱུང་འདྲ་པལ་ཆེར་ཡོད་ས་མ་རེད། དེ་མེད་དུས་བོད་གངས་རིའི་
 སྤྲོངས་ཀྱི་སྙིང་མ་པ་ཡོད་ཆད་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རེད་བསམ་པ་
 རེད། ཡིན་ནའང་སྤྲུགས་པ་ཡོངས་རྫོགས་རབ་བྱུང་བྱ་དགོས་ཞེས་
 ཞུ་བ་མིན། སྤྲུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་གྲང་རང་རང་སོ་སོའི་བསྐྱབ་པ་དེ་
 བསྐྱང་དགོས།

༩ ལྷོ་ལ་བྲིམས་ནམ་པར་དག་པའི་ཚད།

ལྷོ་ལ་བྲིམས་ནམ་པར་དག་པའི་ཚད་དེ་འདྲལ་བ་མཆོ་ཆེན་དང་
རྒྱ་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྩ་བཞི་ཆང་ལྷ་པོ་དེ་མ་ཉམས་པའི་ཐོག་ནས་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་དགེ་བ་ལ་འཛེམས་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་ཡོད། རབ་
བྱ་བྱང་བ་ཞིག་གི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་རེད། རང་བཞིན་གྱི་མི་དགེ་བའི་
ནང་ནས་སློག་གཅོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་ཞིག་མེད་ཀྱང་དེ་
ལ་མ་འཛེམས་ན་སྤྲགས་པའི་མིང་ཡང་ག་ལ་ཐོབ། བྲིམ་པའི་རྟེན་ཅན་
ཞིག་ཡིན་ན་རྩ་བཞི་ཆང་ལྷ་ཀ་བསྐྱུང་བྱུབ་ན་གོང་ན་མེད་པ་རེད། དེ་
མིན་ན་འང་བསྐྱུང་བྱ་སྤྲ་གཅིག་རེ་གཉིས་རེ་བསྐྱུང་དགོས་ལ་རང་བཞིན་
གྱིས་མི་དགེ་བ་ལ་ཡང་འཛེམ་བག་གནང་དགོས། རབ་བྱང་འབྲིང་ཞིག་
ཡིན་ན་པམ་ལྷག་བརྩ་བདུན་ལ་སྟོན་གྱིས་མ་གོས་པའི་ཐོག་ནས་རང་
བཞིན་གྱི་མི་དགེ་བ་ལ་འཛེམས་པ་ཞིག་དང་། རབ་ཞིག་ཡིན་ན་འདྲལ་
བྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྩ་རྩ་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་དགེ་སྦྱང་མ་
ཞིག་ཡིན་ན་དགེ་སྦྱང་མའི་སྤྱང་བྱ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཉིས་པས་མ་གོས་
པ་དང་། གལ་ཏེ་གོས་ན་སྒྲིམ་འོས་ནམས་བསྒྲིམས། བཤགས་འོས་
ནམས་བཤགས། དེ་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་སྤྱང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་དགེ་བ་
ལ་འཛེམ་བག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། ལྷོ་ལ་བྲིམས་ནམ་པར་དག་
པ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་བསྤྲགས་པ་མང་པོར་བརྫོད་ཡོད། དེ་ལྟར་བཤད་པ་

ལྟར་སྒྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་གང་རུང་རེ་བྲང་
 དགོས། དེའི་སྟངས་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་དང་། གསང་བ་
 སྒྲགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་དེ་རྣམས་སྤང་དགོས། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་
 པ་དེ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་ཁ་སང་གོང་དུ་ཆོས་འདུལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་
 གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱངས་གསུང་ཡོད། དེ་བྱུགས་ལ་ཞོག

༩ དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་གཙང་སྒྲ།

རབ་ཏུ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་གོན་པ་གཙང་མ་ཞིག་གྲོན། རྩོན་
 ཆད་འབྲ་ཡིན་ན་གོས་ཆེན་ཁྲལ་ལེ་ཁྲལ་ལེ་འབྲ་གྲོན། དེང་སང་དེ་
 འབྲ་གྲོན་མཁན་མི་འདུག། མཐོང་རྒྱ་ཟེར་དགོས་ན་འབྲ་། ཤེས་རྒྱ་
 རུང་ཟད་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་འབྲ་བོ་རེད། རབ་བྱང་རྣམས་ཀྱིས་གོས་
 ཆེན་འབྲ་མི་འབྲ་དང་རྒྱ་སེར་གྱི་གོས་སོགས་མ་གོན་ན་ཡག་པོ་
 རེད། རབ་བྱང་རྣམས་ཀྱིས་ན་བཟའ་གཙང་མ་རེ་གོན་དགོས། རས་
 གོས་རས་ལྷམ་དེ་གཙང་མ་རེད། འདུལ་བའི་ནང་ན་ཡང་མང་པོར་
 གསུངས་ཡོད། དེང་སང་གི་འགྲོ་ལུགས་ལ་བསམ་ན་འང་གཙང་སྒྲ་
 རྱེད་དགོས་པ་རེད།

ང་ཆོ་བོད་ལ་མཆོན་པ་ཡིན་ན། དཔེར་ན་བོད་ཡུལ་ན་
 ཡོད་པའི་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་བརྟན་བཙུགས་དང་མཐོང་ཆུང་བྱས་

བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་རེད་དེ། དེའི་ནང་
 རྣམས་གཙོ་བོ་ཞིག་ང་ཚོས་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་
 དེ་གཙང་སྤྱ་བྱེད་མི་སྤྱབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་
 གྱིས་བརྟམས་བཙོས་བྱས་པ་རེད། གཙང་སྤྱ་མེད་པ་དེ་སྒྲིན་ཤིན་
 ཏུ་ནས་ཀྱང་ཆེན་བས། གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ཅང་གིས་གཙང་སྤྱ་
 གནང་དགོས། ཏ་ཅང་གིས་གཙང་སྤྱ་མི་བྱེད་མཁན་འབྲོག་པའི་གྲུ་
 པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཟད་ང་ཚོའི་ནང་དུ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ལྷ་
 རྒྱུ་གས་གནང་མཁན་འདུག།

གྱི་བྱབ་ནས་སྒྲ་རུང་སྒྲར་འདྲིར་གཙང་སྤྱ་ཅུང་ཟད་ཡག་པོར་
 ཡོད་ནའང་ད་དུང་གཙང་སྤྱ་བྱ་དགོས་ས་མང་པོ་འདུག། དམ་ཚེས་
 འདུལ་བའི་དབང་དུ་བལྟ་ན་ཡང་གཙང་སྤྱ་གནང་དགོས། རྒྱུ་གས་
 ཆེན་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་ལ་བྱི་དོར་བྱས་ན་རྒྱུ་གས་ཆེན་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མིན་
 གསུང་རྒྱ་དེ་ལུས་ལ་ཆགས་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གནང་མི་རུང་བའི་
 དོན་རེད།

བོད་པའི་ནང་ན་སྤྱ་ལེན་མཁན་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་ལོ་
 ཡར་སུམ་བཅུ་བཞི་བཅུ་སོན་སྐབས་གདོང་པ་བཟོ་མཁན་ཡོད་རྒྱུ་མ་
 རེད། གནའ་དུས་ལག་རྩལ་ཏ་ལས་པ་མི་བཟང་བའི་སྐབས་སུ་མགོ་
 དཀྱིལ་དུ་གཅིག་བཀས་ཏེ་ཡར་གཅིག་འཐེན་ནས་གདོང་པ་གཞོན་
 ཤེན་བཟོ་བཞག་པ་རེད། དེང་སང་ཁབ་ཅིག་རྒྱག་དུས་བགས་པ་

ཐམས་ཅད་རང་ཕྱགས་ཀྱིས་དམ་སོ་རུ་འགྱུར་འགྲོ་ཡིན་ནའང་དེ་ལོ་
གཉིས་གསུམ་རེ་ལ་སྒྲོར་ཁྱི་བཅུ་ཙམ་རེའི་ཁབ་མ་བརྒྱབ་ན་འགྲིག་
གི་ཡོད་པ་མ་རེད། འཛམ་བུ་སྤིང་གི་ནང་ན་མང་སོ་ཡོད་ཀྱང་ང་ཚོ་
གྲུ་བ་རྣམས་ལ་ཁབ་ཉི་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོར་མོ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་
ལ་དོན་དག་ཀྱང་མི་འདུག་མ་གཏོགས་གཞན་གཙང་སྤྱ་དེ་ནི་ཉ་ཅང་
གིས་གནང་དགོས།

སོ་དང་རྐང་བ་མི་བཟུས་ནས་བྱི་ངན་བ་བྱས་ནས་དགེ་
འདུན་པའི་གྲལ་རུ་མ་འགྲོ་དོན་མེད་ཉེས་པ་ཆེན་སོ་ཞིག་བསགས་པ་
རེད། སྒྲོག་པ་ཐོས་ནས་དགེ་འདུན་པའི་གྲལ་རུ་འགྲོ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཁར་བྱི་མི་གཙང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རེད། ལ་ལ་ཞིག་གི་ཁ་
ནང་རུ་སྒྲོག་པ་བས་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་གྱི་བྱི་ངན་བ་སྟོ་ཡང་རང་
གིས་མ་ཤེས་པ་རེད། ཁ་ནད་པར་གྱུར་སོང་ན་རང་ཕྱགས་ཀྱིས་བྱི་
མ་ངན་བ་ཡོང་གི་རེད། དེས་ཁ་ནང་གི་སོ་ཡོངས་རྩོགས་སྤུད་ན་ཡང་
ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། བན་ཀླན་ཆོས་གནའ་ནས་ལུགས་སྟོལ་
ཡོད་མ་རེད་ཟེར་ཡང་གནའ་དགོས་ཚུལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སོ་
ཤིང་འཆའ་ལུགས་ཚུན་ཆོད་ངེ་འདྲ་ཞིག་འདུལ་བའི་ནང་ན་གསུངས་
མེད་དམ། སོ་སོའི་སོ་ཡིན་ན་བཟུ་རྒྱ། དེ་དང་འདྲ་བ་ལུས་སོ་ཡིན་ན་
དགུན་ཁ་ལ་ས་འབྲུག་ས་རེར་འཁྱུད་དགོས་ན་དགའ་མོ་རེད། དབྱར་
ཁ་ཡིན་ན་གྲུ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡིན་ན་འཁྱུད་ས་ཡོད།

[illegible]

དཔེར་ན་སྒོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་ན་གཟའ་སྟེན་པ་ཉིན་སྒོ་བ་
 ལྟར་དུ་ལ་ལྟག་སྟུ། གཟའ་ཉི་མའི་ཉིན་སོ་སོའི་གོན་པ་བསྟ་སྟུ་ཡོད་
 ན་བསྟས་ཏེ་འདུག་གིན་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་ལ་འང་ལྷ་བ་གཅིག་གི་
 བང་སྤྱོད་ཆར་ཅུང་ཟད་རེ་འདོན་སྟུ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱི་དོའི་ཆར་གྱང་སེང་
 ཡིན་པའི་ཉི་མ་བཞི་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པས། དེའི་སྐབས་སུ་གོན་པ་འང་
 བསྟ། གཙང་སྟུ་བྱ། ཅུ་ཆ་པོས་ཀྱང་པ་འང་བསྟས་པ་ཡིན་ན་ས་མཐོ་
 ས་རྒྱུས་སུ་ལུས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་སྟུ་ནག་གི་སྟོན་གཞུང་དང་།
 ང་ཚོ་ཐོད་ཀྱི་སྟོན་གཞུང་གི་ནང་ན་ཡང་ཡོད་པ། འདུལ་བའི་ནང་
 ན་ཡང་གང་འཆོམས་གསུངས་ཡོད། བསྟ་མཉེ་སྒོར་དེ་ཕན་ཐོགས་
 ཡོད། ཡང་རང་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་བསམ་སྟེ་ནལ་འབྱེད་པ་ཡིན་

ཁུལ་གྱིས་དགེ་འདུན་པའི་གདན་སོགས་ལ་སྤྱད་ན་སང་གནང་ཉེས་
པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཡོང་བས་གཟབ་གཟབ་གྱིས།

༥ གནས་མལ་ལ་ཚུལ་བཞིན་ལོངས་སུ་སྤྱོད་རྒྱ།

དེ་ནས་དགེ་འདུན་པའི་གནས་མལ་འདུལ་བའི་ནང་གང་འབྲ་
ཞིག་གསུངས་མེད་དམ། དེས་ན་དགེ་འདུན་པའི་ས་གདན་ནམས་ལ་
གཟབ་གཟབ་གནང་རོགས། སྤྱོད་ཆད་ང་ཚོར་ཀུན་དགའ་ར་བ་འདི་
ཡི་ནང་དུ་ཨར་འདམ་ཞིག་དང་མཐའ་ཁ་ན་གོ་ལེབ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་
མེད་ཀྱང་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་ཀུན་དགའ་ར་བ་ནང་རྩ་བ་ནས་
ལྷམ་གོན་མི་ཚོག་གསུངས་པ་རེད། ཚེད་པ་རྒྱག་དུས་གཟབ་གཟབ་
གནང་མཁན་ནམས་གྱིས་རྟེན་མ་ཨར་འདམ་གྱི་ཐོག་ན་དགྲུག་
ཁར་ཚེད་པ་གནང་གི་ཡོད་རེད། ཀུན་དགའ་ར་བ་ཞིག་ཡིན་ཆར་
དུས་ཨར་འདམ་ལས་ཅང་མེད་ན་ཡང་དེའི་ནང་དུ་ལྷམ་གོན་འདུག་
ན་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རེད། སྤྱིར་མདོ་སྡེ་ཡི་ནང་
ན་ཡང་ཡོད། མིན་ན་མཁན་པོ་ཀུན་དཔལ་གྱི་སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ་
སོགས་ལ་ལྷོས་དང་མང་པོར་གསུངས་ཡོད། ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་
གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་གི་མིང་བཏགས་ཆར་དུས་དེའི་ནང་ས་གདན་
འབྲ་ཅང་མེད་ན་ཡང་ལྷམ་གོན་མི་རུང་བ་རེད། སྤྱོད་ཆད་སྐར་ན་དེ་

ལྟ་བུ་སྤྲིག་སྒོལ་ཞིག་ཡོད། གཟབ་གཟབ་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་
 རང་གི་ཁང་པའི་ནང་འདི་འབྲས་གདན་ཞིག་བཏིང་ཡོད་ན་དེའི་ཐོག་
 ལ་ལྷམ་གོན་ཏེ་སྒོ་ཨེ་བྲ་བསམ་སྒོ་ཐོངས། དེ་དོན་དག་ཚུང་ཚུང་
 རེད། རང་གི་གདན་ཐོག་རྐང་པ་སྒོ་ནའང་དེར་ཉེས་པ་ཅང་ཡོད་རྒྱ་མ་
 རེད། སྤྱིར་དངོས་པོ་གང་ཡིན་ན་ཡང་སེར་སྒྲ་ལོས་དགོས་སྒོར་མོ་
 སྤྱིན་ནས་ཉོས་པ་རེད། བྱད་པར་དུ་དགོ་འདུན་པའི་གནས་མལ་ཟེར་
 རྒྱ་དེ་འདུལ་བ་ནང་ག་ཆོད་གསུང་མེད་དམ། ཐ་ན་ཅའི་གནས་མལ་
 ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེའི་སྒོར་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། དེ་འབྲ་རེད། དེ་ཆོ་
 ཁ་སང་ཡང་བཤད་ཡོད་པས་ཉིན་ཉག་པར་བཤད་མི་དགོས་གཟབ་
 གཟབ་གནང་རོགས་གྱིས།

༥ ཉམས་སྲུ་ལེན་མ་བྱུང་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་གནང་ཆོག

མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་བ་གསོ་གནང་དགོས། ང་ཆོས་ཉག་
 ཏུ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ལྷ་རུང་སྐར་གྱི་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཅུང་ཟད་རེ་པན་འདོགས་མཁན་གྱི་མི་གསོ་
 སྒོར་བྱེད་ས་རེད་མ་གཏོགས་ཚོད་པ་རྒྱག་མཁན་རྒྱང་རྒྱང་གསོ་སྒོར་
 བྱེད་ས་མ་རེད། དམག་འབྲ་ཞིག་བརྒྱབ་དགོས་ན་པར་རྒྱག་ལུགས་
 ཚུར་ལ་བྲོས་ལུགས་དེ་གཉིས་ཁོ་ན་སྦྱངས་ཏེ་འདུག་ན་ཆོག་པས་

གཞན་མང་པོ་ཞིག་དགོས་རྒྱུ་མ་རེད།

དེ་དང་འབྲ་བ་ང་ཚོས་ཀྱང་ཚོད་པ་བྱེད་ལུགས་རྒྱང་རྒྱང་
སྤངས་ཏེ་འདུག་ན་མི་འགྲིག། ཆང་མ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་མཁན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་གསོ་ཡག་པོར་གནང་རོགས། སྤྱིར་ལོ་ཆུང་
ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་སྐབས་ན་དཔེ་ཆའི་ནང་དོན་དེ་མར་བཤད་རྒྱུ་
མ་གཏོགས་པ་བསྐབ་བྱ་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ལོན་དཀའ་མོ་འབྲ་ཞིག་
ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁ་ནས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་ཉམས་སུ་
སྤང་མ་སྐབ་ཀྱང་བཤད་དགོས། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱར་བཤད་ན་དེའི་ནང་
ནས་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཉམས་སུ་ལེན་སྐབ་མིད། བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་
གོ་དགུ་དེ་རང་ལ་མི་ལྡན་པ་དང་ཉམས་ལེན་མི་སྐབ་རྒྱ་རྒྱང་རྒྱང་
རེད། རང་གིས་སྐབ་རྒྱ་རྒྱང་པ་ཞིག་བཤད་དགོས་ན་རྒྱལ་སྤྱི་
ལག་ལེན་བཤད་ག་ལ་སྐབ། ལམ་གཅི་རྣམ་གསུམ་བཤད་རྒྱུ་ག་
ལ་ཡོད། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་དུས་གཏམ་གང་ན་བཤད། ད་ཅི་ཡང་
མི་བཤད་ནས་ཁ་རོག་འདུག་ན་མ་གཏོགས་ཐབས་ཤེས་མེད། རང་
གིས་ཉམས་སུ་མ་སྤངས་ན་ཡང་འདི་དགོས་པ་མི་འདུག་པས་རྒྱ་
མེད། རོ་མ་བཤད་ན་གང་ཞིག་བཤད་ཀྱང་དགོས་གལ་ཆེན་པོར་
མཐོང་སྟེ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱེད་རྣམ་པའི་ནང་ན་ཡང་
དེ་འབྲ་བ་ཡོད་ཀྱི་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་སློ་མ་གོང་མ་རྣམས་

གྱིས་བཤད་དགོས་གསུངས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ངས་གཅིག་
བསམ་སྟེ་བཤད་པ་མིན། དེས་ན་ལོ་ཆུང་ནམས་ཀྱི་ཁ་སྤྱོད་དེ་
སྟོབ་གསོ་ལ་རག་ལུས་ཡོད།

ང་ཆོས་བླ་པ་ནམས་ལ་ཚོད་པ་རྒྱག་ལུགས་དང་གཞུང་
གི་གོ་བ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་བསྐྱབས། དེ་རྒྱང་རྒྱང་རྒྱགས་རེ་སྤྱད་དེ་
ཐམས་ཅད་མཁན་པོ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་རེ་བ་བྱེད་ཀྱང་མཁན་པོར་
འབྱུང་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཨེ་འགྲུབ་ཤེས་ཁག་པོ་
རེད། མཁན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་ལ་ཆེན་པོས་ཆོས་ཁྲིད་འདི་
འདྲ་མང་པོ་ཞིག་གསུང་གི་འདུག འདི་ཡང་བསྟན་པ་དང་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ཞིག་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་དུས་སྟོབ་མ་ནམས་
ལ་སྟོབ་གསོ་ཏེ་ལས་པ་ཞིག་གནང་དགོས་མ་གཏོགས་ཤེས་རིག་
རྒྱང་པས་ཡོང་དགའ།

༥ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་རེ་རྒྱད།

ཁ་སང་དེ་རིང་འཇམ་བུ་སྤྱིང་འདི་ན་ཤེས་རིག་ལ་བསམ་སྟེ་
བཏང་ན་གནའ་བས་བརྒྱ་འགྱུར་དང་སྟོང་འགྱུར་ཡར་གོང་འཕེལ་དུ་
འགོ་བཞེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་བསམ་པ་
ནམས་མར་རེ་རྒྱད་རེ་རྒྱད་དུ་འགོ་བཤེས་རྒྱ་མཚན་དེ་སྟོབ་བླ་སོགས་

གྱི་ནང་དུ་འཛེམ་བུ་སྤྲིང་གི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་མི་ཉུང་ཤིང་གས་
 ཤིག་མ་གཏོགས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནོར་ནས་འདུག་ཡོད་པ་
 རེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་རྒྱང་རྒྱང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ལ་
 བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་འདུག་ཡོད། ཡང་མི་ཉུང་ཤིང་ཤིག་གིས་དེ་ལ་
 རོ་སྐོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྐད་སྒྲ་ནི་སྒྲ་མའི་སྐད་སྒྲ་ཙམ་
 རེད། ཡར་རྒྱས་ནི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་ཟེར་རྒྱུ་ནི་སྒྲ་དེ་རི་ལྟ་
 བུ་ཞིག་རེད་བརྗོད་ན་འདུག་གི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། སྒྲ་མའི་སྒྲ་དེ་
 གང་དུ་གྲགས་པར་གོ་མི་སྤྱད། སྤྲིང་སྤངས་དེ་ལྟ་བུ་ཟེར་མཁན་གྱ་
 པའི་ནང་དུ་འཛེམ་ཡོད་ཀྱང་པན་ཐོགས་མེད་པ་མ་ཟད་ང་ཚོས་ཀྱང་དེ་
 ལྟ་བུར་འགྱུར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།

རྩ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ ཀྱིས་འཛིན་དགོས།

ངས་བྱེད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་ཡིན་ནའང་ཟེར་ལུགས་
 བཤད་ལུགས་ཤིག་གིས་དཔེ་ཆ་བལྟ་བ་ལ་མཐོང་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ནམ་
 པར་ཆགས་འགྲོ་གིན་འདུག། ཚེད་པ་མི་དགོས་ཟེར་ནས་མར་མགོ་
 གཞོན་པ་འདྲ་ཞིག་རེད་འདུག་ཀྱང་དེ་ཙམ་བཞིན་ནས་མིན། ཚེད་པ་
 དགོས་ཤིག་ཤིག་རེད། དཔེ་ཆ་བལྟ་དགོས་ཐག་ཆོད་རེད། ང་ཚོས་

ཅི་ཡང་མ་ཤེས་ནས་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་ན་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་གིས་འབྱུང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ནི་
 ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་འཛིན་དགོས་སྒྱུ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་སྒྲུབ་
 པོས་འཛིན་སྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཡིན་ན་དེ་ཆམས་མི་དགོས་བརྗོད་པ་
 ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱད་ཆེ་ནས་དེ་ལས་གཞན་པ་
 གང་ཡང་མེད་པར་ཆགས་ན་མི་འགྲིག་ཁྱེད་ཆམས་ཀྱང་གོ་བ་དེ་འདྲ་
 ལེན་རོགས་གིས། ཚུར་མདོར་བསྐྱུས་ན་དེ་རེད། དེ་བས་དཔེ་ཆ་མི་
 དགོས་ག་ལ་ཟེར་ལོས་དགོས། དེ་དང་འདྲ་བ་ཅོད་པ་ཡང་དགོས་པ་
 རེད། ཡིན་ནའང་དེ་རྒྱུ་བའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱད་ན་མི་འགྲིག་དེའི་ཕྱོགས་
 སུ་སྤྱད་ཡོད་པ་དེ་ཏུ་ཅང་མང་གི་དེའི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱད་བཞིན་པ་ཡང་
 རེད། ཁལ་ཞིག་བཀལ་ན་དེ་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་གཡོ་ཡི་ཡོད་ན་དེའི་
 ཐོག་གང་ཡང་འཛིན་མི་དགོས། ཡང་བའི་དངོས་ཆས་ཐོག་ལ་ཁ་
 སྒྲོན་ཅུང་ཟད་མ་བརྒྱབ་ན་དོ་མི་མཉམ་པར་འབྱུང་བ་རེད། གལ་ཏེ་
 གཡམས་ལོག་ནས་ལོག་པ་རེད། གཡོན་ནས་ལོག་ན་ཡང་ལོག་པ་
 རེད། གནས་སྐབས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་བ་ལེན་
 མོར་གནང་མི་རུང་། ཆམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོ་བརྟེན་ལག་པོ་རེ་སྒྲོད་
 རོགས།

༩ ར་བཟའ་གོན་ལུགས་དགེ་ལུགས་པའི་གྲ་ས་ ཁག་ལ་བལྟ་ས་ཡོད།

སྤྱིད་པའི་ཐོག་ནས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས། གོན་པ་ཁྱོན་
ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་སྒྲོ་བ་ཏང་ན་སྤྱིར་ང་ཚོ་ཉིང་མ་པའི་ཤུམ་
ཐབས་བཅིང་ལུགས་དེ་ལ་ཚུགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁ་
ཤས་ཀྱིས་ཀུ་ཐོག་གི་ཤུམ་ཐབས་བཅིང་ལུགས་དང་དཔལ་ལྷན་གྱི་
ཤུམ་ཐབས་བཅིང་ལུགས་ཡིན་ཟེར་ནས་སྒྲོན་ཆད་སྤུལ་མོ་རྣམས་ཁ་
པར་བསྐྱོར་ཚུར་བསྐྱོར་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། པར་བསྐྱོར་ཚུར་བསྐྱོར་
གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མདོར་ན་གསར་མའི་རྩོམ་རྩོམ་རྣམས་ཀྱིས་
བཅིང་ལུགས་ཤིག་རེད། གོས་ཡག་པོར་གོན་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་
འདུལ་བ་མ་ཤེས་པ་ལ་བྱུག་ཡོད། འདུལ་བའི་ནང་དུ་ཤུམ་ཐབས་
བཅིང་ལུགས་ཀྱི་སྐྱོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཅས་པ་མཛད་པ་
རེད། ཐེངས་རེ་བརྗེས་ཆེ་སོང་སྐབས་དགེ་སྐྱོར་རྣམས་ལ་བྱིས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བྱིད་ཅག་བྱ་འདྲ་འདྲེད་འཁྱོབ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འབྲུ་བས་
མར་པབ་བཅུག་པ་རེད། ཡང་པབ་ཆེ་སོང་བས་བྱིད་ཅག་རྒྱལ་པོའི་
བཅུན་མོ་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྗོད་པར་བརྟེན་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་མཐའ་རྒྱ་ཆེག་ཡན་ཆོད་སོར་མོ་བཞི་ཡི་མཚམས་སུ་ཞོག་
གསུངས་ཡོད། གོན་པ་གོན་ལུགས་ཡིན་ན་དགེ་ལུགས་པའི་གྲ་ས་

ཁག་ལ་བལྟ་ས་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་གནང་སྟེ་གཞན་གྱིས་པར་བལྟས་
ན་མིག་ལ་བབ་པ་ཞིག་དགོས།

ས་དགེ་སྤྱི་ཡི་ལུགས་ལ་མི་མཛེས་པ་རྣམས་དོར་དགོས། དེ་
དང་འབྲ་བ་ལྷན་གསུམ་འདི་ཆོ་མར་དགྲུན་ཁ་ཡིན་ན་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་ནང་
དང་འགག་ལ་ལོས་གོན། དེ་བཞིན་འདི་ཡར་མར་གོན་ནའང་ཆོག་ལ་ལས་
ཉེ་སར་ཡོད་པའི་རྫོང་ཁག་གི་ནང་དང་། མར་འབར་ཁམས་དང་། ཁྱིན་
ཏུ་འཁྱོད་ཆོ་སོགས་ན་གོན་མཁན་འདུག དེ་ནི་སྤྱིར་གཞན་པ་ཞིག་གིས་
བལྟས་ན་ཆེན་པོ་ཞིག་དབྱེ་བ་འབྱེད་མ་ཤེས་ཀྱང་ང་ཆོའི་མིག་ལ་ཡག་པོ་
ཞིག་མི་འདུག་པས་མ་གྱོན་ན་བཟང་། དེང་སང་མཛེས་དཔྱོད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཟེར་
རྒྱ་ཞིག་ཡོད། ལ་ལས་བཙོག་པོར་བལྟ་ས་དེ་ཡག་པོ་དང་། ལ་ལས་ཡག་
པོར་བལྟ་ས་དེ་བཙོག་པོར་མཐོང་བ་ཡིན་དུས། གཅིག་གིས་གོན་ནས་སོང་
ན་ཡག་པོར་མཐོང་ན་མི་ཤེས། གཙོ་བོར་འདུལ་བ་ཤེས་ན་དེའི་ནང་དུ་ཟ་
ལུགས་དང་གོན་ལུགས་གང་དགོས་ན་ཡང་ཡོད། ཟ་ན་ཟ་མ་ཟ་ལུགས་
གཅིག་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་གིས་མང་པོར་གསུངས་ཡོད། དཔེར་ན་ཟ་
མ་ཟ་དུས་སྒྲ་ཆེན་པོ་མི་བྱས་ནས་ཟ་རྒྱ་འདི་དག་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཐོག་
ན་ཡག་པོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། དེས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
འདུལ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་སྦྱོང་རྒྱ་དེ་ཉ་ཅང་གིས་གལ་ཆེ།

༩ འབྲས་རྫོག་གཅིག་ཀྱང་ས་ལ་སྤྱང་འཇུག་མི་རུང་།

དེ་དང་འབྲས་བ་ཟ་མ་འཕྲོ་བརྒྱུག་བཏང་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག་
གནའ་དུས་ཤིག་ན་ཆོད་མ་སོགས་སྒྲེར་མ་མང་པོ་ཞིག་ཉོས་ནས་
ཅིག་ཅི་གང་རེ་བསྐྱིགས་པའི་ནང་ནས་རྩུང་ཟད་རེ་ཐོས་རྗེས་སྟག་
མ་ནམས་བསྐྱར་ཉེ་སོང་ན་ཨ་ཏ་ཟེར་ནས་མགོ་འདར་སའི་སྟག་
པོའི་གཤམ་དུ་རང་གིས་ཀྱང་འཛིན་གྱི་རེད་ལ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་
སྟར་བསམས་པ་རེད། བོད་མ་ཆད་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཆ་ལའང་དེ་འདྲ་
ཡོད། ཁ་སང་དེ་རིང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ནང་ན་ཆེས་སྟག་པོས་སྟ་
བཅོ། འབྲས་རྫོག་མ་གཅིག་ཅིག་ཅིའི་ཐོག་དུ་སྤྱང་སོང་ན་དེ་ཡང་
བསྐྱུགས་ཉེ་ཁ་ནང་བསྐྱས་བཞག་ན་ཏ་ཅང་གིས་ཡག་པོ་ཞིག་ལ་
ངོས་འཛིན་ཞུ་བ་རེད། ཟ་སྟག་དང་འཕྱང་སྟག་དེ་ཆོ་བསྐྱར་ནས་
བྱད་སོང་ན་ཆེས་དམུ་མོད་དང་། མི་རིག་གནས་མེད་མཁན། ཡོན་
ཆད་མེད་པ་ཞིག་ལ་འཛོག་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་མི་བཟང་བ་
སྟ་ཡིན་ཡང་དེ་སྟར་འཛོག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་སྟོན་ཆད་ནས་འདུལ་བའི་ནང་ལ་ཅི་སྟ་བུ་ཞིག་གསུངས་
མེད། ང་ཆོས་འདུལ་བ་ཤེས་ན་བསམ་པ་མ་ཆད་སྟོང་པ་ཐོག་ཡིན་
ན་ཡང་དེང་སང་སྟོན་ཐོན་གྱི་གཤམ་དུ་རྩྭ་བ་རེད། ཟས་སྟག་ནམས་
འཁོར་ཤུག་སྟར་སྟོབ་དང་མཐུན་པའི་ཁྱག་མའི་ནང་དུ་སྐྱུགས་ནས་

ཁྱེད་འགྲོ་དགོས། རང་གིས་ཟ་མི་དགོས་ནའང་ཁྱིམ་ཚང་གི་གསོ་
 རྒྱ་སེམས་ཅན་དེ་འདྲ་ལ་ཟ་བཅུག་ན་ཆོག དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ཅ་
 ལག་ཡིན་དུང་སྒོར་མོ་སྤྲད་དེ་ཉོས་པ་ཡིན་དུས་དེ་ཆོ་བཀའ་གི་རེད་མ་
 བསམ། ཟ་མ་འགྲོ་བཤྲག་མི་བྱ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་ལ་གཟབ་གཟབ་
 གནང་རོགས་གྱིས།

༥ བྲ་པས་རྒྱ་དོམ་བྱས་ན་ནོར་བ་རེད།

བྲ་པ་ལ་ལས་ད་དུང་རྒྱ་དོམ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བྱེད་གྱི་
 མེད་དམ། དེ་འདྲ་མ་གནང། བྲ་པ་ལ་ཆེས་ཡོད་མི་དུང་བ་དེ་རྒྱ་
 རེད། ཆེས་ཡོད་དགོས་རྒྱ་དེ་ཆོས་རེད། ད་དེ་འདྲ་དོམ་ཁ་བྱས་
 ན་ཆོས་ཡག་པོ་ཞིག་རང་རྒྱད་ལ་མ་སྐྱེས་པས་རྒྱད་མ་དུལ་བའི་
 ལྟ་བས་གྱིས་རེད། རྒྱད་དུལ་བ་ཞིག་གིས་དེ་འདྲ་གནང་རྒྱ་མ་
 རེད། འདུལ་བ་ལ་གཟིགས་རོགས། ཆེ་ས་ནས་འདུལ་བ་མ་ཤེས་ན་
 འདིའི་ནང་ན་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཐང་དོར་གྱི་གནད་འཆོལ་ཏེ་རན་
 སོང་ལ་སྐྱེ་བའི་ཉེན་ཁ་དང་། རྒྱང་ས་ནས་བསམ་ན་བྲ་པའི་སྤྱོད་པ་
 ཅ་བ་ཉིད་ནས་མི་ཤེས་པ་འགྱུར་བས་འདུལ་བ་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་ཆེས་གཤ་
 ཆེ། བྲ་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་རང་གཞན་སུ་ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
 ཁག་པོ་རེད། བོད་དུ་བཤད་པ་དེ་ཆོ་ལ་སུ་ཡིན་ནའང་མི་སྐབ་རྒྱ་

ཞིག་མི་འདུག་པས་གཟབ་གཟབ་གནང་རྒྱ་དེ་ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་
རེད།

༥ ཆོས་སྐར་འདི་ལ་འབྱུང་ཉི་བའི་བསྐྱབ་པའི་ཉིས་སྟོན།

ཆོས་སྐར་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གྲ་བ་དང་ཇོ་མོ་མང་ཆེ་བ་
ཞིག་ནི་ལམ་གོང་འོག་རེ་མ་གཏོགས་མི་འདུག དཔེར་ན་སྣང་སེམས་
དབང་སྤྱད་གླིང་ལ་མཆོན་ན་དཀྱིལ་ན་སྒྲངས་འཁོར་གྱི་ལམ་ཞིག་མ་
གཏོགས་གཞན་བར་ན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྟོན་སྒྲ་མ་ཡིད་
བཞིན་ནོར་བུས་འདུལ་བའི་ནང་ན་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་དགོས་གསུངས་
ཉི་སྐར་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཐག་རིང་པོ་བཞག་པ་རེད། ད་ཆར་ཇོ་སྐར་
ཆེར་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་འགལ་
ཕྱིན་ཆེན་པོ་འབྲད་ཡོད། གོང་དུ་དགེ་བསྐྱོས་ཆང་གིས་ཀྱང་གསུངས་
སོང་། དེའི་ཐོག་ལ་གཟབ་གཟབ་ཏུ་ལས་པ་གནང་རོགས།

འདི་ཇོ་སེར་གྱི་སྒྲིག་ལམ་དེ་གཞན་པ་ཞིག་དང་གཏན་ནས་
མི་འདྲ། འདིའི་ཐོག་ལ་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་དམིགས་བསལ་
ཀྱི་བཀའ་ནན་པོར་གནང་ཡོད། ཁྱེད་རྒྱུ་པ་གསར་བྱོན་རྒྱུ་མས་ཀྱིས་
གཟབ་གཟབ་མཛོད། སྟོན་པ་ཙ་བ་ནས་སྤང་མ་སྤུབ་ན་རང་རང་སོ་
སོའི་པ་ཡུལ་ལ་སོང་། བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པར་སྤུལ་ནས་ལས་རྒྱ་

འབྲས་ཆེ་ལྷ་ཕྱི་དང་འགལ་བའི་ལས་ཀ་མི་བྱ། རང་གི་དགོ་སྐྱབ་
 སྤྱིག་སྒྲིང་གང་ཐུབ་ཐུབ་རེ་གནང་ན་དགོ་བ་རེ་ཡང་འབྲུབ་ཀྱི་རེད། དེ་
 བཞིན་དུ་ཉམས་ལེན་ཡང་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཞིག་བྱས་ནས་ཀླད་པོའི་གྲལ་
 ཏུ་འགོ་ན་འདྲ། ཀན་མོ་གྲལ་དུ་འགོ་དགོས་ན་འདྲ། སུ་ཡི་གྲལ་དུ་འགོ་
 དགོས་ན་བྱོན་སོང་། མ་འོངས་བ་ན་ཕྱིར་ཡོང་སྟེ་བསྐྱབ་བ་གསར་དུ་
 སྒྲངས་ན་ཡང་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད།

བསྐྱབ་བ་ཕུལ་བ་དེ་ཉམས་སོང་བ་དང་མི་འདྲ། འདུལ་བ་སོ་
 སོར་ཐར་བ་ཉམས་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱིར་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲོམ་བ་
 ཉམས་ནའང་དམ་ཆེག་ཉམས་བའི་བྱབ་བ་མེད་ཀྱང་།

རྩོ་སེར་གཉིས་ཀའི་བར་ན་བསྐྱབ་བ་ཉམས་ན་པན་
 ཚུན་གཉིས་ཀ་ལ་སོ་སོར་ཐར་བ་ཉམས་རྒྱ་ཅང་བཤད་རྒྱ་མེད་
 ཅིང་། དམ་ཆེག་ཉམས་བ་ཡང་མ་རེད་ཟེར་དགོས་ན་དཀའ་མོ་ཞིག་
 ཆགས་ཡོད། སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་བཀའ་ཉ་ལས་བ་ཞིག་
 བསྐྱལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་རབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་
 དགོས་བ་སྒྲོས་ཅི། ལྷག་པར་དུ་ནི་རྩོ་སེར་ནང་པན་ཚུན་མ་གཟབ་
 ན་ཉ་ཅང་གིས་དཀའ་མོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཐམས་ཅད་གཟབ་གཟབ་
 བྱེད་རོགས་ཀྱིས། རྩོ་མོའི་དགོ་སྒྲོས་རྣམས་དང་མཐན་སོ་རྣམས་
 ཀྱིས་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱི་རེད། མིན་ན་ཡང་འདི་ན་དགོ་སྒྲོས་རྣམས་
 ཀྱིས་གསུངས་སོང་བས་དེ་རྣམས་གསན་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེས་ན་

གསར་ཐོན་ཞིག་ཡིན་ནའང་གོ་མ་སོང་བེད་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ལྷག་
པར་དུ་གཟབ་གཟབ་ཅིག་མ་བྱས་ན་རང་དགར་གཞན་པ་ཞིག་དང་
འབྲས་མེད། དེ་ལ་གཟབ་དགོས།

༥ སྤྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་སྤྱིག་ལམ་ཡོད་དགོས།

དེ་ཡང་རང་ངོས་ནས་གཟབ་དགོས་པ་མ་ཆད་སྤྱི་ཆ་ནས་
འགོ་ལྷགས་དང་ངོ་སེར་བར་གྱི་སྤྱིག་ལམ་ཡང་ཡོད་དགོས་མ་གཏོགས་
ང་ཆོས་གཟབ་དགོས་བཞིན་པ་ཅམ་གྱིས་ཡོང་གི་མ་རེད། འདི་ལ་སྤྱིག་
སློལ་མང་པོ་བཞག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལའོར་གྱི་ནང་འགོ་རྒྱ་ཡིན་
ན་ཡང་སྤྱི་ཆ་དང་ང་ཆོས་རྒྱུ་ལ་འགོ་དགོས་སྐབས། འདི་ནས་མར་ལུང་
མདོ་བར་རྒྱུ་ལ་འགོ་དགོས་པ་སྤྱི་ཆ་མེད་ཐོག་ མདའ་དེར་པལ་ཆེར་རྒྱ་
ཆོད་གསུམ་བཞི། བཞི་ལྔ་རེ་བསྐྱབས་ན་གཏུང་མ་ཁུར་མཁན་གྱི་རྒྱུ་
ལའོར་འབྲས་ལོང་ན་དེའི་ཐོག་ལ་འདུག་ས་ཨེ་རྟེན་ལྟ་དགོས། དེ་ཡང་ལོན་
དཀའ་མོ་ཡིན། དེ་དུས་ངོ་མོ་ཡང་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁ་སང་དེ་
རིང་ནི་རྒྱུ་ལའོར་ཁ་ལོ་བས་རྒྱུར་བཅའ་ཡོང་ནས་འདུག་མཁན་མི་
རྟེན་ནས་ཡོད་པའི་སྐབས་རེད། དེ་འབྲས་ཡིན་དུས་རྒྱུ་ལའོར་མི་རྟེན་
པའི་དཀའ་ངལ་མེད། ཡར་སྤྱོད་གསུམ་གསུམ་རྟེན་རྒྱུ་ལ་མང་པོ་ཡོད་
སའི་རྒྱུ་ལའོར་ནང་ངོ་མོ་རྒྱུ་ལའི་བཞུགས་ནས་མར་བབས་

པ་དང་། རྫོམ་མང་པོ་བཞུགས་ཡོད་ས་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ནང་ན་གྲ་པ་
 རྣམས་མི་བཞུགས་ནས་མར་བབས་ཀྱི་འདུག་ཟེང་། དེ་ཡག་པོ་རེད། ད་
 རུང་ཡང་མུ་མཐུད་ནས་རྒྱ་དུ་དེ་འདྲ་གནང་དགོས།

༥ རིན་མེད་ཀྱི་ཁ་པར་བཀག་འགོག་དགོས་མིན་ མང་མོས་ཐག་གཅོད།

ལྷ་མ་རིག་དང་ནས་རྒྱ་མཚན་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསུངས་
 མོང་། ར་ནིང་གཞེས་ནིང་ཚུན་ཆོད་ནས་སྐར་འདིའི་ནང་ཁ་པར་ལ་
 རིན་པ་ཅ་བ་ནས་མི་དགོས་རྒྱ་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དགེ་འདུན་
 པའི་ནང་ནས་རིན་མེད་ཀྱི་ཁ་པར་འདི་མེད་ན་བཟང་གི་གསུང་མཁན་
 མང་པོ་འདུག།

ང་ཆོས་ཀྱང་དེའི་སྐོར་གྲོས་བསྐྱར་བྱས་ནས་ལས་དོན་འདི་
 དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འདྲི་རྒྱ་བྱས་ཡོད། བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་
 བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་གང་གནང་ན་དེ་ཡིན། དེ་བས་
 ངས་འདི་དགོས་དེ་དགོས་ཅུ་རྒྱ་མེད། དམངས་གཙོ་བྱེད་དགོས་དུས་
 མང་ཆོགས་ཀྱིས་གང་ཐག་གཅོད་པ་དེ་རེད། འདིས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་
 ཁ་པར་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་རྣམས་ཁེགས་ཐུབ་པར་བརྟེན་
 མི་མེད་ཀྱང་། པན་ཐོག་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་རྒྱ་རེད། རམ་ཞིག་ན་ང་

ཆོས་བྱ་བ་གང་ཡིན་ནའང་དམངས་གཙོ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་དགེ་
 འདུན་པའི་སྒྲིབ་མོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་དེ་བས་
 དམངས་གཙོ་གནང་དགོས། བྱེད་དགེ་འདུན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་
 ཐུགས་ལ་བབས་ན་ང་ཆོས་དེ་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། མི་འབབ་ཀྱི་གསུངས་ན་
 ང་ཆོས་དེ་བདག་གཉེར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན། སང་གནངས་ནམ་ཞིག་ན་ཕྱག་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ད་ལྟ་ནས་ཐུགས་བསམ་ཞིབ་མོར་བཞེས་རོགས།
 བླ་མ་རིག་དང་ཆོས་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རང་སོ་སོར་
 ཡང་དཔེ་ཆ་བལྟ་དགོས་རྒྱུ་རེད། སྒྲིབ་རྒྱག་དགོས་རྒྱུ་རེད། དེ་མིན་
 བ་ཁ་ཐོན་བཏོན་དགོས་རྒྱུ་རེད། རོན་དག་ཅན་འདྲ་བའད་རྒྱུ་ཡོད་
 བ་ལོས་བའད་མ་གཏོགས་རང་དགར་དོན་མེད་བའད་དེ་དུས་ཆོད་
 མང་པ་བཏང་ན། ལག་འཛིན་ཁ་བར་གྱིས་མགོ་ལ་ཡང་ཉ་ཅང་གིས་
 གཞོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བྱེད་པར་དུ་རྒྱ་ཆོད་ཐུང་པན་ཆད་སློག་གི་
 རྒྱབས་དེ་རྩེ་ངན་ལ་སོང་བས་སྐད་པ་ལ་ཉ་ཅང་གིས་གཏོར་བཞིག་
 ཆེན་པོ་ཐེབས་ཅིང་། བར་ལམ་མི་ལ་ལ་ཞིག་གི་མགོ་འཁྱིལ་ལྟར་བ་
 དང་བྲན་པ་ཉམས་པ་སོགས་བྱུང་བ་རེད། ལག་འཛིན་ཁ་བར་ལས་
 གདན་འཛོག་ཁ་བར་གྱིས་ཅུང་ཟད་དགའ་ཐེར་མཁན་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 ཡིས་སྐད་པ་ལ་མ་གཞོད་ནའང་ན་བའི་དབང་པོ་ལ་གཞོད་པས། གང་
 ལྟར་ཡང་འདི་ལ་གཞོད་པ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ལྟན་རིང་
 མ་བའད། ལུས་ཁམས་དང་དཔལ་འབྱོར་དུས་ཆོད་ཡོངས་ལ་གཞོད་

བ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བས་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས།

༥ སྐར་འདིའི་བདག་པོ་དག་འདུན་པ།

ང་ཆོ་ལས་བྱེད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བྱེད་དག་འདུན་པ་
ནམས་ཀྱིས་བསམ་འཆར་གསུང་ཞོག ཡིན་ན་ཡང་རྩུན་བཤད་
ནས་ག་གོ་ལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉེས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུག་སོགས་སྐར་
འདེབས་དང་།

དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་གཅིག་བཤད་སོང་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཡང་
གསུང་མི་དགོས། སྐར་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཐོག་
ནས་ཡིན་ནའང་འདྲ། བདག་གཉེར་བྱེད་སྣངས་ཀྱི་སྐོར་ཡིན་ནའང་
འདྲ། སྐར་འདི་དང་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ། སེམས་ཅན་གྱི་
བདེ་སྤྱིད། སྐར་འདིའི་སྤྱིག་སྟོལ་གྱི་གནད་དོན་སོགས་ལ་བྲ་ཆུང་
ལོ་བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་བསམ་
འཆར་ཞིག་འདོན་རྒྱུ་ཡོད་ན་གསུང་ཞོག ཡི་གེ་ལ་བྲིས་ནས་ང་ཆོ་
ལ་གསུང་ཞོག་དང་ང་ཆོས་སྣང་མེད་དུ་མི་བསྐྱུར་ནས་བཞོ་སྤེང་བྱ་
རྒྱུ་ཡིན། བྱེད་ནམས་པ་ལ་ཡང་དུས་རྟག་པར་ཞུ་གིན་ཡོད་རྒྱུ་དེ་རེད།

དེ་མིན་པའི་དགའ་ཕྱོགས་དང་མི་དགའ་ཕྱོགས་བྱས་ནས་

བརྗོད་མཁན་ད་ཕྱིན་སྐྱུ་ཡང་བྱང་མ་སོང་། དེ་བྱེད་ཡང་མི་རུང་
 རྟོ་རྗེའི་མཆེད་གྲོགས་དང་ཚངས་བར་མཚུངས་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་
 གྲོགས་མིན་མཁན་ཞིག་གཅིག་ཡང་མེད་པ་ཡིན་དུས། བསམ་འཆར་
 འབྲ་མི་འབྲ་གསུང་མི་རུང་བ་དེ་སྟུ་ཡིན་ཡང་ཞེས་གྱི་རེད། སྐར་གྱི་
 བདག་གཉེར་བྱེད་ལུགས་གྱི་ཐད་བསམ་འཆར་འདོན་མཁན་མང་ན་
 ཡག་པོ་རེད། ང་ཆོས་རྗེས་སྟུ་ཡི་རང་ཁྱ་གི་ཡིན། ཡིན་ནའང་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་བརྟག་དབྱུང་ཞིབ་མོར་གནང་སྟེ་བསམ་འཆར་གསུང་
 དགོས། བརྟག་དབྱུང་ཞིབ་མོར་བྱས་ནས་གསུང་ན་དགའ་དགའ་
 ཡིན། ལྷན་དུ་བཞད་གྱི་ཡོད།

སྐར་འདི་དགེ་འདུན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་པ་བདག་པོ་
 སྐྱུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་ཡར་འཛོག་ན་ཡང་དགེ་འདུན་པས་
 འཛོག་དགོས། འདི་མར་འཕེན་ན་ཡང་བྱེད་དགེ་འདུན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཡོད། དམངས་གཙོ་བྱས་ནས་དགེ་འདུན་པའི་ཕྱག་ལ་བཞག་ཡོད་པ་
 རེད། ཡང་དམངས་གཙོ་བྱས་པ་ལ་བཟང་ངན་གཉིས་ཡོད། ཐམས་
 ཅད་གྱིས་སྒྲེར་དོན་ཁོ་ན་ལ་བསམ་སྟོན་བྱང་ན་སྤྱིའི་ལས་དོན་གལ་
 ཆེན་ནམས་མི་འགྲུབ་རྒྱ་ཆགས་འགྲོ་མཁོར་ན་བྱ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལ་
 གཞབ་གཞབ་གནང་རོགས་གྱིས།

༥ ཁང་པའི་མེ་སྒྲོན་སྒྲོར།

དེ་དང་འདྲ་བ་དགུན་ཁང་ཁང་པ་མེ་ཡིས་འཆིག་སྒྲུ་དེ་མང་
པོ་རེད། དེའི་སྐྱབས་སུ་པ་རི་དང་ཚུ་རི་ནས་ཀི་སྒྲུ་ཏ་ལས་པར་རྒྱག་
མཁན་འདུག དེ་ཡང་གཏན་ནས་མ་བརྒྱབ་ལྷ་བ་མིན། དེ་ཡང་མ་
བརྒྱབ་ན་མེ་གསོད་སྒྲུ་ལ་དཀའ་ལས་ཡོད་སྒྲུ་རེད། སྒྲོན་ནས་སྒྲར་ན་
བཞུགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་འག་སྒྲུ་རེད། ཁང་པ་མེས་འཆིག་སྒྲོང་
བསམ་ཡང་གསར་དུ་ཐེབས་མཁན་འདྲ་ཡིན་ན་མཆོན་དཀྲིལ་དུ་ཀི་
སྒྲུ་ཏ་ལས་ཞིག་ཐོས་དུས་ཅི་ཞིག་ཡིན་ན་བསམ་ནས་འཛིགས་སྒྲུག་
ཡོང་སྒྲུ་རེད། དེ་མིན་ཡང་མ་དད་པའི་སྒྲུར་ཡང་འཇུར་སྲིད་པས་འདི་
ལ་ཡང་བརྟེན་ཞིག་གཏོང་ཐབས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་དགོས། ཟོང་
ཁྱེར་གྱི་ནང་དུ་བརྟེན་གཏོང་ལུགས་སྒྲི་བའི་སྒྲུང་འཁོར་གྱི་ཐོག་ན་
གཤམ་གྱི་ཡོད་སྒྲུ་དེ་བཞག་ན་སྒྲུ་ན་བཤེས་པ་ནམས་ནམ་ཉིག་བཅའ་
སྒྲུ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི་བརྟེན་གཏོང་ལུགས་ཅི་དགོས་ག་ལེར་
བལྟ་དགོས། ལུང་སྒྲུ་ཆེན་པོ་གནང་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག དགོས་
ངེས་ཅན་མ་ཡིན་ན་ཀི་སྒྲུ་མ་རྒྱག སྒྲུ་འདྲ་ཡིན་ན་ལས་ཁུངས་ནང་
དུ་མར་སེམས་དུབ་སྟེ་གད་མོ་ཤོར་ས་མེད་པ་སེམས་མི་སྒྲིད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲིང་སྒྲུང་ན་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ས་སྟོང་
ཞིག་དུ་སོང་ནས་ཀི་སྒྲུ་ཆེན་པོ་རེ་བརྒྱབ་ན་པན་གྱི་ཡོད། རྫོགས་

ཆེན་གྱི་གཞུང་ནའང་སྤྱིར་སྤྱོད་ལ་འཆངས་ན་པའ་སྤྱི་བྱ་དགོས་
 བ་གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་སོང་བ་ཡིན་ན་པར་ས་སྤྱོད་རེ་
 སོང་ནས་ཀི་རྒྱུ་བ། དེ་མིན་ན་ཀི་སྤྱི་མ་བརྒྱབ། འདི་ན་མི་མང་པོ་
 ཡིན་དུས་ཕྱར་བརྒྱབ་མི་ཉན། ཏ་ཅང་གིས་འཇམ་དགོས། ལྷ་མ་ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཏ་ཅང་མང་པོ་གསུངས་
 བ་རེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཆ་གནང་རོགས་
 དགོས།

༥ བྱི་ཕྱོམ་ཏ་ཅང་མི་རུང་།

དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྤྱར་འདི་ན་བྱི་ཕྱོམ་ཏ་ཅང་མང་པོ་འདུག གྲ་
 བ་ཆོ་ལེ་ལོ་ཆེ་པོ་ཡིན་དུས་སུས་ཀྱང་བྱི་གསོ་རྒྱ་མ་རེད། གཙོ་བོ་
 དེ་རྒྱ་དང་བོད་ཀྱི་རྩོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འབྲེལ་
 ཞིག་འདུག སྤྱིར་སྤྱོད་གཞན་པ་ལ་བལྟས་ན་འདི་ན་ཏ་ལས་པ་ཕྱིར་
 ཕྱང་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱིས་སུ་བྱི་བྱིད་མ་འོང་མ་གཏོགས་དང་པོ་སྤྱོད་
 རེ་སྤྱོད་ཀྱང་ཕྱིས་མང་ཆེ་སོང་ན་ཁོང་ཁྱོ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆགས་འཕྲོ་བས་དེ་
 ཀྱན་གྱིས་སྤྱགས་ལ་བྱུངས།

ཁོར་ཕྱག་སྤང་སྐྱོབ་སྒོར།

དེའི་འཕྲོས་འཁོར་ཕྱག་སྤང་སྐྱོབ་དང་། འཁོར་ཕྱག་གཙང་
སྤྱི་ཐོག་ལ་ཁ་སང་ཁ་ཉིན་སྒོག་རྣམས་འཁོར་མ་རིགས་གྲ་ཚུང་ནམས་
ཀྱིས་བསྐྱུགས་ནས་ཞོག་དང་སྒོག་རྣམས་ཆ་རེ་རེ་ལ་ང་ཚོས་སྒོར་ཐུང་
གཉིས་རེ་དང་། སྒོག་རྣམས་ཆ་བཅུ་ཐམ་པ་ལོན་ན་སྒོར་མོ་གཅིག་སྒྲིབ་
རྒྱ་ལྷས་པ་ཡིན། སྒོག་རྣམས་རིགས་དོར་རྒྱ་ཡོད་ན་འཁོར་ཕྱག་ལ་
བསམ་སྒོ་བཏང་སྟེ་སྒོག་རྣམས་བསྐྱ་སའི་སྒྲིགས་ཐོམ་ཞིག་བཞག་ཡོད་
པ་དེའི་ནང་ལ་འཕངས། བཙོངས་ན་ཆོངས། མདོར་ན་ཅི་ཞིག་བྱེད་
དགོས་ན་ཡང་འཁོར་ཕྱག་ལ་མི་གཞིད་པར་བྱེད་དགོས། དེ་དང་འབྲ་
བ་འགྲིག་ཞོག་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་འགྲིག་ཞོག་ངོ་མ་དེ་ཆོང་ཁང་
ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་ཉར་ཆགས་གནང་མི་རུང་བའི་སྲོལ་དེ་སྟོན་ཟླ་
མ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ནས་ཡོད། ད་དུང་ཡང་
དེ་ཡིན། འགྲིག་ཞོག་ས་ཞབས་སུ་བསྐྱས་ན་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་
རུལ་མི་ཐུབ་པ་དང་། ཡར་རྩ་དང་འབྲུ་རིགས་སྐྱེ་མི་བཅུག་པ། མེ་
ནང་དུ་བསྐྱེགས་ན་མཁའ་དབྱུགས་འབག་བཙོག་བྱས་པ་རེད། སྒོག་
རྣམས་ཡང་དེ་དང་གཅིག་པ་རེད། ང་ཚོས་སྒོག་རྣམས་ཀྱང་མེ་ལ་སྐྱེག་
མི་རུང་། གཞན་པ་ཞོག་བྱའི་སྒོར་དེ་ས་སྟོང་འབྲུ་མེད་ས་ཞིག་ལ་
སྐྱེག་ན་ཆོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཏེ་མཉམ་དུ་མི་བསྐྱེག་གནང་

དགོས་མ་གཏོགས་སྒར་འདི་ཡི་ཕྱོགས་གང་སར་ཤོག་བྱ་བ་སྟེགས་
 བ་ཡག་པོ་མི་འདུག དེ་འདྲ་བ་ཚུ་ཤོག་བསྟེགས་བ་ཡང་ལྷ་འཁྲགས་
 ཟེར་རྒྱ་ཞིག་འགོ་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད་ལ། དེ་མིན་ནའང་ངེ་མ་ངན་པས་
 ཁྱབ་པ་དང་ཁོར་ཡུག་འབག་བཅོག་དང་ནད་འདྲ་མིན་སྟེ་བས་
 ཐམས་ཅད་རུག་རུག་བྱས་ནས་སྟོགས་ཐོམ་ནང་སྒྲག་རོགས། སྒར་
 འདི་ན་མི་མང་པོ་ཡོད་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གད་སྟོགས་གང་སར་
 གཡུགས་ན་ཁོར་ཡུག་ལ་ཏ་ཅང་གཞོད་པས་ཀྱན་གྱིས་དེ་བཞིན་
 ཐུགས་ལ་འཛིན་རོགས་གྱིས། སྟོག་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ནམས་འཁོར་
 ཡུག་གཅིང་སྤྱོད་ཆོད་གི་ལག་ལ་ཞོག་དང་། རིན་པ་ཅུང་ཟད་རེ་སྦྱོན་
 བས་ཉོ་གནང་རྒྱ་རེད། སྒར་འདིར་མི་མང་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆུང་
 ས་ནས་གཟབ་གཟབ་ཞིག་མ་བྱས་ན་མི་འགྲིག་པས་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་འཛིན་རོགས་གནང་།

༥ འདི་མན་ཆད་པན་ཡོན་བཤད་པའི་
སྒོ་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་རེད།

སྒྱིར་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་མཐའ་དག་གི།

བདེ་དཔལ་ཀླན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་། །

ཞེས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ནི། སྒྱིར་ནང་བ་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་
སྤྱི་ལམ་པ་སོགས་སྤྱི་ཡོན་ནང་མཐོ་ངེས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ཞིག་ཐོབ་
དགོས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འདི་མེད་ན་ཐོབ་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཐར་བ་
དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པར་རྟེན་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་ཐབས་
མེད་པས་བདེ་བ་དང་དཔལ་བཟོད་དུས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འདི་
ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། འདི་ཉམས་ན་འདུལ་བ་རང་གི་སྐབས་
ནས་བཤད་པའི་བཤགས་པ་དེ་འདྲ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ངན་འགོར་སྤྱི་
མཐའ་མེད་པར་འབྱུངས་འགོ་བར་གསུངས་པ་རེད། འདུལ་བའི་
ལྷག་མའི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་སྤྱི་ཁྱོད་ཀྱི་འགོ་བ་
ནི་གཉིས་ཏེ་དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་སོ། །ཡར་དབྱུང་བའི་སྐབས་
སྤྱི་ཁྱོད་ཀྱི་འགོ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ་མི་དང་ལྷའི་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བཤགས་པ་ཆོས་བཞིན་མ་བྱས་ན་ནམ་སྤེན་ངན་འགོ་མཐའ་མེད་དུ་
འབྱུངས་པར་གསུངས་ཡོད།

༥ རང་གི་མགོ་བོ་འཁོར་ནས་ཚོས་འདུལ་བ་ལ་
བྱད་གསོད་མི་རུང་།

བདེ་དཔལ་ཀྱན་འདི་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་།།

འདི་ཉམས་ན་ངན་འཁྲེ་མཐའ་མེད་འབྱུངས།།

ཤེས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་མ་བསྐྱེད་ན་ཡང་དག་སྒྲུ་རེད། རྫོགས་
ཆེན་སྒྲོམ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་རེད་བསམ་ནས་རང་
གི་མགོ་བོ་མ་འཁོར་གསུངས་པ་རེད། དེ་ལ་གོ་སྒྲུ་སྒྲུ་ཆེན་པོ་ཡོད་
བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིབ་ཏུ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་ཚོས་འདུལ་
བ་བཞེན་སྒྲུང་དོར་ཐམས་ཅད་ལ་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས། ཚུལ་
ཁྲིམས་མ་བསྐྱེད་ན་ཡང་མི་སྒྲོན་དེ་བས་གོང་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཡོད་སྒྲུང་སྒྲུས་ནས་འདུལ་བ་སོ་སོར་ཐར་པ་ལ་བརྟན་བཅོས་དང་
བྱད་གསོད་བྱས་ན་མགོ་བོ་འཁོར་བ་རེད། རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རབ་ན་དཔལ་ལྷན་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནས་གསུངས་པ་བཞེན་དུ་གསུམ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་དེ་
ཡོང་ཐུབ་དགོས། དེ་ཨང་དང་པོ་རེད།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡོང་མ་ཐུབ་ན་བསྐྱབ་པ་ཁྲིམ་པའི་ཆེན་ཅན་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞིག་དང་རབ་བྱུང་གི་ཆེན་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་
གཉིས་ལས། ཁྲིམ་པའི་ཆེན་ཅན་དེས་གཞན་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐམས་

ཅད་མཉམ་ནའང་དེའི་འོག་ཏུ་འདུག་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉེན་ཅན་
 དེ་ཡར་གོང་དུ་འཛོག་ཏུ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རབ་གནས་ལ་སོགས་པ་
 རྫོལ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་ཕྱག་ལས་ཞིག་གནང་དགོས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་
 ཉེན་ཅན་དེ་ལ་སྒྲིབ་འཇུག་དགོས་པར་དུས་འཁོར་གྱི་ནང་ན་གསུངས་
 ཡོད། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཚོགས་ཆེན་མན་ཆོད་འབྲ་འབྲ་རེད།

ང་གཏིང་སྟོན་ཞིག་དང་། ང་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཞིག་དང་། ང་ནལ་འབྱོར་
 བ་ཞིག་ཡིན་པས་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་དེ་ཉམས་སོང་ཡང་ང་ལ་
 གང་ཡང་བཤད་མཁན་མེད་བསམ་ནས་སྟོམ་པ་མི་བསྐྱུངས་ནས་
 ཉམས་བཅུག་པ་དང་། ཉམས་པ་དེ་ཕྱིར་བཅོས་མི་དགོས་སྣང་སྒྲིམ་ན་
 དེ་ལ་མགོ་བོ་འཁོར་བ་ཟེར། དེས་ན་མགོ་བོ་མ་འཁོར། འདུལ་བ་སོ་
 སོར་ཐར་བ་དེ་ནི་ཏ་ཅང་གིས་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྐབས་སུ་འདུལ་བ་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པ་འདི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཉེས་སྒྱུད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཉེས་སྒྱུད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་གསང་བ་སྤྲུགས་
 གི་སྐབས་སུ་ཐུན་མོང་གི་དམ་ཆོག་སྤྱི་དང་དགོས་གི་དམ་ཆོག་ཏུ་
 གསུངས་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་དུས་དེ་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་མ་
 གཏོགས་དེ་ལ་མི་སྟོན་སྣང་དང་། མི་དགོས་སྣང་། འདི་དམན་པ་
 ཞིག་ཡིན་སྣང་སྒྲིམ། སྟོང་ཉིད་མ་ཉོགས་ནའང་ཉོགས་ཡོད་སྣང་
 སྒྲིམ། སྟོམ་པ་སྐྱུང་དགོས་ཀྱང་དེ་མི་དགོས་སྣང་སྒྲིམ་ན་རང་མགོ་

བོ་འཁོར་བ་རེད། ཁ་སྟོང་སྐད་མཐོན་པོ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡང་
 མེད། དེས་ན་རྟེན་གཞི་དངོས་དེ་གལ་ཆུང་ཡིན་སྟངས་སྐྱེས་ན་མགོ་བོ་
 འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་གིས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནད་མ་ཤེས་བའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་རེད། སོ་སོར་ཐར་བ་ལས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་གཅིག་ཀྱང་
 མེད་པ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་སོ་སོར་ཐར་བའི་འདུལ་བ་དེ་ལ་སྟོབ་སྟོང་
 ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་སྤང་དགོས་པ་མ་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་མར་
 སྤེལ་དགོས།

རྩ ཚོས་བྲིད་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གང་ཡང་ མི་དགོས་པའི་དམུ་མོད།

དེང་སང་ལ་ལ་གྲུ་བ་ལོག་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྟོབ་གྲུ་རེ་ཡི་
 དགོ་ཆུང་འདྲ་བྱེད་ས་ལོན་ན། ད་ཕྱིར་འཁོར་ནས་འདུལ་བ་ཐེར་
 རྒྱ་དེ་བཀག་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་རང་ཉིད་བརྒྱལ་བ་ཡིན་པར་
 བརྗོད་པ་དང་། གཞན་ལ་ངོ་སྟོན་ཀྱི་ཡི་གེ་བྲིས་པ་སོགས་ལ་མགོ་
 བོ་འཁོར་བ་གསུངས་པ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་བསམ་ན་མི་ཞིག་གིས་གང་
 བསམ་བསམ་ཐམས་ཅད་ལས་བརྟག་དགོས་ལ། དེ་མིན་ན་བཀག་
 རྒྱ་རེད་བསམ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ལ་
 ཁྲིམས་རེ་མེད་ས་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡང་གནའ་ནས་ད་བར་

རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་གྲང་
 བཀག་རྒྱ་འགོ་བས་ཁྲིམས་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པར་བྱེད་
 དགོས་པར་འགྱུར་ལ། གཅིག་ནས་དེ་རེད། གཉིས་ནས་དམ་པའི་
 ཆོས་དང་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་པར་སྤྱད་བཞག་ན་དེའི་ཤུལ་དུ་འཛིག་
 རྟེན་མི་ལུགས་ལ་བསམ་ན།

དཔེར་ན་དེ་རིང་ང་ཉ་ཅང་གིས་ལྟོགས་ཏེ་ཤི་ལ་ཉེ་སྐབས་སུ་
 རོ་མི་ཤེས་པའི་མི་ཞིག་གིས་བཟའ་བཏུང་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྤྱད་
 པས་མ་ཆད་གྲུ་ལོ་མ་པ་ཞིག་ཁྱེར་རྒྱ་ཡང་བྱིན་ཏེ་མངགས་ན། ཉིན་
 ཞིག་རང་ཉིད་སྟོབས་འབྱོར་ལྡན་པའི་དུས་སུ་གཞན་པ་དེ་ལྟོགས་
 ཏེ་དཀའ་ངལ་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཟ་རྒྱ་སྤྱིན་དགོས་ལ་ཁྱེར་རྒྱ་ཡང་སྤྱིན་
 དགོས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་མི་ལུགས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་།
 རང་གང་འདོད་ལས་བྱེད་མི་དགོས་ན་མི་ལུགས་ཡང་དག་པ་དེ་
 ཡང་བཀག་རྒྱ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་འཛིག་རྟེན་མི་ལུགས་དེ་ཡང་མི་
 དགོས། དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ནི་ག་ལ་དགོས། དེས་ན་ཆོས་
 ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རང་དབང་
 ཅན་དེའི་མིང་ལ་དཔྱ་ཁྲོད་ཟེར་རྒྱ་རེད། དེས་ན་འདུལ་བ་སོ་སོར་
 ཐར་པ་དེ་རང་གིས་སྤང་མི་སྤུབ་པས་མ་ཆད་དེའི་ཐོག་ལ་དགག་པ་
 བརྒྱབ་ན་མགོ་བོ་འཁོར་བ་རེད། འདི་ན་ཁྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་
 མགོ་བོ་མ་འཁོར་གསུང་རྒྱ་དེ་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་

མོས་ཡིན།

དེས་ན་འདུལ་བ་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲིམ་བ་དེ་སྤང་བྱུང་
ན་སྤངས། གལ་ཏེ་སྤང་མ་བྱུང་ན་བཤགས་འོས་ཐམས་ཅད་
བཤགས། སྒྲིམ་འོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱམ། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་བ་གཏན་ནས་
སྤང་མ་བྱུང་ན། རྩ་མ་མི་པམ་བས་བཅུན་ཆུང་ནམས་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་
བའི་ནང་གསུངས་བ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་བ་ལ་བྱང་དུ་
མ་བསད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་བ་འདུལ་བ་སོ་སོར་
ཐར་བ་འདི་ནི་ལྟ་དང་བཅས་པའི་མཆོད་གནས་ཤིག་ཡིན་ཡང་། རང་
གི་སྐལ་བ་ཆད་དེ་ཉོན་མོངས་བ་རགས་བས་མ་ཤེས་བ་མ་གཏོགས་
འདི་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་རེད་བསམ་དགོས། དེ་མིན་ན་གནའ་
དུས་བྱང་སྔོང་ཕྱར་བུས་རང་གི་བྱ་མོ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱོད་བར་འདོད་
ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་མ་རེད་བརྗོད་བ་དང་གཅིག་བ་རེད། རང་
གིས་སྤང་མི་འདོད་བ་དང་། སྤང་མ་བྱུང་བ་ལ་ཁ་གཡར་ས་ཞིག་
བཅའ་ཏེ་ད་དུང་རང་གིས་དཔའ་ཞིག་བྱས་ཡོད་མདོག་བཤད་ན་
མགོ་བོ་འཁོར་བ་རེད། དེས་ན་རང་མགོ་བོ་མི་འཁོར་ནས་རྒྱང་དོར་
མཛོད་གསུངས་བ་ཡིན་དུས་རྒྱང་དོར་གྱི་གནས་སོར་བྱང་ཕྱགས་
གསུམ་གྱི་སྤང་སྒྲིམ་ཡང་དག་བ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཡང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཞེ་བྱུང་བསྟན་ན་སྦྱེ་ཡོང་གི་རེད། ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་རྒྱུད་ལ་ཡག་པོ་ཞིག་སྦྱེས་ན་དེ་ནས་ཤེས་རབ་ཡང་རྒྱུད་

ལ་སྐྱེ་ཡོང་བ་རེད། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པ་ཞིག་སྤང་བྱུང་ན་འདོད་
 ཚུང་ཆོག་ཤེས་བྱེད་དགོས་ན་ཡང་ཅུང་ཟད་ལས་སྤྲོ་མོ་རེད། གང་
 ཞིག་དགོས་ན་ཡང་སྟབས་བདེ་མོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། འདི་གཅིག་
 བཀག་རྒྱ་ཡིན་སྤང་སྐྱེས་པ་དང་། འདི་གཅིག་དོན་ཚུང་ཡིན་སྤང་
 སྐྱེས་ན་མགོ་བོ་འཁོར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་མ་བྱས་ནས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་བསྐྱུང་བྱ་དེ་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་
 གསུངས་པ་རེད། དང་ཆོས་སྤང་དགོས་རྒྱ་དེ་ཡིན།

༥ སྤང་མེད་དུ་འཛོག་མི་རུང་བའི་ དགོན་པའི་བདག་གཉིད།

དེའི་ཐོག་ནས་གྲུ་གསུམ་དང་སྡེ་གཅིག་འདི་མང་པོ་བཤད་
 པ་རེད། དབྱར་གནས་དང་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱོར་དེ་སྡོན་ཆད་བསྟན་པ་
 དག་ཐེར་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ཐུ་མ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱས་ཏེ་ཅང་
 གིས་མང་པོར་གསུངས་ཡོད། དེ་ཡང་ཁ་སང་དེ་རིང་བལྟས་ཡོང་
 དུས་དབྱར་གནས་དང་འདི་དག་ཡོད་པའི་དགོན་པ་དེ་དགོན་པོ་རེད་
 འདུག ང་ཆོས་ས་ཆ་སོ་སོ་ནས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་
 པ་སྤྱེལ་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྐོར་བཁོ་སྤང་མང་པོར་འཆོགས་པ་
 དེ་ཡག་པོ་རེད། དགོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ལ་བྱ་བ་

སྐྱབ་རྒྱ་དང་མང་ཆོགས་ལམ་ལ་འཛོག་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་
 བཤད་མ་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྒྱང་པ་མ་ཡིན་པ་དགོན་
 པ་སོ་སོར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཡོད་མེད་དང་། དེའི་ཐོག་ལ་
 འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་པོ་ཡོད་མེད། དེ་དང་འབྲེལ་བ་སྒྲིམ་པ་ལྡན་པའི་
 རབ་བྱུང་གིས་ཟིན་ཡོད་མེད་ལ་བལྟ་དགོས་ཀྱི་འདུག་མ་གཏོགས་
 དགོན་པ་སོ་སོའི་བདག་གཉེར་བྱེད་སྐྱད་སྒྲོར་སྒྲོར་མེད་དུ་བསྐྱར་
 ཏེ། མང་ཆོགས་རྒྱང་རྒྱང་བདག་གཉེར་བྱེད་སྐྱད་སྐྱད་ལ་བསམ་སྒོ་
 བཏང་ན་མི་འགྲིག་པས། དགོན་པ་སོ་སོར་བལྟ་རྒྱ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་
 པོ་རེད། དེ་ཆོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་གྱིས་ཐུགས་བསམ་རེ་བཞེས་ནས་
 ད་ཕྱིན་ཆད་ང་ཆོས་དེའི་སྒྲོར་དགོན་པ་ནམས་གཅིག་འཆོགས་ཏེ་ཏ་
 ཅང་གིས་དམ་པོ་བྱས་ན་དེ་མི་ཆོག་ཟེར་མཁན་ཡང་ཡོད་རྒྱ་རེད། ཏ་
 ཅང་གིས་ལྟོད་མོ་ཞིག་བྱས་ན་འདི་ལ་ཅང་བདག་པོ་བྱེད་མཁན་མི་
 འདུག་ཀྱང་ཟེར་མཁན་ཡོད་རྒྱ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་ས་སྤྱོགས་ས་
 སྤྱོགས་ཀྱི་དགོན་པ་ནམས་ཚུར་འཆོགས་ཏེ་དགོན་པ་བདག་གཉེར་
 ཅི་འབྲེལ་བྱ་དགོས་སྒྲོར་དང་། དམ་པའི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མན་པ་ཅི་འདྲའི་སྐྱབ་དགོས་སྒོར། སངས་
 རྒྱས་བཙུངས་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་ནམས་ལག་བསྟར་ཅི་འདྲ་བྱེད་
 དགོས་སྒོར་སོགས་གྲོས་བསྟར་བྱེད་ན་གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
 ཁྲིམས་དང་འགལ་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། གཉིས་ནས་ཆོས་ལུགས་

ཀྱི་སྲིད་རྒྱས་དང་ཡང་འགལ་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད།

སྡོན་ཆད་རྫོང་ཞིག་ཡིན་ན་འགོ་ཁྲིད་ཆེ་བ་དེ་དམ་པའི་ཆོས་
སྤྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་མི་ཆོག་ཟེར་གྱི་རེད། ཡང་ཅུང་མི་བཟང་བ་
ཞིག་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་ལབ་གྱི་མ་རེད། ད་དེ་མི་རང་རང་སོ་སོའི་བསམ་
ཚུལ་རེད་མ་གཏོགས་ཁྲིམས་གཅིག་ལས་མེད། ཁྲིམས་དང་མི་འགལ་
བ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་གི་རང་གིས་མེད་པར་འགྲོ་ན་མ་གཏོགས་གཞན་
པ་མི་ཆོག་བརྗོད་མཁན་ད་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། རྒྱ་མཚན་མེད་པར་
བྱ་བ་འདི་ལས་མི་ཆོག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཡང་དེ་ལ་ཅང་བཟུ་རྒྱ་མེད། སོ་
སོས་བལྟས་ནས་བྱ་བ་འདི་དག་ཟུ་མཐུད་ནས་བསྐྱབས་ན་གལ་ཆེན་
དེ་བཞིན་སྐྱབ་དགོས་པར་ཁ་སང་ཡང་བཤད་ཡོད།

༥ རྩོམ་རྒྱུ་མཁའི་རྒྱུ་ཐར་གྱི་ཆེ་བ།

དེ་བཞིན་རྩོམ་རྒྱུ་ཀྱིས་ཀྱང་དགོན་པ་སོ་སོར་བྱོན་ཏེ་
བསྟན་འགྲོའི་དོན་སྐྱབ་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལོ་ལ་རྩོམ་
རྒྱུ་ཀྱིས་བཟོ་སྒྲིང་ཞིག་འཆོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐོས་ཟུང་དེ་ལ་རྗེས་
སྤྱི་ཡོད་ཡོད། ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་པར་རང་ངོས་
ནས་བལྟས་པ་ཡིན། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་འདིར་རྩོམ་རྒྱུ་ཀྱི་
བཟོ་སྒྲིང་འཆོགས་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཆགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་ནི་ལོ་

རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་རྟ་ཅང་གིས་ཡག་པོ་རེད། བོད་གངས་
 ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་རྩོམ་ག་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་མི་འདུག་གམ། དེས་
 རྩོམ་ལ་ཡང་རྩོམ་འཛིན་བསྟན་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས། དེ་ཡང་སངས་
 རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་ཐ་དད་པ་ཞིག་མེད་ཀྱང་། བོད་གངས་ཅན་
 ཀྱི་ལྗོངས་སུ་བྱུང་མེད་ཅེན་ཅན་གྱི་རབ་རྒྱ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་
 རང་གི་ཉམས་ལེན་ཅི་འདྲ་བྱེད་དགོས། དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་ཅི་འདྲ་
 གནང་དགོས། བོད་གངས་ཅན་གྱི་རིག་གནས་ལ་བྱས་རྗེས་རི་ལྟར་
 འཛོག་དགོས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྱས་རྗེས་རི་ལྟར་འཛོག་
 དགོས། དེ་ཆོ་ཐམས་ཅད་ལ་བཞུགས་འཆོག་པས་རྟ་ཅང་གིས་ཡག་
 པོ་རེད། དེ་ནི་རྟ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

རངས་རྒྱུས་ཀྱི་པར་རྩོམ་རྣམས་ནས་རང་རང་ཉམ་ཚུང་ཚུང་
 བྱས་ཏེ་འདུག་མི་བྱུང་བཟོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་འཛིན་ཅེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་
 ཉམ་ཚུང་ཚུང་བྱས་ཏེ་འདུག་ན་ཆོག་ཀྱང་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱ་རྒྱ་
 དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་རྒྱ། རང་གིས་ཐོས་བསམ་གནང་
 རྒྱ་སོགས་ལ་ཉམ་ཚུང་བྱས་ཏེ་རང་དགར་འདུག་ན་མི་འགྲིག་ བརྟན་
 འཕྲིན་སོགས་ལ་གཞིགས་དང་སློབ་ཆགས་ཚུང་ཚུང་དེ་ཆོས་ཀྱང་
 ཟླ་བ་དང་ལོ་གཉིས་གསུམ་གྱི་རིང་རང་གི་འདུག་ས་དང་། རང་གི་
 ཉེ་བར་མཁོ་བ་འདྲ་མི་འདྲ་སྒྲ་ཆོག་པ་ཞིག་བསྐྱབས་ཀྱི་འདུག འདི་
 བེ་མི་ཞིག་གིས་ཀྱང་བྱ་བ་ས་མ་རེད་བསམ་རྒྱུ་ལས་མཁན་འདུག

འབའ་འབྲུ་ཐོག་ཆགས་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་འདྲ་བཅོན་ན་ངོ་མོ་ནམས་
 བྱི་མི་ཡིན་པས་བྱ་བར་བཅོན་དགོས་པ་སྒོས་མེད་རེད། དེས་ན་ངོ་
 མོ་ནམས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཡག་པོ་སྦྱངས། གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་
 དང་། རིག་གནས་དང་བཅས་པར་སྒོ་བ་སྦྱང་གནང་ས་ཞིག་སྒྲར་འདི་
 མ་གཏོགས་ད་ཆར་ས་ཆ་གཞན་པ་ན་དགོན་མོ་ཡིན་གྱི་རེད། འདི་
 ལྟ་བུའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཡོད་དུས་སྤྲུགས་སྒྲར་ཆེན་པོས་དཔེ་ཆ་
 སྦྱངས། བྱད་པར་དུ་ངས་ཁ་སང་ཁེ་ཉིན་བཤད་པ་ལྟར་སྦྱིར་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་ཡིན་ན་ཡང་པན་མི་ཐོགས་པ་གཅིག་ཀྱང་
 ཡོད་པ་མ་རེད་དེ།

ཐོག་མར་འདུལ་བ་འོད་ལྡན། འདུལ་བ་སྤུལ་བ་རྒྱ་བ་ཅ་
 འབྲེལ་གཉིས་སོགས་དང་། བྱང་སེམས་སྦྱོད་འདུག་ཆེན་མོ། དེ་དང་
 འདྲ་བ་ཁྲིད་ཡིག་ཀྱན་བཟང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་། བྲག་དཀར་གྱི་རི་
 ཆོས། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལམ་གཙོ་ནམ་གསུམ། ལམ་རིམ་བསྐྱུས་
 པ། ང་ཆོས་རྒྱན་དུ་བཤད་རྒྱ་སྒོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མ། སྒོ་སྦྱང་ཆོགས་
 ཀྱང་བརྒྱད་པ་སོགས་ལ་སྦྱངས་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཉམས་ལེན་
 དགོས་ན་དཀའ་མོ་རེད་དེ་གང་སྐབས་སྐབས་ཉམས་ལེན་གནང་ནས་རྩེས་
 སུ་ངོ་སྒྲར་ཁག་ལ་འཆད་སྤེལ་གནང་དགོས།

སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་ཁོང་གི་ནམ་ཐར་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་གངས་རིས་ལྗོངས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱི་ཉེན་ཅན་

ནམས་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཆོས་སྐྱབ་རྒྱུ་ལོ་གོ་སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
བསྐྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཐོང་།

སྒྲུ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལ་དེ་བས་ནམས་ཐར་ཆེ་བ་ཞིག་མེད་
པ་མིན་ཀྱང་། རྩོམ་ནམས་ཀྱིས་སྐར་འདྲིར་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གཉེར་
དང་ཉམས་ལེན་ཡང་དག་པར་བྱས། དེ་མ་ཆད་བོད་གངས་ཅན་གྱི་
ལྗོངས་འདྲིར་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་རྩོ་སྐར་ཡོངས་ལ་པན་པ་སྐྱབ་རྒྱུ་
ཞིག་ཐུགས་བསྐྱེད་གནང་ཡོད་པར་ངས་བསམ་གྱི། བོད་ལྗོངས་སུ་
རྩོ་སྐར་ལ་ལ་ཏ་ཅང་གིས་དམ་བྲག་ཆེ་ས་ཡོད་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་ཞིག་
གྲུ་པའི་དགོན་པ་ལ་ལྟོས་ན་ཅུང་ལྟོད་འདུག་པས་རྩོ་མའི་ནང་ནས་
ཆོས་ཁྲིད་བཤད་འགོ་ཐུབ་མཁན་ཡོད་ན་སོང་། གྲུ་པ་ཞིག་གིས་
དེར་སོང་ནས་ཆོས་བཤད་དགོས་ན་དཀའ་མོ་རེད། རྩོ་མ་ཞིག་ཡིན་
ན་པལ་ཆེར་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་འཛོག་པ་འདྲ། གང་ལྟར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་རྩོ་མོ་དང་གྲུ་པ་སུས་གོ་བདེ་སྤྱད་ན་ཁྱད་
ཡོད་པ་མ་རེད། རྩོ་མོ་ནམས་ཀྱིས་འབད་བཅོམ་བྱ་རོགས།

འདི་ན་ལོ་ཆུང་བའི་སྐབས་སུ་ངས་འབྱུང་ནམས་པར་དག་པར་
སྐྱེས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་མཁན་མང་པོ་འདུག དེ་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོབ་གྲུ་ནས་འབྲིང་རིམ་མ་
ཆད་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་གྲུ་ཆར་རྗེས་འཁོར་བ་ལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པར་མཐོང་
ནས་ཆོས་སྐྱབ་མཁན་ཡང་མང་པོ་རེད། ཡང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་སྤང་

ནས་འོངས་མཁན་ཀྱང་མང་པོ་རེད། སུ་ཡིན་ནའང་འདྲིར་འོངས་
ནས་ཞབས་རིམ་འདྲ་བཏོན་ནས་འདུག་འདུག་ན་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་
ཞོར་བུའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བར་འགོ་རྒྱ་ཁག་པོ་རེད། དེ་རང་གིས་ངོས་
འཛིན་ཚུལ་ཡིན།

འདི་ན་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ཞོར་བུའི་སྐར་བཅུགས་ནས་གྲུ་བ་
མང་པོ་འདུས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པར་རྩ་བ་
ནས་གསུངས་སྟེང་མེད།

དེས་ན་རྡོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། འགན་ཁུར་བ་
རྣམས་ཀྱིས་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། མདོར་ན་རྡོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་
བྱས་ནས་ཉམས་ལེན་མཛད་རྒྱ་དང་། དཔེ་ཆ་ལྟ་རྒྱ། བྱད་པར་དུ་སེམས་
ཐོག་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པ། རྡོ་མོའི་ནང་ན་སྒྲུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ་
བསྐྱང་བསམ་མཁན་མང་པོ་རེད། དེ་རྣམས་ལ་རྩ་བཞི་ཆང་ལྔ་རེ་བསྐྱང་
ལུགས་ཡན་ཆད་གོ་བརྟེན་སྒྲུབ་ན། འཛིག་རྟེན་མི་ཡུལ་ན་དེ་བས་ལྷག་
པའི་པན་ཞིག་འདོགས་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། རྡོ་མོའི་བསྐྱར་བ་དེ་བོད་ལ་
བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་གྲུ་བ་རྣམས་ལ་གང་ན་ཡིན་ན་ཡང་འཆད་ཉན་རེ་
གནང་ས་ཡོད་པ་རེད། རྡོ་མོ་རྣམས་ལ་དེ་འདྲ་མེད་དུས་ལྷག་པར་དུ་
འབད་བཅོམ་གནང་དགོས།

༥ དབྱས་གཙང་གི་སྒྲོབ་གཉེར་བའི་འགན།

སྟོན་མངའ་ངེས་མཁ་ཆོད་ཀྱི་གྲ་པ་དང་བཅུན་མ་མང་
པོ་ཞིག་སྐར་འདྲིའི་ནང་ན་བཞུགས་ཡོད། བསམ་ཅད་ལ་ན་ཞིང་
གཞིས་ཞིང་ཞིག་ནས་ཞུས་སྟེང་། བལ་ཆེར་གྱི་ཐུགས་ལ་ཡོད་སྟེ་
རེད། དབུས་གཙང་གི་སྟོགས་སུ་བསམ་སྟོབ་པ་ཉང་ན། ཉི་མ་སྟོན་
ཆད་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོལ་ཁ་ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ཡོད། ཆོས་
ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་དབུས་གཙང་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་ལ་བསམ་སྟོབ་
བཟང་ན། དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་གྲ་པ་ཉུང་ཉུང་རེ་ལས་སྟག་
མེད། འདི་འདྲའི་དུས་སྐབས་སུ་རང་རང་སོ་སོ་ནས་ཐུགས་གཟབ་
གནང་དགོས། འདི་ན་ཡོད་པ་རྣམས་དུས་ཆོད་དམ་འཛིན་གནང་
དགོས། གནའ་རྗེ་བཅུན་མི་ལ་རས་པའི་ཨ་མས་རྗེ་བཅུན་མི་ལ་རས་
པ་མཐུ་སྟོབ་སར་མངགས་དུས། ཡར་ས་སྟོར་ཞིག་གི་བར་བསྐྱར་
ནས་སྟེལ་ཆང་ཞིག་ལུལ་ཏེ། ལྱང་ཐང་གི་སྟག་བདག་གི་བུ་རྣམས་
པར་ཅམ་ཁྱིད་དེ་ཁོང་གི་བུ་འདི་ནི་ལེ་ལོ་ཅན་རང་དོན་མི་བསམ་པའི་
སྟག་པོ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་མཐུ་སྟོབ་པའི་དུས་སུ་འགོ་འཛིན་དང་
རྒྱུ་སྟོར་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུས་ཀྱིས་བརྟེན། རྗེ་བཅུན་མི་ལ་པར་ཅམ་
ཁྱིད་དེ་བུ་འདི་དག་ལ་ཅ་བ་ནས་མིག་དཔེར་ལྟ་སྟེ་མེད། འདི་རྣམས་
ནི་སྟོན་ཆེ། རྒྱལ་ས་ཆེ་ནས་མཐུ་སྟོར་དུ་འཁྱོ་གིན་ཡོད། ཁྱིད་ནི་འདི་

ནམས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་མཐུ་སྤྱོད་
 དགོས་གསུངས་པ་རེད། རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པའི་མ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལ་
 བལྟས་ན་ཏུ་ཅང་གིས་བྱད་མེད་རྣམ་དཔྱོད་ཅན། གོ་ཚད། ཞེ་སྤང་
 ཅན་ངན་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད་འདུག

གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདིར་ཡོང་ནས་དུས་
 ཚོད་འཕྲོ་བརྒྱུག་དང་སྦྱིད་པོར་བྱས་ནས་འདུག་པའི་དུས་ལ་སྟག་
 ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་སྟེ་ཡིན་ན་ཡང་སྟག་མེད། དབུས་གཙང་གི་
 ཕྱོགས་ནས་བྱོན་པ་རྣམས་དེ་བས་སྟག་མེད། ཁྱེད་རྣམས་གོ་སྐབས་
 འདི་ལྟ་བུ་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་ཏུ་ཅང་གིས་དཀའ་མོ་རེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་སྟག་སྤང་ཆེན་པོས་དཔེ་ཆ་སྤྱོད་སྟེ། དབུས་གཙང་ནས་
 མིན་ཡང་རྫོང་ཁག་སོ་སོའི་འགན་ཁུར་རེ་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་
 ཚུར་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་བོས་ནས་སྐབས་སྐབས་སུ་བགོ་སྐྱེད་འདྲ་
 འཛོགས། འདི་ཀྱན་དགའ་ར་བའི་སྟེང་ཞབས་གང་ན་འཛོགས་
 བཞག་ནའང་ཆོག དེ་ཡང་གཅིག་ནི་ཆོས་སྐར་འདིར་འདུག་སྐབས་
 དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟངས་དང་། དེ་བཞིན་རྫོང་ཞིག་ཡིན་
 ན་དཔེ་ཆ་ལྟ་མཁན་ག་ཚོད་འདུག ལྟ་མི་སྟབ་ནས་དུས་ཚོད་འཕྲོ་
 བརྒྱུག་བྱས་ནས་འདུག་མཁན་ག་འདྲ་འདུག དེའི་ཐོག་ནས་བགོ་
 སྐྱེད་འདྲ་གིས།

སློབ་བྲལ་ཆེན་མོ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སློབ་མའི་ཆོགས་པ་ཟེར་

རྒྱ་ཡོད། བླ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐུན་སྟོགས་བསྐྱེགས་པ་དང་གཅིག་
 པ་མ་རེད། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་གོ་བ་སྤང་མི་རུང་། དཔེ་ཆ་མི་གཟིགས་
 རྣམས་འབྱར་སྟོང་མཁན་ཡོད་ན་དགོན་པ་སོ་སོའི་མགོ་ལ་ལྟ་མཁན་
 རྣམས་ལ་སྟོན་བརྗོད་གིས། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཡར་ལམ་ལ་ཞོག་
 བཟང་བ་རྣམས་ལ་དཔའ་དར་ཆེན་པོ་འབྲུལ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་འབྲི་དེབ་
 རེ་ཉོས་ནས་སྤྲད་ནའང་ཆོག། སྐར་སྤྱིའི་བྱ་དགའ་མ་རེད། དེ་ནང་
 གི་རེད། དེ་རྣམས་སྟགས་ལ་བྱུངས།

རྩ་ འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་ཆད་ན་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་མི་གནས།

ངས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དཔེ་ཆ་གང་ཡིན་ནའང་མི་བཟང་
 བ་ཞིག་མེད་ཀྱང་རྣམ་གངས་ཐ་དད་པ་ཡོད། དཔེར་ན་ང་ཆོས་རབ་
 འབྲུམས་པ་དང་ཞིབ་འཇུག་སྟོབ་མས་སྤྱང་རྒྱ་ཁོ་ན་སྤྱངས་ཉེ་འདུག་
 བ་རྗེས་སུ་རབ་འབྲུམས་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་སྟོབ་མ་ཞིག་ལ་སྟོབ་
 བྱིད་དགོས་ན་ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་སྟོབ་རྒྱུད་གི་སྟོབ་མ་ཞིག་ལ་
 སྟོབ་བྱིད་དགོས་ན་སྟོབ་རྒྱུད་རང་གི་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོ་ཞིག་མ་བྱས་
 བ་པན་ཐོགས་མེད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། འདུལ་བ་དང་།
 སྤྱོད་འཇུག་རིག་གནས། སྐད་ཡིག་གི་སྐོར་ལ་ཉ་ཅང་གིས་སྟོབ་སྤྱོད་
 བྱས་རྗེས། སར་བྱིན་དང་། དུ་མ། སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བཅས་

ལ་ཐོས་བསམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་གནང་དགོས། འདི་དག་གི་འཆད་
 ཉན་རྒྱན་བཅད་ན་ཡུན་རིང་མི་འགོར་བ་བསྟན་པ་བྱུང་འགོ་རྒྱ་རེད།
 རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་སངས་རྒྱུ་གི་བསྟན་པ་ཏ་
 ལས་པ་དར་ཡང་རྗེས་སུ་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱིར་འདི་ལ་རྒྱ་
 རྒྱུན་མང་པོ་བཟང་རྒྱ་ལོས་ཡོད། རིང་ས་ནས་བཤད་ན་སེམས་
 ཅན་གྱི་ལས་དང་ཐུང་ས་ནས་བཤད་ན་དེ་བས་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་མང་
 པོ་ཡོད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་ན་མས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་
 ན་དགེ་འདུན་པའི་སྡེ་འཐོར་སོང་བ་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད་པར་བཤད་
 ཡོད། དགེ་འདུན་པའི་སྡེ་མེད་པར་གྱུར་སོང་དུས་གང་ལྟར་ཡང་
 ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་པན་ཆོད་ནས་བསྟན་པ་ཡོད་ཀྱང་མ་ལེ་མི་ལེ་
 ཞིག་མ་གཏོགས་གནས་མི་ཐུབ། དེ་ལ་ཐབས་ཅི་ལྟ་བུ་དགོས་ས་
 རེད། རང་དགར་འདུག་འདུག་པས་འགྲིག་རྒྱ་མ་རེད།

ང་ཆོས་ས་དགེ་ཉིད་གསུམ་ནང་གྲ་སྒྲོར་འགྲིམ་རྒྱ་དང་། ཚེད་
 པ་རྒྱག་རྒྱ་འདི་ནི་སྡོན་ཆད་བསྟན་པ་ཏ་ཅང་གིས་རྒྱུ་ཉེ་ལྷ་མ་ནམས་
 ཐུགས་སྣང་བ་དྲངས་བའི་སྐབས་སུ་རེད། ཡར་མར་གྲ་སྒྲོར་རེ་
 གྱོན། རྒྱུ་མཐུན་གཉིས་ནས་སྒྲེགས་ཤིང་རེ་བཅིངས་ནས་བྱོན་པ་
 རེད། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པ་རེད་དེ། ཁ་སང་དེ་རིང་ང་ཆོས་དེ་ལྟ་
 བུར་བྱེད་པའི་དུས་ལ་ཐུག་མེད། ཚེད་པ་རྒྱང་རྒྱང་གིས་མི་འགྲིག་པ་
 ངས་རྒྱུན་དུ་བཤད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ཡང་ཚེད་པ་གནང་མི་དགོས་ཁྱུ་བ་

མིན། ཁྱེད་ཀྱིས་པ་ཡང་ཚུད་པ་རྒྱང་རྒྱང་ནང་མགོ་འཁོར་ནས་ཡར་གྱི་
 དེའི་དམ་བཅའ་ཤོར་ལུགས་དང་། སར་ཕྱོགས་དེ་ལ་འཁོར་གསུམ་
 བསྐྱོར་ལུགས་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་མེད་ན། སར་ཕྱོགས་ཀྱི་དམ་
 བཅའ་ཕྱད་རྒྱུ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་དེ། ང་ཚོའི་ཅ་བ་ངོ་མ་དེ་ཕྱད་
 ཡོང་གི་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་བསམ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། དཔེར་ན་ཨ་
 བ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་རྩ་ཐང་ནས་རྩ་བོས་བ་མ་ཆད་ཅ་བ་ནས་བཏོན་ཏེ་རི་
 མགོ་རྒྱལ་ས་དམར་པོར་བསྐྱར་བ་ལྟར། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་ཕྱད་རྒྱུ་
 དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནའང་རང་གི་ཅ་བ་ཕྱད་འགྲོ་ཉིན་ཆེ་བས་གང་
 དགའ་སོ་སོས་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས།

༥ ང་ཚོའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ སྒྲོ་ཐོགས་ཡོད་པ།

སྤྱིར་སྒྲ་རྒྱང་སྐར་འདྲིར་ཐམས་ཅད་གཅིག་མ་གཏོགས་
 གཉིས་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་དེའི་ནང་ནས་ལྗོངས་དང་
 ལུལ་རྫོང་མི་འབྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དུས། སོ་སོའི་པ་ཡུལ་གྱི་མང་
 ཆོགས་ལམ་ལ་འཛོག་སྟངས། དགོན་པ་རྒྱལ་ས་སུ་བཞད་སྐྱབ་ཀྱི་
 བསྐྱབ་པ་སྤེལ་ཚུལ། འདུལ་བ་གཞི་གསུམ་གྱི་ཕྱག་ལེན་རྒྱུ་རྒྱུ་
 གནང་སྟངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྤྱེ་ཡང་དག་པར་འཇུགས་དགོས་

ཚུལ་སྒོར་ལ་བཟོ་སྒྲེང་འཆོག་དགོས་མ་གཏོགས་མེ་བདག་ཉིད་
 ཆེན་པོའི་གསུང་ལུགས་འཐད་མི་འཐད། འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་བཞུ་
 ཏའི་ནོར་ཡོད་མེད་བཤད་པའི་ས་ཚུགས་ལ་ང་ཆོ་སྤྱད་མེད། ཡིན་
 བའང་ཞིབ་འདུག་གནང་མི་ཆོག་བརྗོད་པ་མིན། ང་ཆོས་སྐྱབ་
 དགོས་པའི་བྱ་བ་དངོས་དེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་མན་ཐོགས་ཡོད་
 པ་དེ་ཡིན།

༥ ང་ཆོས་རྒྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཐོན་དགོས།

སྔོན་ལྷ་མ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱགས་སྒྲོ་བོ་ཡོད་པའི་སྐབས་
 ལུ་ཁོང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱིད་པོ་བྱས། རྒྱག་ཆེ་སོང་བརྗོད་ན་ག་ལ་
 ཅུང་ལྷ་མ་གོང་མ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་རྒྱང་རྒྱང་རེད། ཡིན་ནའང་
 སྐྱིད་པོར་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཀ་ཞིག་རེད། ལྷ་སྒོར་རེ་དང་ཚོད་
 པ་འབྲ་གནང་སྟེ་འདུག་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་རེད། ལྷོགས་གང་སར་
 བྱོན་ཏེ་ཉམས་སྤྱོད་འབྲ་ལེན་ནས་འདུག་པ་རེད། ལ་ལས་གཞན་གྱི་
 རོད་ཅུལ་བའི་ཆེད་དུ་འང་ཡིན་རྒྱུ་རེད། ང་ཆོས་སྔོན་ཆད་དཔེ་ཆ་ཅུང་
 ཟད་བཟླ་དུས་དེ་འབྲ་བསམ་སྤྱོད་། གཞན་མཁས་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་
 བ་དེ་ལ་ངེ་བ་འབྲ་བཞོད། རང་གིས་ཀྱང་གཅིག་ཤེས་སྤང་འབྲ་སྐྱེས་
 བས་འདུག་པ་རེད།

གནའ་དུས་དཔའ་རི་རབ་གསལ་གྱ་སྒྲོར་བྱོན་སྐབས་འཛིན་
 གྱ་གོང་མར་ཕྱིན་ན་སྤྱས་ཀྱང་ལན་གནང་བྱལ་ཁག་པོར་ཆགས་པས་
 གྱ་ཚུང་ཆོས་ཁ་དོག་དཀར་དམར་འབྲ་བཅད་དེ་འཛིན་གྱ་གོང་མར་
 མ་མངགས་པ་རེད། དཔའ་རི་རབ་གསལ་མཆོག་གིས་སྤྱགས་སྤྱག་
 མཛད་དེ་ཨ་འདི་ཆང་གི་བསྟན་པ་ཉམས་ཆར་འདུག་གསུངས་བའི་
 ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་རེད། ད་ཁ་སང་དེ་རིང་ཡང་གྱ་སྒྲོར་འགྲོ་རྒྱ་དང་།
 དཔེ་ཆ་གཟིགས་རྒྱ། ཚོད་པ་གནང་རྒྱ་སོགས་གང་གནང་ན་ཆོག་
 ཀྱང་གཙོ་བོ་དོན་དངོས་པོའི་ཐོག་ལ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་མན་
 ཐོགས་ཡོད་པའི་ཐབས་དེ་གང་དགའ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་དགོས། དེང་
 སང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་ཐོག་ལ་ཏ་ལས་དོ་སྣང་
 རྒྱུ་བཞིན་པ་རེད།

དེས་ན་མ་འོངས་པ་ན་གང་ནས་གང་ན་འགྲོ་རྒྱ་དང་། རི་དང་
 རི་ལྟ་བུ་ཞིག་འགྱུར་རྒྱ་ཡིན་པར་ཤེས་དཀའ་བའི་དུས་འདིར་ང་ཆོས་
 རྒྱང་ཟད་ཅིག་བྱས་པ་ཐོན་དགོས། བསམ་སྒྲོ་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་མ་འཁོར་
 ན་རང་དགར་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་རྒྱང་ཟད་རེ་ཤེས་ཀྱང་ཟ་སྤྱད་འཆའ་སྤྱད་རེ་
 རྒྱུ་མ་གཏོགས་བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འགྱུར་ཁག་
 པོ་རེད།

༩ རྩོམ་པའི་སློབ་གཉེར་མི་གཉིས་ལ་བྱུག་ཡོད།

གྲུ་བ་རྒྱུད་པ་ལ་བརྗོད་པ་མིན། རྩོམ་ཡིན་ན་ཡང་གཅིག་
མཚུངས་རེད། རྩོམ་ལྟམས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་པའི་ཆོག་གས་གཙོ་བོ་མ་
དབྱེངས་གཅིས་དང་། རིག་འཛིན་ཆོས་སྟོན་ཡིན་ས་ཡོད། མཁན་
མོ་བཞི་བརྩ་ཞེ་བརྒྱད་ཀྱིས་དམངས་གཙོའི་ལམ་ནས་འདེམས་པ་
ཡིན་དུས་རང་དགར་འདུག་ན་མི་འགྲིག རྩོམ་ལྟམས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཉམས་ལེན་པ་པར་ཐུད། རྩོམ་ལྟམས་ན་ད་དུང་སྟོང་ཐུག་གསུམ་
བཞི་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་ནམས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཡར་རྒྱས་འགོ་
མི་འགོ་མི་གཉིས་ལ་བྱུག་ཡོད་པས། སྐབས་སྐབས་སུ་བཟོ་སྒྲིང་
འཆོག་ས། ཐམས་ཅད་ཁོས་ཀྱིས། སློབ་སྦྱང་ཡར་རྒྱས་འགོ་བབས་
དང་བསྟན་པ་སྤེལ་ཐབས། གཞན་ལ་པན་འདོགས་ཐབས་སྟོར་ལ་
བསམ་སྟོན་གཏོང་དགོས།

༩ མ་གོ་ན་ཐབས་མེད་པའི་ཆོས་དེ་གསུང་རོགས།

འཛིག་ཉེན་པ་ཞིག་ལ་བསམ་ན། མེད་པ་ནམས་རང་དགར་
འབྱུང་ནས་འདུག་གི་རེད་མ་གཏོགས། རྒྱ་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་
ཆོང་རྒྱུད་རྒྱུད་གི་ཡོང་སྒྲིའི་ཆེད་ཆོག་ས་འདུ་འཆོག་ས། ཁོས་བསྟུར་

བྱས། བསམ་སྒོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་ངོ་མཚར་བའི་བྱ་བ་མང་པོ་
བསྐྱབས་ན། ང་ཚོས་བསྟན་པའི་དེན་ཐང་དེ་ངོས་ཟིན་ཆེ་དོར་མི་ཐུབ་
པའི་བཙུན་འགྲུས་ཞིག་ཤུགས་ཀྱིས་སླེབས་འོང་རྒྱ་རེད། ང་ཚོས་
བསྟན་པའི་དོན་ལ་བྱ་བ་སྐྱབ་དགོས།

གཞན་དོན་དུ་དོན་མང་བ་དང་། བྱ་བ་མང་ན་བཟང་གསུངས་
བ་ལྟར་ངོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོ་སྒྲེང་འཆོགས་དགོས། ངོ་ཚ་
དགོས་དོན་མེད། ངོ་ཚ་བྱས་ན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གཏན་ནས་
ཡོང་རྒྱ་མ་རེད། རང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཡར་བཤད་དགོས། འདིག་
ཉེན་པའི་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་གི་སྒྲོར་ངོ་ཚ་ནས་འདུག་ཐུབ་ན་
བཟང་པོ་རེད། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གནང་བ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་
དོན་མེད། རྒྱགས་ལེན་རྒྱ་དང་ངོ་སྤར་ཡོངས་སུ་ཆོས་ཁྲིད་རེ་བཤད་
འགོ་རྒྱ་སོགས་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཀྱིས། སྤར་འདི་ན་མི་ཡང་མང་པོ་
རེད། མི་མང་ན་དོན་ཞིག་ཀྱང་སྐྱབ་སྐྱབ་དགོས། དེ་མ་ཡིན་ན་མི་མང་
བ་ཞིག་མ་གཏོགས་དོན་ཅི་ཐོན་འདི་ཐོན་མེད་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགོ་

བྱ་བ་སྐྱབ་རྒྱ་དེ་ཏུ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མ་གཏོགས་ཁ་
རྒྱང་བས་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ཐུབ་པའི་མངོན་ཏྲོགས་མན་ཆོད་བཤད་
ནས། སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ཐུབ་པའི་རང་སྤང་ལ་གཟིགས་དང་མི་གཟིགས་
བརྗོད་དེ་ཆོད་པ་རེ་མཛད་དེ་བཞུགས་བཞུགས་ན་མན་ཐོགས་ཅི་ཞིག་
ཡོད། སངས་རྒྱས་བཙུན་ལྟོས་ལྟོས་ཀྱིས་གཟིགས་ན་གཟིགས་པ་

རེད། མ་གཟིགས་ན་མི་གཟིགས་པ་རེད། ང་ཆོས་ནམ་ཞིག་སངས་འབྲ་
 རྒྱས་སོང་ན་གཟིགས་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་ན་གཟིགས་རྒྱ་རེད། མི་གཟིགས་རྒྱ་
 ཞིག་ཡིན་ན་མི་གཟིགས་རྒྱ་རེད། གཙོ་བོ་ངོ་མ་དེ་རང་རང་གིས་ཆོས་རྣམ་
 བར་དག་པ་ཞིག་སྤྲུབ་དགོས། གཞན་ལ་ཡང་ཅུང་ཟད་རེ་གོ་ན་པན་ཐོགས་
 ཡོད་པ་དང་མ་གོ་ན་ཐབས་མེད་པའི་ཆོས་དེ་གསུང་རོགས་གནང་།

༥ འདུལ་བ་བཤད་ཤེས་པས་མི་པན་ ལག་ལེན་ཤེས་དགོས།

འདུལ་བ་ཤེས་ན་གྲ་བའི་སྒྲིང་བ་སྒྲོར་དེ་ཡང་ཤེས་འགྲོ་
 ཆོས་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འདུལ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་སྤེལ་རྒྱ་འདི་གལ་
 ཆེན་པོ་རེད། དཀའ་གནས་རྒྱང་རྒྱང་གི་ཐོག་ལ་ཅོད་པ་གནང་ནས་
 འདུག་འདུག་ན་མི་འགྲིག། གཙོ་བོ་ལག་ཏུ་ལེན་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་
 རེད། ཁ་སང་བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་གི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ལག་
 ལེན་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད། དེས་ན་ལག་ལེན་ལག་པོར་
 ཤེས་དགོས། སྐར་འདི་ན་རྒྱ་འགྲེལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁྱིད་རྒྱན་དང་
 ལུང་རྒྱན་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེ་རྣམས་ཆད་མི་ཉན། འདུལ་བའི་འཛིན་
 གྲ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཁྱིད་རྒྱན་ལུང་རྒྱན་མང་པོ་ཞིག་དངོས་སུ་བཤད་
 དགོས་ན་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་ཟུར་དུ་ཁྱིད་རྒྱན་དང་ལུང་རྒྱན་རྣམས་

ལྷ་དགོས། བར་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་བཤད་སྟབ་ན་སྟེགས་
 མའི་དུས་ཡིན་ནའང་འདྲ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་འཆིང་བ་ཀྱན་ལྡན་ཞིག་ཡིན་
 བ་ཡང་འདྲ། བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤུས་ཀྱང་དཀའ་མོ་རེད། རང་
 གི་ཆོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་སྤྱབ་སྟབ་སོང་བ་རེད། ར་ཆོས་ད་རེས་
 ཀྱི་ལུས་ཏེན་འདིའི་ཐོག་ལ་གཞན་བྱ་བ་དག་འདུལ། གཉེན་སྦྱོང་། ཆོང་
 ཁེ་སོ་ནམ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འཇམ་བུ་གླིང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་ལ་བལྟས་ན། དོན་དག་ཅན་ཞིག་བྱས་འདུག་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་
 བ་མ་རེད། བསྟན་པ་ལ་རང་རང་གིས་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱབ་མ་སྟབ་
 ནའང་ཅུང་ཟད་ལྡེབ་མ་གཅིག་ཅུ་འེ་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་སྤེལ་སྟབ་སོང་
 བ་རང་གི་མི་ཆོ་དོན་དང་ལྡན་པ་རེད། དེ་ཡང་བཤད་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོ་མ་
 བྱེད། ལག་ཏུ་ལེན་རྒྱ་དེ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་
 དུས་ཆོད་ལ་བཤད་རྒྱ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ལག་ལེན་
 གཙོ་བོ་དགོས་བཅོམ་གྱི་ཡོད་དུས། ར་ཆོའི་བསྟན་པ་དང་རིག་གནས་
 འདི་ལ་དེ་བས་ཀྱང་བཤད་པ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀའི་ནང་ནས་ལག་
 ཏུ་ལེན་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོར་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀྱན་གྱིས་སྟགས་
 ལ་བཞག་རོགས།

སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པའི་སྟེང་ནས་
 རང་རང་གི་གནས་ཚུལ་དང་བསྟན་ཏེ་སྟག་ལེན་གནང་དགོས། བྱེད་
 རྒྱུ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མཛོད། འདི་ཡན་ཆོད་ཀྱིས་རང་མགོ་

པོ་མ་འཁོར་སྒྲང་དོར་མཛོད་གསུངས་ནས་འདི་ལ་སྒྲང་དོར་གང་ཐུབ་
ཐུབ་གནང་དགོས་པར་གསུངས་པ་རེད། སོར་བྱང་ཕྲགས་གསུམ་པོ་
ཐུབ་སོང་དེར་ཞོག།

ཉིན་ལྔ་པའི་ཆོས་ཁྲིད།

༥ མི་གཞི་མ་བཟང་ན་འགྲོ་དོན་རྒྱན་ཆད།

འདི་མན་ཆད་མི་གཞི་བཟང་པོ་བཤད་པ་རེད། བོད་དུ་
བཤད་པ་ནམས་ཀྱི་ཉེན་གཞི་དེ་གང་རེད་ཞུས་ན་མི་གཞི་བཟང་པོ་
དེ་རེད། དེའི་སྒོར་སྒོན་དང་ད་ལྟའི་བར་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་
དང་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་དག་གི་གནད་གལ་ཆེ་
བ་ནམས་ཆེག་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྟུས་ནས་འདི་ན་གསུངས་
པ་རེད། སྤྱིར་མི་གཞི་བཟང་པོ་ཟེར་རྒྱུ་དེ་ཉ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་
རེད། མི་གཞི་བཟང་པོ་དེ་མེད་ན་སྤྱིར་བཏང་གི་སྒྲ་མ་ཆོས་པ་བཟང་
པོ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་ཉིད་རི་ཁྲོད་འབྲ་ནང་གཅིག་ཤུར་བཞུགས་ན་
བྲག་རྒྱུ་རེ་མ་གཏོགས་བཤད་རྒྱ་གཏམ་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་འབྱུང་གི་
རེད། དེ་འབྲ་བ་བྱ་བ་དང་སྦྱོད་པ་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་མ་
བྱུང་ན་འགྲོ་དོན་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་མི་ཡོང་བས་མི་གཞི་བཟང་པོ་དེ་
ཉ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

༥ མི་གཞི་བཟང་པོ་འབྱུང་ཐབས་གཙོ་པོ་ སློབ་གསོ་ལ་རག་ལས།

སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཆགས་
 གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོན་གང་ཞིག་ཡིན་ན་དུ་སྟོ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་
 ཞིག་ཡིན་སྐྱེ་དེ་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་མདོ་ཡི་ནང་ན་གསུངས་
 ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བྱེད་པའི་གང་ཟག་
 རྣམས་ལ་ཡང་མང་ཆེ་བ་ཞིག་དེ་སྟོ་བྱེད་ཡིན་དུས་གཅིག་ནི་རང་རང་
 གི་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། གཉིས་ནི་ཆེ་འདིའི་
 པ་མ་རྣམས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད། གཙོ་པོ་ངོ་མ་དེ་གང་རེད་
 བརྗོད་ན་སློབ་གསོ་ལ་རག་ལས་ཡོད། རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐབས་
 སུ་སློབ་གསོ་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྲད་ན་མི་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་
 འཁོ་དཔེ་ཞིག་བཞག་ན་མོང་དང་མོང་ཁྱེར་གང་ཡིན་ན་རིག་གནས་
 ལ་མཐོང་ཆེར་མི་བྱེད་ས། འབྲུག་ཅོད་དང་རྒྱ་རྒྱ་སོགས་ལ་མཐོང་
 ཆེན་བྱེད་ས་ཞིག་ནས་ཡར་འཆར་ལོངས་བྱས་པའི་མི་དེ་སྤྱིར་གཞི་
 ཅ་མི་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཁོར་ཡུག་གི་དབང་གིས་མི་སྤྲུག་པོ་
 ཏུ་འབྱུང། འཁོར་ཡུག་བཟང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་སྤྱིར་མི་གཞི་སྤྲུག་པོ་
 ཞིག་ཡིན་ནའང་སློབ་གསོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡར་བཙོས་སྐྱེ་ཡོད་པ་
 རེད། དེས་ན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་གསོ་རྒྱག་སྐྱེ་དེ་

ཆེས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོ་མི་ཐེང་རྒྱ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་
 ཆགས་དགོས་ན་མི་གཞི་དེ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་
 བཅོས་དགོས། ཏ་ཅང་གིས་བཅོས་ཐབས་གལ་ཆེ་བ་དེ་སློབ་གསོ་
 ཡིན། དེ་མ་བྱུང་ན་སྐྱེ་བ་སྲ་མའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་འཕྲལ་བྱུང་
 གི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱར་སོང་ན་མི་ཡག་པོ་ཞིག་འོང་ཐབས་མེད། ས་མའི་
 རྒྱུ་དང་པ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་སློབ་གསོ་ངན་པ་ཐེབས་སོང་ན་
 མི་སྤྲུག་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་དེ་ཚོ་ཐམས་ཅད་སློབ་གསོ་ཁོ་ན་ལ་
 རག་ལས་ཡོད། དེས་ན་མི་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་འོང་དགོས་ན་ལོ་ན་
 རྒྱུ་བའི་སྐབས་ནས་རིག་གནས་སྤྱོད་རྒྱ་དང་། སློབ་གསོ་སྤྱད་ནས་
 བསམ་པ་ཡང་དག་པ་བྱེད་རྒྱ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

རྩ་ ཆོས་མཐུན་གྱི་སྡེ་ནི་སློབ་གསོ་ལ་རག་ལས།

དགེ་འདུན་པ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་དགེ་འདུན་པའི་སྡེ་དེ་ནི་
 གཙང་མ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོང་དགོས་པ་ཡིན་ན། དམ་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་སློ་ནས་ལོ་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནས་སློབ་གསོ་
 རྒྱག་དགོས། ལོ་དྲུག་བདུན་ལོན་ཆར་དུས་དེ་བས་སློབ་གསོ་གནང་
 དགོས། ལོ་གཉིས་ནས་མགོ་བཅུགས་ཏེ་སློབ་གསོ་ཞིབ་མོར་བརྒྱབ་
 ན་མི་དེ་མི་གཞི་ཡག་པོར་ཆགས་འགྲོ་ཁྱིམ་ཆང་གཅིག་གི་ནང་ལ་

སློབ་གསོ་རྒྱལ་ཁྱེད་ལྟུགས་སློབ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན། ཁྱིམ་ཁྱེད་
 དེར་ཡོད་པའི་མི་ཡོངས་རྫོགས་མི་བཟང་པོ་དེར་འགྱུར་རྒྱུ་དེད། དེ་
 བཞིན་དུ་ཁྱིམ་ཁྱེད་མང་པོ་ཚུར་བསགས་ན་དེ་ལ་མི་དེགས་ཤིག་
 ཟེར། དཔེར་ན་བོད་པའི་མི་དེགས་ལ་མཆོན་ན། བོད་པའི་ཁྱིམ་
 ཁྱེད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱིས་ཀྱིས་པའི་སློབ་གསོ་འདི་ལ་ཉ་ཅང་གིས་
 མཐོང་ཆེན་དང་ནན་ཉན་ཞིག་བྱས་ནས་ཀྱིས་པ་རྣམས་ལ་སློབ་
 གསོ་བཟང་པོ་རེ་གནང་བྱ་བ་སོང་ན། ཁྱིམ་ཁྱེད་རྣམས་སུ་མ་འདུས་
 པའི་མི་དེགས་ཟེར་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་མེད་པ་ཡིན་དུས་མི་དེགས་དེ་
 བྱི་སྐྱེས་ཀ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་འགྱུར་འགྲོ་དེ་བཞིན་གོང་དུ་བཤད་
 པ་ལྟར་དགོ་འདུན་པའི་སྡེ་ལ་མཆོན་ན་གྲྭ་པ་ཚུར་ཚུར་ཡིན་པའི་
 སྐབས་ནས་ཆོས་དང་དེག་གནས་འདི་ཆོ་ཡག་པོར་བསྐྱབ། རང་
 གི་མི་གཞི་བཟང་པོ་བྱ་སྐྱེས་སྒྲོར་གོ་བར་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྲད་བྱ་བ་
 དགོ་འདུན་པའི་སྡེ་དེ་ཆོས་དང་མཐུན་པ་འདུལ་བ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་
 ཏུ་འགྱུར་འགྲོ་

རྒྱ་སེར་གང་ཡིན་ནའང་གཙོ་བོར་སློབ་གསོ་ལ་རག་ལས་
 ཡོད། སློབ་གསོ་ལ་བྱུགས་སྤང་བྱ་རྒྱུ་འདི་ཉ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་
 རེད། དེག་གནས་ཅི་ཡང་མ་ཤེས་ན་མི་འགྲིག། མི་དེགས་དེ་དེགས་
 གནས་ཡོད་ས་དང་། བསམ་སྒྲོ་ཡག་པོ་ཡོད་ས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སོང་
 བ་མི་དེགས་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་སྒྲིན་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་དང་

འདྲ་བ་བསམ་སྒོ་མེད་ས། རིག་གནས་མེད་ས་ཞིག་ཡིན་ན་མི་མང་
ནའང་ཕན་ཐོགས་མེད། དེས་ན་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུང་
ནམས་ལས་ལ་འཛོག་རྒྱུ་འདི་ཉ་ཅང་གིས་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད།

༥ སྤྱི་ཅིས་བྱད་ལས་བ།

ངས་བསམ་སྒོ་ཞིག་བཏང་ན། ལོ་ན་རྒྱུང་རྒྱུང་ནམས་འདིར་
ཕེབ་མ་འོང་བརྗོད་ན་མི་གསན་ནས་སྤེབས་འོང་བ་ཡིན་དུས་འདིའི་
ནང་ནས་རིག་པ་བཟང་བ་བཙུག་ཉི་ཤུ་ཞིག་བསམ་ནས་སྤྱི་ཅིས་
སོགས་རེ་རེ་ལ་དམིགས་བསམ་གྱི་སྒོ་བ་སྒྲོང་ཞིག་སྤྱད་ན་ཁོང་ནམ་
པ་ལ་ཅི་ཡང་གཞོད་སྤྱེལ་གྱི་མ་རེད་ལ། སང་གནངས་དགོ་ཚུལ་
སྒོང་ཞིག་ཆགས་སོང་ན་མི་འདྲ་བ་རེད། སྤྱི་ཤེས་ན་སྤྱི་མ་མི་ཐམས་
ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ན་གྱི་སྤྱི་མ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ལ་མཁས་བ། དེ་དང་
འདྲ་བ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་ལས་ལྷག་པའི་སྤྱི་པ་ཞིག་
མི་འདུག་ཀྱང་དེ་དག་ལ་སྤྱི་ཤེས་པས་གང་ཡང་གཞོད་ཡོད་པ་མ་
རེད། དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ཅིས་ཤེས་ནའང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ལོ་
བརྒྱ་བཙུག་ལྟའི་རྗེས་སུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་ཁྱ་སོ་སོ་དང་། དགོན་པ་སོ་སོའི་
ནང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེས་མ་ཆད་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་
ཁྱ་སོ་སོའི་ནང་ན་ཡང་གཟན་ཤམ་གྱོན་ནས་སོང་ན་ཡང་སྤྱི་དང་

རིག་གནས་འདི་ཆོ་བསྐྱབ་ཆོག་རྒྱ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་རེད། དེ་འབྲེལ་
 བསམ་སྒོ་བཏང་སྟེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་གསོ་སྦྱོང་བྱ་ཨེ་བྱུང་བལྟ་
 དགོས། སྟོན་ཆད་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རིག་བའི་གནས་བཅུ་པོ་ཞེས་
 མཁན་དེ་གྲུ་བ་རེད། རིག་གནས་སྤངས་ན་གཞོན་གང་ཡང་སྦྱུལ་
 ཡོད་པ་མ་རེད། གལ་ཏེ་རྗེས་མ་གྲུ་བ་མི་ཡོང་བའི་དབང་དུ་བསམ་
 བའང་སྒྲ་ཡག་པོ་ཞིག་ཞེས་ཡོད་ན། སྟོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ནང་སོང་ནས་
 དགོ་ཆེན་ཆེན་མོ་བྱེད་ནའང་འགྲིག་ལ། དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་
 སོང་ནས་སྒྲ་བྲིད་ན་ཡང་ཆོག རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལའང་བྱས་རྗེས་
 ཆེན་པོ་འཛོག་བྱུང་རྒྱ་རེད།

དེ་འབྲེལ་བ་ཅིས་ཡིན་ན་ཡང་ངས་ཉིན་ཉག་པར་བཤད་ཀྱི་
 ཡོད། སྒྲར་འདི་ཅིས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་
 དེ་སྦྱོང་དགོས། ལོ་ན་ཆུང་ཆུང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིན་གཅིག་མིན་
 གཅིག་སྤུམ་ཉག་པར་དག་གསུམ་རྒྱུང་པ་ལ་མགོ་འཁོར་མི་བྱུང་། ཅིས་
 ཡག་པོ་ཞིག་སྤངས་ན་ཏུ་ཅང་གིས་ལེགས། སྤྱིར་གཞུང་བཀའ་པོད་
 ལྟ་སྦྱོང་གིན་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྲ་དང་ཅིས་སོགས་ལ་
 ཆེད་སྦྱོང་ཞིག་བྱས་ན་ཡག་པོ་འདུག

༩ བཅོ་རིག་པའི་བྱང་ལས།

དེ་འདྲ་བ་བཅོ་རིག་པའི་སྐོར་དེ་སྐར་འདི་ན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་
མེད་ཀྱང་གཞན་སྤྲོད་དང་སྤྲོད་དང་བཅས་པ་ཡག་པོ་འདུག། བཅོ་རིག་
པ་འདི་བསྐྱབ་ན་ཆོག་པ་རེད། གྲུ་པའི་ནང་ན་ཏ་ཅང་གིས་ལག་བདེ་
མོ་མང་པོ་ཞིག་ཐོན་ཡོང་གི་རེད། མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་དུ་བྱངས་གཞུག་
ཡག་པོ་ཞིག་སྤུལ་ཤེས་ན་ཡང་བཅོའི་བྱེ་བྲག་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་
དགོས་གཤམ་ཆེན་པོ་འདུག།

ལྷ་སྐྱ་ཞིག་ལ་གཟུངས་གཞུག་འཛོག་དགོས་དུས་ཐམས་
ཅད་མར་རྒྱ་ཡུལ་ལ་སོང་ནས་བྱངས་གཞུག་འཛོག་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་
ནང་དུ་འབྱས་འདྲ་དང་། ཡང་མིན་ན་རྟོ་རྟུག་འདྲ་གང་རེ་སྤྲུགས་ཏེ་
ཁ་རྒྱབ་ནས་བཞག་འདུག དེས་པར་དུ་གཟུངས་གཞུག་འབྲུལ་སྤངས་
ཤེས་དགོས་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དགྲིལ་འཁོར་འབྲི་རྒྱ་དང་། དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་ཐིག་ཅུ། མཆོད་པ་བཅའ་རྒྱ། མཆོད་རྟེན་བཞེང་རྒྱ་ལ་
སོགས་པ་བཅོ་ཡི་བྱེ་བྲག་ཞིག་རེད། གྲུ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་ན་ཏ་
ལས་པ་ཡག་པོ་རེད།

དེ་མ་ཡིན་པའི་ཁང་པ་ལས་སྤྲུགས་དང་། རྟོ་ཅིག་སྤྲུགས་
དང་། ཤིང་བཅོ་སྤྲུགས་དང་། ཤིང་ལེབ་དྲ་སྤྲུགས་སོགས་སྤྲངས་
མ་སྤྲངས་ཅང་མི་འདུག དེ་གྲུ་པའི་བྱེ་བྲག་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད། གཞན་

བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ན་ལོས་ཆོག་རེད། མདོར་ན་རིག་གནས་སྤུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཆུང་དུས་ནས་སྤང་དགོས་པས་བྲེད་ནམས་
ཀྱིས་བསམ་སྒོ་བློ་བློངས།

༥ རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ཆུང་འཇུག།

ང་ཆོའི་གཤམ་དེ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཆེ་
གང་སྤྱོད་དགོས་ཆུ་རོ་མ་དེ་འཕྲོ་བརྒྱུག་སོང་བ་རེད། ང་ཆོ་ལས་ལོ་
བཅོ་ལྔ་ཙམ་རེ་ཆེ་བ་ནམས་ནི་དེ་བས་མི་ཆེ་བརྒྱུག་པ་རེད། སློབ་
སྤྱོད་བྲེད་ཆུའི་གོ་སྐབས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་བ་རེད། ང་ཆོས་ཀྱང་ལོ་
བཅུ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་རིང་རང་གར་ལུས་པ་རེད། ལོ་ཉི་ཤུ་སྟེ་བས་
དུས་གཞི་ཆོས་འདྲ་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་ད་ཆར་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཞིག་བྱུང་མེད།

༥ མདོ་བསམ་བཞེས་དགོས་པའི་གྲ་ཆུང་གི་མདུན་ལམ།

འདི་ན་གྲ་ཆུང་ལོ་དྲུག་བདུན་བརྒྱད་དགུ་ལོན་པ་ནམས་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ལམ་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་བཞག་ན་སང་གནངས་བྱས་
རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད། རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒོ་ལ་ལེན་

བཅུག་ན་སྒོ་ལ་ཏ་ལས་བ་འགོ་བས་སྒོ་བ་སྒྱུང་དམིགས་བསལ་སྒྱུང་
 རྒྱུ་ཡོད། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྒྲིན་གྱི་ལས་སྒོ་ལ་གཅིག་དུའི་ཐོག་
 འདུག་ན་ཡང་རྒྱས་འགོ་ཁག་པོ་རེད། སྒྱིར་ན་མི་གཞི་ཡག་པོ་ཟེར་རྒྱ་
 དེ་རང་དགར་རིག་གནས་ཤེས་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་ ཡིན་ནའང་རིག་
 གནས་མ་ཤེས་ན་མི་གཞི་ཡག་པོ་ཡིན་ནའང་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་མི་
 འབྲུབ་བས་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་ལ་བྱུངས། ཅི་འདྲ་བྱེད་དགོས་
 བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གིས། སྒྱིར་བྱིས་བ་ཆོ་སྒྲ་རུང་སྒྲར་འདྲིར་
 སྒྲེབ་མ་ཡོང་ན་དགའ་དགའ་ཡིན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་
 སང་གནངས་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལས་ཡོང་ན། ཆེ་ས་ཆང་མ་ཐོས་བསམ་
 སྒོམ་གསུམ་ཞོར་སོང་ན་དགའ་མོ་རེད། འདི་ཆོ་བྱེད་རྣམ་པས་ཅི་དགའ་
 གང་དགའ་བསམ་སྒོ་ཐོངས།

༥ ཆེད་སྒྱུང་པའི་ལག་ཁྲེད།

དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་ལ་དོ་སྣང་གིས། ལོ་མཇུག་རྒྱགས་སྒྱུང་
 སྐབས་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་ད་སྒྲིན་ཅང་མེད་ཀྱང་ད་ལོའི་ལོ་མཇུག་བྱ་
 དགའ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སྒོ་བ་སྒྱུང་གིས། འདྲིར་སྒྲ་ཆེད་སྒྱུང་བྱེད་ཀྱིན་
 ཡོད་པ་རེད། སྒྲའི་མཁན་པོས་གཟིགས་སྐབས་སྒྲའི་དགོ་གན་བྱས་
 ནའང་ཆོག་པ་དང་། སྒོ་བ་ཆན་ཡོངས་སུ་བྱུབ་དུས་ལག་ཁྲེད་ཞིག་

སྤྱིན་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་སྤྱན་སྒྲོབ་མཐར་སྤྱིན་དུས་ལག་ཁྱེར་ཞིག་ལོ་
 འགས་གོང་ནས་འབྲུལ་གྱིན་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒྲོབ་བྲལ་ཆེན་མོ་འི་ནང་
 དུ་བོད་སྤྱན་འབྲུལ་ཡིན་ན་ལོ་བཞི་ལྷན་གསུམ་ལ་སྦྱངས། ལོ་གཅིག་ལ་
 སྤྱན་ཁང་ནང་དུ་སོང་ནས་ལས་ཀ་ལས་ན་ལོ་བཞི་ཡིས་འགྲིག་བར་
 གྱེད། ཁྱིན་དུ་ཕྱ་སྤྱན་ཁང་ཆེས་ཆེ་བ་འཛམ་གླིང་གི་ཐོག་ལ་སྐྱད་གཤམས་
 ཡོད་ཟེར་བ་དེའི་ནང་ནས་སོའི་སྤྱན་བ་སྐྱད་གཤམས་ཡོད་བཞིག་ཡིན་
 ན་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་སོ་རྒྱང་བར་སྒྲོབ་སྦྱོང་གནང་གི་ཡོད་བ་རེད།

སྐར་འདི་ན་སྤྱན་གྱི་ལག་ཁྱེར་སྤྱིན་དུས་ལ་ལ་ལོ་ལྷ། ལ་ལ་
 ལོ་དུག་ལ་ལ་ལོ་བདུན་ཅུ་ལ་སོང་འདུག་གང་ལྟར་ཡང་དེ་ཅུ་གྱིས་
 མཐར་སྤྱིན་རྒྱུ་བྱས། དེའི་རྗེས་སྤྱན་ཁང་གི་ནང་དུ་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་ན་ལོ་
 གཅིག་ལ་འདུག་དགོས་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོས་འདི་ན་ལོ་གསུམ་ལ་འདུག་རྒྱུ་
 བྱས་ན་འགྲིག་འདུག

དེ་འབྲུལ་བ་ཅིས་ལ་ཡང་གཅིག་བ་རེད། སྤྱགས་སྤྱགས་དང་
 མཚུར་ཅིས་འདི་ཐམས་ཅད་ཡག་པོ་ཤེས་དགོས། སྒོལ་རྒྱན་གྱི་ཅིས་
 གྱི་གོ་བས་མ་ཆད་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་གནམ་རིག་གི་གོ་བ་ཡང་ཤེས་
 དགོས། དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ན་དེ་ཡང་ཅིས་ཀྱི་ཆེད་སྦྱོང་རེད་དེ་ལ་ཡང་ལག་
 ཁྱེར་སྤྱིན་རྒྱུ་རེད། སྐར་འདི་ལ་དེ་སྔོན་ཡན་ཆོད་ཆེད་སྦྱོང་བྱེད་ས་དེ་
 གསུམ་རེད། དེ་གསུམ་གང་ཞིག་སྦྱངས་རྗེས་མཐར་སྤྱིན་ལག་ཁྱེར་
 ཞིག་སྐར་སྤྱི་ཡི་མཆན་ཐོག་ནས་སྐྱད་རྒྱུ་རེད། ལག་ཁྱེར་ཐོབ་རྗེས་

གང་དུ་སོང་ནའང་སློབ་ཁྲིད་གནང་ཆོག རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་
ལ་ནན་ཏན་དུ་འཛིན་དགོས། རིག་གནས་བཟང་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་ན་མིའི་
སྤྱི་མཉམ་ཡུལ་པོ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ནའང་དཀའ་མོ་རེད། རིག་གནས་དེ་
དག་གི་ཐོག་ད་གཞི་སློབ་རྒྱུ་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
བསམ་པ་དང་འདྲ་ཤེས་རྣམས་ཚུར་བསྒྲན་བཞག་ན་གཞི་མི་གཞི་
ཡུལ་པོ་གོ་ཆོད་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད། ཁྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
བསམ་སློབ་ཡུལ་པོ་གཏོང་དགོས། རིག་གནས་ཤིག་མེད་ན་ལས་ཀ་ཅི་
ཞིག་ལས་ནའང་ཆ་མ་ཆང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་སྤྱི་མཉམ་ཡུལ་པོ་ཞིག་
ལས་མི་བྱུང་།

༥ ཆེད་སློབ་སློང་སྤངས།

དཔེར་ཞིག་བཞག་ན། ང་ཆོས་འདི་ནས་བྱིས་པ་ཚུང་ཚུང་
ཉི་ཤུ་ཐམས་པ་བསལ་ནས་དེ་རྣམས་ལ་ཀ་ཅན་དབྱངས་གསུམ་གྱི་ཅ་
བ་རྣམས་སློབ་ལ་ལེན་བཅུག། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱིའི་རི་མོ་དང་སྤྱ་གཞུང་
མ་ལུས་པ་སློབ་ལ་འཛིན་བཅུག་ནས་ཆགས་ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་
བྱས། དེའི་རྗེས་སུ་གོ་བརྟེན་ཞིག་སྤྲད་ནས་སྤྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཐོག་སློབ་སློང་
བྱེད་བཅུག་ན་སྤྱ་ལ་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པ་རྒྱུང་རྒྱུང་ཆགས་རྒྱུ་
རེད། ཡང་བྱིས་པ་ཉི་ཤུ་ཅམ་ལ་ཅིས་ཀྱི་ཅ་བའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་

གློ་ལ་སྒྲང་བཅུག དེའི་རྗེས་རི་མོ་འདྲ་མི་འདྲ་ཆམས་ཤེས་བཅུག དེ་
 བས་གོ་བ་ཡག་པོ་ཞིག་ལེན་བཅུག་དགོས། ར་ཆོས་ཆེད་སྦྱོང་གི་
 སྐོར་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས། ཡིན་ནའང་དེ་ཆམས་ཀྱིས་གཞན་
 གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་ལ་སོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཤེས་དཀའ་མོ་ཡིན་
 དུས་ཅི་རིག་པ་རེ་སྦྱོང་བཅུག་ན་འགྲིག་རྒྱ་རེད། གཙོ་བོར་སྦྱ་སྦྱོང་
 མཁན་ཡིན་ན་སྦྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
 དེ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་
 ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱ་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་འབྱུང་ཐབས་ལ་ཆམ་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་སྒོ་རེ་ཐོངས། ལོ་ན་ཚུང་བ་ཆམས་ཀྱི་ནང་
 བས་ཆེད་ལས་སྦྱོང་མཁན་འདུག་གས། གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་ལོ་
 བཅུ་བཙོ་ལྟ་ཞིག་གི་རྗེས་ནས་འདི་ཆོ་ཆེན་པོ་ཆགས་དུས་ཏ་ཅང་
 གིས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་རེད།

༥ མི་གཞི་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན།

དུས་ཀུན་ཏུ་བསམ་སྦྱོང་གོགས་དང་བསྐྱུན། །
 ཅེས་གསུངས་པ་རེད། དེ་ཡང་འགྲོམ་སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་
 གནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མི་ཆོས་གནད་ཀྱི་སྒྲེང་བ་ལས། མི་
 གཞིའི་ཅ་བ་དེ་བསམ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་གོགས་དང་བསྐྱུན་དགོས་

གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་ཏུ་བསམ་སྟོན་ཐམས་ཅད་གྲོགས་དང་
 བསྐྱུན་དགོས། དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་དག་རེ་དང་དགོས་པ་ཁྲད་
 པར་བ་འདྲ་ཡོད་ན་གྲོགས་ལ་མ་བསྐྱུན་ཡང་ལོས་ཆོག དེ་མིན་ན་
 བསམ་སྟོན་གང་ཡིན་ན་ཡང་གྲོགས་དང་བསྐྱུན་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་
 རེད། གྲོགས་དང་ཅི་ཡང་མི་བསྐྱུན་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡར་འགོ་
 དགོས་བརྗོད་ན་མར་འགོ་དགོས་ཟེར། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མར་འགོ་
 དགོས་བརྗོད་ན་ཡར་འགོ་དགོས་ཟེར། མི་ལ་ལས་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་
 མེད་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བཤད་ནས་འདུག་མཁན་ཡོད། དེ་ཡོན་
 ཏན་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན། ཏུས་ཀྱན་ཏུ་བསམ་སྟོན་གྲོགས་དང་
 བསྐྱུན་དགོས་པ་རེད། དཔེར་ན་ང་ཆོས་དམངས་གཙོའི་ལམ་ནས་
 གྲོགས་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་གང་རུང་སྐྱབ་རྒྱ་ཐག་ཞིག་བཅད་ན་རང་
 གིས་བྱ་བ་དེ་སྐྱབ་པར་མི་འདོད་ནའང་དེ་ལ་རྒྱབ་འགལ་མ་བྱས་
 ནས་བཙི་བཀྱར་བྱ་དགོས། ནལ་འབྱོར་བ་དང་རྟོགས་ལྡན་འདྲ་མིན་
 ན་ཏུས་ཀྱན་ཏུ་བསམ་སྟོན་གྲོགས་དང་བསྐྱུན་རྒྱ་དེ་མི་ཆོས་ཀྱི་ཅ་བ་
 རེད།

༣ རང་ཚུགས་ཟིན་པའི་བྱ་སྤྱོད།

ཡང་མཐོང་ཆོད་གོ་ཆོད་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་ལད་མོ་བྱས་
ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་གནང་།
དཔེར་ན་སྐད་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་
སྐད་གཉིས་ཀ་མི་ལོ་སྤྱུལ་ཅུའི་རིང་ལ། སྤྱུལ་ཅུ་ག་ལ་ཆོད་མི་ལོ་
ཉ་ཅང་མང་པོའི་རིང་ལ་བསྐྱེད་ནས་བཤད་པ་རེད། དེའི་ནང་ན་རྒྱ་
སྐད་བསྐྱེད་ནས་བཤད་མ་ཤེས་ན་རིག་གནས་མེད་པ་དང་། རྗེས་
ལུས་དང་། ཡང་མིན་ན་མི་སེར་དང་། འཕྲོག་པ་དང་། ཞིང་པ་སྤྱུག་
སྤྱུག་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་སྡེ་ཁག་དང་། ལས་བྱེད་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་
སྐད་ཡོངས་རྫོགས་བཤད་མ་ཤེས་ན་ཡང་བོད་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་བརྒྱ་
ཆ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཞིག་རྒྱ་སྐད་བསྐྱེད་ནས་བཤད་དགོས་སྤྱིའི་བསམ་སྒྲོ་
ཡང་ཁ་ཤིས་ལ་སྒྲིས་པ་རེད། ས་མ་རྣམས་བོད་པ་དག་མ་ཡིན་པ་
རྒྱ་སྐད་ཅ་བ་ནས་མི་ཤེས་མཁན་ལ་ལས་བྱ་སྤྱུག་རྣམས་ལ་ཆེད་དུ་
རྒྱ་སྐད་རྒྱག་འདུག་མཁན་ཀྱང་འདུག་དེ་ལྟ་བུའི་དུས་ཆོད་ཞིག་ཀྱང་
ཤར་བ་རེད། སྤྱིར་བསམ་སྤྱོད་ཐོགས་དང་བསྐྱུན་དགོས་ཀྱང་ཐམས་
ཅད་གཞན་གྱི་ལད་མོ་རྒྱང་རྒྱང་བྱས་ན་དོན་དག་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་
རེད།

༥ བོད་པས་བོད་ཡིག་སྐྱོང་རྒྱ་གོ་རྟོག་སད་པ།

ཁ་སང་དེ་རིང་ལ་མཆོན་ན་ཟི་ལིང་འབྲ་བོ་གྲོང་ཁྱེར་རྒྱལ་ས་ལ་
བོད་པ་ཉ་ཅང་མང་ཡང་བོད་ཡིག་སྐྱོང་སའི་སློབ་རྒྱུ་གཅིག་ཀྱང་མེད་
པས། བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པའི་བྱ་ཐུག་རྒྱལ་ས་ཡར་འབྲོག་ཐོག་གི་
པ་ཀན་མ་ཀན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་བྱང་དུ་མངགས་ནས་གསར་དུ་ཡང་བསྐྱར་
བོད་ཡིག་སྐྱོང་རྒྱ་དང་བོད་སྐད་སྐྱོང་རྒྱ་གོ་རྟོག་སད་པ་རེད། དེ་ཡང་
ཁ་སང་དེ་རིང་དེ་ལྟ་བུ་རེད་མ་གཏོགས་དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་དེ་འབྲ་
མེད། ཡིན་ན་ཡང་ད་རུང་སྡོན་ཆད་གོམས་སོང་བའི་སློབ་ས་ཀྱིས་ལས་
བྱེད་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་
སྐད་བསྐྱེས་ནས་བཤད་ཀྱི་འདུག དེ་མ་ཆད་འབྲོག་པ་རྒྱལ་ས་དང་གྲ་
པའི་ནང་ན་ཡང་ད་རུང་རྩ་མ་བཅད་མ་ཐུབ་ནས་ལྷག་མཁན་ཀྱང་འདུག
ད་ནི་རང་རང་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་མོར་བཏང་ནས་བོད་ལ་བོད་སྐད་
དག་མ་བཤད། གཏན་ནས་བཤད་མ་ཤེས་ནས་མཛུབ་བཅུགས་དགོས་
ན་རེད་མ་གཏོགས་བོད་སྐད་གཅང་མ་བཤད་དགོས། ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་
སྐད་མ་བཤད་ཟེར་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་དང་ཐུག་སྐབས་རྒྱ་སྐད་
བཤད་ཤེས་ན་ཡག་པོ་རེད། ང་ཚོས་བོད་སྐད་རྒྱང་པ་ལས་བཤད་མ་
ཤེས་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུ་གི་རིག་གནས་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་འཛུམ་
བུ་སྒྲིང་གི་རིག་གནས་དང་འབྲེ་ཐུགས་འདུག་སྐྱེད་ཤེས་ཀྱི་མ་

རེད། ང་ཚོ་ལ་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་ལ་སོགས་
 བ་སྒོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་རི་རབ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེར་རབས་
 གྱི་རིག་གནས་ཏེ་ཅང་གིས་ཉམ་ཐག་བར་ཆགས་ཡོད། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་ཕྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་རྐང་ཐང་
 གིས་ཕྱིན་ཏེ་ལོ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་བདུན་གྱི་རིང་ཐོས་པ་སློབ་གཉེར་མང་
 སོ་མཛད། དཀའ་སྤྱད་འབད་ཚོལ་མང་སོ་བྱས་ནས་བཀའ་འགྱུར་དང་
 བསྟན་འགྱུར་འདི་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆེན་སོ་ཞིག་བོད་གངས་ཅན་
 གྱི་ལྗོངས་སུ་དར་བར་མཛད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཆེ་སོགས་དང་ཚོམ་ཡོན་
 གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།

༥ དེར་རབས་གྱི་རྗེས་མ་བྱིན་པའི་སློབ་གྲྭ་བ།

ཁ་སང་དེ་རིང་ང་ཚོས་སློབ་གྲྭར་འགོ་དགོས་ཞེས་ཐམས་ཅད་
 ལ་བསྐྱལ་མ་བྱས་ཀྱང་སློབ་གྲྭར་ཕྱིན་ཏེ་སློབ་གྲྭར་ཆེན་མོ་འདྲ་ཞིག་
 ཐོན་ནས་ཕྱིར་སླེབས་ཡོང་དུས་བོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་ཞེས་གྱི་མི་
 འདུག། དེར་རབས་གྱི་བསམ་སློབ་ཐོག་ནས་ཀྱང་གང་ཡང་འཛོན་ཡོད་
 བ་མ་རེད། ཡིན་ན་མིན་ན་ཁ་གསོ་རྒྱ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་
 ཞིག་གི་ནང་ལ་འགོ་ས་རྟེན་ཐབས་ཁོ་ན་ལ་བལྟས་ནས་པར་མགོ་
 གྱོང་འགོ་རྒྱ་མ་གཏོགས་དེ་བས་ཟུར་དུ་རང་གི་རིག་གནས་ཡོད་ན་

བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབས་ན་ཆོག་གི་རེད་མོད། བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཡོངས་
 རྫོགས་དེ་འདྲི་བསམ་སྒོ་རྩ་བ་ནས་མི་འཁོར་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྱར་འདུག
 ལས་བྱེད་ཀྱི་ནང་ན་དཔེར་ན་ཡིག་བསྐྱར་འདྲ་བྱས་ན། བོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་ལ་ཏ་ཅང་གིས་མཁས་པ་ཞིག་གིས་ཡི་གེ་འདྲ་བསྐྱར་ནས་
 འདུག་འདུག་བས། ཟླ་བ་གཅིག་ལ་སྒྲོར་སྒྲོར་ཕྱག་གཉིས་གསུམ་
 ཞིག་མ་གཏོགས་གཞན་བཟུ་ས་གང་ཡང་མེད། དཔེར་ན་ཉིན་རེ་ལ་
 ཚུ་ཆོད་བརྒྱད་ཅུ་མ་རེད་ཡིག་བསྐྱར་བྱས་པའི་གསར་ཤོག་སོགས་
 མི་ལ་ལས་མེ་ཁ་བྱེ་སྒྱུད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་མི་སྒྲུག་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་མར་ཆབ་ཁང་ནང་དུ་ཡང་གཡུག་གི་རེད། མདོར་ན་
 མར་བཏོན་ཆར་ན་ལས་ཀ་ཆར་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གསར་
 འགྱུར་དང་གསར་ཤོག་ལ་སོགས་པ་ཡིག་ཆ་མང་ཆེ་བ་དེ་ལྟ་བུ་
 རེད།

༥ ཟླ་པོགས་ལ་བསམས་ནས་རིང་བའི་ ཕྱགས་འདུན་བརྒྱག་པ།

བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་སོགས་ལོ་སྒྲོར་ཕྱག་གི་གོང་རོལ་
 རྣམ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ད་དུང་ཡང་ཡོད་ལ། མ་འོངས་པ་ནའང་ལོ་སྒྲོར་
 ཕྱག་གི་བར་དུ་བཞུགས་རྒྱ་རེད། སྒོན་གྱི་མཁས་པ་ལོ་རྒྱ་བ་རྣམས་
 ཀྱིས་བྱ་བ་ལས་ཀ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་རེད། ཕྱག་ཐག་རིང་

བོ་ཅན་གྱི་ལས་ཀ་གནང་བ་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་རིག་གནས་ཅུང་ཟད་
 ཤེས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཅི་འདྲའི་ཡར་དར་རྒྱས་འགོ་དང་
 མི་འགོ་ འགོ་བ་ཡོངས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཐབས་གང་དགའ་བསམ་སྒོ་
 གཏན་ནས་མི་འཁོར་བ་རང་གིས་སྒྲ་ཐོག་ཞིག་ལེན་ཐབས་ལ་བསམ་
 སྒོ་གཏོང་། ཡོངས་རྫོགས་དེ་ལ་འཆང་ཁ་རྒྱལ། གལ་ཏེ་གཞུང་ཞབས་
 བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཆུད་སོང་ན་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། རིག་གནས་ཀྱི་
 ཐོག་ནས་ལས་ཀ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཤེས་ན་ཡང་ལས་ཀ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་
 གཏོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་བས་གྲུ་བ་ཞིག་གིས་རིག་གནས་
 ཡག་པོ་ཤེས་ན་རང་གི་སྒྲོར་མོ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མིན་པ་མི་རིགས་ཀྱི་
 རིག་གནས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

རྩེ མི་མང་བ་ལས་སྤྱས་ཀ་བཟང་བ་གལ་ཆེ།

ང་ཆོ་བོད་ལ་མཆོན་ན་མི་མང་དགོས་བཞིན་གྱིན་ཡོད་པ་
 རེད། དེ་ཡང་མ་རེད་ཅུ་རྒྱ་མི་འདུག འོ་མ་བཤད་ན་མང་ན་ཆོག་ལ་
 ཅུང་ན་ཡང་ཆོག གང་ལྟར་དགོས་རྒྱ་འོ་མ་དེ་མི་རིགས་དེའི་སྤྱས་ཀ་
 རེ་བཟང་གཏོང་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱས་ཀ་དེ་ཐབས་གང་ཞིག་
 གིས་རེ་བཟང་གཏོང་དགོས་བཞིན་ན་རིག་གནས་དང་སྒྲོབ་གསོ་ཡིས་

གཉིད་དགོས། དེ་བཞིན་དུ་དག་འདུན་པའི་སྡེ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་འབྲེ་
 འབྲེ་རེད། གཅིག་ནས་ཤེས་ཡོན་ཡོད་དགོས། གཉིས་ནས་རིག་གནས་
 རྒྱུད་པ་ཞིག་ཤེས་པས་མི་ཡོང་། དེ་ཡང་ཀུན་སྨྱོད་དང་བསམ་པ་ཐེག་པ་
 ཆེན་པོའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་རྣམས་འོང་
 དཀའ། འདུལ་བ་ནས་བཤད་པ་དཔེར་ན་རྩ་སྟོན་གཅིད་མི་ཆོག་པའི་
 བསྐྱབ་ཁྲིམས་ལ་བཅི་བསྐྱར་ཞུས་ཏེ་ཤི་འདུག་མཁན་གྱི་དག་སྟོང་ཡོད་
 པ་རེད། དེ་འབྲེ་ཡང་ང་ཆོས་མི་ཐུབ། དེ་ལྟ་བུ་ཆོད་མཐོན་པོ་ཅན་མ་ཐུབ་
 བའང་མི་གཞིའི་ནང་ན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དང་འདི་ལྟ་བུའི་ནང་ན་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཅུང་ཟད་རེ་ཉམས་ལེན་མ་ཐུབ་ན་མི་འགྲིག།

༥ དང་རབས་ཀྱི་སྟོབ་གསོ་ལས་བྱུང་ བའི་ཉི་ཉོང་གི་སྨྱོད་པ།

སྨྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ང་ཆོས་རྒྱན་དུ་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་རྒྱ་དེ་
 རེད། ཉི་ཉོང་གི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་ཆོས་ཤེས་མཁན་དང་མི་ཤེས་
 མཁན་ཅི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་སྟོབ་གསོ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་
 ཀུན་སྨྱོད་ཏེ་ཅང་གིས་ཡག་པོ། དག་ཚུལ་སྟོང་རྒྱུད་རྒྱུན་དུ་ཆབ་
 རིལ་བཏགས་ཏེ་མིག་གིས་གཉའ་ཤིང་གང་ཅམ་རེ་བལྟས་ནས་འགོ་
 ཡི་ཡོད་ནའང་དོན་དངོས་ལ་ས་འགྲུལ་སོགས་གལ་འགག་ལ་ཐུག་

དུས་སྒྲིང་པ་དེ་འབྲ་དཀའ་མོ་རེད། དེ་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་སྒྲོབ་
 གསེའི་བྱང་པར་ལས་གཞན་གང་ཡང་མ་རེད། ཐམས་ཅད་མི་ཡིན་
 ལུགས་གཅིག་པ་རེད། དེས་ན་དགོ་འདུན་པ་ལ་སྒྲོབ་གསོ་ཡག་པོར་
 ཐེབས་འདུག་རྒྱ་དང་། དེ་འབྲ་བ་ཞིག་གི་མང་ཆོགས་ལ་ཡིན་ན་ཡང་
 སྒྲོབ་གསོ་ཡག་པོར་ཐེབས་འདུག་རྒྱ། མི་མང་ནང་ནས་ཤེས་ཡོན་
 དང་སྒྲོབ་གསོ་ཐོབ་པ་ནམས་ནས་སྒྱིར་ན་འདིག་ཏེན་འཁོར་བ་ཐེར་
 རྒྱ་དེ་པ་མ་གསོ་རྒྱ་དང་བྱ་སྤྲུག་གསོ་རྒྱ་ཡོད་དུས་རང་གི་སྒྲ་ཕོག་
 ཞིག་ལ་བལྟ་ལོས་དགོས། ཅ་བ་ནས་མ་བལྟ་བརྗོད་པ་མིན་ཡང་
 གཙོ་བོ་དེ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། མི་རིགས། སེམས་ཅན་
 གཞན་ལ་པན་ཐོགས་པའི་ལས་ཀ་རེ་གནང་དགོས་ཀྱང་བོད་པས་
 ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ལས་བྱེད་པའི་གལ་དུ་སྒྲོབ་ཨེ་བྱུང་བལྟ་རྒྱ་
 མ་གཏོགས་པ་མི་ཤེས། རིག་གནས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་འབྲ་
 གནང་དགོས་ཡོད་པ་མ་རེད།

༩ སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་འགོ་སྐབས་དམིགས་ ཡུལ་འཛིན་དགོས།

སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་འགོ་བའི་སྐབས་སུ་རིག་གནས་གང་
ཡིན་ཡང་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དེ་སློབ་དགོས་པ་
རེད། ལ་ལས་མར་སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་སོང་ནས་སུམ་ཉགས་དང་།
སྙན་ངག་ཆོད་མ་འདྲ་སྐྱབས་ནས་འདུག་པ་ལ་དོན་དག་གང་ཡང་ཡོད་
པ་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སློབ་གྲ་ཆེན་མོའི་ནང་དུ་སོང་ནས་དེར་
སང་གི་རིག་གནས་སློབ་དགོས། སྙན་ངག་དང་སུམ་ཉགས་སོགས་
ཡང་ཡོང་ནས་དགོན་པའི་ནང་དུ་སྐྱབས་ན་སློབ་གྲའི་ནང་དུ་ལོ་གཉིས་
གསུམ་ཞིག་ལ་སློབ་རྒྱ་དེ་དགོན་པའི་ནང་ན་རྒྱ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཤེས་
ཀྱི་རེད། སློབ་གྲ་ཆེན་མོའི་ནང་ན་ཆོད་མ་སློབ་མཁན་ཀྱི་དགོ་ཤུག་ཆེན་
པོ་ཡིན་ཟེར་མཁན་བཤད་གྲ་ཁག་གི་ཆོད་མའི་ཚུངས་ནང་ཡོང་ནས་
དམ་བཅའ་ཞིག་འཛིན་དགོས་ན། སྐར་མ་བརྒྱ་ཡང་དམ་བཅའ་ཟིན་
ཁག་པོ་རེད། གྲ་བ་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་ཤེས་རྒྱ་དེ་ཡང་ཤེས་བརྗོད་
ན་དགའ་ལོ་རེད། དེར་སོང་ནས་ཆོད་མ་ཞིག་སྐྱབས་ན་དུས་ཆོད་འཕྲོ་
བརྒྱུ་འདྲ་ཞིག་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲ་
ཆེན་མོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོད་མ་སྐྱབས་ན་ཡག་པོ་རེད། ཤེས་ན་བཟང་
གི་ ཡིན་ནའང་ཡང་ཡོང་ནས་དགོན་པའི་ནང་སྐྱབས་ན་དེ་ཡག

276

ལ་ད་སྔན་ཡན་ཆོད་ལས་ཀ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལའང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་
 མི་ཤེས་ཀྱང་ད་དུང་སྔན་ཆད་ཡོད་པ་དེ་དག་མར་མེད་པར་བྱས་
 ཏེ། བོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ནས་འདུག་གི་སྒྲོབ་བྲ་ཆེན་མོ་
 ནས་ཞིབ་འདུག་སྒྲོབ་མ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཟེར་མཁན་མང་པོ་འདུག
 ཡ་དང་ཆོས་ཁང་པ་ཞིག་ལས་དགོས་འདུག་པས་ཁྱོད་གཅིག་ཤོག་
 བཞེད་ན་ལས་ཀ་གཅིག་ཀྱང་ཤེས་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡར་འདམ་བཞི་
 དུས་དེའི་ནང་ལ་སྒྲོག་གི་གཡུག་པ་འདར་གྱི་ཡོད་པ་ཞིག་བརྒྱབ་
 ནས་དཀྱག་དགོས་ན། བོད་ཀྱི་ནང་ན་ཐ་ན་དེ་ཡང་ཤེས་མཁན་དགོན་
 པོ་རེད། བསམ་སྒྲོ་ཐོངས་དང་། དེ་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་
 ལ་མི་ཤེས་རྒྱ་ཅི་ཡོད། ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་མ་གཏོགས་སྤྱང་
 དགོས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་ཡང་བྲ་པ་རྣམས་ལ་ཁྱུ་བ་མིན། མི་སྐྱ་རྣམས་
 ལ་ཁྱུ་བ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འགྲོག་པ་ཆད་པོ་དག་གིས་ཤེས་
 ཀྱི་མ་རེད་ལ། རོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཤེས། དེ་སྒྲོབ་བྲ་ཆེན་
 མོར་འགྲོ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་ཀྱང་ཤེས་པ་མ་རེད། དེའི་
 སྐོར་ཅ་བ་ནས་བསམ་སྒྲོ་ཡང་འཁོར་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་གཅིག་
 མིན་གཅིག་གནའ་དུས་ཤིག་ན་ཡོད་རྒྱ་དེ་མེད་པར་བྱས་དགོས་ཞེས་
 རིག་གནས་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་བཤད་བཤད་པ་དེ་ཡང་བསྐྱར་
 དེ་ཁོ་ན་བཤད་རྒྱ་མ་གཏོགས་མི་འདུག ཁྱེད་ཅག་མར་བརྒྱག་རྒྱ་དེ་
 གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་རྒྱ་རེད་དེ། དེ་བས་ཁང་པ་རྒྱང་རྒྱང་གཅིག་གཉིས་

དེ་ལས་ཐབས་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཐོངས། གསེར་རྟ་དང་། རྒྱག་འགོ་དཀར་
 མཛེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་བྲལ་ཆེན་མོ་ནས་ཕྱིར་ཡོང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་
 འདི་ལས་ཤེས་ནས་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ལས་བཅུག་ན། སྒྲོར་
 མོ་བྱེ་བ་མང་པོ་ཞིག་བོད་པས་ཐོབ་པ་རེད། བསམ་སྒྲོ་པར་གྱུ་དོག་
 བོར་ལོག་པས་ཡར་འཛུགས་སྐྱུན་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་
 གཏོང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། མར་གཏོར་བཞག་བྱེད་རྒྱ་རྒྱར་རྒྱར་
 ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ནས་འདུག་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཡང་མི་འདུག
 རིག་གནས་མེད་ན་བྱ་བ་གང་ཡང་སྐྱབ་མི་སྲུབ།

ཁ་སང་ཡང་སྒྲོབ་མ་གཅིག་ལ་སྒྲོབ་བྲལ་ཆེན་མོར་ནང་དུ་
 ཁྱེད་ཅག་ཆོད་མ་སྤངས་ནས་འདུག་པ་དེ་དུས་ཆོད་འཕྲོ་བཞག་རེད་
 ཅེས་བརྗོད་བ་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོད་མའི་
 དགོ་ཆད་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་མཁན་འདི་དག་ཅོད་བྲལ་བྱའི་ནང་
 གི་བྲལ་རྒྱར་དཀྱིས་མ་ཞིག་གིས་ཤེས་རྒྱུ་དེ་ཡང་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་
 རེད། མར་སྒྲོབ་བྲལ་ཆེན་མོའི་ནང་སོང་ནས་ཁ་གསོ་བྱེད་དང་རྒྱབ་
 འགོབས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོར་དེ་རྟ་ཅང་གིས་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྱོངས། དེ་ཤེས་
 སོང་ན་བོད་པ་རྣམས་གཡག་བཤུས་རྒྱར་རྒྱར་བཅོངས་ནས་ཆོང་ལ་
 དེ་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་འཕྲོ་ ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཤིང་སྤྱི་
 ལ་སྤྱང་མ་འདུ་བ་བཞིན་དུ་གཞུང་ཞབས་བའི་ནང་དུ་རྒྱག་ས་ཨེ་རྟེན་
 བལྟས་ནས་འདུག་ཀྱང་མི་དགོས། ཟུར་དུ་ཤེས་བྱ་གཞན་གང་ལ་ཡང་

དོ་སྒྲུང་མི་བྱས་ནས་འདུག་ཏུ་དེ་སྒྲོན་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་རེད།

༥ གནའ་དེང་གི་རིག་གནས་མ་ཤེས་པས་
ང་ཆོ་རྗེས་སུ་ལུས།

བོད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆམས་ཀྱིས་ཅི་ལྟ་བུ་དཀའ་སྤྱད་གནང་
འདུག། སྔོག་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་ནས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་རིག་
གནས་དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ད་ཁ་སང་དེ་རིང་སྔོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཆམས་ཀྱི་མགོ་ནས་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་དེ་ཆད་པོ་ཆམས་རེད། ཆད་པོ་
ཆམས་ཀྱིས་བོད་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་སྤྱབ་ཡོད། རིག་
གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡི་གེ་ལྡེབ་མ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དམ། གསར་སྤྱད་བྱ་
བྱེད་ན་ཁྱེད་ཆམས་ཀྱིས་གསར་སྤྱད་ཀྱིས་ཤོག། ཨ་དུས་ཕྱིན་ཟེར་རྒྱ་ཕྱི་
རྒྱལ་གྱི་ཆད་པོ་ཞིག་གིས་ཆོ་གཅིག་ལ་ཁ་པར་སོགས་དངོས་ཆས་བརྒྱ་
པ་མང་པོ་གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད།

ཡང་འཇུགས་སྤྱད་བྱེད་རྒྱུ་ལས་གཏོར་བརྒྱག་གཏོར་རྒྱུ་ལ་
བསམ་སྒྲོ་འཁོར་ན་དོན་དག་གང་ཡང་མེད། དེ་འདྲ་བྱས་ན་མི་གཞི་ངན་
པ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ལ་འགྱུར་འགྱོ་ འོ་ན་ཁ་གསོ་ལུགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་ན་
མི་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་རེད་མི་གཞི་ཡག་པོར་
འགྱུར་བྱེད་དེ་ང་ཆོ་ག་པའི་སྤྱོད་རྒྱུ་ནང་ན་ཡོད།

རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་གྲ་པ་རྣམས་མི་
 གཞི་ཡག་པོ་ཡིན་དགོས་ཀྱང་ནང་ཉམས་ལ་བལྟས་ན་མི་གཞི་བཟང་
 པོ་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་རང་
 དགར་སློབ་སྦྱང་བྱས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་མ་ཐུབ་
 པ་དང་། ལག་བསྟར་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རེད། བོད་ཀྱི་སློབ་
 གྲ་ཆེན་མོ་བ་རྣམས་མར་སོང་ནས་ལག་རྩལ་དང་རིག་གནས་གསར་
 པ་སྦྱངས། ཡང་ཡོང་ནས་དགོན་པའི་ནང་དུ་སློབ་རྒྱུ་གྱི་རིག་གནས་
 སྦྱངས་ན་ཐུན་ཐུབ་ཆོག་པ་པ་ཞིག་ཆགས། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཤེས་པའི་
 སློབས་ཀྱིས་རྗེས་ལུས་སུ་ཐེབས་པ་རེད། སློབ་གྲ་ཆེན་མོར་ནང་སོང་
 བས་སྒྲིག་པ་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལག་རྩལ་གྱི་རིགས་མང་པོ་སྦྱང་རྒྱུ་ཡོད་
 བའང་གཅིག་ཀྱང་སྦྱངས་ཐུབ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡང་སློབ་རྒྱུ་གྱི་རིག་
 གནས་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་སྦྱངས་མ་ཐུབ་པའི་སློབས་ཀྱིས་རྗེས་ལུས་སུ་
 འགྱུར་བ་རེད། རིག་གནས་སྦྱང་དགོས།

རིག་གནས་མེད་ན་དར་ལྗོངས་འདོགས་མི་ཤེས།

རིག་གནས་མེད་ན་དཔེར་ན་དར་ལྗོངས་འདོགས་ལུགས་ལ་
 གཅིག་སྟོས་དང་། ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ཀྱི་གནས་རི་གང་དུ་སོང་
 བའང་དར་ལྗོངས་རྣམས་མར་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་བྱས་ནས་བཏགས་འདུག

ས་ཐོག་ལ་ཡང་བཀའ་འདུག ར་ལའི་སྒོ་ག་ཡོད་སའི་ལམ་ཞབས་སུ་
 མང་པོ་གཡུག་འདུག དེ་དག་ཉ་གེ་ཉོག་གེར་བྱས་ནས་དམ་ཅན་གྱི་རི་
 ལ་མང་པོ་ཞིག་བཏགས་པ་དེ་དག་ཡིན་རྒྱུ་རེད། སྐར་འདི་ལ་མཆོན་
 བཤུ་འདི་ན་ཆོང་ཁང་རྣམས་སུ་དར་སྒྲོག་མང་པོ་བཙོང་རྒྱ་བཞག་འདུག
 དར་ཅོ་ལུས་ཆད་མ་ཞིག་ཡིན་ནམ་དར་ཅོ་རེ་བཏགས་རོགས་བྱེད་
 སྐབས་རྒྱ་ནག་ནས་སླེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ནས་སྒྲོར་ལྗེ་བཅུ་རེ་
 ལེན་མཁན་འདུག

ཡར་སྒྲོས་གཙང་བྱས་ནས་བཏགས་ན་དགེ་བ་ལོས་ཡོད་
 རེད། ཡིན་ཡང་ལ་མགོ་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོག་བརྩིས་བྱེད་སར་
 དར་སྒྲོག་མང་པོ་བཏགས་ན་དགེ་བ་ཞིག་བསམས་ནའང་དེ་དགེ་
 བར་འགྱུར་ཁག་པོ་རེད། དེ་འབྲེལ་མ་མཛད། སྒྲོན་ཆད་ཀྱང་བཤད་པ་
 ཡིན། སྒྱིར་འདི་ལྟ་བུ་བཤད་དུས་ལ་ལས་འབྲེལ་མིན་བཤད་མཁན་
 འདུག་ཀྱང་ང་ལ་བྱད་པར་གང་ཡང་མེད། ཁ་བཏོན་མང་པོ་བཏོན་ཏེ་
 འདུག་ན་དོན་དག་མི་འདུག་ཅེས་ངས་བཤད་པར་ད་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་
 ལ་དགག་པ་རྒྱག་གི་འདུག་ཟེར་མཁན་བྱུང་ཡང་ང་ལ་གང་བརྗོད་
 ཀྱང་བྱད་མེད། གང་བརྗོད་འདོད་ན་བརྗོད་ཆོག ད་ཡང་དར་སྒྲོག་ལ་
 དགག་པ་རྒྱག་གི་འདུག་ཟེར་རྒྱ་རེད། ཡིན་ནའང་དར་སྒྲོག་ལ་དགག་
 པ་རྒྱག་གིན་མེད། དར་སྒྲོག་འདོགས་ལུགས་དགག་གིན་ཡོད། དེས་
 ན་དར་སྒྲོག་འདོགས་ལུགས་ལ་ཀུན་གྱིས་བསམ་སྒོ་རེ་ཐོངས། ཡར་

གི་དམ་ཅན་རིའི་མདུན་དུ་དར་ལྗོངས་འདོགས་ལུགས་དང་པར་ཕྱོགས་
 ཐང་ཡིག་ནགས་སྒང་གི་དར་ལྗོངས་འདོགས་ལུགས་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་
 རེད། མི་ཞིག་གི་སེམས་ལ་དད་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རུ་མི་འགྱུར་བས་
 མ་ཆོད་ཅུང་དང་བ་བརྒྱག་པའི་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་འདུག དེ་རིང་ཆོས་
 ལ་མི་དད་མཁན་ཞིག་སྟེན་པ་འོང་ན་དེ་བས་ལོག་ལྟ་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱ་
 རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་ཀླམས་ཀྱིས་དར་ལྗོངས་བཏགས་པ་ཡིན་
 ན་དེ་པན་ཆོད་ས་གཙང་ས་ཞིག་ལ་ལེགས་པར་འདོགས་དགོས། འདི་
 ཡི་གོང་དུ་སུ་གཅིག་གི་འདོགས་མ་འོང་། ཡ་གིར་རྒྱ་བུག་ཞིག་བཞོ་
 དགོས་ཀྱང་དེ་ཡང་དར་ལྗོངས་མང་ཆེ་བས་བཞོ་ས་ཞིག་ཀྱང་མི་འདུག
 དར་ལྗོངས་རྒྱང་རྒྱང་གིས་གང་འདུག དར་ལྗོངས་ཀླམས་ས་གཞན་དུ་སྟོ་
 མིན་སྟོར་ང་ཆོས་ཆོགས་འདུ་ཞིག་འཆོགས་པ་ཡིན་ནའང་སུ་གཅིག་
 གིས་ཐག་མ་ཆོད་པ་རེད།

ན་ནིང་གཞེས་ནིང་ང་ཆོས་དར་ལྗོངས་ཀླམས་གཞན་དུ་སྟོས་
 སྐབས་བྲ་གན་ཀླམས་ཀྱིས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་མོའི་
 སྐབས་སུ་ཡང་འདི་འདྲ་བུས་མེད་ཟེར་ནས་ཐུགས་ལ་མ་བབས་
 པ་རེད། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ངེ་མང་རུ་བྱིན་ཏེ་དར་ལྗོངས་ཀླམས་
 དགུན་ཁར་རྒྱང་གིས་བཅད་དེ་ཆབ་ཁང་ཀླམས་སུ་དར་ལྗོངས་མང་
 བོ་གཡུག་གི་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཀླམས་ཀྱིས་གཟིགས་མ་སོང་ངམ། དར་
 ལྗོངས་ཀླམས་གང་སར་བཏགས་པས་འགྲོ་ལམ་ཀླམས་སུ་དར་ལྗོངས་

མང་པོ་ཐག་འདུག དེ་ནམས་འགོམས་ན་སྐྱབས་འགོ་སྒྲིམ་བ་དང་
 ཡང་འགལ་འགོ་ ཡང་ན་རྒྱ་ལམ་ན་འགོ་རྒྱ་བསྐྱར་ནས་དར་སྒྲིབ་
 དེ་ནམས་བསལ་ནས་འདུག་དགོས། དེ་མིན་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་
 རེད། ང་ཚོ་ལ་རིག་གནས་མེད་བ་དང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མི་ཤེས་བ་
 རེད་མ་གཏོགས་དར་སྒྲིབ་ཞིག་འདོགས་ནའང་སྐྱས་དག་པོ་ཞིག་
 གནང་དགོས། རང་སྤང་གང་ཤར་བྱེད་མི་རུང་། སྤྱི་གཞིམས་དང་
 ལུགས་སློལ་ལ་བསམ་སྒྲོ་མི་འཁོར་ནས་རང་གིས་གང་བྲན་བྱེད་བ་
 བེ་རིག་གནས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་རེད།

༥ ལྷང་རྟ་མཆོད་པས་མངའ་ཐང་རྒྱད།

སྒོན་ཆད་སྒྲ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས། ལྷང་རྟ་འདི་ཚོ་རྒྱ་
 ལམ་ན་གཏོར་བ་འདིས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཁ་ལས་ལྷང་རྟ་དར་མ་
 དགོས་རྒྱད་པའི་རྒྱ་ཞིག་འགྱུར་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅེས་གསུངས་
 ཉེ་ས་ཆ་གང་སར་ལྷང་རྟ་མ་གཏོར་གསུངས་ཡོད། བླ་པོ་ནམས་
 གྱིས་ལྷང་རྟ་རུམ་གང་རེ་བཅུག་སྟེ་ལ་ཁ་རེ་ལ་སྟེབ་སྐབས་ཁ་ཆེལ་
 ལེ་གཏོར་གྱི་འདུག གཅིག་བལྟས་སྐབས་བཟ་ཤིས་བརྒྱད་བ་དང་།
 དབང་སྤྱད་གསོལ་འདེབས། བར་ཆད་ལམ་སེལ་སོགས་རེད། འདི་
 དག་རྒྱ་ལམ་ནང་དུ་གཡུགས། འདམ་འབག་གི་ནང་དུ་ཐམས་ཅད་

གྱིས་ཀྱང་པས་བརྗེས་ན་རྒྱུ་ཏྱ་ཡར་དར་རྒྱ་ག་ལ་ཡོད། ཆེས་རྒྱུ་
 ཏྱ་ཉམས་པའི་རྒྱ་རེད། བོད་ཀྱི་མི་སྤྱ་ཉམས་ལ་རིག་གནས་མེད་པ་
 དང་གྲ་པ་ཉམས་ཀྱིས་དོ་སྤང་མི་བྱེད་ནས་བཞུགས་པ་རེད། གྲ་པ་
 ཉམས་རིགས་ལམ་རེ་བཏང་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཆར་གཙོད་
 ཞེ་ཐུབ། དམ་བཅའ་འབྲུད་ཞེ་ཐུབ། འཁོར་གསུམ་སྐོར་ཞེ་ཐུབ་ལྟ་
 རྒྱ་མ་གཏོགས་འདི་འདྲའི་སྐོར་ལ་ཐུགས་བསམ་མི་བཞེས། དངོས་
 གནས་བསམ་ན་རྒྱུ་ཏྱ་གཏོར་མཁན་དག་གིས་ཀྱང་དགེ་བ་ཞིག་
 སྐྱབ་དགོས་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་རིག་གནས་མེད་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། དེས་ན་ད་ཕྱིན་ཆད་དར་ལྷོགས་
 འདོགས་ལུགས་དང་། རྒྱུ་ཏྱ་ཞིག་གཏོར་ལུགས་ཡན་ཆོད་མི་སྤྱ་པོ་
 མོ་ཉམས་ལ་གོ་བརྟེན་པའི་སྟོད་དགོས། ཉམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེའི་
 ཐོག་ལ་བསམ་སྒོ་རེ་གཏོང་དགོས།

ལྷོ གསར་སྤྱན་མེད་པའི་གཏོར་བཞུག

མདོར་ན་རིག་གནས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་འོང་ན་མཐོང་རྒྱ་
 རེ་ཆེ་དང་། གླིམས་སྤང་ལུགས། བསམ་སྒོ་གཏོར་ལུགས་སོགས་
 ཡར་རྒྱས་ཡོང་གི་རེད། ཉི་ཉོང་ལ་ས་འགྲུལ་རྒྱགས་ཏེ་དཀའ་ངལ་
 ཏྱ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་སྐབས་རིག་གནས་མཐོ་སོང་བའི་སྟོབས་

གྱིས་སྒྲིག་ལམ་ག་འདྲ་ཡག་པོ་སྤང་མ་སོང་ངམ། དེ་ནམས་ཆོས་ལ་
 སློབ་སྦྱང་ཡོད་པའི་སློབ་ས་གྱིས་མ་རེད། འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་མི་ནམས་
 སློན་ཐོན་ལ་འཁོད་གོས་ལ། ང་ཆོས་དེ་བས་ཀྱང་འཁོད་གོས་གྱི་
 ཡོད། ཡིན་ཡང་གོ་བར་སྤྱད་དེ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་སྐད་ས་སྐོར་མ་ཞོར་
 བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་མ་གཏོགས་ཡོད་ཆད་བཅགས་ཏེ་གསར་སྤྱོད་
 གཅིག་ཀྱང་བྱེད་རྒྱ་མེད་པར་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ལས་ཀ་འདྲ་
 ཞིག་བྱས་ཏེ་འདུག་ན་ག་ལ་འགྲིག་དངོས་གནས་བཤའ་ན་འཕྲོག་པ་
 ནམས་ལ་སྤྱ་རེ་འཐག་སྤྱད། ཡང་མིན་ན་སྤྱ་རེ་འཁེལ་སྤྱད་ཀྱི་འབྲུལ་
 ཆ་རེ་ཡང་གསར་འདོན་བྱུང་ན་ཏ་ཅང་གིས་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
 རེད། ལ་ལས་སྤྱ་རེ་འཁེལ་སྐབས་ལྷགས་ཏ་འཁོར་ལོ་རེ་ལ་བཏགས་
 ནས་སྐོར་གྱིན་འདུག ལག་པས་སྐོར་དགོས་དུས་ཏ་ཅང་གིས་དཀའ་
 མོ་ཞིག་ཡིན། ང་ཆོས་སྐམ་བུ་འཐག་སྤྱད་ཀྱི་འབྲུལ་ཆ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་
 ཀྱང་གསར་སྤྱོད་བྱས་བྱུང་མེད། ད་དུང་སངས་རྒྱུ་བཙུངས་ལྡན་འདས་
 ཀྱི་བཀའ་མན་ཆོད་མེད་པ་བྱེད་དགོས་ཟེར་ཏེ་འདུག་ན་འོང་རྒྱ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། མི་གཞི་སྤྲུག་པོ་ཟེར་རྒྱ་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་རེད།

ཁ་སང་དེ་རིང་ལ་ལས་སྤང་དར་མ་ལ་མིག་དཔེ་བལྟ། སྤང་
 དར་ཏ་ཅང་གིས་བཟང་རབས་དང་། ཆོས་ལ་ཁ་གཡང་བསམ་མཁན་
 ལ་ལས་སྤང་དར་སྤྱོད་རས་གཟིགས་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་རེད། དེ་མིན་
 ཡང་བསྐྱར་བཙུངས་བྱེད་མཁན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱིན་

ཡོད། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམས་གསུམ་གྱིས་གནང་བ་ལྟ་བུ་
 བསྐྱར་བཅོས་ཤིག་བྱས་ཡོད་ན་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ནང་འཁོད་
 དགོས། ཡིན་ན་ཡང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་བསྐྲགས་ན་ཆང་དག་
 དག་བརྟེན་ནས་འདུག་རྒྱུ་མ་གཏོགས་རྒྱལ་མེས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྐྱབས་
 བ་གཅིག་ཀྱང་མཐོང་རྒྱུ་མེད། དེ་དཔལ་ལྷན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་ཆེས་
 སྤུལ་དུ་བྱུང་བ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་ནི་ལག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་དམ་པོར་
 མ་བཟུང་གོང་ལག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་ཤིང་གི་ཡལ་གར་བཟུང་བ་ལྟོད་
 དེ་ས་ལ་ལྷུང་བ་བརྗོད་པའི་དཔེ་ལྟ་བུ་རེད། མི་གཞི་བཟང་བ་ཞིག་ཡིན་
 ན་རང་གཞན་ཀྱན་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཡར་བཞག་ པན་མི་
 ཐོགས་པ་རྣམས་མར་རིམ་གྱིས་དོར་བར་བྱེད་པ་རེད།

༥ རྩོགས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་དམངས་གཙོ།

སྤྱིར་དུས་ཀྱན་ཏུ་བསམ་སྡོད་ཐོགས་དང་བསྐྱན་དགོས་
 ལ། དམངས་གཙོ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཡང་མང་ཆེ་ས་ནས་བསམ་སྡོད་ཐོགས་
 དང་བསྐྱན་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངས་བཤད་པ་
 དེ་ཡིན་དགོས་བརྗོད་ན་དཀའ་མོ་ཞིག་འགྱུར་འགྲོ་ དམངས་གཙོ་དེ་
 ཡང་པ་རི་ལ་དང་རྩེ་རི་ཐུར་ཅིག་སྟེ་རྩོགས་གཉིས་སུ་ལྷུང་ན་དཀའ་
 མོར་འགྱུར་འགྲོ་ དེས་ན་རང་རྩོགས་མ་ཞོར་གསུངས་པ་ཡིན་དུས་

མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལུང་བའི་སྒོ་ནས་བསམ་སྟོང་གོགས་དང་བསྐྱེད་
དགོས་པ་རེད།

༥ སྒོ་བ་གསོར་བསྐྱེད་ནས་ཡིག་སྒྲིངས་སེལ་རྒྱ།

སྐར་འདི་ལ་བསམ་སྒོ་བཏང་ན་བྲ་ཆུང་ནམས་ཀྱིས་སྐར་
ཡིག་གི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་གནང་གིན་འདུག་ལ་ད་དུང་ཡང་དོ་སྣང་བྱེད་
དགོས། ང་ཚོས་འབྲོག་ཐོག་སོང་དུས། འབྲོག་པའི་ཡར་སྐྱེད་ཐོག་ན་
ཆོག་མཛོད་དེ་ནི་ནག་རིལ་རིལ་བྱས་ནས་བཞག་འདུག ཐབ་ལས་
བྱེད་ཞོར་ཐ་སྟོང་ནམས་སྒོ་ལ་ལྷངས་ཏེ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་
དུས་དགེ་འདུན་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་བས་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས། སྐར་
འདི་ན་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱིས་དེ་བས་ཀྱང་ལོས་དགོས། འདི་ན་
ཡོད་པ་ནམས་ལ་རིག་གནས་དང་འདི་ཆོ་ལ་དོ་སྣང་དགོས་པའི་རེ་
བསྐྱེད་ཞུས་པ་ལྟར་རིག་གནས་ལ་བཙོན་པ་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། དེ་
ཡང་ང་ཚོས་བཙོན་པ་བྱ་དགོས་པ་དང་གཞན་གྱིས་མི་དགོས་པ་མ་
རེད། ང་ཚོས་བོད་སྐད་བཤད་དུས་སྐད་ཡིག་གཞན་བསྐྱེད་སྐད་མེད་
པ་བོད་སྐད་གཙང་མ་བཤད་དགོས་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་མགོ་
བཙམས་པ་རེད། ངས་དུས་ཅིག་པར་བཤད་རྒྱུ་ལ་བྱ་བ་གང་ཞིག་
ཡིན་ན་རང་གིས་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་སྐྱབ་དགོས། མགོ་བཙུག་

རྗེས་མཐར་སྐྱོད་དགོས། གང་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་བསམ་སྒྲོ་གཏན་
 རྒྱས་གཏོང་ཡོང་མེད་པ་ཡ་གི་དེ་ཡང་གཅིག་ལས་དགོས། མ་གི་དེ་
 ཡང་གཅིག་ལས་དགོས་བརྗོད་དེ་ལས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཀྱང་ཐུང་
 མི་ཐུབ་ནས་འཕྲོ་ཅན་དུ་འགྱུར། དེ་འདྲ་བ་དེས་ཆོས་འཛིག་ཉེན་
 གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་པས་དེ་འདྲ་མ་མཛད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིས་པ་
 རྩོན་ཆོད་ལ་གོ་བརྟེན་སྤྲད་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས།

ལྷ ཉག་རྩོད་གི་མདུན་སྐྱོད།

ཡིག་ཚེངས་ལ་རྒྱ་འདི་ཡི་སྐྱོར་སྒྲོན་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལ་
 སོང་བའི་ནང་ནས་ཉག་རྩོད་བ་ལས་ལྷག་པ་ཞིག་གཅིག་ཀྱང་མི་
 འདུག ཉེ་ཆར་སྤྲ་མ་མང་པོ་ཞིག་འཆོག་པ་ཉེ་ཡིག་ཚེངས་ལ་མ་
 སེལ་སྐྱོར་སྤྲད་ཆ་བཤད་སྤྲུག་དགོན་པ་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བའི་
 མི་ཆེན་སྟོང་གི་ནང་ནས་མི་བདུན་བརྒྱུ་ཡིག་གེ་ཤེས་ཆར་འདུག
 དགོན་པ་པལ་ཆེ་བ་དེ་འདྲ་རྒྱུང་རྒྱུང་རེད། འདི་ཡར་མར་དེ་འདྲ་རེད་
 འདུག་གས། ཁྱོད་པ་ཁ་ཤས་ཏ་ཅང་གིས་བཟང་གིན་ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་
 དེའི་ཐོག་ལ་བྱ་བ་སྤྲུབ་མི་ཐུབ་ནས་མང་པོ་ལུས་འདུག རང་རང་སོ་
 སོས་གང་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱིས་རྒྱ་སྤྲད་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་རེ་བོད་སྤྲད་ཀྱི་ནང་
 དུ་མ་བསྟེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་དགོས།

རྒྱ་སྐད་ཅ་བ་ནས་མ་བཤད་ཟེར་བ་མིན། ཟེར་དགོས་དོན་
 ཡང་མེད། རྒྱ་སྐད་བཤད་ཤེས་ན་ཡག་གི་རིག་གནས་གཅིག་ཇེ་མང་
 ལ་སོང་བ་རེད། ད་དུང་དེའི་ཐོག་ལ་དབྱིན་ཅིའི་སྐད་བཤད་ཤེས་ན་ཉ་
 ཅང་གིས་བཟང་། མང་ཆེ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད། རིག་གནས་གང་མང་མང་
 ཤེས་ན་ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་སྐད་རིགས་རྣམས་བསྐྱེས་ནས་
 བཤད་མི་ཉན་ཞུ་གི་ཡོད། ཡང་ལས་བྱེད་པ་ལ་ལས་དེ་འདྲ་བཤད་མི་
 ཆོག་ཅེས་བཤད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་དོན་མེད་བཤད་པ་རེད། མི་རིགས་
 རང་སྦྱོང་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་ན་གང་འདྲ་བཤད་འདུག། མི་རིགས་རང་
 རང་སོ་སོ་ལ་སྐད་རིགས་གཅིག་གམ་སྐད་རིགས་གཉིས་གསུམ་
 གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། མི་རིགས་དེ་ཡིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་
 པ་ལ་ཁོང་ཆོའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཀོད་
 ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་ཆོས་འབད་ཚེ་ལ་ཡག་པོ་གནང་དགོས་མ་
 གཏོགས་བསམ་སྤྱོད་ཐོགས་དང་བསྐྱུན་དགོས་བརྗོད་སྐབས་རང་
 རྒྱགས་མ་ཟིན་ན་མ་འགྲིག་པ་རེད། སྤྱིར་ཐོགས་དང་བསྐྱུན་དགོས་
 ལ་མ་བསྐྱུན་ན་དམངས་གཙོ་ཡང་བྱ་ཐབས་མེད། རང་འདོད་རྒྱུང་
 རྒྱུང་བསྐྱབས་ཏེ་འདུག་ན་མི་འགྲིག་པས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བ་
 ཞིག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གནང་རོགས། དུས་ཀྱན་ཏུ་བསམ་སྤྱོད་
 ཐོགས་དང་བསྐྱུན་གསུངས་པ་རེད། དེ་མི་གཞིའི་ཅ་བ་གཅིག་རེད།

༩ ཁྱོད་འཁྱོག་ང་འཁྱོག་གི་འཛིག་རྟེན།

ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ལ་བསམ་སྒོ་བྱང་ན་མི་
ངང་པོ་ཞིག་གིས་ལམ་ཅུ་བ་ནས་མི་ལོན་བས་འཁྱོག་དགོས་ཞེས་
ཆུང་ཆུང་ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་སློབ་གྲུའི་ནང་དུ་འཁྱོག་ལུགས་ཁོ་ན་
སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ངང་པོ་བྱེད་དགོས་ལུགས་གཏན་ནས་བསྐྱབ་
ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། འཁྱོག་ལུགས་ཆུང་ཆུང་བསྐྱབས་ནས་མི་ངང་
པོ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འཁྱོག་པོ་བྱེད་དགོས་ལུགས་དང་། འཁྱོག་པོས་
འཁྱོག་པོ་དབང་དུ་སྤྱད་ལུགས། ཁྱོད་འཁྱོག་ན་ང་དེ་བས་ལྷག་ཅིག་
འཁྱོག་ཚུལ། གཞན་ཅུང་ཟད་ཅིག་འཁྱོག་ཡོད་ན་རང་དེ་བས་ལྷག་
ཞིག་འཁྱོག་ཐབས་བྱས། དཔེར་ན་ང་ཚོས་རུ་བླ་བླ་པོ་བཤད་དུས་
གཟུགས་ཁམས་མན་ཚད་དབང་དུ་བསྐྱུ་བྱུབ་པའི་འཛིགས་སུ་རུང་
བ། ༡་༡་ཉི་ཉི་རེ་བརྗོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་པ་ནམས་བརྒྱལ་
འགྲོ་བ། དཔལ་ཆེན་པོ་ནི་དེ་བས་ལྷག་ཞིག་བྱས་ནས་རུ་བླ་ཆར་
བཅད་དེ་དབང་དུ་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཁྱོད་འཁྱོག་ན་ང་དེ་
བས་ལྷག་ཞིག་འཁྱོག་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཏན་ནས་མ་གོ་བའི་ས་ཞིག་
ནས་ཚུར་ཡོང་ནས་ཁྱོད་དབང་དུ་བསྐྱུ་བྱུབ་ལུགས་སློབ་གྲུའི་ནང་
སློབ་སྦྱང་དེ་འབྲས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་འབྱོར་
རིག་པ་ཞེས་མིང་ཉ་ཅང་གིས་སྟོན་པོ་འདོགས་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། འདི་

ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་མཐར་
སྟུང་སྟུཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དང་པོ་དེ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་རྒྱུ་ལས་གཞན་
གང་ཡང་མེད།

༥ མི་གཞིའི་ཙ་བ་དང་བདེན།

རྒྱུད་དང་ཞེས་བས་མི་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡང་མི་གཞི་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རེད། འོན་ཏེ་མར་ལམ་དང་པོ་
ལ་འཁོད་གོས། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གང་གི་ཐོག་ནས་ཡིན་ན་ཡང་
དང་པོ་ལ་གནས་དགོས། འདི་ནི་བྱིས་པ་ལོ་གསུམ་ལོན་པ་ཡན་
ཆོད་ལ་སློབ་གསོ་གནང་དགོས། བ་མ་ནམས་ལ་སློབ་གསོ་རྒྱག་
འཇུག་དགོས། བོད་ཀྱི་མ་ཙམ་ནམས་ལ་གོ་བརྟེན་སྤྲད་ན། དེས་
བྱིས་པ་ནམས་ལ་གོ་བརྟེན་སྤྲད་དེ་བྱིས་པའི་སློབ་འཇགས་འཇུག་
དགོས། རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུ་བྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ནམས་ཀྱི་སློབ་ལེན་བཅུག་ནས་དེའི་འོན་བཤའ་དགོས། བྱང་
པར་དུ་ལོ་གཉིས་དང་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་སྐབས་སློབ་གསོ་གནང་
དགོས། ལོ་གཉིས་གསུམ་ཅན་ཞིག་གིས་ཅང་ཤེས་རྒྱ་མ་རེད་ཟེར་
རྒྱུ་དེ་ང་ཆོས་ཞོར་བ་རེད། ནམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ཡིན་པའི་སྐབས་ནས་དང་པོ་བྱེད་དགོས་རྒྱལ། དང་པོ་བྱས་ན་མི་སྒྲིབ་

དང་། ཁྱིམ་ཆང་། མི་རིགས་གང་ཡིན་ནའང་བྱ་བ་ལམ་འགྲོ་ཡོད་པ་
 ཡིན། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། སྤྱིང་པ་ནི་གྱི་སྤྱེས་བྱ་བོང་བྱའི་
 སྤྱོ་ཐོས་ཀྱང་སྤྱིང་འགས་པ་ནམས་གྱི་ནང་དུ་སོང་ནས་ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། སྤྱིང་པ་ནི་ནམས་སུ་རྩལ་ཕྱོགས་ཡོ་རོབ་གྱི་མི་རིགས་ཡིན་
 པ་མང་པོ་ཞིག་འོངས་ནས་མི་རིགས་སྤྱོན་པ་ནམས་ཏ་ཅང་གིས་ཁ་
 མོ་དང་སྤོ་གསལ་པོར་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་དེ་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་
 བྱས་པ་རེད། ཡིན་ནའང་མཐའ་མཐུག་ག་ལེར་ག་ལེར་ནམ་ལངས་
 བ་ལྟར་འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདི་དམངས་གཙོ་དང་བྱང་བདེན་གྱི་ལམ་ལ་
 སོང་ཡོང་དུས་འབྲེལ་འབྲེལ་མཁན་ནམས་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་
 ཡར་དགུན་ཁའི་ཁ་བ་ཞི་བ་བཞིན་དུ་རིམ་ཟད་དུ་ཁྱུང།

དགེ་འདུན་པའི་སྤྱེ་ཞིག་ཡིན་ན་བྱང་བདེན་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་
 དགོས་པ་སྤོས་མ་དགོས་པ་རེད། དགེ་འདུན་པའི་སྤྱེ་མ་བྱངས་
 ནས་འཁྲོག་སོང་ན་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་འཁྲོག་མཁན་རྒྱང་རྒྱང་མ་
 གཏོགས་པ་བྱང་པོ་ཞིག་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། གཡོ་སྤྱོད་བྱེད་
 མི་བྱང་། རྒྱད་བྱང་པོ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཏ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གྲོས་
 འདེབས་བདུད་ཅིའི་ཐིག་ལའི་ནང་ན།

མི་གཞི་བཟང་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། །

བསམ་པ་དཀར་ཞིང་གཡོ་སྤྱོད་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་། །

ཞེས་གཡོ་སྤྱོད་རྒྱ་རྒྱ་བ་འདིའི་ནང་ན་རྒྱད་བྱང་ཞིང་བསམ་པ་དཀར་

བ་གསུངས་པ་རེད། བསམ་པ་དཀར་བ་དང་རྒྱད་བྱང་བ། གཡོ་སྦྱ་
 རྒྱུང་བ་ནམས་དོན་གཅིག་རེད། རྒྱད་བྱང་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་
 པ་དཀར་པོ་འདི་ཡོད་དགོས། བསམ་པ་དཀར་ནག་ཅེས་པ་དེ་ཡང་
 བན་སེམས་ཡོད་ན་བསམ་པ་དཀར་པོ་དང་། གཞོད་སེམས་ཅན་
 གྱི་མི་ལ་བསམ་པ་ནག་པོ་ཟེར་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་འགྲོ་བ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བན་སེམས་འཆང་དགོས། དེ་འཆང་ཐུབ་
 ན་རང་ལ་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཉིད་འོང་།

༥ ཁེལས་རིག་གནས།

དེང་སང་ཆོང་ཞིག་བྱེད་ན་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྟོབས་ལྡན་
 གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་སུ་ཁེལས་རིག་གནས་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་
 རེད། ཁེལས་གྱི་རིག་གནས་འདིའི་ཅ་དོན་དེ་ལ་གཉིས་པན་བརྗོད་
 གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་གཉིས་རྒྱལ་གཉིས་ཁེལ་དགོས་པ་རེད། གཉིས་
 ཀ་ལ་ཁེལ་བཟང་ཡོད་པའི་ཆོང་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟ་བུ་ཆོང་
 ཞིག་ཡོད་པ་རེད། རང་ལ་ཡང་གཅིག་ལྟ་ས་ཡོད་པ། གཞན་ལ་ཡང་
 གཅིག་ལྟ་ས་ཡོད་པ། བན་ཚུན་གཉིས་ཀ་ཤི་མ་སོང་གི་བར་དུ་ཆོང་
 ཤག་བྱས་ནས་ཆོང་བརྒྱབ་ནས་འདུག་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། དེ་མ་
 ཡིན་པ་དེང་སང་གྲོང་བྱེད་པ་རྣམས་ཅན་རྒྱ་ཡི་སྒྲེང་ཆོང་ཁག་

གིས་མགོ་སྐྱོར་བཏང་ནས་ཁོ་རྩལ་མ་ཡག་པོ་རྣམས་གོང་དུ་
 བཅིགས། འོག་མའི་ཁྱལ་མ་རྣམས་སུ་རྩོམ་ལྟགས་ཏེ་ང་ཚོའི་ཅ་
 ལག་ལེན་འགོ་མཁན་རྣམས་མགོ་སྐྱོར་བཏང་བ་རེད། ང་ཚོའི་བཅའ་
 ལག་ལེན་འགོ་མཁན་མི་ཁ་ཤས་ལས་མེད་བས་སྟེང་འོག་ཡོངས་
 རྫོགས་ཀྱི་ཁྱལ་མ་རྣམས་ལ་ཞིབ་འདུག་བྱེད་ག་ལ་ཐུབ། འདིར་
 སླེབས་རྗེས་གཅིག་ཐོས་པའི་སྐབས་སུ་ཁང་པའི་དཀར་ཅི་རྩལ་གྱི་
 གལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་ཤེས་ནས་མར་ཁྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད། ཁོས་
 གླེན་པ་འདི་ཚོ་མགོ་སྐྱོར་བཏང་བས་ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོབ་སོང་
 བསམ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཡིན་ནའང་མིག་གིས་མ་མཐོང་ཡང་ཁ་ཡིས་ཟ་
 དུས་རྩོམ་དང་ཁོ་རྩལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅིས་མི་རྟོགས། དང་པོ་
 རས་གླེན་པ་རྣམས་མགོ་མི་སྐྱོར་ནས་འབྲེལ་བ་གནང་ན་ཡུན་རིང་
 པོ་ཞིག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁེ་སྒྲོལ་ཡོད་ཀྱང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མི་ཤེས་
 མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བྱས་པས། ད་ཕྱིན་ཆད་ཆོང་ཁང་འདི་རས་
 བཅའ་ལག་ལེན་རྒྱ་མི་འདུག་བརྗོད་དེ་འགྲོ་བཅད་བ་རེད།

ཆོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཉིས་ཁེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་
 དགོས། དེ་དང་འདྲ་པོ་འཛིག་རྩལ་པ་སུ་ཡིན་ཡང་པན་སེམས་མེད་
 བ་མི་འགྲིག། བྱ་བ་གང་བྱས་ནའང་རང་ཉིད་ལས་གཞན་ལ་པན་
 པའི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མ་ཤེས་ན་ནོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། ང་རང་ཉིད་ལ་
 འགྲིག་ན་ཁྱོད་ལ་འགྲིག་མ་འགྲིག་མེད། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་མ་

སྒྲུབ་ན་ངས་བྲག་པོའི་དབྱུང་གིས་མར་བཅོམ་རྒྱུ་ཡིན་ཅེས་བརྗོད་
མཁན་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལ་གཟིགས་ན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་
ནའང་དེ་གནས་སྐབས་ཙམ་ལས་མཐར་བཏྲན་པོ་མེད་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་རྗེས་སུ་གཉིས་ཀ་ལ་པན་པའི་ལམ་དུ་འགོ་དགོས་བྱུང་བ་ལྟར་
ཆོང་ཞིག་བྱེད་ན་ཡང་དེ་མཚུངས་རེད།

༥ གཉིས་པན་དང་བྲང་བདེན་གྱི་བྱ་སྤྱོད།

དེས་ན་བྲུ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབས་ནའང་གཉིས་པན་གྱི་ཐོག་
ནས་སྐྱབ་དགོས། དཔེ་ཞིག་བཞག་ན་ང་ཆོས་ཀྱན་དགའ་ར་བ་ལྟ་བུ་
ཁང་བ་ཞིག་ལས་ན་ཡང་ལས་མཁན་རྣམས་ལ་སྒྲོར་མོ་ཡག་པོ་སྤྲད་
ནས་བལྟ་ས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས་ལས་བྱེད་
བ་རྣམས་ལ་ལྟ་ས་མེད་པར་བྱས་ན་ཁོང་ཆོ་ཡང་མི་ཡིན་དུས་ལྷགས་
རེ་སྤྲད་དང་རྒྱན་མ་བཏང་བ་སོགས་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་ཁང་བ་ཐབས་
ཆག་ཅིག་ལས་བྱེད་རྒྱུ་མ་རེད། དེས་ན་ང་ཆོའི་ཉམས་སྤྱོད་ཐེང་
དགོས་ན་འདྲ། མདོར་ན་གཉིས་པན་དེ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཆོས་
བྲུ་བ་གང་ཞིག་རང་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ལ་ཁེ་བཟང་མེད་པར་བྱས་ཏེ་
བསྐྱབས་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཐོབ་པར་རྫོམ་ནའང་ནོར་བ་རེད། འདིག་ཉེན་
མི་ཡི་ལྷགས་སུ་བཞད་ནའང་གཉིས་ཀ་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་

གྲེད་དགོས། ང་ཚོས་ཟམ་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ནའང་ལས་
 མཁན་ནམས་ལ་བལྟ་ས་ཡོད་པ་ཞིག་མ་བྱས་ནས། ལས་བཅུག་ན་
 ཁོང་གིས་ཟམ་པ་དེ་ཡང་སྤྲུས་ཀ་དག་མོ་ཞིག་ལས་རྒྱུ་མ་རེད། ལས་
 ལུགས་མང་པོ་ཡོད་དུས་ལོ་གཅིག་མ་སོང་གོང་ནས་ཟམ་པ་སྐྱེད་པ་
 ཆད་འགོ་རྒྱུ་རེད། རང་ཁོ་ན་ལས་གཞན་ལ་བསམ་སྒྲོ་མི་བཏང་ན་
 དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་མི་འགྲིག་ བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབས་
 ནའང་བྱང་བདེན་ལས་ལུགས་ཐག་རིང་བ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། བྱང་
 བདེན་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགོ་དགོས། གཡོ་སྤྱུ་མང་ན་ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་
 ཞིག་མགོ་སྒྲོར་ཐུབ་ནའང་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ལ་གྲོང་གུན་ཆེན་པོ་ལྷག་
 འོང་།

རྒྱུ་བྱང་ཞིང་བསམ་པ་དཀར་ལ་བཅོན། །

ལུགས་རང་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྐྱབ་འདོད་ཀྱང་། །

རྒྱུ་གཞན་པན་གྲེད་པ་མན་ངག་ཡིན། །

གསུངས་དོན་ཡང་དེ་རེད། སྤྱིར་ན་རང་དོན་སྐྱབ་དགོས་ན་ཡང་
 སྐྱབ་ཐབས་དེ་གཞན་དོན་བསྐྱབས་ན་དེས་དགའ་བ་རེད། གཞན་
 དོན་བསྐྱབས་ན་དགའ་མཆན་ཞིག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གཞན་ལ་ཡང་པན་
 ཐོགས་པ་དང་རང་དོན་ཡང་འགྲུབ་འགོ། དེ་མ་ཡིན་པར་རང་དོན་
 རྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱབས་ཏེ་གཞན་ལ་མགོ་སྒྲོར། ཁེ་བཟང་ཡོད་ཆད་རང་
 ཉིད་གཅིག་ཕྱ་ལ་ཐོབ་ཏུ་རེ་ནའང་འགྲུབ་ཀྱི་མ་རེད་ལ། འགྲུབ་ན་

ཡང་དེ་ལ་རྒྱུ་རིང་པོ་ཞིག་དང་ཕྱག་སྐྱོ་ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ཅ་བ་ཉིད་
 རྣམས་མེད། དེ་ཡང་རང་གི་བྱ་བ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་དུས་གཞན་ལ་
 གཡོ་སྐྱེའི་སྒོ་ནས་ཉ་ཅང་གིས་པན་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱབ་ཁུལ་གྱི་
 བ་ལ་གོ་མི་རུང་། རྒྱུ་དུ་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་བསྐྱབས་ན་རང་དོན་
 ཞོར་ལ་འབྲུག་བ་ལ་གོ་དགོས། ང་ཆོས་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་མིན་
 བ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་བ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཐོབ་
 དགོས་ན་གཞན་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་གཅིག་མ་བསྐྱབས་ན་རང་དོན་
 རྒྱུ་བ་བསྐྱབས་བས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་གཏན་ནས་ཐོབ་མི་ཐུབ་བར་གསུང་
 ཡོད། སངས་རྒྱས་ལྷན་ཐུབ་བ་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་དོན་ཁོ་ན་སྐྱབ་རྒྱ་
 དེ་མ་གཏོགས་བ་རང་དོན་ཞིག་ཡིད་ལ་ཡང་བསམ་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་།
 རང་དོན་དུ་སྤངས་ཏོགས་ཐམས་ཅད་མཐར་ཕྱིན་བས་སྐྱག་བསྐྱེལ་
 ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རེད། དེ་བས་ལྷག་པའི་རང་དོན་ཞིག་འབྲུག་
 རྒྱ་མེད། དེ་ཡང་གཞན་དོན་བསྐྱབས་ནས་བྲལ་བ་རེད། དཔེ་དེ་ལྟ་
 ཅུ་ཞིག་རེད།

༥ མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་བྲག་དང་བྲད་མེད་
གྱི་གནས་བབས།

དོན་འདི་ལ་མི་ཚོས་གཙང་མ་ཟེར།

མི་ཚོས་གཙང་མ་དེ་ཡང་ཚུལ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་
པ་རེད། བར་དབྱེན་མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་བྲག་ཅས་སྟོན་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་
སྲོང་ལྷེ་འུ་བཙན་གྱི་ཡན་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་
ཞིག་བཅུ་གས་སྲོང་བ་རེད། དེ་ལ་འགྲེལ་བ་ཤད་སྒྲ་ཆོག་པ་ཡོད། དེའི་ནང་
ནས་བྲད་མེད་གྱི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལ་དང་སང་དང་
ཅིག་མི་མཐུན་པ་འདྲག་ཟེར་ནས་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་ཡང་ཡོད། ཡིན་
ནའང་དེ་ལ་ཅང་མི་མཐུན་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱིར་ན་སྤྱི་ཆོག་པ་དང་མིའི་
ཆོས་ཟེར་རྒྱ་དེ་སྐབས་དེའི་དྲིས་དང་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་སྦྱབ་ལུགས་ཤིག་
ལ་བལྟ་དགོས། འོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་སུམ་བུའི་གོང་རོལ་ན་འཛམ་
བྱ་གླིང་གི་བྲད་མེད་གྱི་གནས་སྟངས་ལ་གཟེགས་ན། ང་ཆོ་བོད་པས་
བྲད་མེད་གྱི་ཁ་ལ་ཉན་མི་རུང་ཞེས་བརྟེན་པ་ལས་གཞན་ཏེ་ལས་པ་ཞིག་
གང་ཡང་བཤད་མེད། དོན་དངོས་ལ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་འདིའི་ནང་ན་ཕོ་མོ་
གཉིས་ཀ་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གང་ཡང་མེད། སྤྱིར་ཕོ་
མོ་གཉིས་ཀ་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྟོན་པ་ཆེ་ཆུང་མི་མཆུངས་ལ། བཙུན་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་འདྲེལ་བའི་ནང་ན་བྲད་མེད་དང་སྤྱིས་པའི་ལུས་ཀྱི་

ཆགས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་མི་འདྲ་གསུངས་
 ཡོད། དེ་མ་འདྲ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བཅད་པའི་གངས་མང་ཉུང་ཡང་མི་འདྲ་
 བ་གསུངས་ཡོད། སར་བལྟས་ནའང་ཁྱད་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་
 ཐུབ་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་བྱད་མེད་ཡོངས་ཚྩགས་དེ་ལྟ་བུ་སྟོབས་པ་མེད་
 མཁན་རེད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཐུབ། སྤྱི་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། མདོར་ན་མི་ཆོས་
 གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་གསུངས་ཡོད། དེ་ཐུགས་ལ་ཞིག

རྩ ཡང་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་ཆོས།

མགོན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་ལམ། །
 གསུངས་དོན་ནི་འདི་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་མཁས་
 པའི་ལམ་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཡང་འདི་ཡིན། དང་པོ་ནས་ཆོས་ཟབ་མོ་ཞིག་
 བཤད་ན་ཁོང་དུ་མི་ཚུད་པས་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་ཡར་ལམ་དུ་བཞག་
 ན་ཆོས་ལ་རིམ་གྱིས་འབྲུག་འགོ་བས། དང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མི་ཆོས་
 ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་དམ་པའི་ལྟ་ཆོས་ཀྱང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་
 རྒྱ་བཀའ་བསྟན་རྣམས་སུ་གསུངས་ཡོད། དེང་སང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་
 ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཀ་དབྱེ་བ་བྱེད་གོས། ཆོས་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་
 ཡིན་ན་སྲིད་ཞིག་གཏན་ནས་འབྲུབ་མི་ཐུབ་པ། སྲིད་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་
 གིས་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་ཐབས་མེད་པ་མེད་དང་རྒྱ་བཞིན་འགལ་བར་

འཛིན་གྱི་འདུག ཡིན་ནའང་ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་དེ་འདྲ་མ་རེད། གང་
རེད་བཟོད་ན།

ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་དགོས་པའི་སྐབས་
དང་། རོན་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་པའི་སྐབས་
ཡོད་ནའང་། ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་ནས་འཛིན་ཏེན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་
སྐྱབ་ན་མི་འགྲིག་ཟེར་བ་དེ་ནོར་བ་རེད། འཛིན་ཏེན་པ་ནམས་ཀྱིས་
ཆོས་སྐྱབ་མི་ཉན་ཟེར་རྒྱ་དེ་ཚུལ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད་
པ་ཡིན་ནམ། འཛིན་ཏེན་པ་ནམས་འཁོར་བ་འཛིན་དགོས་པ་ཡིན་
ལ། རབ་དུ་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་བཞིན་དུ་བྲག་
ཁུང་ནང་དུ་འདུག་དགོས་བཟོད་ན་སུ་ཡང་འདུག་མི་སྟབ་པས་དེ་
བཟོད་གྱི་མེད། ཡིན་ནའང་འཛིན་ཏེན་པ་ནམས་ཀྱིས་གང་སྟབ་སྟབ་
དགེ་སྐྱབ་སྒྲིག་སྟོང་བྱེད་དགོས་བཟོད་གྱིན་ཡོད། རང་བྱས་དང་མཐུན་
པའི་དགེ་སྐྱབ་སྒྲིག་སྟོང་བྱེད་མི་དགོས། དེས་འཛིན་ཏེན་ལ་གཞོད་གྱི་
འདུག་ཅེས་པ་དེ་ནོར་འཁྲུལ་ངོ་མ་རེད། འཛིན་ཏེན་པ་ནམས་ཀྱིས་
འདི་ན་རྒྱན་མ་དང་ངག་པ་མ་བརྒྱབ། སྟོག་མ་གཅོད་བཟོད་ན་འཛིན་
ཏེན་སྐྱབ་པ་ལ་གཞོད་གྱི་མ་རེད། དག་པོ་འདྲ་སྟེབས་འོང་ན་སྟོག་
གཅོད་མི་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བདེན་གྱི་དག་ལ་དག་ལན་འཇལ་ལྷགས་
ཞིག་འཛིན་ཏེན་པ་ལ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་སྟོན་ཆད་ཞིག་མ་
གཏོགས་ཁ་སང་དེ་རིང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པ་ལ་སྟེབ་དུས་

བྱ་བ་གང་དང་གང་ཡིན་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་སྐད་ཆ་བཤད་ནས་ཐག་
གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མགོ་ལ་སྡོན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་རྙིང་པ་ཁྱར་
ནས་གསོད་དགོས། རྒྱག་དགོས་བརྗོད་དེ་འཛམ་གླིང་འཁྲུགས་ཆེན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པ་བརྒྱབ་པ་རེད། རྗེས་སུ་དེ་ལ་བྱུབ་འབྲས་གང་
ཡང་མེད་པར་ཤེས་དུས་ཐོག་མར་བརྩམས་མཁན་འཇར་མན་གྱི་ཞིག་
ཐ་ལར་ཁོང་མཐའ་མ་རང་སློག་གཅོད་དགོས་བྱུང་བ་རེད། འཇར་པན་
གྱིས་ཀྱང་འཛམ་བྱ་གླིང་འདི་དབང་དུ་སྤྱད་དགོས་བསམ་ནས་དམག་
རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཟེར་ནས་སྟོ་ཨེ་ཤི་ཡའི་གླིང་དེར་དམག་འཐབ་
འཐབ་གྱི་མཐའ་མར་ཨ་མི་རི་ཁའི་མདའ་གཉིས་ལས་མ་དགོས་པ་
རེད། མདའ་གཉིས་གཡུག་རྗེས་ད་ཁྱེད་ཆང་མགོ་བཏགས་ན་མགོ་
ཐོགས་མ་བཏགས་ན་གྲོང་ཁྱེར་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་བཞིན་
བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་སྐབས། འཇར་པན་གྱི་ཆོན་རིག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་རྗེས་ངན་གང་ཞིག་བརྒྱབས་པ་ཡང་མཤེས་པ་རེད། གཅིག་
ཞིབ་འཇུག་བྱས་རྗེས་རྩལ་ཤན་མཆོན་ཆ་ཡིན་པ་དང་མགོ་བཏགས་
ན་མ་གཏོགས་ཐབས་མེད་པར་ཤེས་ཏེ་མགོ་བཏགས་པ་རེད། སྐག་
པོའི་བྱ་འགྲུལ་སྤེལ་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་མ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། འཆོ་
མེད་ཞི་བའི་ལམ་དེ་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་རེད། དེས་ན་
འདི་ན་གཞན་དོན་ཟེར་རྒྱུ་འདི་ནི་དུས་རྒྱུ་ཤིག་པར་རྒྱུན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་

པན་པ། རང་ལ་ཡང་པན་ཐོགས་ཡོད་པ། བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུག་རིང་
པོར་གནས་སྐབས་པ་ཞིག་རེད།

༥ ཚོས་སྲིད་བར་གྱི་འགལ་འབྲེལ།

ལག་མགོའི་ཁུ་ཚུར་ལས་གཞན་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་གཞན་
ལ་པན་ཐོགས་མེད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་བྱས་ནས་ད་དུང་ཉ་ཅང་གིས་
འཛོལ་རབས་བཤད་ན་དཀའ་ལས་ཁག་ལོགས་རེད། དེ་བས་རང་
ཉིད་པམ་ཉེས་སུ་འགོ་རྒྱུ་རེད། ལག་ན་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་ནམས་
ཀྱིས་ཀྱང་མ་འཛོལ་བ་རེད། དེས་ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་
སྐྱབས་པ་ལ་ཚུལ་གཞན་པན་བྱེད་པ་འདི་མན་ངག་ཡིན་པར་གསུངས་
ཡོད། ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་འགལ་བར་འཛོལ་མི་དགོས།

ངོ་མ་བཤད་ན་དེང་སང་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་པ་པལ་ཆེ་
བ་དེ་ཐལ་ཆེ་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་སུ་གཅིག་གིས་མི་
བཤད། གང་ཡིན་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བའི་སྐད་ཆ་རྒྱང་རྒྱང་བཤད་
ཀྱི་འདུག། ཟློགས་ཁལ་ལས་བལྟས་ནས་ཐམས་ཅད་དེ་འདྲ་ཡིན་
པར་བརྗོད་ཀྱི་འདུག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅ་བ་ནས་མ་རེད། དབྱེ་བ་
འབྱེད་དགོས། བདེན་པ་རེད། ཚོས་དང་སྲིད་གཉིས་ལྟན་དུ་འགོ་
མི་བྱུག། པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གཞོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་

ཡོད། དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཡོད། ཡིན་ནའང་འདིག་རྟེན་པས་ཆོས་
སྐབ་མི་རུང་བརྗོད་པ་དང་། ཆོས་པ་ཞིག་གིས་སྤྱི་བསྐྱབས་ན་མི་
འཐད་པར་བརྗོད་པ་པོ་རྣམས་ལ་འདིར།

མགོན་པོས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་ལམ།

ཞེས་གསུངས་པ་རེད། དེའི་དོན་ཡང་ཀུན་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལྟར་
སྟོན་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོར་སྐྱེལ་ནས་མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་སྐྱེ་འགྲོ་མང་པོ་ལམ་
ལ་བཞག་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་གསུངས་
པ་རེད།

སངས་རྒྱུ་བཙུམ་ལྟར་འདས་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ལ་གཅིག་
གཟིགས་དང་། སྐྱེས་རབས་ཐམས་ཅད་དག་ཚུལ་སྟོང་གསེར་གྱི་
རི་མགོ་འབྲུ་བ་རྒྱང་རྒྱང་མ་རེད། ཐེངས་རེ་རྒྱལ་པོ་བྱས། ཐེངས་
རེ་དམག་དཔོན་ཡང་བྱས་འདུག བཙུམ་ལྟར་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་དུས་
གསུམ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་མཁས་བསྟན་ནས་ནི་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་སྐྱབ་ལུགས་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཆོས་པ་ཞིག་གིས་སྤྱི་བཀའ་
ནས་སྐྱབ་མི་རུང་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐྱེལ་པ་རྣམས་ཆོས་པ་ཞིག་མིན་
ན་དེ་ལས་གཞན་ཆོས་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། དེ་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱི་བསྐྱབས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་པན་བཏགས་པ་མིན་ནམ། དེ་དག་
གིས་སྤྱི་བསྐྱབས་ནས་ཉེས་སོང་རབས་ཞིག་མི་འདུག

ཡིན་ནའང་ཆོས་དང་སྲིད་གཉིས་ཀ་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་གོས་ཀྱང་བརྗོད་མི་རུང་ལ་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མེད་ང་ཚུ་ལྟ་བུ་འགལ་བ་རེད་ཅེས་ཀྱང་མ་བཤད། དེ་གཉིས་དབྱེ་བ་གསལ་པོར་སྤྲུག། མི་ཆོས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་ནམས་རིམ་གྱིས་ཡར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འབྲེན་འགོ་རྒྱུ་ཡོད་པས་འདི་གཉིས་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བ་ཞིག་འཛིན་མི་དགོས། ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་འཛིན་ཉེན་གྱི་ངོས་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་མིན་ན་ཁོང་ནམས་ཀྱིས་རིག་པ་གཞན་ཞིག་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བ་ཡིན་ནམ། ངས་ནི་དེ་ལྟར་བསམ་གྱིན་ཡོད་ཀྱང་ནོར་སོང་བ་ཡིན་ནའང་མི་ཤེས།

༥ བསྐྱེད་ངོས་བཞི་ཡི་ཉིང་ཁུ།

ཆོས་བསྐྱེད་ངོས་བཞི་ཡི་ཉིང་ཁུ་ཡིན།

འདི་མ་བརྗོད་མ་བརྗོད་སྒྲོ་བ་ཆོགས་ནམས།

གསུངས་པས་བསྐྱེད་ངོས་པོ་བཞི་པོ་ཚུར་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིན་དང་སྤྱིན་སྒྲོ་དོན་མཐུན་དོན་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་མཁས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་གྱིས་གཞན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པ་དང་རང་གི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ཞིག་ལ་ཆོས་བསྐྱེད་ངོས་བཞི་ཡི་ཉིང་ཁུ་གསུངས་པ་རེད། བསྐྱེད་ངོས་བཞི་ཡི་

ནང་ནས་དོན་སྤྱོད་དོན་མཐུན་གཉིས་ཀ་བསམ་སྤྱོད་གཞན་དང་
 བསྐྱུན་པ་དེ་ཅ་བར་བྱས་ནས་འགྲོ་དགོས་གསུངས་པ་རེད། འདི་མ་
 བཟུང་མ་བཟུང་སློབ་ཆོགས་ཀླམས་གསུངས་ནས་སློབ་མ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་མི་གཞི་དེ་ཏ་ཅང་གིས་གལ་ཆེན་ཡིན་པར་གསུངས། ལྷ་
 མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྐྱེ་ཆེ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱུན་བཅོས་
 ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ཐེངས་མང་པོར་གསུངས་པ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ན་མི་
 གཞི་དེ་གལ་ཆེ་ཡིན་པར་རྒྱུ་དུ་ལུང་བྲངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཀླམས་
 ཁྱེད་ཀླམས་ཀྱིས་སྤྲ་ཐག་སོགས་ན་ཉོན། མི་གཞི་དེ་མ་ཡག་ན་ཆོས་
 ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ན་ཡང་འབྲུབ་ཀྱི་མ་རེད།

གནའ་དུས་བཀའ་གདམས་གོང་མའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་
 ཀླམས་ཀྱིས་སློབ་མ་ཀླམས་བྱོན་འོང་སྐབས། ཁྱོད་ཀྱི་མི་གཞི་ཅི་
 ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། ཆོས་འདྲ་ཅང་ཞེས་གསུངས་ནས་འདྲི་ཡི་
 རེད། ཁོང་ཆོས་ནི་ཅང་མི་ཤེས། མི་གཞི་ནི་ཏ་ལས་བའི་སྐྱུག་པོ་
 ཞིག་མིན་ཞུས་ན། འོ་ན་ཁྱོད་སྤྱོད་དང་མི་སྤྱོན་ཆོས་མ་ཤེས་ན་ཡང་
 ཁོང་ལ་ཐབས་ཡོད་ཟེར་ནས་སློབ་མ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་
 ཁོང་ཆོས་རབ་ཞིག་ཤེས་ནའང་མི་གཞི་ཏ་ལས་པ་བཟང་བ་ཞིག་
 མིན་ན་ངས་ཁྱོད་ལམ་ལ་འཛོག་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་གསུངས་ཏེ་རྗེས་སུ་
 མི་འཛིན་ནས་མངགས་བའི་ཀླམ་ཐར་ཡོད། མི་གཞི་དེ་གལ་ཆེ་བས་
 ལྷ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་འདི་མ་བཟུང་མ་བཟུང་སློབ་ཆོགས་

རྣམས་ཞེས་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་རེད། སྙིང་གཏམ་སྙིང་གི་ཐིག་
 ལའི་ནང་དུ་ཡང་དེ་ཡོད། སྤྱི་ཡི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་
 དོན་ཆེན་ལྡན་པ་རྣམས་ལན་གཉིས་རེ་བཟོད་དགོས་པར་གསུངས་
 ཡོད། ཆོས་ཤེས་ན་ཡང་མི་ལུགས་དང་མ་བསྟན་ན་བསྟན་པ་དང་
 སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ། ཁྱེད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསམ་
 གྲོ་གཏོང་རོགས།

བསྟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་མ་འགྲུབ་གཉིས་
 གྱི་ནང་ནས་འགྲུབ་ན་མི་དགའ་འཇམ། སུས་ཡིན་ན་ཡང་དགའ་རྒྱ་
 རེད། དགའ་ན་མི་གཞི་དེ་ལ་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས། རང་ཚུགས་
 མི་ཐེན་པ་གཞན་གྱིས་གང་བཤད་ལ་དབྱེད་འབྱེད་མེད་པར་རང་ཉིད་
 སྟོན་ཀྱན་ཟད་དང་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྡན་གྱི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལྟ་
 ཐུབ་པ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བསམ་སྟེ་གཞན་ལ་དགག་པ་བྱེད་ཀྱིན་མ་འདྲུག་
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་
 འདུལ་ལུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡིན་དུས་ང་ཆོས་ཆོད་འཛིན་
 དགའ་མོ་རེད།

༩ ལུས་བྲེལ་ཡང་སེམས་དུས་བ།

དེ་ཡང་ངས་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་
ཡིན་པས་གཟབ་གཟབ་དགོས། ང་ཚོས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཀྱང་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་གཏན་ནས་མི་ཡོང་གི
ཁྱད་པར་དུ་ཁོམ་མི་ཁོམ་ཞིག་བྱེད་དུས་དེའི་བྱར་དུ་ཁོང་ལ་གཅིག་
ལས་རོགས་གྱིས་བརྗོད་སྐབས་ཆེག་ངན་ངོ་མ་བརྟན་བཅས་ཀྱི་
ཆེག་མ་བརྗོད་ན་ཡང་སྐད་མགོ་མཐོན་པོས་ང་ལ་ཁོམ་པ་མེད་ཟེར་
བ་ལྟ་བུ་ཤོར་འགོ་ཡི་འདུག ངོ་མ་བཤད་ན་སྟོད་མོ་ཞིག་དགོས་པ་
རེད། རྒྱའི་བསམ་གཏན་པ་ཁ་སང་ཁེ་ཉིན་ཁྱས་པ་ལྟར་ལུས་བྲེལ་
ན་ཡང་སེམས་མི་བྲེལ་ཟེར་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལུས་ཀྱིས་བྱ་བ་
ལས་ཀ་གང་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྟོད་ཆག་
གེར་འདུག་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། ཡིན་ཡང་ང་ཚོས་ཁག་པོ་
རེད། སེམས་གཏིང་ནས་ཁོང་ཁོ་བ་མིན་ཡང་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་
རྣམ་པའི་སྟོན་སྟངས་ཐོ་ཐོ་ཆེག་བཤད་ཤོར་གྱི་འདུག དེ་ལ་ཁ་
སང་དེ་རིང་འཇམ་བུ་སྒྲིང་གིས་སྟོན་དུ་བཅི་བཞིན་པ་ཡིན་དུས་དགེ་
འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་མོད་པས་མི་
སུ་དང་ཐུག་སྐབས་ཁོ་གཉིད་བསྐྱས་པའི་ངོ་ནག་མ་ཡིན་པ་སྐད་ཆ་
བཤད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གཅིག་བལྟས་ཏེ་འཇུམ་ཞལ་རེ་བསྟན་ནས་མི་

ཐམས་ཅད་སྒྲིད་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གང་མོ་རེ་བགད་ན་སྒྲིད་པོ་
 ཡོད་རེད། ཐག་ཉི་ལྔ་ཡོད་པའི་རྒྱ་དང་འཛམ་བུ་སྒྲིང་བ་སྤྱིའི་འགོ་
 ལུགས་རེད། ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་མི་ངོ་མི་ཤེས་མཁན་རེ་རེའི་གདོང་ལ་
 བལྟས་ནས་གང་མོ་རེ་བགད་ཐུབ་ན་རང་གི་སེམས་ནང་ན་སྒྲིད་པོ་
 ཡོང་བར་བཤད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་རྣམས་ནས་ཞིབ་འཇུག་གནང་རོགས།

༥ ཚུལ་མཐུན་གྱི་སློན་ནས་རོགས་རམ།

འཛམ་སྒྲིང་གི་གོང་ཁྲུང་རྣམས་སུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལས་
 གང་མོ་དགོད་རྒྱ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཨ་མཛར་བཤད་རྒྱ་
 སོགས་ཅ་བ་ནས་ཡལ་ཉེ་གདོང་ན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་མངོན་
 ཉེ་འགོ་ཡི་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་དགོ་འདུན་པ་སུ་ཡིན་ནའང་མི་
 གཞན་པ་ཞིག་སྒྲར་ན་ཡོང་ནས་ལམ་ཞིག་བྲིས་ན་འདྲ། དེ་དང་འདྲ་
 བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལ་གོ་བརྟེན་ཡག་པོ་རེ་སློད་དགོས། དེ་དང་
 འདྲ་བར་ཁོང་ལ་འདི་གདུང་མའི་སྒྲེ་དེ་ཡར་ཅིག་འདེགས་རོགས་
 བརྗོད་ན་ཡ་ཟེར་ནས་ཡར་འདེགས་རོགས་བྱ་དགོས། འདི་ན་འདུད་
 འཁོར་ཞིག་འདས་ཀྱི་ནང་ལ་བྱུག་ཡོད་ན་ཡར་འཐེན་རོགས་བྱ་
 དགོས། མདོར་ན་མི་ཞིག་གིས་རོགས་པ་གང་བྱེད་དགོས་བརྗོད་
 ནའང་དེ་ན་རྒྱབ་ལ་གཡུག་ནས་འགོ་ན་ཡག་པོ་མ་རེད། དེ་སོགས་

ཐམས་ཅད་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོད་དང་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སློ་ནས་
རོགས་པ་བྱེད་དགོས། ཐ་ན་ཟ་ཁང་ནང་ནས་སྒྲེང་མ་ཞིག་པར་བྱེད་
ཚུར་བྱེད་བྱ་དགོས་ནའང་ཞི་ཞིང་དུལ་བར་བྱ་དགོས།

༥ སྐྱོང་བརྟམ་ལས་བྱུང་བའི་ཞི་དུལ།

སྐྱོན་ཆད་ཞིག་ལ་ངས་བྱེད་ནམ་པ་ལ་ཞུས་སྐྱོང་། གནས་
གྱུའི་ནང་དང་ཆོང་ཁང་ཆེན་མོ་ནམས་སུ་ཡོད་བའི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་
མཁན་ནམས་ཀྱིས་མགྲོན་པོ་སུ་སྟེབས་ན་ཡང་དེ་ལ་གད་མོ་དགོད་
དགོས་པ་ཡིན་དུས་ཁ་ནང་ན་ཟ་བྱུར་ཞིག་འཛིན་ནས་སྐྱོང་བརྟམ་
བྱེད་བརྟམ་གྱི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ཡན་ཆོད་སྐྱོང་བརྟམ་བྱེད་འཇུག་
གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ལ་ལ་སྟོབ་སྐྱོང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་སྐྱོད་
ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ག་ཆོད་བརྟམ་བཅོས་བྱས་ནའང་ཁོང་ཁྱོ་ག་ལ་
ལངས་གཏོང་བའི་མདངས་ཅམ་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོང་བརྟམ་སྐྱོང་
ཡོད། འདི་དག་གིས་དམ་བའི་ཆོས་མི་ཤེས་ཀྱང་དགོ་ཚུལ་སྐྱོང་ཞིག་
གྱི་སྐྱོད་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དགོ་ཚུལ་སྐྱོང་ཞིག་
ཡིན་ནའང་འདི་འདྲ་ཁག་པོ་ཡིན་ས་རེད་བསམ་གྱི་སྐྱོང་བརྟམ་སྐྱོང་
དེ་རིགས་གཅིག་དེ་འདྲ་རེད།

༥ ཁ་གསོ་བའི་དོན་དུ་བཟོད་སྒོམ།

ཡང་ལ་ལས་ཆིག་ངན་ཞིག་ཤོར་སོང་ན་སྦྱིན་བདག་གིས་
ཁྱོད་མི་མཁོ་སོང་ཟེར་སྐབས་ཤོར་བ་མེད་པ་བྱས་པ་རེད་ལ། ཟ་ཐུར་
ཡང་མེད་རྒྱ་བྱས་པ་རེད། དཔེར་ན་ང་ཆོས་ཐོས་སྒོམ་མ་ཤེས་པ་དང་
འདྲ་བོ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རང་གི་ཁ་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་བཟོད་
སྒོམ་བྱས་ནས་འདུག་གི་ཡོད་པ་རེད། བར་བལྟས་སྐབས་གདོང་བ་
དམར་ཤོར་ལོག་ཀྱང་ཉམས་སྒྲུང་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་གྱི་རེད། རོ་མ་
བཞུད་ན་དགོ་འདུན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བཟོད་སྒོམ་གནང་ཐུབ་
དགོས། དེའི་མིང་ལ་མི་གཞི་ཡག་པོ་བཟོད་པ་རེད། རྫོང་སོགས་སུ་
ཡར་མར་འགོ་སྐབས་རྩོམ་རྒྱུ་ཀྱིས་དེ་སེམས་སུ་འཛིན་དགོས་
འདུག

༥ རྫོང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་བར་བྱད།

གསེར་རྟ་རྫོང་གིས་བཞུད་ཆོད་ལ་རྫོང་སེམས་གཉིས་ལ་བྱད་
བར་གནམ་ས་ཞིག་འདུག་ཟེར། དཔེར་ན་རྫོང་སེམས་ཆོང་ཁང་
ལ་འོངས་སྐབས་ཉོ་དགོས་མེད་ཀྱང་བཅའ་དངོས་རྒྱུ་ལ་ལག་
བས་འཆང་བ་དང་། སྐབས་དེ་ཅུང་འགྲིག་མིན་བྱུང་སྐབས་བཅའ་
དངོས་རྒྱུ་མཐའ་ཐང་ལ་གཞུགས་པ་དང་ཁ་ཡིས་བཞུད་པ་མང་པོ་

འཐེན་ནས་འགྲོ་ཡི་འདུག་ཟེད། བྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་ཙ་བ་ཉིད་
ནས་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཟེད། ཉོ་དགོས་ན་ཉོས། མི་དགོས་ན་ལག་
བས་འཆང་ནའང་ཕྱིར་བཞག་ནས་འགྲོ་དགོས་མ་གཏོགས་ས་ལ་
གཡུགས་མི་རུང་། དེའི་སྒྲོར་ཇོ་མོ་ཆང་གིས་བསྐྱར་བཅས་ཆེན་
པོ་ཞིག་གཏོང་དགོས་འདུག།

པར་མིག་གིས་བལྟས་ན་མ་ཤེས་ན་ཅ་ལག་བཟང་ངན་
ལག་ལ་ལེན་དགོས་བརྗོད་ན་དེ་ཅང་འགྲོ་ལུགས་རེད། དེ་མ་ཡིན་
པའི་སྒྲོད་བ་ངན་བ་སྟོན་ན་གཞན་ལ་གང་ཡང་གཞོད་ཀྱི་མ་རེད།
དེས་དགོ་འདུན་པའི་མཆན་མཐོང་ལ་གཞོད་བ་དང་། ཡང་ས་ལ་
གཡུགས་ན་དཀར་ཡོལ་འདྲ་བཅག་ན། དེས་ཆོང་བ་ལ་སྒྲོར་མོ་ཁ་
ཤས་གྲོང་བཏང་ཐུབ་ཀྱང་རང་ཅག་ལ་དེ་བས་གྲོང་ཆེན་པོ་ཞིག་
ཐོབ་ཡོད། འགྲོ་ས་དང་འདུག་ས་གང་ན་ཡིན་ནའང་ཐུགས་གཟབ་
གནང་དགོས།

ཆད་པོ་དང་ཆན་མོ་རྣམས་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་སྐབས་གསེར་ཉ་
རྫོང་འདི་སྐར་དང་ཐག་ཉེ་བས་སྒྱིར་སྐྱངས་བྲ་བའི་སྒྲོད་བ་ལག་པོ་
ཡོད་པར་བརྗོད་ཀྱིན་འདུག། བྲ་བ་མང་ཆེ་བས་རྫོང་ལ་ཕྱིན་སྐབས་
གང་ཉོ་དགོས་བ་དེ་དག་ཉོས་ཟིན་རྗེས་ཇ་ཁང་ནང་དུ་བཞུགས་ནས་
ཡི་གེ་སྒྲིག་བ་དང་། ཡང་ན་བཀའ་མོལ་འདྲ་གནང་ནས་བཞུགས་ཉ་
ཁྱོན་རན་དུས་སྟོད་སྟོད་བྱས་ནས་ཁྱོན་འགྲོ་ཡི་འདུག་ཟེད།

རྡོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཤོང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཉིན་ཤོང་བཅས་ནས་
འཁྲོ་རན་སྐབས་བཅའ་དངོས་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པ་རེ་ཉོས་ཏེ་ཁྱོད་འཁྲོ་
པེ་འདུག་ཟེར། སྒྲོར་མོ་མེད་ན་ཁག་ཡོད་པ་མ་རེད། གྲུ་པ་རྣམས་
ལ་སྒྲོར་མོ་མེད་ཀྱང་ཉམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་གང་དགོས་པ་དེ་
སྒྲུང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ཁྱིམ་པ་སུན་འབྲེན་གྱི་བྱ་བ་མང་པོ་
ཞིག་བྱེད་ཤོར་ཡང་སྐྱུན་དུ་རང་གིས་བཅོས་མ་གནང་ན་ལམ་སང་
འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ན་ཁག་པོ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོས་སྐྱུན་དུ་ཅུང་
གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས།

མི་གཞི་བཟང་པོར་བྱ་བ་ལ་རྒྱན་དུ་དོ་སྣང་།

མང་ཆེ་བ་སྒྲ་མ་བཟང་རན་ཟེར་སྒྲ་དེ་ཡང་མི་གཞི་བཟང་
རན་ལ་རག་ལས་ཡོད། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་བློ་དང་མཐུན་ན་
སྒྲ་མ་ཡང་བཟང་པོར་བཅི། དེ་དག་གི་བསམ་བློ་དང་མ་མཐུན་ན་
སྒྲ་མ་ལྟ་སྟོམ་ཆོད་མཐོན་པོར་གནས་ཀྱང་འགྲོ་དོན་འབྲུག་ཁག་པོ་
རེད། དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་དུས་མགོན་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་
ལ་བསྟེན་ནས་སྒྲེ་འགྲོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འདྲོན་དགོས་པ་
ཡིན་པས་མི་གཞི་བཟང་པོ་བྱ་བ་ལ་རྒྱུན་དུ་དོ་སྣང་དགོས། སྒྲ་འདི་
ན་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་མཁན་པོ་རྣམས་གྱིས་རྒྱུན་དུ་སྟོབ་གསོ་ཡག་པོ་

གནང་དགོས། འདི་ན་དགྲང་ན་མཐོ་བ་ལས་ལོ་ན་སུམ་ཅུ་ཡས་མས་
 དེ་ཉ་ཅང་གིས་མང་པོ་འདུག ལོ་ན་གཞོན་བ་འདི་ཆོ་ལ་རིགས་
 བའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱུ་རྒྱུ་བཤད་བ་མ་ཡིན་བ་སྟོབ་གསོ་སྟུང་
 དགོས། དེ་སྟོང་མ་ཐུབ་ན་ངོ་སེར་གཉིས་ཀ་དེ་གཞིས་རྒྱུ་རྒྱུ་བོར་
 འགྱུར་འགོ་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། འདིའི་ནང་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་བཅུགས་ཡོད་ཀྱི་རེད། དེ་དག་ལ་ཅང་སྟོབ་གསོ་
 སྟུང་དགོས་མེད་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྟོབ་གསོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་
 བ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་འགོ་མི་ཞིག་མ་ཟད་སྤང་བོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་
 བྱང་ན་རོལ་མོ་རེ་བཞག ཡ་ཕྱོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རོལ་མོ་བརྟུངས་
 བས་སྟུང་རྒྱབ་དུས་ཐོ་འཁྲབ་བ་དང་རོལ་མོ་དགོལ་ཀྱི་འདུག རྒྱ་ནང་
 གི་ཉ་དག་ལ་སྟོབ་གསོ་སྟོང་དུས་ཉ་ཆེན་པོས་༼སོ་མ་ཐ་ནས་༽རོལ་
 མོ་དང་འགོས་ནས་ཐོ་འཁྲབ་ན་མི་ལ་སྟོབ་གསོ་སྟུང་ཐུབ་ན་དེ་ཡིས་
 རྒྱགས་རྒྱུ་མི་ཐུབ་བ་ག་ལ་སྤིད། དེས་ན་སྟོབ་གསོ་འདི་ལས་གལ་
 ཆེན་ཞིག་ཆོས་འཛིན་ཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་བས་མཁན་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་སྟོབ་གསོ་སྟོང་རྒྱགས་རྒྱག་དགོས།

༩ ཆོག་ངན་བརྒྱས་བཅོས་སྤངས་ཏེ་དེར་རབས་ཀྱི་ ཟས་ལ་ཞིབ་དཔྱད།

རྩོམ་པ་སྤྱི་ལོ་ན་ལྟ་ལྟར་འདིར་གྲགས་པོ་གྲགས་མོ་རྣམས་དང་། ལས་
ཀ་ལས་མཁན། ཟ་མ་ཆལ་ལེ་ཆོལ་ལེ་འཆོང་མཁན་མང་པོ་འདུག
འདི་རྣམས་ལ་ཆོག་ངན་རིགས་རྣམས་ཡང་བཅད་སྟོང་མ་གནང་། ལྷ་པ་
རྣམས་ལ་ཆོད་ལས་བཀལ་བའི་ལས་ཀ་སྟོང་པ་དང་། ལྷ་ཆ་འདར་
ངས་མི་སྦྱོར་བ་སོགས་རྣམས་ཡང་བྱེད་མི་རུང་། ང་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ལ་བསྐྱབས་རྣམས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པར་
ཁས་ལེན་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་བརྒྱས་བཅོས་བྱས་ན་མི་འགྲིག

འོན་ཀྱང་འདི་ན་བཅོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཟས་རིགས་སྟོར་
གཟབ་གཟབ་གནང་སྟེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གཞོད་པའི་རིགས་བཞེས་
མི་རུང་། འདིའི་ནང་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གཞོད་པའི་ཟས་རིགས་མང་
པོ་འདུག བོད་ཀྱིས་བྱིར་ཡོང་བའི་ཞོ་དེ་ཏ་ཅང་གིས་གཙང་མ་
རེད། འདི་ཡི་ནང་ལ་རྒྱ་འབྲེལ་བསྐྱེད་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། ཞོ་སྒྲུག་
སའི་སྟོས་དམ་སྒྲུག་པོ་དེ་ཐེངས་གཉིས་ལས་བཅད་སྟོང་གནང་ན་
འཕྲོད་བསྟེན་ལ་གཞོད་པས་བཅད་སྟོང་གནང་མི་རུང་། ལྷ་པ་ཀྱི་
སྟོར་དེ་ཡང་ཐེངས་གཉིས་པ་ལས་མང་བ་བཅད་སྟོང་བཏང་ན་དུག་
རིགས་སྤྱི་འགྱུར་བར་བཞག་པས། ཟས་རིགས་ཀྱི་སྟོར་དེར་ཞིབ་

འདུག་གནང་དགོས། ང་ཚོས་གང་ཡིན་ནའང་ཟ་རྒྱུ་དང་འཐུང་རྒྱུ་
བྱ་རྒྱ་མེད། ཁོང་རྣམས་པའི་ལག་ནས་ཡོང་བའི་ཟས་རིགས་ལ་གཟབ་
གཟབ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་མི་རྣམས་ལ་བརྟན་བཙུགས་དང་བྱེད་གསོད་
མི་མཛད་ནས་གང་བཟང་བཟང་གནང་དགོས། རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཕྱོགས་གང་སར་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་རོགས།

༥ རིག་པ་ནང་བར་འཆི་ཡང་བསྐྱབ།

ང་ཚོས་སོ་དཀར་དཀར་གྱི་དུས་སུ་སློབ་སྦྱང་མ་བྱུང་ན་
མིག་དམར་དམར་གྱི་སྐབས་སུ་སློབ་སྦྱང་ཡོང་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་
ནའང་རིག་པ་ནངས་བར་འཆི་ཡང་བསྐྱབ་དགོས་བརྗོད་ཡོད་པས་
ལོ་ན་མཐོ་ཡང་མི་གཞིའི་ཐད་གང་བྱུང་བྱུང་གིས་སློབ་སྦྱང་གནང་
དགོས། རང་དོན་ཁོ་ན་ལ་མི་བསམ་སྟེ་གཞན་ལ་གཡོ་སྤྱུ་ཁྱུག་མགོ་
རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་མགོ་བསྐྱོར་སྤངས་ཐབས་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་མི་
འགྲིག བྲ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ན་འདྲ་མི་འདྲ་ལས་མཁན་ཡོད་འདུག
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས། མི་གཞི་འདིའི་ཐོག་
ལ་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་དེའི་ཐོག་ལ་ཆོས་གང་འབྱུང་འབྱུང་སྐྱབ་
དགོས། མི་གཞི་མ་ཡིག་ན་ཆོས་ཅུང་ཟད་རེ་འབྱུང་ཡོད་ན་ཡང་དོན་
མེད་དུ་འགྲོ་སྲིད་པས། འདི་མ་བརྗོད་མ་བརྗོད་སློབ་ཆོགས་རྣམས་

ཞེས་གཤམ་ཆེ་བས་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་ཡིན་དུས་ངོ་མེར་ཡོངས་
གྱིས་གཟབ་གཟབ་གནང་དགོས། དེ་ཡན་ཆོད་བར་དུ་དགོ་བ་གཞུང་
གི་དོན་དེ་གྲུབ་པ་རེད།

༩ བ་མར་དགོ་བ་མཐུག་གི་དོན།

གཏམ་འདི་སྤྲིས་དགོ་བས་འགྲོ་བ་ཀུན། །
གནས་འཁོར་བའི་གཡང་ས་ལས་སྒྲོལ་ཞིང་།།
བྱ་སྐལ་ལྡན་དགའ་བའི་གསོས་སུ་གྱུར། །
བྱབ་བདེ་ལྡན་ཞིང་དུ་སྦྲེ་བར་ཤོག །

ཅེས་གསུངས། དགོ་བ་འདི་ཡིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་
གནས་ནས་ཐར་བའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་ལྡན་གྱི་སྒོལ་མ་ཐམས་ཅད་འདི་
ལ་བསྐྱེན་ནས་དགའ་ཞིང་སྒྲོ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་དང་ཆེ་བྱི་མ་
བྱབ་བདེ་ལྡན་ཞིང་དུ་སྦྲེ་བར་ཤོག ཅེས་བསྒྲོ་བ་མཛད་པ་རེད།

ཅེས་པ་འདི་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་མེ་བྱི་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་
དགུ་ལ་བདག་ཅག་དཔོན་སྒོལ་བྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་གཡུལ་
ལས་རྒྱལ་བའི་དགའ་སྐྱོན་གྱི་དུས་སུ་དགོ་འདུན་བ་སྟོང་ཐམས་ཅད་ལ་ཉེ་བ་ཅམ་
གྱི་དབུས་སུ་ངག་དབང་རྫོ་ཤོས་མཚུངས་མེད་པས་བཙུམ་གཏམ་སྤྱི་བྱ་སྤྱང་བ་
དགོའོ། ༡༩༩༩ ལོར་རྒྱ་བའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ལའོ། །བསོད་ནམས་འདི་
ཡིས་སོགས་གསུངས་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའོ། །

༩ ཡུལ་དམ་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
 རིས་མེད་དད་པའི་ལྷ་ལམ་ཞེས་
 བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཨེ་མ། བད་དཀར་ལྟར་བསྐྱགས་མཚུངས་མེད་སྟོན་པ་དེའི། །མདོ་
 སྐྱགས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྗེས་ཞུགས་པ། །འཕགས་པོད་རྒྱ་ནག་
 འཕྲུལ་སོགས་གྱི། །བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས། །མཁས་ཤིང་བྱབ་བརྟེས་ལོ་བཤ་མཆོག་རྣམས་གྱིས། །
 ལེགས་བསྐྱར་མདོ་སྐྱགས་སྤྱི་དང་ནང་རྒྱུད་གསུམ། །ཁྱད་པར་
 རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོལ་འཛིན་པ། །གསང་སྐྱགས་རྟེན་མ་བ་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། །བྱབ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ་དང་མི་ཉི་བའི། །གདམས་
 ཟབ་སྟོར་དང་བྱད་པར་བྱག་ཆེན་གྱི། །ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱབས་
 བརྒྱད་པ་གཙོར་འདོན་པ། །འགྲོ་མགོན་བཀའ་བརྒྱད་པ་ལུ་མགོན་
 བོ་བོ་རྒྱ་བ་ཡི་ཐུགས་བརྟུན་ཆོས། །གདམས་སྟོར་སྤྱི་དང་བྱད་པར་
 ལམ་འབྲས་གྱི། །བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་བསྟན་པ་གསལ་མཛད་པ། །
 དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་བ་ལུ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤ་ཡི་ལམ་རིམ་ལ། །
 ཉམས་ལེན་གཙོར་མཛད་མདོ་སྐྱགས་ལམ་གྱི་གནད། །འཇམ་
 དཔལ་སྤྱིང་པོའི་རིང་ཐུགས་གཙོར་འཛིན་པ། །རི་བོ་དགེ་ལྷན་པ་
 ལུ་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དང་དུས་འཁོར་གྱི། །དགོངས་དོན་གཙོར་

བཟུང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཡི། །དོན་ལ་ངེས་ཉིད་དོ་རྗེའི་ནལ་
 འབྱོར་ཅན། རྗེ་བཙུན་དོན་དང་པ་ལཱ་ དཔལ་ལྷན་ཤངས་པ་གཙོད་ཡུལ་
 ཞི་བྱེད་དང་། །བསྟན་སྐྱབ་པ་སོགས་ཟབ་མོའི་གདམས་པའི་སྐོར། །
 གངས་ཅན་འདི་ན་ངི་སྟེད་མཆིས་པ་ཡི། །རིས་བྲལ་བསྟན་འཛིན་
 རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་བྱིན་
 རྒྱལས་ཀྱིས། །ཕྱོགས་ལྷུང་ཞི་ཞིང་ཕྱོགས་མེད་མོས་གྲུས་འབར། །
 བསྟན་འཛིན་ཆོགས་རྣམས་སྤྱགས་མཐུན་རྒྱལ་ཁམས་བདེ། །བསྟན་
 པ་ཡུན་རིང་རྒྱས་པའི་བཀའ་ཤིས་ཤོག །

ཅེས་བའང་ས་པག་ལྷ ༡༠ ཆོས་ ༡༧ ལ་མི་པམ་པས་ཡིད་ལ་
 འཕྲལ་ཤར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དག་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག །
